

Kallelse till möte för kommunfullmäktige 2021-09-30

Tid: 2021-09-30, kl. 17:30

Plats: Xenter, Utbildningsvägen 3, Tumba eller via MS Teams på distans.

(Information om deltagande kommer sändas separat till ledamöter/ersättare via e-post)

Ordförande: Marcus Ekman (S)

Sekreterare: Håkan Hultgren

Justering sker av presidiet senast onsdagen den 6 oktober 2021.

Sammanträdet inleds med utdelning av KP Arnoldssons pris.

Ärenden:

		Dnr:
	Ärende för beslut	
101.	Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus i Botkyrka kommun	KS/2021:00467
102.	Loviseberg 9 – Försäljning av industrifastighet	KS/2021:00537
103.	Överföring av ansvar för kommunens barnombudsmannafunktion till kommunstyrelsen	KS/2021:00463
104.	Sammanträdesordning 2022 – kommunfullmäktige	KS/2021:00308
105.	Proprieborgen Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag	KS/2021:00399

106.	Ny valdistriktsindelning	VALN/2021:00007
107.	Avsägelse och fyllnadsval 2021-09-30	KS/2021:00033
107.1	Beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap 18 § Miljöbalken	KR/2021:00015
108.	Anmälningssärenden	
109.	Nya motioner	
110.	Nya interpellationer	
111.	Enkel fråga - Har vi problem med "Tystnadskultur" inom kommunen? (TUP)	KS/2021:00448
112.	Enkel fråga - Två av Sveriges sämsta skolor ligger i Botkyrka (M)	KS/2021:00628

§ 126

Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus i Botkyrka kommun KS/2021:00467

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar *Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun.*
2. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra ska gälla för ny hyresgäst i berört boende från den 2021-11-01.
3. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra gäller för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring 12 kap Jordabalken medger.
4. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra införs enligt föreslagen trappstegsmodell.
5. Kommunfullmäktige fastställer nya hyror i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse bilaga 3 - *Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022.*

Sammanfattning

För vård- och omsorgsnämndens del leder den nya hyressättningen till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir lika behandlade. Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 § Jordabalken, kallad hyreslagen. Där klargörs att hyran skall vara skälig, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga, den så kallade bruksvärdesprincipen.

Förslaget till ny grundmodell för hyressättning och nya riktlinjer för hyressättning av lägenheter inom vård- och omsorgsboende samt servicehus har

utgångspunkten ur likabehandlingssynpunkt med enhetliga principer för hyressättning samt gällande bruksvärdeshyra i allmännyttans ordinarie bostadsbestånd i Botkyrka kommun.

Syftet är att ha en modell för hyressättning av kommunens lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus mot beaktande av 12 kapitlet i Jordabalken med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen.

Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna, men för vissa en sänkning. Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsregel för befintliga hyresgäster där det innebär en ökad hyra, och en direkt justering där det innebär en sänkt hyra.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-28.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade ärendet 2021-06-14, § 46.

Vård- och omsorgsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-07.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus i Botkyrka kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar *Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun.*
2. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra ska gälla för ny hyresgäst i berört boende från den 2021-11-01.
3. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra gäller för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring 12 kap Jordabalken medger.
4. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra införs enligt föreslagen trappstegsmodell.
5. Kommunfullmäktige fastställer nya hyror i enlighet med vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse bilaga 3 - *Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022.*

Sammanfattning

För vård- och omsorgsnämndens del leder den nya hyressättningen till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir lika-behandlade. Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 §

Jordabalken, kallad hyreslagen. Där klargörs att hyran skall vara skälig, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga, den så kallade bruksvärdesprincipen.

Förslaget till ny grundmodell för hyressättning och nya riktlinjer för hyressättning av lägenheter inom vård- och omsorgsboende samt servicehus har utgångspunkten ur likabehandlingssynpunkt med enhetliga principer för hyressättning samt gällande bruksvärdeshyra i allmännyttans ordinarie bostadsbestånd i Botkyrka kommun.

Syftet är att ha en modell för hyressättning av kommunens lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus mot beaktande av 12 kapitlet i Jordabalken med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen.

Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna, men för vissa en sänkning. Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsregel för befintliga hyresgäster där det innebär en ökad hyra, och en direkt justering där det innebär en sänkt hyra.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-28.

Vård- och omsorgsnämnden behandlade ärendet 2021-06-14, § 46.

Vård- och omsorgsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-07.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Då de nya hyrorna följer gällande lagstiftning och årligen justeras i enlighet med den genomsnittliga hyreshöjningen för hyreslägenheter med bruksvärdeshyra hos det allmännyttiga bostadsföretaget AB Botkyrkabyggen säkerställs korrekta hyror.

För hyresgästerna innebär det att hyran justeras årligen. För vård- och omsorgsnämndens del leder det till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir likabehandlade. Den nya modellen innebär att vissa brukare får en lägre hyra medan andra får en högre och under infasningen med trappningsregeln är det svårt att göra någon vidare bedömning av de ekonomiska konsekvenserna.

I och med de, för vissa hyresgäster, ökade hyrorna innebär det för de ekonomiskt svagare att avgiftsutrymmet för omvårdnad minskar med motsvarande.

Förslaget innebär en höjning av hyrorna i kommunens särskilda boenden för äldre med 1,9 miljoner kronor per år i 2021 års hyresnivå när trappningsregeln har fasat in hyrorna fullt ut om cirka 5 år. Intäkterna totalt för kommunen bedöms dock inte öka i samma utsträckning då avgiftsutrymmet för den enskilde påverkas i samband med att hyresavgiften förändras.

Beslutet gäller bara för vård- och omsorgsnämndens verksamheter och bedöms inte påverka någon annan nämnd ekonomiskt.

Peter Vesterholm
t.f. kanslidirektör

Bilagor

1. Protokollsutdrag från vård- och omsorgsnämndens sammanträde 2021-06-14, § 46.
2. Vård- och omsorgsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-06-07.
3. Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun
4. Genomsnittlig hyra per boende
5. Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022

Expedieras till:

Vård- och omsorgsnämnden

§ 46**Hyressättning av särskilda boendeformer för äldre
VON/2021:00085****Beslut**

Vård- och omsorgsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun.
2. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra ska gälla för ny hyresgäst i berört boende från den 2021-11-01.
3. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra gäller för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring 12 kap Jordabalken medger.
4. Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra införs enligt föreslagen trappstegsmodell.
5. Kommunfullmäktige fastställer nya hyror i enlighet med tjänsteskrivelsens bilaga 3 Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022.

Sammanfattning

För vård- och omsorgsnämndens del leder den nya hyressättningen till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir likabehandlade. Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 § Jordabalken, kallad hyreslagen. Där klargörs att hyran skall vara skälig, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga, den så kallade bruksvärdesprincipen.

Förslaget till ny grundmodell för hyressättning och nya riktlinjer för hyressättning av lägenheter inom vård- och omsorgsboende samt servicehus har utgångspunkten ur likabehandlingssynpunkt med enhetliga principer för hyressättning samt gällande bruksvärdeshyra i allmännyttans ordinarie bostadsbestånd i Botkyrka kommun.

Syftet är att ha en modell för hyressättning av kommunens lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus mot beaktande av 12 kapitlet i

Jordabalken med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen.

Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna, men för vissa en sänkning. Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsregel för befintliga hyresgäster där det innebär en ökad hyra, och en direkt justering där det innebär en sänkt hyra.

Särskilt yttrande

Tuva Lund (S), Aram El Khoury (KD), Daniel Njuguna (S), Taina Virta (S), Jens Vollmer och Maria Stjernevall (S) lämnar ett särskilt yttrande, [bilaga](#).

Vård- och omsorgsnämnden godkänner att yttrandet biläggs protokollet.

Expedieras till: Kommunstyrelsen

Referens

Jennifer Hultberg
jennifer.hultberg@botkyrka.se

Mottagare

Vård- och omsorgsnämnden

Hyressättning av vård- och omsorgsboenden

Förslag till beslut

Vård- och omsorgsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

- 1.Kommunfullmäktige antar Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun.
- 2.Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra ska gälla för ny hyresgäst i berört boende från den 2021-11-01.
- 3.Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra gäller för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring 12 kap Jordabalken medger.
- 4.Kommunfullmäktige beslutar att ny hyra införs enligt föreslagen trappstegsmodell.
- 5.Kommunfullmäktige fastställer nya hyror i enlighet med tjänsteskrivelsens bilaga 3 Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022.

Sammanfattning

För vård- och omsorgsnämndens del leder den nya hyressättningen till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir likabehandlade. Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 § Jordabalken, kallad hyreslagen. Där klargörs att hyran skall vara skälig, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter

som med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga, den så kallade bruksvärdesprincipen.

Förslaget till ny grundmodell för hyressättning och nya riktlinjer för hyressättning av lägenheter inom vård- och omsorgsboende samt servicehus har utgångspunkten ur likabehandlingssynpunkt med enhetliga principer för hyressättning samt gällande bruksvärdeshyra i allmännyttans ordinarie bostadsbestånd i Botkyrka kommun.

Syftet är att ha en modell för hyressättning av kommunens lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus mot beaktande av 12 kapitlet i Jordabalken med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen.

Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna, men för vissa en sänkning. Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsregel för befintliga hyresgäster där det innebär en ökad hyra, och en direkt justering där det innebär en sänkt hyra.

Ärendet

Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 § Jordabalken, kallad hyreslagen. Där klargörs att hyran skall vara skälig, samt att den inte är skälig om den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som med hänsyn till bruksvärdet är likvärdiga, den så kallade bruksvärdesprincipen. Produktionskostnaden eller den hyra som kommunen träffat i sitt avtal med fastighetsägaren saknar således betydelse i sammanhanget.

Alnitec AB har på uppdrag av Botkyrka kommun, vård- och omsorgsförvaltningen, tagit fram ett förslag till en enhetlig hyressättningsmodell för hyressättning av Botkyrka kommuns särskilda boendeformer för äldre med undantag för korttidsboende. Utifrån och med utgångspunkt i det framtagna förslaget på grundmodell för hyressättning har också ”Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboenden samt servicehus i Botkyrka kommun” tagits fram.

Hyressättningsmodellen baseras på bruksvärdesprincipen och rättspraxis utifrån bruksvärdeshyran hos i första hand det allmännyttiga bostadsbeståndet, AB Botkyrkabyggen, i Botkyrka kommun. Alnitec AB har därefter beräknat hyror enligt hyressättningsmodellen för totalt 464 lägenheter i samtliga vård- och omsorgsboenden och servicehuset Orren.

Förslaget innebär en hyressättning enligt i princip samma hyressättningsmodell Rättvis hyra/Poängen som AB Botkyrkabyggen tillämpat för sina hyreslägenheter med bruksvärdeshyra sedan 2012. Hyressättningsmodellen utgår ifrån lägenhetsyta och gemensamma ytor, med grundhyra framräknad för lägenheten i det särskilda boendet utifrån dess förutsättningar och övriga kvaliteter (närhets- och trygghetsfaktorer). I hyressättningsmodellen har utredaren i samråd med vård- och omsorgsförvaltningen föreslagit att den debiterbara gemensamhetsytan maximeras till 15 kvm.

Förslaget föreslås fasas in genom en trappningsregel för befintliga hyresgäster. Förändringen kommer i de flesta fall att innebära en ökad hyra för hyresgästerna, men för vissa en sänkning.

Trappningsregel

Trappningsregeln innebär att en väsentlig hyreshöjning delas upp i etapper för befintliga hyresgäster. Hyran höjs en gång per år under några års tid och för hyresgästen innebär det tidsbegränsad hyresrabatt som minskar över tid.

Tillämpningen av trappningsregeln kommer leda till att befintliga hyresgäster och nya hyresgäster i samma vård- och omsorgsboende eller servicehus under en övergångsperiod har olika hyror trots att deras lägenheter är likvärdiga.

Trappningsregeln innebär att hyreshöjningen begränsas till maximalt 700 kronor per månad år 1, år 2 ytterligare 700 kronor per månad och så vidare till dess att lägenheten är uppe i full hyra.

Minimibelopp, förbehållsbelopp, avgiftsutrymme och bostadstillägg

Minimibelopp är ett lagstadgat belopp som ska täcka normalkostnaderna för personliga behov. Minimibeloppet utgår från Konsumentverkets beräkningar av skäliga levnadskostnader. Innan avgift fastställs ska den enskilde garanteras en viss del av sina inkomster. Detta kallas förbehållsbelopp och är summan av minimibeloppet, eventuella tillägg och bostadskostnaden. Boendekostnaden är då alltså en del av det som påverkar avgiftsutrymmet hos den enskilde.

Den som är ålderspensionär kan ha rätt till bostadstillägg från Pensionsmyndigheten. Reglerna ändrades den 1 januari 2020 och taket för bostadstillägg (den bidragsgrundande hyran) höjdes. Det maximala bostadstillägget för en pensionär är nu 6 540 kr per månad för den som är ensamstående respektive 3 270 kr för den som är gift/sammanboende och

lever ihop. Storleken på bostadstillägget påverkas av boendekostnad samt inkomst.

I samband med att en person ansöker om bostadstillägg görs automatiskt en kontroll om han/hon är berättigad till äldreomsorgsstöd. Detta för att garantera att den som har låg pension, eller ingen pension alls, får en skälig levnadsnivå. Från och med 2021 är det även något lägre skatt på pensionen samt skattereduktion på äldres inkomster.

Det som hyresgästen bekostas är mellanskillnaden mellan utgående hyra och i förekommande fall summan av bostadstillägg och äldreomsorgsstöd. Detta innebär för de ekonomiskt svagare att avgiftsutrymmet för omvårdnad minskar motsvarande.

Utifrån det som beskrivits ovan omkring bostadstillägg, minimibelopp och förbehållsbelopp bedömer nämnden att justeringen av hyresavgifterna i de flesta fall inte kommer innebära någon total merkostnad för den enskilde. Anledningen till bedömningen är då avgiftsutrymmet minskar i de fall hyresavgiften ökar och tvärt om i de fall hyresavgiften minskar tillsammans med ett ökat bostadstillägg.

Implementering

Den nya hyressättningsmodellen och de nya hyrorna ska gälla från och med den 2021-11-01.

Den nya hyran gäller för ny hyresgäst i berört boende från den 2021-11-01 och för befintlig hyresgäst i berört boende så snart avtal träffats med berörd hyresgäst eller från den tidpunkt efter meddelande om villkorsändring 12 kap Jordabalken medger (3 månader efter avisering).

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Då de nya hyrorna följer gällande lagstiftning och årligen justeras i enlighet med den genomsnittliga hyreshöjningen för hyreslägenheter med bruksvärdeshyra hos det allmännyttiga bostadsföretaget AB Botkyrkabyggen säkerställs korrekta hyror.

För hyresgästerna innebär det att hyran justeras årligen. För vård- och omsorgsnämndens del leder det till korrekta hyresintäkter och att ingen medborgare förfördelas utan alla blir likabehandlade. Den nya modellen innebär att vissa brukare får en lägre hyra medan andra får en högre och under infasningen med trappningsregeln är det svårt att göra någon vidare bedömning av de ekonomiska konsekvenserna.

I och med de, för vissa hyresgäster, ökade hyrorna innebär det för de ekonomiskt svagare att avgiftsutrymmet för omvårdnad minskar med motsvarande.

Förslaget innebär en höjning av hyrorna i kommunens särskilda boenden för äldre med 1,9 miljoner kronor per år i 2021 års hyresnivå när trappningsregeln har fasat in hyrorna fullt ut om cirka 5 år. Intäkterna totalt för kommunen bedöms dock inte öka i samma utsträckning då avgiftsutrymmet för den enskilde påverkas i samband med att hyresavgiften förändras.

Beslutet gäller bara för vård- och omsorgsnämndens verksamheter och bedöms inte påverka någon annan nämnd ekonomiskt.

Petra Oxonius
Omsorgsdirektör

Jennifer Hultberg
Tf. ekonomichef

Bilagor

1. Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus inom vård och omsorg i Botkyrka kommun
2. Genomsnittlig hyra per boende
3. Månadshyra per lägenhet 2021 och 2022

Expedieras till:
Kommunstyrelsen

STYRDOKUMENT I BOTKYRKA KOMMUN

Riktlinjer för hyressättning av lägenheter i vård- och omsorgsboende samt servicehus i Botkyrka kommun.

Dokumentet ersätter:

Dokumentansvarig är: Kommunfullmäktige

För revidering av dokumentet ansvarar: Kommunfullmäktige

För uppföljning av dokumentet ansvarar: Vård-och omsorgsnämnden

Relaterade dokument:

Innehåll

Inledning	4
Syfte	4
Lagar och föreskrifter	4
Målgrupp	4
Roller och ansvar	5
Beräkning av boendekostnad	5
Bostadstillägg, äldreförsörjningsstöd, inkomstpensionstillägg	5
Hyressättningsmodellen	5
Nuvarande hyressättning av lägenheter hos allmännyttan i Botkyrka	6
Utgångspunkter	6
Hyressättningen	6
Den enskilda lägenheten	7
Gemensamma utrymmen	8
Övriga kvaliteter (närhets- och trygghetsfaktorer)	8
Ytor som inte ingår i lägenhetsytan eller gemensamma utrymmen enligt ovan	8
Hyressättning i parboendelägenheter ...	8
Årlig hyresjustering	9

Inledning

Vid all hyressättning i särskilt boende med skriftliga hyreskontrakt är utgångspunkten bestämmelserna i 12 kapitlet 55 § Jordabalken.

Av lagen framgår att:

- Hyran ska vara *skälig*
- Att *den inte är skälig om* den är påtagligt högre än hyran för lägenheter som med hänsyn till bruksvärdet är lika, det vill säga bruksvärdesprincipen.

Med bruksvärde menas det praktiska värdet som lägenheten har för hyresgäster i allmänhet. Bruksvärdeshyra är det lagstadgade hyressättningssystem som används idag och som innebär att lika lägenheter har lika hyra.

Produktionskostnaden eller den hyra kommunen träffat i sitt hyresavtal med fastighetsägaren saknar således betydelse i sammanhanget.

Syfte

Syftet med riktlinjen är en hyressättningsmodell med, ur likabehandlingssynpunkt, enhetliga principer för hyressättningen för samtliga särskilda boendeformer för äldre inom vård och omsorg (med undantag för korttidsboende)

Lagar och föreskrifter

Riktlinjen berör §12 Jordabalken (även kallad Hyreslagen).

Målgrupp

De verksamheter som berörs av riktlinjen är vård- och omsorgsförvaltningens särskilda boenden inom äldreomsorg, med undantag för korttidsboende. Det vill säga Orrens servicehus och samtliga vård- och omsorgsboenden, med undantag för korttidsboende på Tunängen.

I nya motsvarande särskilda boenden samt i befintliga efter standardhöjande åtgärder ska hyressättning ske enligt samma principer som nuvarande boenden.

Roller och ansvar

Ekonomienheten:

- För dialog med Botkyrkabyggen kring årlig hyresjustering
- Beräknar hyror för nya boenden enligt den framtagna modellen

Avgiftshandläggare och Boendesamordnare på Myndighet:

- Genomför justering av hyror i boendeportal och system för avgiftshantering.
- Aviserar hyresjusteringar till boende

Vård- och omsorgsnämnden:

- Beslutar om årlig hyresjustering efter att AB Botkyrkabyggen förhandling med Hyresnämnden är klar samt från när justeringen ska gälla.

Beräkning av boendekostnad

Boendekostnad är det den enskilde betalar för sin lägenhet i det särskilda boendet. Alla har möjlighet att ansöka om bostadsbidrag/tillägg för sin boendekostnad. Ansökan gör hos Försäkringskassan respektive Pensionsmyndigheten.

Bostadstillägg, äldreförsörjningsstöd, inkomstpensionstillägg

Förbättringar i grundskyddet för ålderspensionärer har skett genom såväl bättre pensioner som kraftigt höjda bostadstillägg de senaste tre åren.

Den som är ålderspensionär kan ha rätt till bostadstillägg från Pensionsmyndigheten. Reglerna ändrades den 1 januari 2020 och taket för bostadstillägg (den bidragsgrundande hyran) höjdes samtidigt. Höjningen av taket innebär samtidigt att det maximala bostadstillägget för en pensionär också höjdes, både för den som är ensamstående och den som är gift/sammanboende och lever ihop. Storleken på bostadstillägget påverkas av boendekostnad samt inkomst.

I samband med att ansökan görs om bostadstillägg görs automatiskt en kontroll om den som ansöker är berättigad till äldreförsörjningsstöd hos Pensionsmyndigheten. Detta för att garantera att den som har låg pension, eller ingen pension alls, får en skälig levnadsnivå.

Hyressättningsmodellen

Den framtagna hyressättningsmodellen är en flexibel modell som är stabil över tid och stödjer likhetsprincipen. Modellen genererar enhetliga principer och å-priser som enkelt kan justeras över tid men också en modell som tar hänsyn till olika faktorer.

Nuvarande hyressättning av lägenheter hos allmännyttan i Botkyrka

AB Botkyrkabyggen är den största hyresvärden i kommunen. Botkyrkabyggen har sedan 2012 en systematisk hyressättning av sina hyreslägenheter med bruksvärdeshyra som de benämner ”Rättvis hyra” eller ”Poängen” som infördes efter överenskommelse med hyresgästföreningen. ”Rättvis hyra” bygger på ett system som poängsätter lägenhetstyp och yta kompletterad med totalt ett 50-tal olika egenskaper avseende fastighetens respektive lägenhetens egenskaper. Hyressättningsmodellen tar även hänsyn till läge och modernitet.

Utgångspunkter

För att den lägenhet i det särskilda boendet som ska hyressättas och jämförelselägenheterna ska vara likvärdiga krävs att de i grova drag motsvarar varandra. Det innebär kortfattat att de ska ha ungefär samma storlek, samma rumsantal och ungefär samma modernitetsgrad. Vidare ska lägenheterna ligga ungefär lika i förhållande till ortens centrala delar och boendemiljön i stort ska vara någorlunda likvärdig. Byggnadsåret saknar självständig betydelse, men hus som är byggda vid samma tid har i praktiken ofta likvärdig standard och modernitetsgrad.

Utgångspunkten i hyressättningsmodellen är

- att vård- och omsorgsförvaltningen i Botkyrka ska utgå från en modell för hyressättning av lägenheter och enkelrum i särskilda boenden för äldre, exklusive korttidsboenden
- att modellen beaktar 12 kap Jordabalken med dess bruksvärdesprincip och rättspraxis samt likhetsprincipen i hyresförhandlingslagen
- att följa principerna och värderingarna som Botkyrkabyggen använder vid hyressättning av hyreslägenheter med bruksvärdeshyra och de grundprinciper som prövats rättsligt
- att tillämpa så lite schabloniseringar som möjligt och istället ange kriterier och prissättningar som tillämpas i flertalet andra kommuner.

Hyressättningen

Vid hyressättning av lägenhet i särskilt boende för äldre utgår hyressättningsmodellen från tre delar:

- Den enskilda lägenheten
- Gemensamma utrymmen
- Övriga kvaliteter; tillgång till allmänna utrymmen, service, närhet, trygghet med mera

på samma sätt som rättspraxis utformats. Hyran för det särskilda boendet sätts sedan till summan av vad som beräknats för respektive del.

Den grundläggande hyressättningen utgår från Botkyrkabyggens poängssystem men har kompletterats med sådant som normalt är specifikt för särskilda boendeformer. Kompletteringarna är bland annat brandlarm, vårdsäng och andra nyttigheter som kan ingå i hyran i det särskilda boendet eller finnas prissatt som tillval hos Botkyrkabyggen. Utifrån detta är hyressättningen i de särskilda boendeformerna så lik allmännyttans hyressättning som möjligt.

Till grundhyran läggs sedan värdet av de gemensamma ytorna och övriga kvaliteter (närhet- och trygghetsfaktorer). Genom att använda en för särskilda boenden anpassad ”Rättvis hyra” utnyttjas allmännyttans värdering av skillnader i prissättning av t ex läge, modernitet och ett stort antal andra parametrar på samma sätt som hos återopade bakgrunds- och jämförelselägenheter.

Den enskilda lägenheten

För beräkning av delen till hyran för den enskilda lägenheten är nedan steg utgångspunkt:

- Den enskilda lägenheten i det särskilda boendet jämförs med jämförelselägenhet från Botkyrkabyggen
- Den enskilda lägenheten poängsätts utifrån dess förutsättningar, där poängen sedan räknas om till kronor som genererar en grundhyra (bidraget till hyran från den enskilda provningslägenheten före sådant som är specifikt för det särskilda boendet)
- Grundhyran i den enskilda lägenheten korrigeras sedan med skillnader mot bakgrund- eller jämförelselägenheten för sådant som är specifikt för det särskilda boendet, samt tillägg och avdrag för övriga nyttigheter kompletteras.

Den sålunda framräknade summan genererar delen till hyran från den enskilda lägenheten.

Gemensamma utrymmen

Gemensamma utrymmen är till exempel kök, samvarorum, besökstoiletter och för verksamheten gemensamma förråd (dock inte lägenhetsförråd, förråd för arbetskläder, kontorsmaterial eller livsmedel).

I hyressättningsmodellen har de gemensamma utrymmena fördelats på de boende som gemensamhetsytorna är till för. Värdet av de gemensamma utrymmena skiljer sig beroende på om den enskilda lägenheten är fullvärdig bostad eller ej. Anledningen till skillnaden är då det beror på om de gemensamma ytorna är en förutsättning för bostaden eller inte. Är de gemensamma ytorna en förutsättning för bostaden debiteras ett högre kvadratmeterpris för gemensamhetsytorna eftersom det "sparas egen lägenhetsyta" än om gemensamhetsytorna inte är en förutsättning för bostaden.

I hyressättningsmodellen är den debiterbara gemensamma ytan som berör alla boende på en avdelning maximalt 15 kvadratmeter per boende.

Övriga kvaliteter (närhets- och trygghetsfaktorer)

I hyressättningsmodellen är den övriga kvaliteten som tagits hänsyn till personal dygnet runt, med stöd av ett rättsfall i Svea Hovrätt, mål ÖH 5557-11, i vilket närhet till personal och service värderats.

Ytor som inte ingår i lägenhetsytan eller gemensamma utrymmen enligt ovan

I hyressättningsmodellen ingår inte bostadskomplement såsom tvättstuga, utom lägenheten beläget lägenhetsförråd och kommunikationsytor (trapphus och korridorer) i lägenhetsytan eller i gemensamma utrymmen. Detsamma gäller personalutrymmen, expeditioner och teknikutrymmen.

Hyressättning i parboendelägenheter

Vid uthyrning av parboendelägenheter finns det två alternativ vid hyresberäkning.

I de fall parboendet är en större lägenhet det kan bo en eller två i beräknas hyran för själva lägenheten som för annan motsvarande lägenhet med samma

yta. Tillskottet för gemensam yta blir dock gånger två mot andra på avdelningen eftersom båda får nyttja gemensamhetsytorna.

Om det enbart är en boende i en parboendelägenhet beräknas hyran som för annan motsvarande lägenhet med samma yta. Tillskottet för gemensam yta blir som för andra ensamboende på avdelningen.

I de fall parboendet är två separata lägenheter med en dörr som öppnas mellan dem, beräknas hyran för respektive lägenhet inklusive gemensamhetsytor vilket innebär dubbel hyra.

Årlig hyresjustering

Hyrona justeras årligen motsvarande AB Botkyrkabyggens genomsnittliga hyresjustering för lägenheter med bruksvärdeshyra i kommunen.

AB Botkyrkabyggen förhandlar den årliga hyresjusteringen med Hyresgästföreningen hösten innan hyresjusteringen ska träda i kraft. Så för hyresjustering avseende 2023 kommer hyresförhandling äga rum hösten 2022.

När AB Botkyrkabyggens förhandling med Hyresnämnden är klar fattar Vård- och omsorgsnämnden beslut om hyresjusteringen och från när den ska gälla.

Summering av ytor och hyror för särskilt boende för äldre i Botkyrka kommun i 2021 års hyresnivå

	Antal lägenheter	Föreslagen hyra (kr per år)	Nuvarande hyra per år	Skillnad per år	Föreslagen genomsnittshyra kronor per månad och lägenhet	Nuvarande genomsnittshyra kronor per lägenhet och månad	Skillnad i kronor
Vård- och omsorgsboenden							
Alby Äng	60	4 516 844	3 626 160	890 684	6 273	5 036	1 237
Allégården	60	6 262 412	5 628 720	633 692	8 698	7 818	880
Silverkronan	50	4 661 298	2 724 000	1 937 298	7 769	4 540	3 229
Tunängen	100	9 872 857	11 566 560	-1 693 703	8 227	9 639	-1 411
Kärsdala	52	3 776 598	2 923 164	853 434	6 052	4 685	1 368
Strandängs-gården	58	5 036 901	6 375 360	-1 338 459	7 237	9 160	-1 923
Tornet	54	4 429 067	4 273 560	155 507	6 835	6 595	240
Servicehus							
Orren	30	2 700 668	2 238 240	462 428	7 502	6 217	1 285
S:a särskilt boende för äldre	464	41 256 644	39 355 764	1 900 880	7 410	7 068	341

Månadshyra per lägenhet

Hyror per lägenhet i respektive boende utifrån 2021 års hyresnivå samt 2022. Då Bokyrkbyggens förhandlingar med Hyresnämnden är färdiga för 2022 innebär det en uppräknig på 1,45% för 2022.

Alby äng A Grupp 1

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010
Kommunens lgh-nummer (om annat)	A01	A02	A03	A04	A05	A06	A07	A08	A09	A10
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr	6 208 kr
Ny hyra per månad 2022	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr	6 298 kr

Alby äng B Grupp 2

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020
Kommunens lgh-nummer (om annat)	B01	B02	B03	B04	B05	B06	B07	B08	B09	B10
Lägenhetstyp	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	2 rokak	1 rokak	1 rokak
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	7 760 kr	6 084 kr	6 084 kr
Ny hyra per månad 2022	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	7 872 kr	6 172 kr	6 172 kr

Alby äng B Grupp 2 (om lägenhet B08 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1011	1012	1013	1014	1015	1016	1017	1018	1019	1020
Kommunens lgh-nummer (om annat)	B01	B02	B03	B04	B05	B06	B07	B08	B09	B10
Lägenhetstyp	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	2 rokak	1 rokak	1 rokak
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 084 kr	6 719 kr	6 084 kr	6 084 kr
Ny hyra per månad 2022	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 816 kr	6 172 kr	6 172 kr

Alby äng C Grupp 3

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1030	1029	1028	1027	1026	1025	1024	1023	1022	1021
Kommunens lgh-nummer (om annat)	C01	C02	C03	C04	C05	C06	C07	C08	C09	C10
Lägenhetstyp	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	2 rokak	1 rokak	1 rokak
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	7 898 kr	6 153 kr	6 153 kr
Ny hyra per månad 2022	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	8 012 kr	6 242 kr	6 242 kr

Alby äng C Grupp 3 (om lägenhet C08 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1030	1029	1028	1027	1026	1025	1024	1023	1022	1021
Kommunens lgh-nummer (om annat)	C01	C02	C03	C04	C05	C06	C07	C08	C09	C10
Lägenhetstyp	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	2 rokak	1 rokak	1 rokak
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 153 kr	6 788 kr	6 153 kr	6 153 kr
Ny hyra per månad 2022	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 242 kr	6 887 kr	6 242 kr	6 242 kr

Alby äng D Grupp 4

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110
Kommunens lgh-nummer (om annat)	D01	D02	D03	D04	D05	D06	D07	D08	D09	D10
Lägenhetstyp	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	1 rokak	2 rokak	1 rokak	1 rokak
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Boarea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	7 836 kr	6 122 kr	6 122 kr
Ny hyra per månad 2022	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	7 950 kr	6 211 kr	6 211 kr

Alby äng D Grupp 4 (om lägenhet D08 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110
kommunens lgh-nummer (om annat)	D01	D02	D03	D04	D05	D06	D07	D08	D09	D10
Lägenhetstyp	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 122 kr	6 758 kr	6 122 kr	6 122 kr
Ny hyra per månad 2022	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 211 kr	6 856 kr	6 211 kr	6 211 kr

Alby äng E Grupp 5

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120
kommunens lgh-nummer (om annat)	E01	E02	E03	E04	E05	E06	E07	E08	E09	E10
Lägenhetstyp	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	7 803 kr	6 105 kr	6 105 kr
Ny hyra per månad 2022	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	7 916 kr	6 194 kr	6 194 kr

Alby äng E Grupp 5 (om lägenhet E08 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120
kommunens lgh-nummer (om annat)	E01	E02	E03	E04	E05	E06	E07	E08	E09	E10
Lägenhetstyp	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 105 kr	6 741 kr	6 105 kr	6 105 kr
Ny hyra per månad 2022	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 194 kr	6 839 kr	6 194 kr	6 194 kr

Alby äng F Grupp 6

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1130	1129	1128	1127	1126	1125	1124	1123	1122	1121
kommunens lgh-nummer (om annat)	F01	F02	F03	F04	F05	F06	F07	F08	F09	F10
Lägenhetstyp	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	7 821 kr	6 114 kr	6 114 kr
Ny hyra per månad 2022	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	7 934 kr	6 203 kr	6 203 kr

Alby äng F Grupp 6 (om lägenhet F08 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1130	1129	1128	1127	1126	1125	1124	1123	1122	1121
kommunens lgh-nummer (om annat)	F01	F02	F03	F04	F05	F06	F07	F08	F09	F10
Lägenhetstyp	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	30,4	42,9	30,4	30,4
Ny hyra per månad 2021	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 114 kr	6 750 kr	6 114 kr	6 114 kr
Ny hyra per månad 2022	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 203 kr	6 848 kr	6 203 kr	6 203 kr

Allégården avdelning Regnbågen

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	0901	0902	0903	0904	0905	0906	0907	0916	0917	0918
kommunens lgh-nummer (om annat)	793-0901	793-0902	793-0903	793-0904	793-0905	793-0906	793-0907	793-0916	793-0917	793-0918
Lägenhetstyp	1 rokksk	2 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk	1 rokksk
Köksstandard	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet	typ trinet
Barea kvm	32,5	41,0	29,0	29,5	28,5	29,0	29,5	30,0	29,0	30,0
Ny hyra per månad 2021	8 808 kr	9 288 kr	8 662 kr	8 683 kr	8 641 kr	8 662 kr	8 683 kr	8 704 kr	8 662 kr	8 704 kr
Ny hyra per månad 2022	8 936 kr	9 423 kr	8 787 kr	8 809 kr	8 766 kr	8 787 kr	8 809 kr	8 830 kr	8 787 kr	8 830 kr

Silverkronan avdelning Myntet

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120	1121
kommunens lgh-nummer (om annat)	201	202	203	204	205	206	207	208	209	210
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett
Borea kvm	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5
Ny hyra per månad 2021	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr	7 808 kr
Ny hyra per månad 2022	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr	7 921 kr

Silverkronan avdelning Grindsantén

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110	1111
kommunens lgh-nummer (om annat)	211	212	213	214	215	216	217	218	219	220	221
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett
Borea kvm	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5
Ny hyra per månad 2021	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr	7 641 kr
Ny hyra per månad 2022	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr	7 751 kr

Silverkronan avdelning Silvertornet

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220	1221
kommunens lgh-nummer (om annat)	301	302	303	304	305	306	307	308	309	310
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett
Borea kvm	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5
Ny hyra per månad 2021	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr	7 746 kr
Ny hyra per månad 2022	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr	7 858 kr

Silverkronan avdelning Riksdalern

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210	1211
kommunens lgh-nummer (om annat)	311	312	313	314	315	316	317	318	319	320	321
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett	dinett
Borea kvm	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5	28,5
Ny hyra per månad 2021	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr	7 651 kr
Ny hyra per månad 2022	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr	7 762 kr

Tunängen avdelning 2A

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1209
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	39,0	36,0	38,0	36,0	40,0	41,0	41,0	40,0	41,0	41,0
Ny hyra per månad 2021	8 219 kr	8 094 kr	8 177 kr	8 094 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr
Ny hyra per månad 2022	8 338 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 211 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr

Tunängen avdelning 2B

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	40,0	41,0	40,0	41,0	41,0	40,0	36,0	38,0	35,0	39,0
Ny hyra per månad 2021	8 261 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 303 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 094 kr	8 178 kr	8 052 kr	8 219 kr
Ny hyra per månad 2022	8 381 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 169 kr	8 339 kr

Tunängen avdelning 3A

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	39,0	36,0	38,0	36,0	40,0	41,0	41,0	40,0	41,0	41,0
Ny hyra per månad 2021	8 219 kr	8 094 kr	8 177 kr	8 094 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr
Ny hyra per månad 2022	8 338 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 211 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr

Tuningen avdelning 3B

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1311	1312	1313	1314	1315	1316	1317	1318	1319	1320
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	40,0	41,0	40,0	41,0	41,0	40,0	36,0	38,0	35,0	39,0
Ny hyra per månad 2021	8 261 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 303 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 094 kr	8 178 kr	8 052 kr	8 219 kr
Ny hyra per månad 2022	8 381 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 169 kr	8 339 kr

Tuningen avdelning 4A

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1401	1402	1403	1404	1405	1406	1407	1408	1409	1410
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	39,0	36,0	38,0	36,0	40,0	41,0	41,0	40,0	41,0	41,0
Ny hyra per månad 2021	8 219 kr	8 094 kr	8 177 kr	8 094 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr
Ny hyra per månad 2022	8 338 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 211 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr

Tuningen avdelning 4B

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1411	1412	1413	1414	1415	1416	1417	1418	1419	1420
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	40,0	41,0	40,0	41,0	41,0	40,0	36,0	38,0	35,0	39,0
Ny hyra per månad 2021	8 261 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 303 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 094 kr	8 178 kr	8 052 kr	8 219 kr
Ny hyra per månad 2022	8 381 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 169 kr	8 339 kr

Tuningen avdelning 5A

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1501	1502	1503	1504	1505	1506	1507	1508	1509	1510
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	39,0	36,0	38,0	36,0	40,0	41,0	41,0	40,0	41,0	41,0
Ny hyra per månad 2021	8 219 kr	8 094 kr	8 177 kr	8 094 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr
Ny hyra per månad 2022	8 338 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 211 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr

Tuningen avdelning 5B

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1511	1512	1513	1514	1515	1516	1517	1518	1519	1520
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	40,0	41,0	40,0	41,0	41,0	40,0	36,0	38,0	35,0	39,0
Ny hyra per månad 2021	8 261 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 303 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 094 kr	8 178 kr	8 052 kr	8 219 kr
Ny hyra per månad 2022	8 381 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 169 kr	8 339 kr

Tuningen avdelning 6A

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1601	1602	1603	1604	1605	1606	1607	1608	1609	1610
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	39,0	36,0	38,0	36,0	40,0	41,0	41,0	40,0	41,0	41,0
Ny hyra per månad 2021	8 219 kr	8 094 kr	8 177 kr	8 094 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr	8 260 kr	8 302 kr	8 302 kr
Ny hyra per månad 2022	8 338 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 211 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 380 kr	8 423 kr	8 423 kr

Tuningen avdelning 6B

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1611	1612	1613	1614	1615	1616	1617	1618	1619	1620
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett	typ trinett
Borea kvm	40,0	41,0	40,0	41,0	41,0	40,0	36,0	38,0	35,0	39,0
Ny hyra per månad 2021	8 261 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 303 kr	8 303 kr	8 261 kr	8 094 kr	8 178 kr	8 052 kr	8 219 kr
Ny hyra per månad 2022	8 381 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 423 kr	8 423 kr	8 381 kr	8 211 kr	8 296 kr	8 169 kr	8 339 kr

Kårsdala plan 0 vänster

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1001	1002	1003	1004	1005	1006	1007	1008	1009	1010
kommunens lgh-nummer (om annat)	001	002	003	004	005	006	007	008	009	010
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum	1 rum
Köksstandard	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar	saknar
Barea kvm	30,2	30,2	30,7	30,7	30,7	30,7	30,2	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 155 kr	6 155 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 172 kr	6 155 kr	6 155 kr	6 155 kr	6 155 kr
Ny hyra per månad 2022	6 244 kr	6 244 kr	6 262 kr	6 262 kr	6 262 kr	6 262 kr	6 244 kr	6 244 kr	6 244 kr	6 244 kr

Kårsdala plan 1 vänster

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110
kommunens lgh-nummer (om annat)	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
Lägenhetstyp	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,2	30,2	30,7	30,7	30,7	30,7	41,6	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 293 kr	6 155 kr	6 310 kr	6 173 kr	6 310 kr	6 310 kr	7 872 kr	6 155 kr	6 293 kr	6 293 kr
Ny hyra per månad 2022	6 384 kr	6 245 kr	6 402 kr	6 262 kr	6 402 kr	6 402 kr	7 986 kr	6 245 kr	6 384 kr	6 384 kr

Kårsdala plan 1 vänster (om lägenhet 17 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1101	1102	1103	1104	1105	1106	1107	1108	1109	1110
kommunens lgh-nummer (om annat)	111	112	113	114	115	116	117	118	119	120
Lägenhetstyp	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,2	30,2	30,7	30,7	30,7	30,7	41,6	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 293 kr	6 155 kr	6 310 kr	6 173 kr	6 310 kr	6 310 kr	6 891 kr	6 155 kr	6 293 kr	6 293 kr
Ny hyra per månad 2022	6 384 kr	6 245 kr	6 402 kr	6 262 kr	6 402 kr	6 402 kr	6 991 kr	6 245 kr	6 384 kr	6 384 kr

Kårsdala plan 1 höger

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1111	1112	1113	1114	1115	1116	1117	1118	1119	1120
kommunens lgh-nummer (om annat)	121	122	123	124	125	126	127	128	129	130
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	saknar	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,0	30,0	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 151 kr	6 151 kr	6 295 kr	6 295 kr	6 295 kr	6 157 kr	6 295 kr	6 157 kr	6 295 kr	6 295 kr
Ny hyra per månad 2022	6 240 kr	6 240 kr	6 386 kr	6 386 kr	6 386 kr	6 247 kr	6 386 kr	6 247 kr	6 386 kr	6 386 kr

Kårsdala plan 2 vänster

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210
kommunens lgh-nummer (om annat)	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
Lägenhetstyp	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,2	30,2	30,7	30,7	30,7	30,7	41,6	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 293 kr	6 155 kr	6 310 kr	6 173 kr	6 310 kr	6 310 kr	7 872 kr	6 155 kr	6 293 kr	6 293 kr
Ny hyra per månad 2022	6 384 kr	6 245 kr	6 402 kr	6 262 kr	6 402 kr	6 402 kr	7 986 kr	6 245 kr	6 384 kr	6 384 kr

Kårsdala plan 2 vänster (om lägenhet 37 inte används som parboende)

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210
kommunens lgh-nummer (om annat)	231	232	233	234	235	236	237	238	239	240
Lägenhetstyp	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,2	30,2	30,7	30,7	30,7	30,7	41,6	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 293 kr	6 155 kr	6 310 kr	6 173 kr	6 310 kr	6 310 kr	6 891 kr	6 155 kr	6 293 kr	6 293 kr
Ny hyra per månad 2022	6 384 kr	6 245 kr	6 402 kr	6 262 kr	6 402 kr	6 402 kr	6 991 kr	6 245 kr	6 384 kr	6 384 kr

Kårsdala plan 2 höger

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1211	1212	1213	1214	1215	1216	1217	1218	1219	1220
kommunens lgh-nummer (om annat)	241	242	243	244	245	246	247	248	249	250
Lägenhetstyp	1 rum	1 rum	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 rum	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	saknar	saknar	trinett	trinett	trinett	saknar	trinett	saknar	trinett	trinett
Barea kvm	30,0	30,0	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2	30,2
Ny hyra per månad 2021	6 151 kr	6 151 kr	6 295 kr	6 295 kr	6 295 kr	6 157 kr	6 295 kr	6 157 kr	6 295 kr	6 295 kr
Ny hyra per månad 2022	6 240 kr	6 240 kr	6 386 kr	6 386 kr	6 386 kr	6 247 kr	6 386 kr	6 247 kr	6 386 kr	6 386 kr

Tornet plan 2 höger avdelning Frigg

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1201	1202	1203	1204	1205	1206	1207	1208	1209	1210
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett
Bourea kvm	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8
Ny hyra per månad 2021	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr	6 684 kr
Ny hyra per månad 2022	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr	6 781 kr

Tornet plan 3 höger avdelning Idun

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1301	1302	1303	1304	1305	1306	1307	1308	1309	1310
kommunens lgh-nummer (om annat)										
Lägenhetstyp	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk	1 roksk
Köksstandard	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett	trinett
Bourea kvm	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8	28,8
Ny hyra per månad 2021	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr	6 728 kr
Ny hyra per månad 2022	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr	6 825 kr

Orrens servicehus plan 3-5

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1301	1302	1303	1501	1502	1503	1504	1505
kommunens lgh-nummer (om annat)	1301	1302	1303	1501	1502	1503	1504	1505
Lägenhetstyp	3 rok	2 rok	2 rok	2 rok	2 rok	3 rok	2 rok	2 rok
Köksstandard								
Bourea kvm	77,4	60,5	62,6	63,9	59,9	76,9	60,5	62,6
Ny hyra per månad 2021	8 174 kr	7 247 kr	7 338 kr	7 437 kr	7 221 kr	8 153 kr	7 247 kr	7 338 kr
Ny hyra per månad 2022	8 293 kr	7 352 kr	7 444 kr	7 545 kr	7 326 kr	8 271 kr	7 352 kr	7 444 kr

Orrens servicehus plan 6-7

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1601	1602	1603	1604	1605	1701	1702	1703	1704	1705
kommunens lgh-nummer (om annat)	1601	1602	1603	1604	1605	1701	1702	1703	1704	1705
Lägenhetstyp	2 rok	2 rok	3 rok	2 rok	2 rok	2 rok	2 rok	3 rok	2 rok	2 rok
Köksstandard										
Bourea kvm	63,9	59,9	76,9	60,5	62,6	63,9	59,9	76,9	60,5	62,6
Ny hyra per månad 2021	7 437 kr	7 221 kr	8 153 kr	7 247 kr	7 338 kr	7 437 kr	7 221 kr	8 153 kr	7 247 kr	7 338 kr
Ny hyra per månad 2022	7 545 kr	7 326 kr	8 271 kr	7 352 kr	7 444 kr	7 545 kr	7 326 kr	8 271 kr	7 352 kr	7 444 kr

Orrens servicehus plan 8-10

Lgh nr enl nationella lägenhetsregistret (Lantmäteriets)	1801	1802	1803	1804	1805	1901	1902	1903	1904	1905	2001	2002
kommunens lgh-nummer (om annat)	1801	1802	1803	1804	1805	1901	1902	1903	1904	1905	2001	2002
Lägenhetstyp	2 rok	2 rok	3 rok	2 rok	2 rok	2 rok	2 rok	3 rok	2 rok	2 rok	2 rok	3 rok
Köksstandard												
Bourea kvm	63,9	59,9	76,9	60,5	62,6	63,9	59,9	76,9	60,5	62,6	59,9	77,5
Ny hyra per månad 2021	7 437 kr	7 221 kr	8 153 kr	7 247 kr	7 338 kr	7 437 kr	7 221 kr	8 153 kr	7 247 kr	7 338 kr	7 221 kr	8 093 kr
Ny hyra per månad 2022	7 545 kr	7 326 kr	8 271 kr	7 352 kr	7 444 kr	7 545 kr	7 326 kr	8 271 kr	7 352 kr	7 444 kr	7 326 kr	8 210 kr

MITTENMAJORITETEN

Särskilt yttrande
Bilaga §46 VON 2021-06-14

Ärende – Hyressättning av vård- och omsorgsboenden VON/2021:00085

Vi ska ha en rättvis hyressättning för vård- och omsorgsboenden i Botkyrka. Ingen medborgare ska förfördelas utan alla ska behandlas lika. Därför föreslår nämnden en ny hyresmodell för vård- och omsorgsboenden och servicehus. Anledningen är att idag har kommunen inte någon enhetlig hyresmodell för boenden: vissa boenden har för hög eller för låg hyra.

Den nya modellen utgår från hyreslagen och bruksvärdesprincipen. Det innebär att hyrorna blir mer enhetliga och förutsägbara för medborgaren och att de boende behandlas lika utifrån hyressättningen. Det blir mer ordning och reda.

En del kommer att få höjd hyra och en del kommer att få sänkt hyra. För de som får en sänkning så infaller sänkningen omedelbart efter beslutet men för de som får en höjd hyra kommer höjningen att ske stegvis under flera år för att det inte ska bli en alltför drastisk förändring.

Hyreshöjningen kommer inte innebära en påfrestning för pensionärer med liten pension. Sveriges trygghetssystem garanterar att även de pensionärer med låg pension ska ha pengar över när alla räkningar är betalda – det betyder att för pensionärer med låg inkomst kommer hyreshöjningen innebära att de får lägre omvårdnadsavgift.

Det här ärendet handlar om att skapa en rättvis hyressättning som är transparent och förutsägbar. Det är inte en effektivisering för nämnden.

Tuva Lund (S), Aram El Khoury (KD), Daniel Njuguna (S), Taina Virta (S), Jens Vollmer och Maria Stjernevall (S)

§ 127

Loviseberg 9 – Försäljning av industrifastighet KS/2021:00537

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner reservationsavtal där kommunen reserverar området som avser fastigheten Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning.
2. Kommunfullmäktige godkänner försäljning av fastigheten Loviseberg 9, förutsatt att åtaganden i reservationsavtalet uppfylls.

Sammanfattning

Botkyrka kommun reserverar området Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning från 2021-10-01 till 2022-12-30. När bottenplattan är på plats och resterande åtagande är uppfyllda enligt reservationsavtalet kommer det upprättas ett köpekontrakt för slutlig överlåtelse. Föreslaget pris är 1020 kronor/kvm TA. Köpeskillingen kommer uppgå till 25 140 960 kronor.

Detaljplanen för Loviseberg 2 vann 2012-01-19 lagakraft. Området är beläget i Tumba ca en kilometer öster om Tunarondellen på Hågelbyleden. Syftet med detaljplanen var att utvidga verksamhetsområdet i Loviseberg med ytterligare 34 500 kvm verksamhetsytor för industri.

Fastigheten Loviseberg 9 föreslås att säljas till Hälsokraft Holding AB som tillhör Adelphos International Group koncernen. Fastigheten förväntas att förvärvas via det privata bolaget Ristian Projekt Två AB. Hälsokraft bedriver idag utveckling, tillverkning och distribution av hälsoprodukter till Norden och Kina. Fastigheten är 24 648 kvm. För att försäkra att fastigheten bebyggs kommer det först upprättas ett reservationsavtal. Det innebär att kommunen reserverar området för Hälsokrafts räkning under perioden 2021-10-01 fram till 2022-12-30.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-09-24, § 140.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-16.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Loviseberg 9 – Försäljning av industrifastighet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige godkänner reservationsavtal där kommunen reserverar området som avser fastigheten Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning.
2. Kommunfullmäktige godkänner försäljning av fastigheten Loviseberg 9, förutsatt att åtaganden i reservationsavtalet uppfylls.

Sammanfattning

Botkyrka kommun reserverar området Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning från 2021-10-01 till 2022-12-30. När bottenplattan är på plats och resterande åtagande är uppfyllda enligt reservationsavtalet kommer det upprättas ett köpekontrakt för slutlig överlåtelse. Föreslaget pris är 1020 kronor/kvm TA. Köpeskillingen kommer uppgå till 25 140 960 kronor.

Detaljplanen för Loviseberg 2 vann 2012-01-19 lagakraft. Området är beläget i Tumba ca en kilometer öster om Tunarondellen på Hågelbyleden. Syftet med detaljplanen var att utvidga verksamhetsområdet i Loviseberg med ytterligare 34 500 kvm verksamhetsytor för industri.

Fastigheten Loviseberg 9 föreslås att säljas till Hälsokraft Holding AB som tillhör Adelpfos International Group koncernen. Fastigheten förväntas att förvärvas via det privata bolaget Ristian Projekt Två AB. Hälsokraft bedriver idag utveckling, tillverkning och distribution av hälsoprodukter till Norden och Kina. Fastigheten är 24 648 kvm. För att försäkra att fastigheten bebyggs kommer det först upprättas ett reservationsavtal. Det innebär att

kommunen reserverar området för Hälsokrafts räkning under perioden 2021-10-01 fram till 2022-12-30.

Samhällsbyggnadsnämnden behandlade ärendet 2021-09-24, § 140.

Samhällsbyggnadsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-16.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Föreslaget pris är 1020 kr/kvm TA. Den totala köpeskillingen förväntas då bli 25 140 960 kronor. Priset baseras på den externa värderingen som utfördes för den ursprungliga fastigheten Loviseberg 4 (idag Loviseberg 4, Loviseberg 8 och Loviseberg 9) 2020-02-24. Värdeutlåtandet förutsätter byggklara industritomter, dvs att grovplanering såsom sprängning och viss avverkning har utförts, något som bolaget själva kommer att utföra.

Markintäkten tillfaller exploateringsprojektet Loviseberg 2, 9113 som en omsättningstillgång.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Bilagor

Protokollsutdrag från samhällsbyggnadsnämnden 2021-09-24, § 140.
Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse 2021-08-16.
Reservationsavtal
Bilaga 1, kartbilaga
Fastighetsregister.

Expedieras till:

Samhällsbyggnadsnämnden
Carina Molin, Samhällsbyggnadsdirektör
Sara Hagelin, Mark- och exploateringschef
Annica Sahlén Nilsson, Markstrateg
William Ingwes, Mark- och exploateringsingenjör

§ 140**Loviseberg 9 – Försäljning av industrifastighet
(SBN/2021:00376)****Beslut**

1. Kommunfullmäktige godkänner reservationsavtal där Kommunen reserverar området som avser fastigheten Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning.
2. Kommunfullmäktige godkänner försäljning av fastigheten Loviseberg 9, förutsatt att åtaganden i reservationsavtalet uppfylls.

Sammanfattning

Botkyrka kommun reserverar området Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning under 2021-10-01 till 2022-12-30. När bottenplattan är på plats och resterande åtagande är uppfyllda enligt reservationsavtalet kommer det upprättas ett köpekontrakt för slutlig överlåtelse. Föreslagit pris är 1020 kr/kvm TA. Köpeskillingen kommer uppgå till 25 140 960 kronor.

Ärendet

Detaljplanen för Loviseberg 2 vann 2012-01-19 lagakraft. Området är beläget i Tumba ca en kilometer öster om Tunarondellen på Hågelbyleden. Syftet med detaljplanen var att utvidga verksamhetsområdet i Loviseberg med ytterligare 34 500 kvm verksamhetsytor för industri.

Fastigheten Loviseberg 9 föreslås att säljas till Hälsokraft Holding AB som tillhör Adelphos International Group koncernen. Fastigheten förväntas att förvärvas via det privata bolaget Ristian Projekt Två AB. Hälsokraft bedriver idag utveckling, tillverkning och distribution av hälsoprodukter till Norden och Kina. Fastigheten är 24 648 kvm. För att försäkra att fastigheten bebyggs kommer det först upprättas ett reservationsavtal. Det innebär att kommunen reserverar området för Hälsokrafts räkning under perioden 2021-10-01 fram till 2022-12-30.

2021-08-24

Dnr SBN/2021:00376

Samhällsbyggnadsförvaltningens tjänsteskrivelse, daterad 2021-08-16, utgör underlag för beslutet.

Expedieras till
Kommunfullmäktige
Sara Hagelin
Annica Sahlén Nilsson, Markstrateg
William Ingwes

Referens

William Ingwes
william.ingwes@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Loviseberg 9, försäljning av industrifastighet

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner reservationsavtal där Kommunen reserverar området som avser fastigheten Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning. Kommunfullmäktige godkänner försäljning av fastigheten Loviseberg 9, förutsatt att åtaganden i reservationsavtalet uppfylls.

Sammanfattning

Botkyrka kommun reserverar området Loviseberg 9 för Hälsokrafts räkning under 2021-10-01 till 2022-12-30. När bottenplattan är på plats och resterande åtagande är uppfyllda enligt reservationsavtalet kommer det upprättas ett köpekontrakt för slutlig överlåtelse. Föreslagit pris är 1020 kr/kvm TA. Köpeskillingen kommer uppgå till 25 140 960 kronor.

Ärendet

Detaljplanen för Loviseberg 2 vann 2012-01-19 lagakraft. Området är beläget i Tumba ca en kilometer öster om Tunarondellen på Hågelbyleden. Syftet med detaljplanen var att utvidga verksamhetsområdet i Loviseberg med ytterligare 34 500 kvm verksamhetsytor för industri. Utbyggnad av gator och VA har utförts och bekostats av kommunen. Det bildades fyra nya fastigheter i samband med antagande. Alla fastigheter har avyttrats förutom den ursprungliga fastigheten Loviseberg 4. Den fastigheten har i efterhand styckats av till tre nya fastigheter Loviseberg 4, Loviseberg 8 och Loviseberg 9.

Fastigheten Loviseberg 9 föreslås att säljas till Hälsokraft Holding AB som tillhör Adelphos International Group koncernen. Fastigheten förväntas att förvärvas via det privata bolaget Ristian Projekt Två AB. Hälsokraft bedriver idag utveckling, tillverkning och distribution av hälsoprodukter till Norden och Kina. Verksamheten finns idag i Sverige, Danmark och Kina. Förvärv av Loviseberg 9 möjliggör för hälsokraft att samlokalisera sina

kontor från Sverige, Danmark och Norge för att bilda ett huvudkontor i Botkyrka. Etableringen kommer att generera med 75–100 nya arbetstillfällen.

Fastigheten är 24 648 kvm. För att försäkra att fastigheten bebyggs kommer det först upprättas ett reservationsavtal. Det innebär att kommunen reserverar området för Hälsokrafts räkning under perioden 2021-10-01 fram till 2022-12-30. Hälsokraft ska erlägga en handpenning på 10% av den totala köpeskillingen för att reservationen ska gälla. När bottenplattan är på plats och resterande åtagande är uppfyllda kommer det upprättas ett köpekontrakt för slutlig överlåtelse.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Föreslagit pris är 1020 kr/kvm TA. Den totala köpeskillingen förväntas då bli 25 140 960 kronor. Priset baseras på den externa värderingen som utfördes för den ursprungliga fastigheten Loviseberg 4 (idag Loviseberg 4, Loviseberg 8 och Loviseberg 9) 2020-02-24. Värdeutlåtandet förutsätter byggklara industritomter, dvs att grovplanering såsom sprängning och viss avverkning har utförts, något som bolaget själva kommer att utföra.

Markintäkten tillfaller exploateringsprojektet Loviseberg 2, 9113 som en omsättningstillgång.

Bilagor

Reservationsavtal
Bilaga 1, kartbilaga
Fastighetsregister.

Expedieras till:

Samhällsbyggnadsnämnden
Carina Molin, Samhällsbyggnadsdirektör
Sara Hagelin, Mark- och exploateringschef
Annica Sahlén Nilsson, Markstrateg
William Ingwes, Mark- och exploateringsingenjör

Carina Molin

Sara Hagelin

Samhällsbyggnadsdirektör

Mark- och exploateringschef

Kommunen		212000–2882, Botkyrka kommun, nedan kallad kommunen.
Bolaget		559321–0213, Ristian Projekt Två AB, c/o ACTO CONSULTING AB, ENGELBREKTSGATAN 7 1TR, 114 32 Stockholm, nedan kallad Bolaget.
Område		Fastigheten Loviseberg 9 om ca 24 648 m ² i Botkyrka kommun. Området har markerats på bifogade karta, bilaga 1.
Tidsperiod	§ 1	Kommunen reserverar Området för Bolagets räkning för byggnation. Reservationstiden avser tiden från 2021-10-25 fram till 2022-12-30.
Syfte	§ 2	Syftet med reservationen är att Bolaget ska kunna köpa Området, så snart villkoren i detta reservationsavtal är uppfyllda.
Kommunens åtagande	§ 3	<p>Kommunen förbinder sig att sälja Området till Bolaget när följande tre förutsättningar är uppfyllda:</p> <ul style="list-style-type: none">• Reservationstiden har inte gått ut.• Bolaget har erhållit bygglov från kommunen, i enlighet med gällande detaljplan och planbeskrivning.• Bottenplattan är uppförd enligt godkända bygglovshandlingar. <p>Köpekontrakt för slutlig överlåtelse av Området ska tecknas efter att de tre villkoren ovan är uppfyllda. Det åligger Bolaget att skriftligen begära om förvärv av Området när de tre villkoren är uppfyllda. Begäran ska ha inkommit till Kommunen senast en månad före reservationstidens utgång, annars förfaller reservationen.</p>
Bolagets åtagande	§ 4	<p>Reservationsavgift</p> <p>Bolaget ska erlägga en handpenning på 10% av den totala köpeskillingen för att angiven reservationstid skall gälla. Avgiften erläggs mot faktura efter att kommunfullmäktige fattat laga kraft vunnet beslut om att godkänna detta avtal.</p> <p>Markpris</p> <p>Priset vid en eventuell slutlig överlåtelse beräknas utifrån Botkyrka kommuns externa värdering gällande markpris. Erlagd reservationsavgift avräknas från markpriset.</p> <p>Beräknat markpris är 1020 kr/kvm TA. Säljaren upplyser om att markpriset varken omfattar anläggningsavgift för VA, bygglovavgifter eller periodiserad fastighetsskatt.</p> <p>Utförande</p> <p>Bebyggelsen ska inte strida mot detaljplanens bestämmelser, samt följa de intentioner med Området som anges i detaljplanens beskrivning.</p> <p>Bolaget skall påvisa ekonomiska förutsättningar för genomförande av hela byggnationen samt en ekonomisk kalkyl över genomförandet.</p>

- Förutsättningar § 5 Området är detaljplanelagt, Loviseberg 2 (26–9).
Vatten- och avloppsförsörjning kan ske via närområdet. Dagvatten ska hanteras inom området enligt bestämmelser i detaljplan.
- Tillträde § 6 Området kan tillträdas efter att kommunfullmäktige fattat laga kraft vunnet beslut om att godkänna detta avtal.
- Förfogande § 7 Under reservationstiden har Bolaget skyldighet att samråda med Kommunen om tidpunkten för igångsättning av byggnationerna. Eventuella förse- ningar av byggnationerna, på grund av Kommunens anläggningsarbeten eller fastighetsbildningsskäl, ska av Kommunen regleras i förlängd reser- vationstid. Någon annan form av ersättning ska inte utgå.
Bolaget har möjlighet att sätta upp en byggskylt under reservationstiden. Innan uppsättningen ska Bolaget samråda med Kommunen, samt om det behövs söka bygglov för skylten. Efter det att reservationstiden har gått ut ska Bolaget ta ner skylten och återställa platsen.
Under reservationstiden har Bolaget inte rätt att nyttja Området för upplag eller annat ändamål som inte syftar till genomförandet av detta avtal. Bo- laget har inte rätt att överlåta eller inteckna detta avtal.
- Avtalets upphö- rande § 8 Reservationen upphör efter reservationstidens utgång. Om inte något slut- ligt köpekontrakt har tecknats efter reservationstidens utgång, är Kommu- nen oförhindrad att sälja Området till annan.
Reservationsavgiften återbetalas inte, om reservationsavtalet upphör utan att slutligt köpekontrakt har tecknats.
Området skall vid frånträdet vara väl avstädat och fritt från anläggningar, om inte annat skriftligt avtalas. Avstädning och bortförsling skall ske un- der avtalstiden. Är området ej avstädat och fritt från anläggningar vid av- talstidens slut kan Kommunen utföra detta på Bolaget bekostnad.
Bolaget har ansvar för av honom och hans verksamhet orsakad skada på området även efter avtalets upphörande.
- Giltighet § 9 Om reservationsavgiften inte erläggs är detta avtal till alla delar förfallet. Nedlagda kostnader erläggs av respektive part.
- Miljöpåverkan § 10 Bolaget får inte använda de reserverade området så att risk för miljöskada uppkommer.
Drivmedels- och oljespill samt andra miljöpåverkande olyckor eller utsläp, ska omgående rapporteras till Samhällsbyggnadsförvaltningens miljöenhet och saneras genom bolagets försorg efter miljöenhetens förslag och anvis- ningar och på dennes bekostnad. /s/

Tvist § 11 Tvist med anledning av detta avtal ska avgöras av allmän domstol.
Svensk lag ska tillämpas på detta avtal.

Detta avtal är upprättat i två likalydande exemplar, varav parterna tagit
varsitt.

Tumba 2021-

2021-07-09

BOTKYRKA KOMMUN

Ristian Projekt Två AB

Sara Hagelin

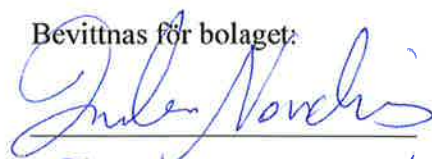

Behörig undertecknare NILS-OLA OFFENS

Behörig undertecknare

Bevittnas för kommunen:

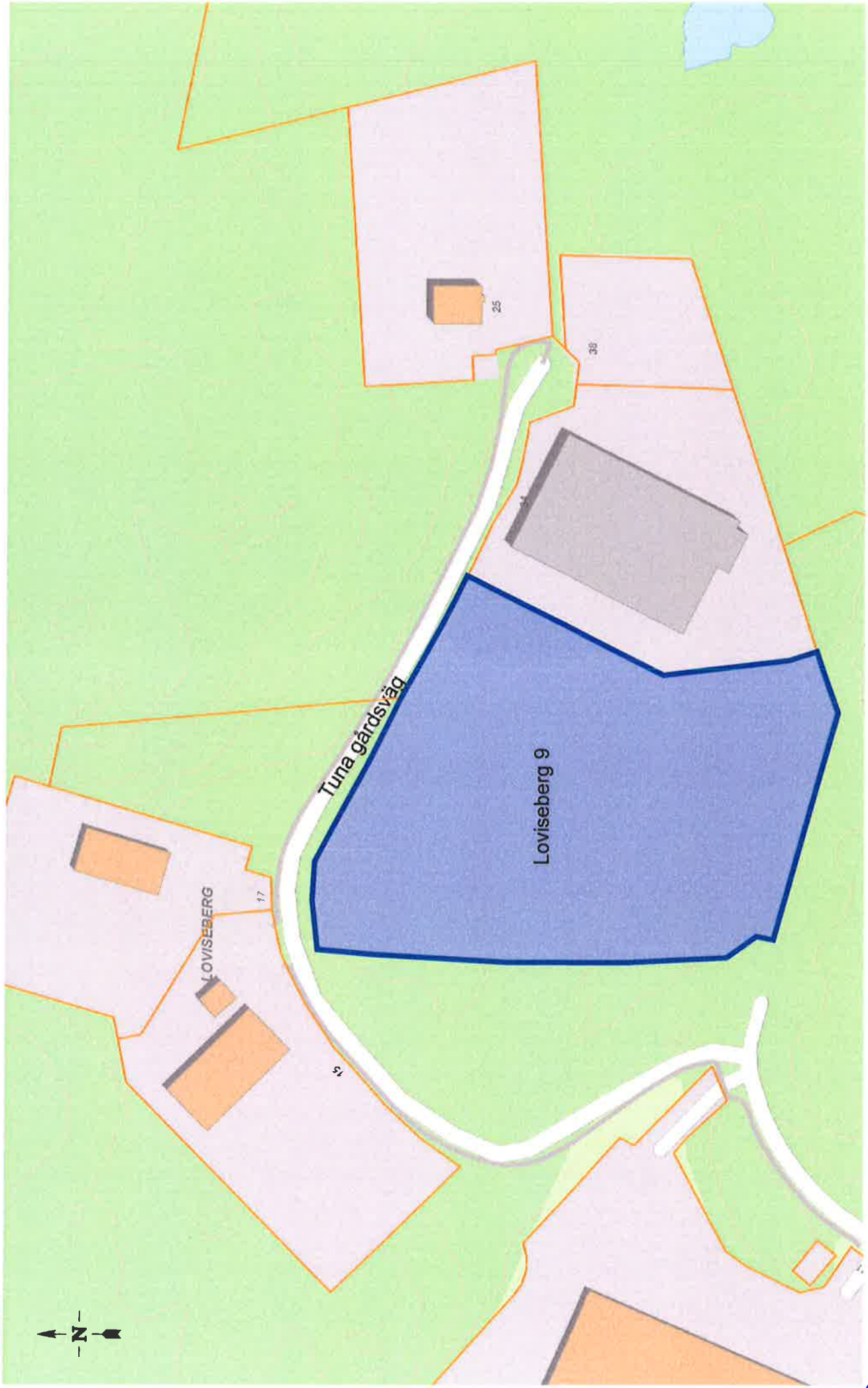
Bevittnas för bolaget:

Bilaga 1

Kartbilaga

AKTIEBOLAG

Organisationsnummer 559321-0213	
Objektets registreringsdatum 2021-06-05	Företagsnamnets registreringsdatum 2021-06-05
Dokumentet nedladdat 2021-06-07	Dokumentet visar senaste registreringen 2021-06-05

Org.nummer: 559321-0213

Företagsnamn: Ristian Projekt Två AB

Adress: c/o Acto consulting AB
Engelbrektsgatan 7, 1 tr
114 32 STOCKHOLM

Säte: Stockholms län, Stockholm kommun

Registreringslän:

Anmärkning:

Detta är ett privat aktiebolag.

BILDAT DATUM

2021-05-21

SAMMANSTÄLLNING AV AKTIEKAPITAL

Aktiekapital: 100.000 SEK
Lägst.....: 100.000 SEK
Högst.....: 400.000 SEK

Antal aktier: 1.000
Lägst.....: 1.000
Högst.....: 4.000

STYRELSELEDAMÖTER

540522-8270 Janson, Fritz Anders, Solvägen 9 A, 183 52 TÄBY

STYRELSESUPPLEANTER630904-8954 Omma, Konrad Nils-Ola, Ruddammsvägen 6 Lgh 1502,
114 21 STOCKHOLM**FIRMATECKNING**

Firman tecknas var för sig av
ledamoten
suppleanten

FÖRESKRIFT OM ANTAL STYRELSELEDAMÖTER/STYRELSESUPPLEANTER

Styrelsen skall bestå av lägst 1 och högst 3 ledamöter
med 1 suppleant.

FÖRBEHÅLL/AVVIKELSER/VILLKOR I BOLAGSORDNINGEN

AKTIEBOLAG

Organisationsnummer	
559321-0213	
Objektets registreringsdatum	Företagsnamnets registreringsdatum
2021-06-05	2021-06-05
Dokumentet nedladdat	Dokumentet visar senaste registreringen
2021-06-07	2021-06-05

Bestämmelse att företaget inte behöver ha revisor

VERKSAMHET

Bolaget skall äga och förvalta lös- och fast egendom, driva fastighetsutvecklingsprojekt samt idka därmed förenlig verksamhet

RÄKENSKAPSÅR

0101 - 1231

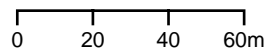
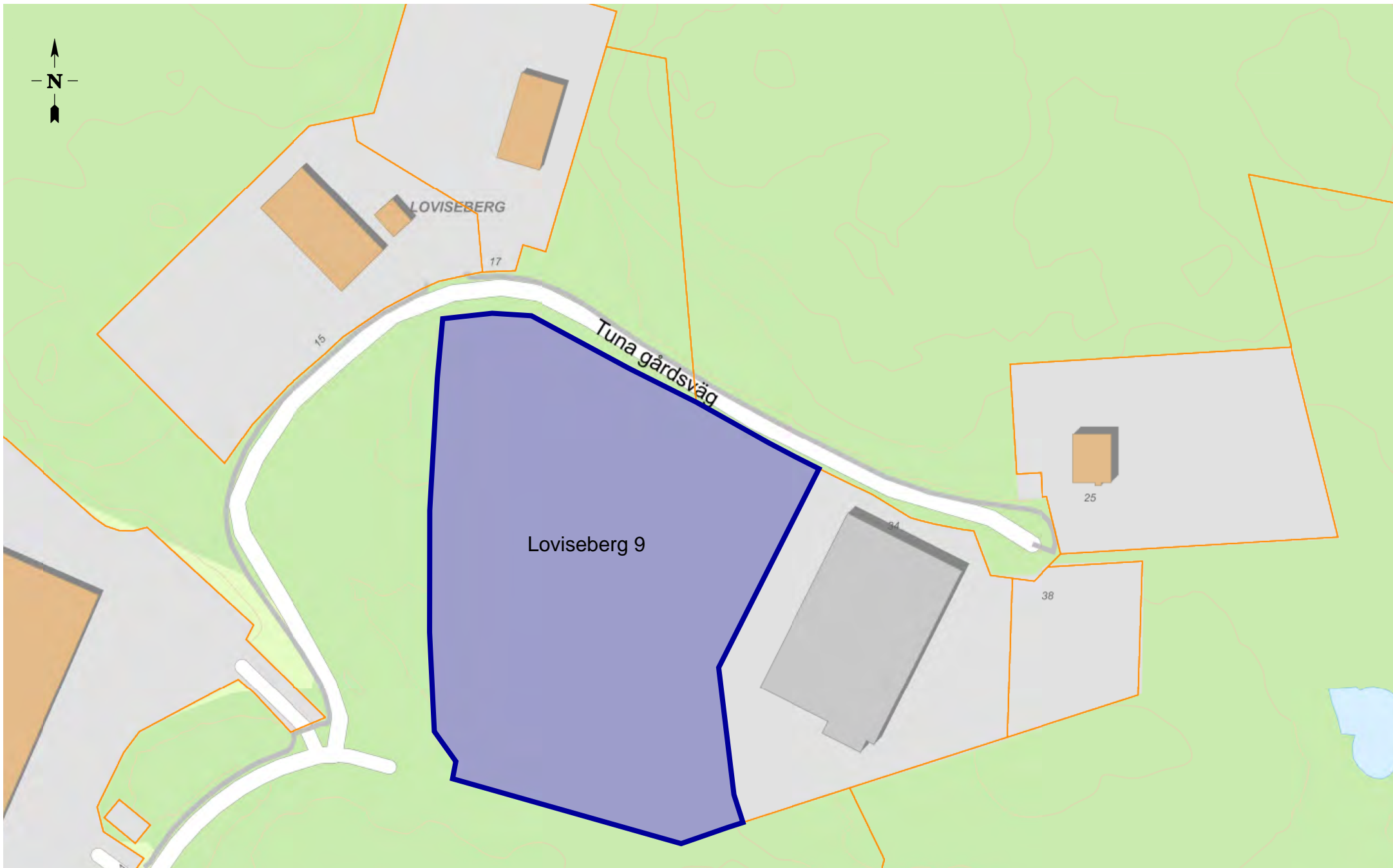
KALLELSE

Kallelse sker genom e-post.

BOLAGSVERKET

Registreringsbeviset är skapat av Bolagsverket.

Fastighetsinformation

Botkyrka Loviseberg 9	Status:	Levande
Distrikt: Tumba	Ajourdatum IM:	2020-06-08
Riksnöckel: 010541707	Internnyckel: 10541707	Ajourdatum FR: 2020-05-28

Tidigare beteckning (Uppgifter saknas)

Ursprung

Fastighet Loviseberg 4 Botkyrka

Avregistrerad till (Uppgifter saknas)

Adress

Gata/väg	Distrikt	Kommundel
Tuna Gårdsväg 24	Tumba	Botkyrka

Areal

Total/Område	Landareal (Kvm)	Vattenareal (Kvm)	Totalareal (Kvm)
Totalt:	24648	0	24648
1	24648	0	24648

Koordinater

Område: 1		
Koordinatpar	X-Koord	Y-Koord
Lokalt - SWEREF 99 18 00	6566486,3	141222,1
SWEREF 99 TM	6567317,8	662481,5
RT90 2,5 G Väst	6567627,5	1616577,6
Ajourhålles i:	SWEREF 99 TM	
Punkttyp:	Centralpunkt inom området	
Kvalitetsdatum:	0000-00-00	

Fiske (Uppgifter saknas)

Samfällighet/Gemensamhetsanläggning (Uppgifter saknas)

Samfällighetsförening (Uppgifter saknas)

Skattetal (Uppgifter saknas)

Åtgärder

Datum	Akt	Egen aktbeteckning	Littera
2020-05-27	0127-2020/14		
Åtgärder:	Avstyckning		
Gäller i fastighet			
Loviseberg 8 Botkyrka			
Loviseberg 9 Botkyrka			

Avskild mark (Uppgifter saknas)

Rättigheter (Uppgifter saknas)

Planer, bestämmelser och fornlämningar

Planer

Detaljplan: LOVISEBERG 2		
Akt:	0127-P12/5	
Beslutsdatum:	2011-12-15	
Laga kraft:	2012-01-19	
Genomförandetid:	2012-01-20 till 2017-01-19	
Senast ajourförd:	2020-05-27	
Berör		
Inom planområdet:	Alby 15:32 Botkyrka Loviseberg 4 Botkyrka Loviseberg 5 Botkyrka Loviseberg 6 Botkyrka Loviseberg 7 Botkyrka Loviseberg 8 Botkyrka Loviseberg 9 Botkyrka Tumba 7:206 Botkyrka	
Annan myndighetsinformation		
Akt:	26-9	
Myndighet:	0127	
Hänvisningar		
Hänvisning	Akt	Beslutsdatum för hänvisat planbeslut
Ändrar	01-BOT-2637	1980-05-29
Ändrar	0127-P96/1219	1996-12-19
Ändrar	0127-P01/0619	2001-06-19
Kommunspecifika uppgifter		
Plannummer	26-9	

Taxering (Uppgifter saknas)

Lagfaren ägare

Botkyrka Kommun	Munkhättevägen 45 147 85 Tumba	(FB)
Namn enligt lagfart:	Botkyrka Kommun	
Dagboksnummer:	48/380	Inskrivningsdatum: 1948-03-03
Köp	1947-10-04	Ingen köpeskillning redovisad.
Juridisk form:	Kommuner	
Andel:	1/1	
Anmärkning: ID-nummer kompletterat		

Tomträttsinnehavare (Uppgifter saknas)

Tidigare ägare (Uppgifter saknas)

Tomträttsupplåtelse (Uppgifter saknas)

Inskrivningar (Uppgifter saknas)

Anteckningar (Uppgifter saknas)

Noteringar (kommunspezifika) (Uppgifter saknas)

Område

<i>Spatial områdestyp</i>	<i>Område</i>	<i>Beskrivning</i>
Planområde	010080636	0127-P12/5

--- Listan slut ---

§ 128

Överföring av ansvar för kommunens barnombudsmannafunktion till kommunstyrelsen KS/2021:00463

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer reviderat reglemente för utbildningsnämnden. Reviderat reglemente träder i kraft 2021-10-01.
2. Kommunfullmäktige fastställer reviderat reglemente för kommunstyrelsen. Reviderat reglemente träder i kraft 2021-10-01.
3. Omfördelning av medel för 2021 flyttas till kommunstyrelsen i samband med beslut om ansvarsflyttning.
4. Omfördelning av medel från och med 2022-01-01 hanteras inom ramen för mål och budget 2022.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

5. Kommunstyrelsen övertar ansvaret för kommunens barnombudsmannafunktion från utbildningsnämnden från och med 2021-09-06.

Sammanfattning

Ansvaret för att tillhandahålla en barnombudsmannafunktion och stödja kommunorganisationen i förverkligandet av barnets rättigheter åligger utbildningsnämnden. Barnombudsmannens organisatoriska placering under utbildningsnämnden är ett resultat av det processorienterade arbetssätt som implementerades i Botkyrka kommun under 2016/2017.

Kommunledningsförvaltningen och utbildningsförvaltningen är överens om att förutsättningarna att bedriva ett kommunövergripande strategiskt barnrättsarbete säkerställs bäst genom att Barnombudsmannens organisatoriska placering flyttas till kommunledningsförvaltningen.

Flytten av ansvaret föreslås träda i kraft 2021-09-06 i samband med ny organisation på kommunledningsförvaltningen.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-24.

Yrkande

Stina Lundgren (M) yrkar bifall till ordförandeförslaget.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Referens

Lumnije Mehmeti
lumnije.mehmeti@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Överföring av ansvar för Barnombudsmannafunktionen till kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige fastställer reviderat reglemente för utbildningsnämnden. Reviderat reglemente träder i kraft 2021-10-01.
2. Kommunfullmäktige fastställer reviderat reglemente för kommunstyrelsen. Reviderat reglemente träder i kraft 2021-10-01.
3. Omfördelning av medel för 2021 flyttas till kommunstyrelsen i samband med beslut om ansvarsförflyttning.
4. Omfördelning av medel från och med 2022-01-01 hanteras inom ramen för mål och budget 2022.

Kommunstyrelsen beslutar för egen del:

5. Kommunstyrelsen övertar ansvaret för kommunens barnombudsmannafunktion från utbildningsnämnden från och med 2021-09-06.

Sammanfattning

Ansvaret för att tillhandahålla en barnombudsmannafunktion och stödja kommunorganisationen i förverkligandet av barnets rättigheter åligger utbildningsnämnden. Barnombudsmannens organisatoriska placering under

utbildningsnämnden är ett resultat av det processororienterade arbetssätt som implementerades i Botkyrka kommun under 2016/2017.

Kommunledningsförvaltningen och utbildningsförvaltningen är överens om att förutsättningarna att bedriva ett kommunövergripande strategiskt barnrättsarbete säkerställs bäst genom att barnombudsmannens organisatoriska placering flyttas till kommunledningsförvaltningen.

Flytten av ansvaret föreslås träda i kraft 2021-09-06 i samband med ny organisation på kommunledningsförvaltningen.

Ärendet

Ansvaret för att tillhandahålla en barnombudsmannafunktion, bedriva ett kommunövergripande strategiskt barnrättsarbete och erbjuda kunskapsstöd till förvaltningsorganisationen ligger på utbildningsnämnden. I samband med Botkyrkas övergång till processororienterat arbetssätt 2016/2017 flyttades barnombudsmannen från kommunstyrelsen till utbildningsnämnden.

Syftet med flytten av barnombudsmannafunktionens organisatoriska tillhörighet till utbildningsförvaltningen var att skapa bättre förutsättningar för ett aktivt barnrättsarbete genom den närhet till barn och unga som utbildningsförvaltningen erbjuder. I samband med förflyttningen delegerade kommunfullmäktige till utbildningsnämnden genom reglemente att:

- Kunskaps- och kompetensmässigt stödja kommunstyrelsen i den strategiska utvecklingen gällande barnets rättigheter.
- Ansvara för kommunens barnombudsmannafunktion.

Barnombudsmannens placering på utbildningsförvaltningen har haft en positiv effekt när det gäller möjligheten till insyn, verksamhetsnära stöd och fler kontaktvägar till barn, vårdnadshavare och personal som jobbar med och för barn. Barnombudsmannens möjlighet att bedriva ett kommunövergripande strategiskt arbete har varit begränsat och präglats av vissa utmaningar. Här handlar det framförallt om svårigheter för funktioner från fackförvaltningar att strategiskt leda ett kommunövergripande arbete utan att aktivt delta i sammanhang och arbetsprocesser som omfattar hela kommunorganisationen. Det har medfört utmaningar i den växelverkan mellan operativt och strategiskt arbete som var tänkt att ske i och med flytten av barnombudsmannafunktionen till utbildningsnämnden.

Kommunledningsförvaltningen och utbildningsförvaltningen är överens om att förutsättningarna att bedriva ett strategiskt barnrättsarbete som riktar sig

till hela kommunorganisationen blir bättre om ansvaret för barnombudsmannen flyttas till kommunledningsförvaltningen.

Flytten av ansvaret föreslås träda i kraft 2021-09-06. I samband med att ansvaret för denna funktion flyttas behöver utbildningsnämndens samt kommunstyrelsens reglemente revideras.

Följande föreslås strykas ur utbildningsnämndens reglemente:

7. *kunskaps- och kompetensmässigt stödja kommunstyrelsen i den strategiska utvecklingen, gällande barnets rättigheter,*
8. *ansvara för kommunens barnombudsmannafunktion.*

Följande tillägg föreslås i kommunstyrelsens reglemente:

9. *kommunens barnombudsmannafunktion.*

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Flytten av ansvaret för barnombudsmannafunktionen till kommunledningsförvaltningen medför inga ytterligare ekonomiska konsekvenser för kommunstyrelsen, då ekonomiska medel för funktionen finns budgeterade inom utbildningsnämndens ram. Medel motsvarande en heltidstjänst (720 000 kr) omfördelas till kommunstyrelsen i samband med att beslut om placering av barnombudsmannafunktionen på kommunledningsförvaltningen träder i kraft.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Charlotta Brask
Utvecklingsdirektör

Bilagor

Förslag till reviderat reglemente för utbildningsnämnden
Förslag till reviderat reglemente för kommunstyrelsen

Expedieras till:
Samtliga nämnder.

REGLEMENTE FÖR KOMMUNSTYRELSEN

Utöver det som sägs om kommunstyrelsen och dess verksamhet i kommunalagen och i vissa andra författningar ska följande gälla för kommunstyrelsen.

Kommunstyrelsens övergripande uppgifter

Styr- och ledningsfunktionen

§ 1

Styrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning.

Styrelsen leder och samordnar planeringen och uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter, bland annat genom aktiverande och normerande styrdokument, i syfte att främja en hållbar samhällsutveckling och en verksamhet som utgår från kommunmedlemmarnas rättigheter och behov.

Styrelsen ska följa de frågor som kan inverka på kommunens utveckling och ekonomiska ställning och fortlöpande i samråd med nämnderna följa upp de fastställda målen och åiterrapportera till fullmäktige.

Styrfunktionen

§ 2

I kommunstyrelsens styrfunktion ingår att:

- 1 leda arbetet med och samordna utformningen av övergripande mål, riktlinjer och ramar för styrningen av hela den kommunala verksamheten,
- 2 göra framställningar i målfrågor som inte i lag är förbehållna annan nämnd,
- 3 övervaka att de av fullmäktige fastställda målen och planerna för verksamheten och ekonomin efterlevs och att kommunens löpande förvaltning handhas rationellt och ekonomiskt,
- 4 tillse att uppföljning sker till fullmäktige från samtliga nämnder om hur verksamheten utvecklas och hur den ekonomiska ställningen är under budgetåret,

- 5 ha fortlöpande uppsikt över verksamheten i de företag som kommunen helt eller delvis äger, eller annars har intresse i, och gemensamma nämnder, främst vad gäller ändamål, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv men även avseende på övriga förhållanden av betydelse för kommunen,
- 6 löpande vidta åtgärder för att säkerställa att de krav som anges i 3 kap. 17-18 b §§ KL är uppfyllda beträffande de företag och stiftelser som kommunen äger aktier i eller har intresse i,
- 7 årligen i beslut pröva om den verksamhet som bedrivs i de aktieföretag som kommunen helt eller delvis äger, under föregående kalenderår, har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Om styrelsen finner att så inte är fallet, ska den lämna förslag till fullmäktige om nödvändiga åtgärder,
- 8 tillvarata kommunens intressen vid bolags- och föreningsstämmor och andra likartade sammanträden i de företag som kommunen helt eller delvis äger eller annars har intresse i.

Ledningsfunktionen

§ 3

I kommunstyrelsens ledningsfunktion ligger att leda och samordna kommunens strategiska utveckling som plats och organisation bland annat inom följande områden. Det omfattar även att samordna kompetens som övriga nämnder bistår med inom dessa områden.

- 1 hållbar utveckling inklusive lokal utvecklingsplanering samt områdesarbete,
- 2 översiktlig planering av mark och vatten, inklusive översiktsplan och stadsdelsvisa strukturplaner samt riktlinjer för bostadsförsörjning,
- 3 regional utvecklingsplanering,
- 4 klimatarbete,
- 5 sysselsättning och näringsliv inklusive gott företagsklimat,

- 6 kommunens varumärke och attraktivitet,
- 7 kvalitets- och verksamhetsutveckling,
- 8 mänskliga rättigheter med särskilt fokus på jämlikhet, jämställdhet, interkulturalitet, barnets rättigheter, rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nationella minoriteter, samt folkhälsoarbete,
- 9 kommunens barnombudsmannafunktion
- 10 demokratiutveckling,
- 11 kreativitet och idéutveckling,
- 12 trygghets- och säkerhetsarbete,
- 13 internationellt samarbete,
- 14 högskolesamverkan,
- 15 besöksnäring och destinationsutveckling,
- 16 social ekonomi.
- 17 entreprenörskap
- 18 näringslivsservice och etablering av nya företag i kommunen

Kommunstyrelsens övriga verksamhet

Ekonomisk förvaltning

§ 4

Kommunstyrelsen ska:

- 1 ha hand om kommunens medelsförvaltning enligt de föreskrifter fullmäktige meddelat,

- 2 svara för kommunens upplåning inom den beloppsram som fullmäktige fastställer varje år,
- 3 i mål och ärenden där det ankommer på styrelsen att föra kommunens talan träffa överenskommelse om betalning av fordran, anta ackord, ingå förlikning och sluta annat avtal,
- 4 bevaka att kommunens inkomster inflyter, att betalningar görs i tid och att de åtgärder som behövs för indrivning av förfallna fordringar vidtas,
- 5 se till att värdehandlingar som finns under kommunstyrelsens vård förvaras på ett betryggande sätt,
- 6 se till att de medel som tillhör donationsfonder som står under kommunens vård placeras på ett betryggande och förmånligt sätt samt att medel i fonder som förvaltas av styrelsen används enligt givna föreskrifter,
- 7 se till att kommunen har ett fullgott försäkringsskydd.

Personalpolitiken

§ 5

Kommunstyrelsen är kommunens centrala organ för den personaladministrativa verksamheten (personalorgan) och dessutom kommunens löne- och pensionsmyndighet.

Kommunstyrelsen ska:

- 1 ansvara för kompetensförsörjningsprocessen omfattande följande delar: attrahera, rekrytera, utveckla, behålla och avsluta rätt kompetens,
- 2 genom kollektivavtal reglera frågor om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- 3 förhandla på kommunens vägnar enligt gällande lagstiftning om förhandlingsrätt utom vad gäller 11 - 14 och 38 §§ lagen om medbestämmande i arbetslivet inom andra nämnders verksamhetsområden,

- 4 utöva kommunens beslutanderätt i frågor om stridsåtgärd,
- 5 avgöra frågor om tolkning och tillämpning av lag, avtal och andra bestämmelser rörande förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare,
- 6 lämna uppdrag som avses i den kommunala delegationslagen (1954:130),
- 7 anställa kommundirektör och förvaltningschefer,
- 8 verka och svara för utveckling och samordning av personaladministrationen,
- 9 besluta om förvaltningskontorens tider för öppethållande,
- 10 utöva arbetsgivarens befogenheter enligt Allmänna Bestämmelser (AB) bilaga C rörande flexibel arbetstid,
- 11 besluta om utbetalning av avlöningsförmåner enligt AB § 5 samt genomföra förhandlingar enligt mom 4 anm. 3,
- 12 fullgöra arbetsgivarens skyldigheter enligt AB § 37 rörande avtalsförsäkringar.

Kommunstyrelsen ska dessutom i egenskap av personalmyndighet för kommunledningsförvaltningen besluta i personalärenden inom ramen för lag och avtal samt av kommunstyrelsen angivna riktlinjer/policy.

Vidaredelegation från styrelsen till tjänsteman ska framgå av en delegationsförteckning. Styrelsen ansvarar för att förteckningen hålls aktuell.

Arbetsuppgifter inom arbetsmiljöområdet enligt Arbetsmiljölagen och tillämpliga föreskrifter delegeras till förvaltningschef.

Styrelsen beslutar om förändringar av sin förvaltningsorganisation och förändringar som berör flera förvaltningar.

Stödfunktioner

§ 6

Styrelsen ansvarar för att utifrån verksamheternas behov tillhandahålla ett effektivt stöd för kommunorganisationen inom nedanstående områden. Stödet omfattar normerande styrning, samordning, konsultativt stöd samt definierade intäktsfinansierade tjänster.

- 1 politisk administration,
- 2 juridik,
- 3 ekonomiadministration,
- 4 löneadministration, inklusive tillhandahållande av intäktsfinansierade tjänster,
- 5 informationsförvaltning,
- 6 informationssäkerhet,
- 7 e-förvaltning,
- 8 kommunikation,
- 9 IT, inklusive tillhandahållande av intäktsfinansierade IT- och telefonitjänster,
- 10 upphandling,
- 11 krishantering,
- 12 medborgarservice i form av kontaktcenter och medborgarkontor,
- 13 bistå övriga nämnder med stöd i arbetet i frågor rörande mänskliga rättigheter,
- 14 ansvara för och samordna det operativa säkerhetsarbetet och trygghetsfrämjande arbetet.

Övrig förvaltning

§ 7

Kommunstyrelsen ska:

- 1 förvalta kommunala angelägenheter i övrigt som inte någon annan nämnd svarar för,
- 2 avge yttranden som ankommer på kommunen och inte avges av annan nämnd, dock med den begränsningen att yttrande i frågor som är av principiell betydelse för den kommunala självstyrelsen får avges av styrelsen endast om remisstiden hindrar att ärendet behandlas på ordinarie sammanträde med fullmäktige,
- 3 handlägga ansökningar om föreningsbidrag som inte ska handläggas av kultur- och fritidsnämnden eller socialnämnden.
- 4 vara personuppgiftsansvarig för de behandlingar av personuppgifter som sker inom ramen för kommunstyrelsens verksamhetsområde. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för de typer av behandlingar som är gemensamma för hela kommunen, enligt vad som angivits i kommunens registerförteckning enligt artikel 30 i dataskyddsförordningen. Styrelsen är också personuppgiftsansvarig för den behandling av personuppgifter som sker i fullmäktige samt hos fullmäktigeberedningar. Styrelsen ska utse dataskyddsombud för de behandlingar den är personuppgiftsansvarig för.
- 5 vara huvudman för kommunledningsförvaltningen.

Ansvar och rapporteringsskyldighet

§ 8

Styrelsen ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt, de förfaranden som kan finnas i lag eller förordning samt bestämmelser i detta reglemente.

Styrelsen ska regelmässigt till fullmäktige rapportera hur verksamheten utvecklas och hur den totala ekonomiska ställningen är under budgetåret.

Sammansättning

§ 9

Kommunstyrelsen består av femton ledamöter och femton ersättare. Styrelsens mandattid räknas fr.o.m det sammanträde då ledamöter och ersättare väljs till det sammanträde då val sker nästa gång.

Kommunfullmäktige utser ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande som tjänstgör under den löpande mandatperioden.

Kommunstyrelsen har möjlighet att inrätta egna utskott och nämndberedningar.

Ledamöter och ersättare till utskott och nämndberedningar som kommunstyrelsen inrättar väljs av kommunstyrelsen.

Kallelse till sammanträdena

§ 10

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt en föredragningslista.

Kallelsen ska på lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast tio dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av förslag till beslut och handlingar som ger information om ärendena på föredragningslistan. Tillägg till föredragningslistan ska tillställas ledamöter och ersättare senast tre dagar före sammanträdet. Ett ärende som inte tagits med på föredragningslistan får tas upp till avgörande på sammanträde endast om alla ledamöter är överens om det. I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordföranden eller vice ordföranden kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra det.

Förhinder att delta i sammanträde

§ 11

En ledamot som inte kan delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla det till styrelsens sekreterare.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 12

Om en ledamot inte kan delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som kommer under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra i den turordning som fullmäktige fastställer.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna skulle påverkas av detta får en ersättare som kommer under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare längre ner i turordningen. En ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna.

§ 13

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring p.g.a jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde p.g.a annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra bara om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Ersättare för ordföranden

§ 14

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser styrelsen en annan ledamot att leda sammanträdet. Fram till dess fullgör den till åldern äldste ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden p.g.a sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får styrelsen utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Justering av protokoll

§ 15

Protokollet justeras av ordföranden och minst en ledamot.

Styrelsen kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan styrelsen justerar den.

Reservation, särskilt yttrande, protokollsanteckning

§ 16

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det i form av en skriftlig reservation. Reservationen ska lämnas till styrelsens sekreterare före justeringen av protokollet. En ledamot och en ersättare har rätt att lämna ett särskilt yttrande. Ledamoten/ersättaren ska innan sammanträdet avslutas anmäla att ett yttrande kommer att avges och yttrandet ska lämnas till sekreteraren före protokollsjusteringen. Dessutom har en ledamot och en ersättare rätt att i protokollet få intaget en kort meningsyttring (protokollsanteckning).

Ordförandens uppgifter

§ 17

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen och i övriga delar av detta reglemente om ordförandens uppgifter ska kommunstyrelsens ordförande

- 1 uppmärksamt följa frågor av betydelse för kommunens utveckling och ekonomiska intressen samt ta de initiativ som erfordras i dessa frågor,
- 2 närmast under kommunstyrelsen ha uppsikt över övriga nämnders och de kommunala bolagens verksamhet och bevaka att erforderlig samordning av verksamhetsgrenarna sker,

- 3 representera styrelsen vid uppvaktningar hos myndigheter och vid andra liknande tillfällen,
- 4 ansvara för beredningen av de ärenden som styrelsen ska behandla och lägga fram förslag till beslut,
- 5 vara tillgänglig för allmänheten i rimlig omfattning,
- 6 i övrigt se till att styrelsens uppgifter fullgörs.

Kommunstyrelsens förvaltning

§ 18

Kommunstyrelsen biträds närmast av kommunledningsförvaltningen som lyder under styrelsen.

Styrelsen har rätt att på begäran få biträde även av övriga förvaltningar.

§ 19

Skrivelser från styrelsen och andra handlingar som ska skrivas under av företrädare för styrelsen undertecknas på det sätt som styrelsen bestämmer.

Delgivning med styrelsen sker med ordföranden eller den eller de som styrelsen utser.

REGLEMENTE FÖR UTBILDNINGSNÄMNDEN

Utöver bestämmelserna om en nämnd i kommunallagen och det som sägs om verksamheten i berörda författningar ska följande gälla för utbildningsnämnden.

Utbildningsnämndens ansvarsområde

§ 1

Nämnden har till uppgift att vara huvudman för förskolan, skolbarnomsorgen (dock inte den öppna fritidsverksamheten för 10-12-åringar), förskoleklassen, grundskolan, gymnasieskolan och särskolan.

Utbildningsnämnden ska

- 1 verka för ökat samarbete mellan skola – elever och skola – föräldrar i syfte att stärka brukarinflytandet,
- 2 verka för ökat samarbete mellan skola och omgivande samhälle,
- 3 samverka med arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden,
- 4 avge yttrande i ärenden som hör till nämndens verksamhetsområde,
- 5 följa utvecklingen inom sitt ansvarsområde och framföra sina synpunkter till berörda myndigheter om nämnden anser det påkallat,
- 6 delta i utvecklingen av kommunens områdesarbete,

Nämnden ska dessutom i egenskap av personalmyndighet för utbildningsförvaltningen besluta i personalärenden inom ramen för lag och avtal samt av kommunstyrelsen angivna riktlinjer/policy. Undantag gäller för ärenden där beslutsrätten åvilar kommunstyrelsen. Vidaredelegation från nämnden till tjänsteman ska framgå av en delegationsförteckning. Nämnden ansvarar för att förteckningen hålls aktuell. Arbetsuppgifter inom arbetsmiljöområdet enligt arbetsmiljölagen och tillämpliga föreskrifter delegeras till förvaltningschef.

Nämnden beslutar om förändring av sin förvaltningsorganisation.

Nämnden är registeransvarig för de personregister som nämnden för i sin verksamhet.

Nämnden ska se till att verksamheten bedrivs i enlighet med gällande författningar, de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt bestämmelserna i detta reglemente.

Delegering från kommunfullmäktige

§ 2

Nämnden får fastställa avgifter inom sitt verksamhetsområde under förutsättning att frågan om avgiftsuttag är av mindre kommunalekonomisk betydelse och inte av principiell beskaffenhet.

Nämnden ska på det sätt som fullmäktige beslutar rapportera till fullmäktige hur fullmäktiges delegering utnyttjats.

Sammansättning

§ 3

Nämnden består av tretton ledamöter och tretton ersättare. Mandatperioden är fyra år räknat från den 1 januari året efter det år då val av kommunfullmäktige har ägt rum.

Kommunfullmäktige utser ordförande, 1:e vice ordförande och 2:e vice ordförande som tjänstgör under den löpande mandatperioden.

Kallelse till sammanträdena

§ 4

Ordföranden ansvarar för att kallelse utfärdas till sammanträdena.

Kallelsen ska vara skriftlig och innehålla uppgift om tid och plats för sammanträdet samt en föredragningslista.

Kallelsen ska på ett lämpligt sätt tillställas varje ledamot och ersättare senast sju dagar före sammanträdesdagen.

Kallelsen bör åtföljas av förslag till beslut och handlingar som ger information om ärendena på föredragningslistan. Tillägg till föredragningslistan ska tillställas ledamöter och ersättare senast tre dagar före sammanträdet. Ett ärende som inte tagits med på föredragningslistan får tas upp till avgörande på sammanträde endast om alla ledamöter är överens om detta.

I undantagsfall får kallelse ske på annat sätt.

När varken ordförande eller en vice ordförande kan kalla till sammanträde ska den till åldern äldste ledamoten göra detta.

Förhinder att delta i ett sammanträde

§ 5

En ledamot som inte kan delta i ett sammanträde eller i en del av ett sammanträde, ska snarast anmäla detta till nämndens sekreterare.

Ersättarnas tjänstgöring

§ 6

Om en ledamot inte kan delta i ett sammanträde ska en ersättare tjänstgöra i ledamotens ställe.

En ledamot som kommer under ett pågående sammanträde har rätt att tjänstgöra även om en ersättare har trätt in i ledamotens ställe.

Om inte ersättarna väljs proportionellt ska ersättarna tjänstgöra i den turordning som fullmäktige fastställer.

En ersättare som har börjat tjänstgöra har dock alltid företräde oberoende av turordningen. Om styrkebalansen mellan partierna skulle påverkas av detta får en ersättare som kommer under pågående sammanträde träda in i stället för en ersättare längre ner i turordningen. En ersättare som inte tjänstgör har rätt att delta i överläggningarna.

§ 7

En ledamot eller en ersättare som har avbrutit sin tjänstgöring p g a jäv i ett ärende får åter tjänstgöra, sedan ärendet har handlagts.

En ledamot som har avbrutit tjänstgöringen en gång under ett sammanträde p g a annat hinder än jäv, får åter tjänstgöra bara om ersättarens inträde har påverkat styrkebalansen mellan partierna.

Ersättare för ordföranden

§ 8

Om varken ordföranden eller en vice ordförande kan delta i ett helt sammanträde eller i en del av ett sammanträde utser nämnden en annan ledamot att leda sammanträdet. Fram till dess fullgör den till åldern äldsta ledamoten ordförandens uppgifter.

Om ordföranden p g a sjukdom eller av annat skäl är hindrad att fullgöra uppdraget för en längre tid får nämnden utse en annan ledamot att vara ersättare för ordföranden. Ersättaren fullgör ordförandens samtliga uppgifter.

Justering av protokoll

§ 9

Protokollet justeras av ordföranden och minst en ledamot.

Nämnden kan besluta att en paragraf i protokollet ska justeras omedelbart. Paragrafen bör redovisas skriftligt innan nämnden justerar den.

Reservation - särskilt yttrande, protokollsanteckning

§ 10

Om en ledamot har reserverat sig mot ett beslut och ledamoten vill motivera reservationen ska ledamoten göra det i form av en skriftlig reservation. Reservationen ska lämnas till nämndens sekreterare före justeringen av protokollet.

En ledamot och en ersättare har rätt att lämna ett särskilt yttrande. Ledamoten/ersättaren ska innan sammanträdet avslutas anmäla att ett yttrande kommer att avges och yttrandet ska lämnas till sekreteraren före protokollsjusteringen. Dessutom har en ledamot och en ersättare rätt att i protokollet få in-taget en kort meningsyttring (protokollsanteckning).

Ordförandens uppgifter

§ 11

Utöver det som föreskrivs i kommunallagen och i övriga delar av detta reglemente om ordförandens uppgifter ska nämndens ordförande

- 1 representera nämnden vid uppvaktningar hos myndigheter och vid andra liknande tillfällen,
- 2 ansvara för beredningen av de ärenden som nämnden ska behandla och lägga fram förslag till beslut,
- 3 vara tillgänglig för allmänheten i rimlig omfattning,
- 4 bevaka att nämndens uppgifter fullgörs.

Nämndens förvaltning

§ 12

Nämnden biträds av utbildningsförvaltningen som lyder under nämnden.

Särskilda bestämmelser

§ 13

Nämnden ska samarbeta med de kommunala nämnder och andra myndigheter som är berörda av nämndens verksamhet.

§ 14

Skrivelser från nämnden och andra handlingar som ska skrivas under av företrädare för nämnden undertecknas på det sätt som nämnden bestämmer.

Delgivning med nämnden sker med ordföranden eller med den eller de som nämnden utser.

§ 129

Sammanträdesordning 2022 - kommunfullmäktige KS/2021:00308

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar om följande sammanträdesdagar 2022:

27 januari, 24 februari, 31 mars, 28 april, 24 maj*, 22 juni*, 29 september, 27 oktober, 24 november** samt 15 december***.

* ändrad veckodag

** skattesats

*** mål och budget 2023 med flerårsplan 2024-2026, start kl 9.00 - heldag

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallag 5 kap, § 12, besluta om sina sammanträden under verksamhetsåret. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning § 6, ska kommunfullmäktige hålla ordinarie sammanträden varje månad med undantag för juli och augusti.

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena, enligt arbetsordningen § 8, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare underrättas om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännas på lämpligt sätt.

Med anledning av att det under 2022 är valår föreslås att kommunfullmäktige behandlar mål och budget vid sitt sammanträde 15 december. Skattesatsen behöver dock, enligt kommunallagen 8 kap, § 9, behandlas av kommunfullmäktige i november.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-20.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Referens

Jesper Dahl
jesper.dahl@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Sammanträdesordning 2022 - kommunfullmäktige

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar om följande sammanträdesdagar 2022:

27 januari, 24 februari, 31 mars, 28 april, 24 maj*, 22 juni*, 29 september,
27 oktober, 24 november** samt 15 december***.

* ändrad veckodag

** skattesats

*** mål och budget 2023 med flerårsplan 2024-2026, start kl 9.00 - heldag

Sammanfattning

Kommunfullmäktige ska enligt kommunallag 5 kap, § 12, besluta om sina sammanträden under verksamhetsåret. Enligt kommunfullmäktiges arbetsordning § 6, ska kommunfullmäktige hålla ordinarie sammanträden varje månad med undantag för juli och augusti.

Om det föreligger särskilda skäl, får ordföranden efter samråd med vice ordförandena, enligt arbetsordningen § 8, ställa in ett sammanträde eller ändra dagen eller tiden för sammanträdet. Om ordföranden beslutar att ett sammanträde ska ställas in eller att dagen eller tiden för ett sammanträde ska ändras, ska ordföranden se till att varje ledamot och ersättare underrättas om beslutet. Uppgift om beslutet ska snarast tillkännages på lämpligt sätt.

Med anledning av att det under 2022 är valår föreslås att kommunfullmäktige behandlar mål och budget vid sitt sammanträde 15 december. Skattesatsen behöver dock, enligt kommunallagen 8 kap, § 9, behandlas av kommunfullmäktige i november.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet medför inga ekonomiska konsekvenser.

Expedieras till:

Samtliga nämnder, utskott och förvaltningar

Leif Eriksson
Kommundirektör

Peter Vesterholm
t.f. kanslidirektör

§ 130

Proprieborgen Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag KS/2021:00399

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolags (org nr 556050-5728) låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 432 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut om borgensåtagande gentemot Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB). I det tidigare beslutet har dock inte framgått att det handlar om en proprieborgen. En proprieborgen innebär att borgensåtagandet gäller såsom för egen skuld, vilket medför att långivaren kan kräva kommunen på betalning för de fall SYVAB inte skulle kunna fullgöra sina förpliktelser. Kommuninvests långivare kräver att proprieborgen ställs för att utlåning på de fördelaktiga villkoren ska erbjudas. Därför måste ett nytt borgensbeslut som ersätter tidigare beslutat borgensåtagande formuleras enligt förslaget ovan.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-06-01.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Referens

Mattias Rensfeldt
mattias.rensfeldt@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Proprieborgen Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige beslutar, att såsom för egen skuld ingå borgen för Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolags (org nr 556050-5728) låneförpliktelser upp till ett totalt högsta lånebelopp om 432 000 000 kr, jämte därpå löpande ränta och kostnader.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige har tidigare fattat beslut om borgensåtagande gentemot Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag (SYVAB). I det tidigare beslutet har dock inte framgått att det handlar om en proprieborgen. En proprieborgen innebär att borgensåtagandet gäller såsom för egen skuld, vilket medför att långgivaren kan kräva kommunen på betalning för de fall SYVAB inte skulle kunna fullgöra sina förpliktelser. Kommuninvests långgivare kräver att proprieborgen ställs för att utlåning på de fördelaktiga villkoren ska erbjudas. Därför måste ett nytt borgensbeslut som ersätter tidigare beslutat borgensåtagande formuleras enligt förslaget ovan.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Såsom för egen skuld innebär att borgenären kan välja vem som ska krävas på betalning – kommunen eller SYVAB – när lånet förfallit till betalning. Väljer borgenären att kräva kommunen har kommunen en s.k. regressrätt, vilket innebär en rätt att i sin tur kräva beloppet från SYVAB. Om SYVAB då saknar medel att betala skulden till kommunen blir resultatet att kommunen belastas med kostnaden. Förvaltningen bedömer dock risken att kommunen i slutändan belastas som mycket liten i och med att SYVAB är ett till sin helhet kommunägt aktiebolag på en naturlig monopolmarknad. För det fall SYVAB's ekonomi skulle försämrats så allvarligt att de inte kan

betala sina skulder så skulle kommunen även med enkel borgen belastas med kostnaden. Den ekonomiska konsekvensen ligger snarare i att för det fall borgenären väljer att först kräva kommunen på betalning så måste kommunen ligga ute med borgenssumman till dess att regressrätten faller ut. Då Kommuninvest kräver proprieborgen för att låna ut till SYVAB så är alternativet till detta att låna av annan motpart. Därmed skulle kostnaden öka kraftigt, både med anledning av att andra möjliga långgivare (storbankerna) har sämre kreditvärdighet och därmed dyrare finansiering samt att säkerheten blir sämre utan proprieborgen, vilket innebär kraftigt höjda marginaler mot oss som kund. Övriga ägarkommuner har redan från förra årets upplåning tecknat proprieborgen för SYVAB.

Leif Eriksson
Kommundirektör

Mats Öberg
t.f. ekonomidirektör

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Sydvästra Stockholmsregionens VA-verksaktiebolag
Mattias Rensfeldt, finansansvarig
Mats Öberg, t.f. ekonomidirektör

§ 131

Ny valdistriktsindelning VALN/2021:00007

Beslut

Kommunstyrelsens förslag till kommunfullmäktige:

Kommunfullmäktige hemställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att fastställa ny valdistriktsindelning i Botkyrka kommun i enlighet med kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga.

Sammanfattning

Nuvarande valdistriktsindelning behöver förnyas avseende numrering, namn och antal. Vidare behöver serien över valdistrikt glesas ut för att möjliggöra behov av nya valdistrikt med tanke på framtida befolkningsökning och expansion inom kommunen. Två nya valdistrikt föreslås tillkomma redan till RKR-valet 2022. Ett distrikt i Alby och ett distrikt i Tumba.

Befintlig numrering av valdistrikten innehåller för närvarande församlingsskod vilken har spelat ut sin roll och föreslås därför utgå. Vad det gäller ny namnsättning av valdistrikten har samhällsbyggnadsnämndens namnberedning beretts tillfälle att yttra sig över namnsättningen av distrikten. Namnberedningen har inte framfört några synpunkter på föreliggande förslag.

Förslag till ny valdistriktsindelning och namnsättning framgår av tjänsteskrivelsen och dess bilaga i ärendet.

Valnämnden reviderar utsänt förslag så att distrikt 44 och 46 i Alby ges namnen Albyberget Västra respektive Albyberget Östra samt att i numreringen av valdistrikt i Tumba där utgår nummer 27 för att undvika sammanblandning med kommunkod 27.

Valnämnden behandlade ärendet 2021-08-30, § 10.

Kommunledningsförvaltningen redogör för ärendet i tjänsteskrivelse 2021-08-04.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är ordförandeförslaget. Ordföranden finner att kommunstyrelsen beslutar enligt ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

§ 10

Ny valdistriktsindelning VALN/2021:00007

Beslut

Valnämnden föreslår att kommunfullmäktige hemställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att fastställa ny valdistriktsindelning i Botkyrka kommun i enlighet med kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga.

Sammanfattning

Nuvarande valdistriktsindelning behöver förnyas avseende numrering, namn och antal. Vidare behöver serien över valdistrikt glesas ut för att möjliggöra behov av nya valdistrikt med tanke på framtida befolkningsökning och expansion inom kommunen. Två nya valdistrikt föreslås tillkomma redan till RKR-valet 2022. Ett distrikt i Alby och ett distrikt i Tumba.

Befintlig numrering av valdistrikten innehåller för närvarande församlingsskod vilken har spelat ut sin roll och föreslås därför utgå. Vad det gäller ny namnsättning av valdistrikten har samhällsbyggnadsnämndens namnberedning beretts tillfälle att yttra sig över namnsättningen av distrikten. Namnberedningen har inte framfört några synpunkter på föreliggande förslag.

Förslag till ny valdistriktsindelning och namnsättning framgår av tjänsteskrivelse och bilaga.

Valnämnden reviderar utsänt förslag så att distrikt 44 och 46 i Alby ges namnen Albyberget Västra respektive Albyberget Östra samt att i numreringen av valdistrikt i Tumba där utgår nummer 27 för att undvika sammanblandning med kommunkod 27.

Propositionsordning

Ordföranden konstaterar att det finns ett förslag till beslut och det är det reviderade ordförandeförslaget. Ordföranden finner att valnämnden beslutar enligt förslaget.

Expedieras till:

Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

Referens

Håkan Hultgren
hakan.hultgren@botkyrka.se

Mottagare

Valnämnden

Ny valdistriktsindelning

Förslag till beslut

Valnämnden föreslår att kommunfullmäktige hemställer hos Länsstyrelsen i Stockholms län att fastställa ny valdistriktsindelning i Botkyrka kommun i enlighet med kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse med bilaga.

Sammanfattning

Nuvarande valdistriktsindelning behöver förnyas avseende numrering, namn och antal. Vidare behöver serien över valdistrikt glesas ut för att möjliggöra behov av nya valdistrikt med tanke på framtida befolkningsökning och expansion inom kommunen. Två nya valdistrikt föreslås tillkomma redan till RKR-valet 2022. Ett distrikt i Alby och ett distrikt i Tumba.

Befintlig numrering av valdistrikten innehåller för närvarande församlingskod vilken har spelat ut sin roll och föreslås därför utgå. Vad det gäller ny namnsättning av valdistrikten har samhällsbyggnadsnämndens namnberedning beretts tillfälle att yttra sig över namnsättningen av distrikten. Namnberedningen har inte framfört några synpunkter på föreliggande förslag.

Förslag till ny valdistriktsindelning och namnsättning framgår av bilaga.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet innebär inga ekonomiska konsekvenser.

Peter Vesterholm
Tf kanslidirektör

Agnetha Olofsson
Valsamordnare

Bilagor

Förslag till ny valdistriktsindelning.

Expedieras till:

Länsstyrelsen i Stockholms län.

Bilaga - Förslag till ny valdistriktsindelning, dnr VALN/2021:00007

Länskod	Kommun	Nuvarande Valdistriktskod	Ny valdistriktskod	Gammalt nr	Nytt nr	Valdistriktsnamn
01	Botkyrka	01270501	012701	1	1	N Lanthem
01	Botkyrka	01270502	012702	2	2	Tullinge C
01	Botkyrka	01270503	012703	3	3	Ö Tullingeberg
01	Botkyrka	01270504	012704	4	4	Tullinge Parkhem
01	Botkyrka	01270505	012705	5	5	G:a Tullingeberg
01	Botkyrka	01270506	012706	6	6	Tullinge Gård
01	Botkyrka	01270507	012707	7	7	Banslätt/Römossen
01	Botkyrka	01270508	012708	8	8	Tullingskog
01	Botkyrka	01270509	012709	9	9	Riksten
01	Botkyrka	01270510	012710	10	10	S Lanthem
01	Botkyrka	01270511	012711	11	11	Tullinge Villastad N
01	Botkyrka	01270512	012712	12	12	Tullinge Villastad S
01	Botkyrka	01270313	012720	13	20	Segersjö
	Botkyrka		012721	Nytt	21	Kvarnsjön
01	Botkyrka	01270314	012722	14	22	Tumba C
01	Botkyrka	01270315	012723	15	23	Broängen
01	Botkyrka	01270226	012724	26	24	Uttran
01	Botkyrka	01270316	012725	16	25	Kassmyra
01	Botkyrka	01270317	012726	17	26	Skäcklinge
01	Botkyrka	01270318	012728	18	28	Storvreten V
01	Botkyrka	01270319	012729	19	29	Storvreten S
01	Botkyrka	01270320	012730	20	30	Storvreten Ö
01	Botkyrka	01270321	012731	21	31	Vretarna/Tumba bruk
01	Botkyrka	01270322	012732	22	32	Tuna
01	Botkyrka	01270323	012733	23	33	Nackdala/Solhöjden
01	Botkyrka	01270324	012734	24	34	Kulturen Tumba park
01	Botkyrka	01270227	012735	27	35	Vårsta C/Bremora
01	Botkyrka	01270228	012736	28	36	Grödinge Landsbygd
01	Botkyrka	01270229	012737	29	37	Vårsta/Malmtorp
01	Botkyrka	01270131	012741	31	41	Albydalen V småhus S
01	Botkyrka	01270132	012742	32	42	Albydalen C/Rotemannen
01	Botkyrka	01270133	012743	33	43	Alby småhus Ö/Albygård
01	Botkyrka	01270134	012744	34	44	Albyberget V
01	Botkyrka		012745	Nytt	45	Tingstorget
01	Botkyrka	01270135	012746	35	46	Albyberget Ö
01	Botkyrka	01270136	012747	36	47	Albydalen Ö
01	Botkyrka	01270141	012751	41	51	Fittja småhusområde
01	Botkyrka	01270142	012752	42	52	Fittja Krögarvägen

01	Botkyrka	01270143	012753	43	53	Fittja Forvägen
01	Botkyrka	01270144	012754	44	54	Fittja Vårdshusvägen
01	Botkyrka	01270151	012761	51	61	Slagsta N
01	Botkyrka	01270152	012762	52	62	Slagsta S
01	Botkyrka	01270153	012763	53	63	Hallunda/Brunna
01	Botkyrka	01270154	012764	54	64	Hallunda C
01	Botkyrka	01270155	012765	55	65	Hallunda/Norsborg låghus
01	Botkyrka	01270156	012766	56	66	Norsborg småhusområde
01	Botkyrka	01270157	012767	57	67	Norsborg Ö
01	Botkyrka	01270158	012768	58	68	Norsborg C
01	Botkyrka	01270159	012769	59	69	Norsborg V
01	Botkyrka	01270160	012770	60	70	Eriksberg Ö
01	Botkyrka	01270161	012771	61	71	Eriksberg V/G:a Norsborg

Avsägelse och fyllnadsval 2021-09-30

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner avsägelse och hemställer hos Länsstyrelsen i Stockholm om ny sammanräkning efter Johan Fredin (M) samt förrättar val enligt nedan samt bordlägger övriga val.

Sammanfattning

Följande avsägelse har inkommit:

Anton Johansson (M), ersättare i arbetsmarknads- och vuxenutbildningsnämnden.

Erik Agnorelli (M), ersättare i utbildningsnämnden.

Maj Ferdinandsson, nämndeman vid Södertörns tingsrätt.

Pierre Lundgren (M), ersättare i teknik- och fastighetsnämnden.

Fredrik Ahlinder (TUP), ledamot i vård- och omsorgsnämnden.

Ewa Norrgård (TUP), ersättare i socialnämnden.

Johan Fredin (M), ersättare i kommunfullmäktige.

Karin Nakamura Lindholm (TUP), ledamot i utbildningsnämnden.

Åsa Falck (MP), ersättare i utbildningsnämnden.

Kommunfullmäktige förrättar följande val:

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31

Ersättare efter Anton Johansson (M)

Umair Bhatti (M)

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31

Ersättare efter Östen Granberg (SD)

Stefan Froby (SD)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN AB t o m årsstämman 2023

Suppleant efter Johan Westin (opol)

Charlotta Brask (opol)

BOTKYRKA SÖDRA PORTEN HOLDING AB t o m årsstämman 2023

Suppleant efter Johan Westin (opol)

Charlotta Brask (opol)

KOMMUNENS REVISORER t o m 2023-04-30

Ledamot efter Owe Lavin (L)

Karl-Rudolf Pettersson (L)

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Tara Thelin (V)

Andrea Andersson-Tay (V)

MILJÖ- OCH HÄLSOSKYDDSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Emil Mattar (S)

Anton Andersson (S)

SOCIALNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Ewa Norrgård (TUP)

Janna Ljung (TUP)

TEKNIK- OCH FASTIGHETSNÄMNDEN t o m 2022-12-31

Ersättare efter Pierre Lundgren (M)

Anki Lauberg (M)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ledamot efter Karin Nakamura Lindholm (TUP)

Helena Jonasson Widerberg (TUP)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Erik Agnorelli (M)

Stefan Teodorovic (M)

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ledamot efter Fredrik Ahlinder (TUP)

Ewa Norrgård (TUP)

VÅRD- OCH OMSORGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Ewa Norrgård (TUP)

Helena Jonasson Widerberg (TUP)

Kommunfullmäktige bordlägger följande val:

ARBETSMARKNADS- OCH VUXENUTBILDNINGSNÄMNDEN t o m
2022-12-31
Ersättare efter Aday Bethkinne (KD)

STIFTELSEN SVERIGES INVANDRARINSTITUT OCH MUSEUM –
MKC t o m årsstämman 2023
Revisorssuppleant efter Leif Hedström (MP)

SÖDERTÖRNS TINGSRÄTT t o m 2023-12-31
Nämndeman efter Maj Ferdinandsson

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Ledamot efter Kevin Ryan (opol)

TILLVÄXT BOTKYRKA AB t o m årsstämman 2023
Suppleant efter Catharina Angermund-Carlsson (opol)

UTBILDNINGSNÄMNDEN t o m 2022-12-31
Ersättare efter Åsa Falck (MP)

§ 16

Beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § Miljöbalken KR/2021:00015

Beslut

Krisledningsnämnden beslutar för egen del:

1. Krisledningsnämnden övertar beslutanderätten från miljö- och hälsoskyddsnämnden avseende att ombesörja bortforsling, på felandes bekostnad, av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen i Kassmyra samt att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket.

Krisledningsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

2. Kommunfullmäktige beslutar om finansiering av bortforsling, på felandes bekostnad, av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen i Kassmyra genom ökad upplåning upp till 200 000 000 kronor.

Fortsättning av krisledningsnämnden beslutar för egen del:

3. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen ska ombesörja avlägsnandet av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen i Kassmyra, på felandes bekostnad.
4. Krisledningsnämnden beslutar att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen, virkeshögen och sikteshögen i Kassmyra.
5. Krisledningsnämnden beslutar, förutsatt att bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen, att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.
6. Krisledningsnämnden beslutar att göra en anskaffning i form av ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering med hänsyn till

synnerlig brådska för bortforsling av Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen i Kassmyra.

7. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen ska ombesörja att bevakning av den så kallade Stora avfallshögen i kassmyra utförs, på felandes bekostnad.
8. Krisledningsnämnden beslutar att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att ombesörja bevakning av den så kallade Stora avfallshögen i Kassmyra.

Sammanfattning

Bolaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har bedrivit verksamhet sedan år 2015 med mellanlagring av bygg- och rivningsavfall på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i området Kassmyra i Tumba.

Verksamhetsområdet är beläget i yttre skyddszon Segersjö vattentäkt, som verksamheten bedrivs på, utgör reservvattentäkt för Botkyrka kommun. Nyligen tagna prover i en av dagvattenbrunnarna inom verksamhetsområdet visar på föroreningar.

Så länge avfallshögarna ligger kvar så finns det även en risk för självantändning i dessa. Utöver risken för självantändning finns det risk för anlagd brand. Om brand uppstår i framför allt stora avfallshögen kommer det innebära en rökutveckling och spridning av partiklar och emissioner samt spridning till grundvatten.

Följande akuta åtgärder behöver utföras omgående för att säkra Segersjö vattenskyddsområde och Uttrans grundvattentäkt:

- I första hand vill kommunen avlägsna den Stora avfallshögen men också allt brännskadat avfall som uppkommit i den så kallade Virkeshögen i den brand som senast inträffade. Kommunen vill även avlägsna den så kallade sikteshögen.
- I andra hand vill kommunen ansöka om bidrag för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen då den bedöms vara brandfarlig och utgöra den största risken vid brand. Kommunen vill avlägsna Stora avfallshögen för att hantera den största risken på området.

- I tredje hand, om bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen vill kommunen ansöka om bidrag för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.

De arbeten som behöver utföras för att hantera bortforslingen är akuta situationer där undantag i lagen om offentlig upphandling är tillämpliga. I dessa fall kan därför en upphandling göras med ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Slutligen medger kommunens riktlinjer för upphandling och inköp avsteg från kravet att konkurrensutsätta direktupphandling i akuta situationer som inte kunnat hanteras genom bättre planering.

Yrkande

Ebba Östlin (S) yrkar på tillägg av en beslutssats i ordförandeförslaget om att krisledningsnämnden övertar beslutanderätten från miljö- och hälsoskyddsnämnden avseende att ombesörja bortforsling, på felandes bekostnad, av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen i Kassmyra, och att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket.

Propositionsordning

Ordföranden ställer Ebba Östlins (S) tilläggsyrkande under proposition och finner att krisledningsnämnden beslutar att bifalla tilläggsyrkandet. Därefter konstaterar ordföranden att det finns ett förslag till beslut och det är det reviderade ordförandeförslaget. Ordföranden finner att krisledningsnämnden beslutar enligt det reviderade ordförandeförslaget.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige
Kommunstyrelsen
Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Referens

Marcus Ek

marcus.ek@botkyrka.se

Mottagare

Krisledningsnämnden

Beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § Miljöbalken

Förslag till beslut

Krisledningsnämndens förslag till kommunfullmäktige:

1. Kommunfullmäktige beslutar om finansiering av bortforsling, på felandes bekostnad, av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen genom ökad upplåning upp till 200 000 000 kronor.

Krisledningsnämnden beslutar för egen del:

2. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen ska ombesörja avlägsnandet av den Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen, på felandes bekostnad.
3. Krisledningsnämnden beslutar att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen, virkeshögen och sikteshögen
4. Krisledningsnämnden beslutar, förutsatt att bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen, att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.
5. Krisledningsnämnden beslutar att göra en anskaffning i form av ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering med hänsyn till synnerlig brådskande för bortforsling av Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen.

6. Krisledningsnämnden beslutar att kommunen ska ombesörja att bevakning av den så kallade Stora avfallshögen utförs, på felandes bekostnad.
7. Krisledningsnämnden beslutar att ansöka om bidrag hos Naturvårdsverket för att ombesörja bevakning av den så kallade Stora avfallshögen.

Sammanfattning

Bolaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har bedrivit verksamhet sedan år 2015 med mellanlagring av bygg- och rivningsavfall på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i området Kassmyra i Tumba.

Verksamhetsområdet är beläget i yttre skyddszon Segersjö vattentäkt, som verksamheten bedrivs på, utgör reservvattentäkt för Botkyrka kommun. Nyligen tagna prover i en av dagvattenbrunnarna inom verksamhetsområdet visar på föroreningar.

Så länge avfallshögarna ligger kvar så finns det även en risk för självantändning i dessa. Utöver risken för självantändning finns det risk för anlagd brand. Om brand uppstår i framför allt stora avfallshögen kommer det innebära en rökutveckling och spridning av partiklar och emissioner samt spridning till grundvatten.

Följande akuta åtgärder behöver utföras omgående för att säkra Segersjö vattenskyddsområde och Utrans grundvattentäkt:

- I första hand vill kommunen avlägsna den Stora avfallshögen men också allt brännskadat avfall som uppkommit i den så kallade Virkeshögen i den brand som senast inträffade. Kommunen vill även avlägsna den så kallade sikteshögen.
- I andra hand vill kommunen ansöka om bidrag för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen då den bedöms vara brandfarlig och utgöra den största risken vid brand. Kommunen vill avlägsna Stora avfallshögen för att hantera den största risken på området.
- I tredje hand, om bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen vill kommunen ansöka om bidrag för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.

De arbeten som behöver utföras för att hantera bortforslingen är akuta situationer där undantag i lagen om offentlig upphandling är tillämpliga. I dessa fall kan därför en upphandling göras med ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering.

Slutligen medger kommunens riktlinjer för upphandling och inköp avsteg från kravet att konkurrensutsätta direktupphandling i akuta situationer som inte kunnat hanteras genom bättre planering.

Ärendet

Bolaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har bedrivit verksamhet sedan år 2015 med mellanlagring av bygg- och rivningsavfall på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i området Kassmyra i Tumba. Verksamheten ska yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, sortera icke farligt avfall samt samla in och mellanlagra icke-farligt avfall för byggnads och anläggningsändamål.

Verksamhetsområdet är beläget i yttre skyddszon Segersjö vattentäkt, som verksamheten bedrivs på, utgör reservvattentäkt för Botkyrka kommun. Vattenresursen har hög regional prioritet i Stockholms läns regionala vattenförsörjningsplan och bedöms kunna försörja ett stort antal människor med dricksvatten. Grundvattenmagasinet har bedömts att ha stor potential för att användas till reservvattenförsörjning eller nödvatten, eller att ev. permanent försörja ett mindre område. Grundvattenförekomstens skyddsvärde bedöms därför vara högt.

Bygg- och rivningsavfall, såväl som annat avfall, kan innehålla olika förorenande ämnen som med tiden kan urlakas och kan nå grundvattnet. Ju längre avfallet ligger oskyddat för nederbörd desto mer föroreningar kan komma att lakas ut över tid förutsatt att inte avfallet är helt inert. Avfallet i Stora avfallshögen, virkeshögen och sikteshögen bedöms inte vara inert enligt bifogad rapport.

I nuläget visar nyligen tagna prover i en av dagvattenbrunnarna inom verksamhetsområdet på föroreningar. Samt det faktum att dagvattensystemet inom området inte bedöms vara funktionellt ökar föroreningsspridningen från avfallshögarna till underliggande grundvatten. Föroreningsspridning sker genom utlakning när nederbörd rinner genom avfallet och tar med sig föroreningar i partikelform eller lösta i vatten.

Så länge avfallshögarna ligger kvar så finns det även en risk för självantändning i dessa. Utöver risken för självantändning finns det risk för anlagd brand. Hur stor denna risk är går inte att bedöma, men det finns en

oro för att detta kan hända. Om brand uppstår i framför allt stora avfallshögen kommer det innebära en rökutveckling och spridning av partiklar och emissioner samt spridning till grundvatten. Omfattningen av dessa kommer bero på hur stor branden är, hur länge det brinner och om det går att släcka den.

Utifrån riskvärderingen i rapporten framgår det att det inte är acceptabelt ur risksynpunkt att lämna kvar avfallet utan någon åtgärd i Kassmyra på obestämd tid. Riskerna bedöms vara stora både på kort och lång sikt för såväl hälsa som miljön.

Ytterligare beskrivning av ärendet, omgivningspåverkan, åtgärder samt kostnadsberäkning framgår av bifogad rapport.

Följande akuta åtgärder behöver utföras omgående för att säkra Segersjöes vattenskyddsområde och Uttrans grundvattentäkt:

- I första hand vill kommunen avlägsna den Stora avfallshögen men också allt brännskadat avfall som uppkommit i den så kallade Virkeshögen i den brand som senast inträffade. Kommunen vill även avlägsna den så kallade sikteshögen som innehåller brännskadat material som genomgått en ofullständig förbränningsprocess och riskerar att urlaka till omgivningen. Kommunen anser att risken för att dessa högar ska urlaka samt oron för att vad en ny brand kan komma att innebära framgår av bifogad rapport.
- I andra hand vill kommunen ansöka om bidrag för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen då den bedöms vara brandfarlig och utgöra den största risken vid brand. Osäkerheten kring dess innehåll är stor vilket i dagsläget och vid brand skulle påverka omgivande bebyggelse, natur, luft och vatten i stor utsträckning. Kommunen vill avlägsna Stora avfallshögen för att hantera den största risken på området.
- I tredje hand, om bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen vill kommunen ansöka om bidrag för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.

Dessa 3 punkter anses vara de akuta åtgärderna för att skydda vattenskyddsområdet och grundvattentäkten. Den slutgiltiga åtgärden kommer bestå av sanering av platsen och återställande av mark. Hur stor sanering som är nödvändig är ej utrett.

Bidragets grundförutsättningar

Enligt 1 § bidragsförordningen (2004:100) får stöd ges enligt denna förordning genom bidrag till åtgärder för avhjälpande av sådana skador som avses i 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken. I 10 kap 1 § miljöbalken anges att med föroreningskada avses ”en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljö”.

Kommunen anser att det av rapporten framgår att avfallshögarna utgör en sådan allvarlig miljöskada som avses i 10 kap. 1 § miljöbalken. Därvid krävs de akuta åtgärder som presenteras ovan för att undvika att ytterligare påverkan sker på människors hälsa och miljön samt den negativa effekten av avfallshögarna har på kvaliteten på vattenmiljön i vattenskyddsområdet och för grundvattentäkten. Kommunen anser därmed att kraven för bidragets förutsättningar är uppfyllda.

Ekonomiska- och andra konsekvenser av beslutet

Kommunledningsförvaltningen föreslår att kostnaden för akut bortforsling samt andra kostnader kopplat till insatser finansieras genom ökad upplåning upp till 200 000 000 kronor.

De arbeten som behöver utföras för att hantera bortforsling av Stora avfallshögen, allt brännskadat avfall i Virkeshögen samt Sikteshögen, är akuta situationer där undantag i lagen om offentlig upphandling är tillämpliga. I dessa fall kan därför en upphandling göras med ett förhandlat förfarande utan föregående annonsering. I praktiken innebär det att kommunen gör en direktupphandling.

De kriterier som Upphandlingsmyndigheten anger ska vara uppfyllda för att göra detta med hänvisning till synnerlig brådska, är samtliga uppfyllda:

1. Händelsen ska inte ha varit möjlig att förutse av den upphandlande myndigheten.
2. Det ska föreligga synnerlig brådska som gör att de allmänna tidsfristerna inte kan respekteras.
3. Det ska finnas ett orsakssamband mellan den oförutsedda händelsen och den synnerligen brådskande situationen.
4. Det ska vara absolut nödvändigt att tilldela kontraktet.

Slutligen medger kommunens riktlinjer för upphandling och inköp avsteg från kravet att konkurrensutsätta direktupphandling i akuta situationer som

inte kunnat hanteras genom bättre planering. Kommunen behöver dokumentera genomförandet av denna upphandling.

Leif Eriksson

Kommundirektör

Bilagor

1. Samrådsunderlag med Naturvårdsverket
2. Kassmyra - Översiktlig utredning med konsekvens – och riskanalys och förslag på åtgärder för avfallet på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213.

Expedieras till:

Kommunfullmäktige

Krisledningsnämnden

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

2021-09-17

Dnr: 2021-299

Botkyrka kommun / Miljöenheten
sbf@botkyrka.se

Mottagare
Naturvårdsverket

10648 Stockholm

Samrådsunderlag - Rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § MB

Kontaktpersoner:

Botkyrka kommun, Miljöenheten

Lisa Gustafsson, lisa.maria.gustafsson@botkyrka.se

Therese Nordin, therese.nordin@botkyrka.se

Markus Ek, markus.ek@botkyrka.se

Verksamhetsutövare:

Resurs-Recycling i Stockholm AB (konkursbo)

c/o Morgan Kvarnström / We advokater

Hantverkargatan 26 112 21 Stockholm

org. nr: 559019-0152

Fastighetsbeteckning, kommun:

Vårsta 1:109 och Vårsta 1:213 Botkyrka kommun

Detta är ett samrådsunderlag inför samråd enligt 29 § förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd. Botkyrka kommun avser att besluta om att rättelse ska vidtas i första hand enligt åtgärd 1-2 på den felandes bekostnad, 26 kap. 18 § miljöbalken, 2 stycket, beslut om rättelse på den felandes bekostnad får meddelas utan föregående föreläggande eller förbud, om tillsynsmyndigheten med hänsyn till risken för allvarliga skador finner att rättelse bör göras genast eller det finns andra särskilda skäl. I andra hand enligt åtgärd 3 avser kommunen att besluta om rättelse på felandes bekostnad utifrån 1 stycket samma bestämmelse, istället för att begära verkställighet enligt 17 § får tillsynsmyndigheten begära att rättelse ska vidtas på den felandes bekostnad. Här finns ett föreläggande riktat mot konkursboet avseende lakvattenhantering. Föreläggandet har vunnit laga kraft.

Rättelse ska ske gällande akuta förebyggande åtgärder med syfte att förhindra att allvarliga skador som kan uppstå med anledning av föroreningsspridning från avfallshögarna. Verksamhetsutövaren, Resurs-recycling i Stockholm AB, är försatt i konkurs och det saknas enligt konkursförvaltaren förutsättningar att få ersättning för åtgärder från konkursboet.

Sammanfattning:

Bolaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har bedrivit verksamhet sedan år 2015 med mellanlagring av bygg- och rivningsavfall på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i området Kassmyra i Tumba. Verksamheten ska yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, sortera icke farligt avfall samt samla in och mellanlagra icke-farligt avfall för byggnads och anläggningsändamål.

Verksamhetsområdet är beläget i yttre skyddszon Segersjö vattentäkt, som verksamheten bedrivs på, utgör reservvattentäkt för Botkyrka kommun. Vattenresursen har hög regional prioritet i Stockholms läns regionala vattenförsörjningsplan och bedöms kunna försörja ett stort antal människor med dricksvatten. Grundvattenmagasinet har bedömts att ha stor potential för att användas till reservvattenförsörjning eller nödvatten, eller att ev. permanent försörja ett mindre område. Grundvattenförekomstens skyddsvärde bedöms därför vara högt.

Bygg- och rivningsavfall, såväl som annat avfall, kan innehålla olika förorenande ämnen som med tiden kan urlakas och kan nå grundvattnet. Ju längre avfallet ligger oskyddat för nederbörd desto mer föroreningar kan komma att lakas ut över tid förutsatt att inte avfallet är helt inert. Avfallet i Stora avfallshögen, virkeshögen och sikteshögen bedöms inte vara inert enligt bifogad rapport.

I nuläget visar nyligen tagna prover i en av dagvattenbrunnarna inom verksamhetsområdet på föroreningar. Samt det faktum att dagvattensystemet inom området inte bedöms vara funktionellt ökar föroreningsspridningen från avfallshögarna till underliggande grundvatten. Föroreningsspridning sker genom utlakning när nederbörd rinner genom avfallet och tar med sig föroreningar i partikelform eller lösta i vatten.

Så länge avfallshögarna ligger kvar så finns det även en risk för självantändning i dessa. Utöver risken för självantändning finns det risk för anlagd brand. Hur stor denna risk är går inte att bedöma, men det finns en oro för att detta kan hända. Om brand uppstår i framförallt stora avfallshögen kommer det innebära en rökutveckling och spridning av partiklar och emissioner samt spridning till grundvatten. Omfattningen av dessa kommer bero på hur stor branden är, hur länge det brinner och om det går att släcka den.

Utifrån riskvärderingen i rapporten framgår det att det inte är acceptabelt ur risksynpunkt att lämna kvar avfallet utan någon åtgärd i Kassmyra på obe-

stämd tid. Riskerna bedöms vara stora både på kort och lång sikt för såväl hälsa som miljön.

Ytterligare beskrivning av ärendet, omgivningspåverkan, åtgärder samt kostnadsberäkning framgår av bifogad rapport.

Följande akuta åtgärder behöver utföras omgående för att säkra Seger-sjöes vattenskyddsområde och Uttrans grundvattentäkt:

- 1) I första hand vill kommunen avlägsna den Stora avfallshögen men också allt brännskadat avfall som uppkommit i den så kallade Virkeshögen i den brand som senast inträffade. Kommunen vill även avlägsna den så kallade sikteshögen som innehåller brännskadat material som genomgått en ofullständig förbränningsprocess och riskerar att urlaka till omgivningen. Kommunen anser att risken för att dessa högar ska urlaka samt oron för att vad en ny brand kan komma att innebära framgår av bifogad rapport.
- 2) I andra hand vill kommunen ansöka om bidrag för att avlägsna den så kallade Stora avfallshögen då den bedöms vara brandfarlig och utgöra den största risken vid brand. Osäkerheten kring dess innehåll är stor vilket i dagsläget och vid brand skulle påverka omgivande bebyggelse, natur, luft och vatten i stor utsträckning. Kommunen vill avlägsna Stora avfallshögen för att hantera den största risken på området.
- 3) I tredje hand, om bidrag inte beviljas för att hantera avfallet på platsen vill kommunen ansöka om bidrag för att ta hand om lakvatten på platsen utifrån det föreläggandet som finns riktat mot konkursboet.

Dessa 3 punkter anses vara de akuta åtgärderna för att skydda vattenskyddsområdet och grundvattentäkten. Den slutgiltiga åtgärden kommer bestå av sanering av platsen och återställande av mark. Hur stor sanering som är nödvändig är ej utrett.

Bidragets grundförutsättningar

Enligt 1 § bidragsförordningen (2004:100) får stöd ges enligt denna förordning genom bidrag till åtgärder för avhjälpande av sådana skador som avses i 10 kap. 1 § första stycket miljöbalken. I 10 kap 1 § miljöbalken anges att med föroreningskada avses ”en miljöskada som genom förorening av ett mark- eller vattenområde, grundvatten, en byggnad eller en anläggning kan medföra skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön”.

Kommunen anser att det av rapporten framgår att avfallshögarna utgör en sådan allvarlig miljöskada som avses i 10 kap. 1 § miljöbalken. Därvid krävs de akuta åtgärder som presenteras ovan för att undvika att ytterligare påverkan sker på människors hälsa och miljö samt den negativa effekten av avfallshögarna har på kvaliteten på vattenmiljön i vattenskyddsområdet och för grundvattentäkten. Kommunen anser därmed att kraven för bidragets förutsättningar är uppfyllda.

För Botkyrka kommun,

Markus Ek

Biträdande miljöchef

Bilaga 1 Kassmyra- Översiktlig utredning med konsekvens – och riskanalys och förslag på åtgärder för avfallet på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213

Botkyrka kommun

Kassmyra

Översiktlig utredning med konsekvens- och riskanalys
och förslag på åtgärder för avfallet på fastigheterna
Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213

Uppdragsnummer: 19657

Ort: Vällingby

Datum: 2021-09-17

Liljemark Consulting AB

Uppdragsledare
Ksenija O Köll

Handläggare
Annika Berntsson
Linda Dickson

Kvalitetsgranskare
Anneli Liljemark

Innehållsförteckning

1	Inledning och syfte.....	3
2	Kassmyra avfallsområde	4
2.1	Lokalisering	4
2.2	Boende och verksamhet i närområdet	7
2.3	Geologi och hydrogeologi.....	10
2.4	Verksamhetsbeskrivning.....	11
2.5	Tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet inom vattenskyddsområde.....	14
2.6	Nuläget.....	16
2.7	Ansvarssituation	19
2.8	Tidigare undersökningar	20
3	Föroreningsspridning från avfallet i Kassmyra - ej pågående brand.....	24
3.1	Föroreningsspridning på kort sikt.....	25
3.2	Föroreningsspridning på lång sikt.....	25
4	Brand.....	25
4.1	Brand i avfall.....	25
4.2	Föroreningsspridning vid brand i avfall.....	26
4.2.1	Branden i Kagghamra	26
4.3	Tidigare/pågående bränder på Kassmyra	32
4.4	Risker med ytterligare brand på Kassmyra	33
4.4.1	Varför kan det börja brinna på Kassmyra igen?.....	33
4.4.2	Hälsorisker vid möjlig ny brand i Kassmyra.....	34
4.4.3	Miljörisker vid möjlig ny brand i Kassmyra.....	34
5	Åtgärder.....	35
5.1	0-alternativet- inga åtgärder i nuläget	35
5.2	Brandförebyggande åtgärder	37
6	Sammanvägning av risker	39
7	Slutsats.....	40
8	Referenser	41

Bilaga 1 Sammanvägning av risker

1 Inledning och syfte

I Kassmyra, Botkyrka kommun, ligger ett industriområde med flera olika verksamheter. På fastigheterna Vårsta 1:109 samt del av Vårsta 1:213 har en miljöfarlig verksamhet med syftet att mellanlagra avfall bedrivit verksamhet sedan 2015. En stor mängd osorterat avfall lagras på platsen. Verksamheten har bedrivits av bolaget Resurs-Recycling som nu har försatts i konkurs. Avfallet, som sannolikt främst består av blandat osorterat byggavfall, är i huvudsak uppdelat i fyra högar av varierande storlekar.

Avfallsupplagen är belägna i ett f d grustag i Kassmyraåsen (en del av Uppsalaåsen) och inom vattenskyddsområdet Segersjö som utgör reservvattentäkt för kommunen. Detta gör att verksamheten är belägen i ett känsligt område med ett skyddsvärt grundvatten. I områdets närhet finns även tätbebyggda områden.

En brand uppstod i en av avfallshögarna den 5 september 2021. Släckningsarbete och kontroll av branden påbörjades direkt då branden upptäcktes och avslutades av Räddningstjänsten den 8 september 2021 då den ansågs vara under kontroll. Branden är dock fortfarande pågående med både rök och öppen eld. Orsaken till branden är inte fastställd.

Det är inte första gången det brinner vid Kassmyra. Under 2018 startade en brand i en intilliggande avfallshög. Den pyr i dagsläget och vintertid kan rök ses stiga från högen. Klagomål från allmänheten har periodvis inkommit avseende röklukt. Kring högen förekommer tydlig lukt då högen innehåller brännrester från avfallet.

På området finns ytterligare två större avfallshögar som i dagsläget inte brinner. Framför allt en av dessa högar utgör en betydande risk då den både är omfattande i storlek och innehåller en mycket stor andel osorterat avfall med okänt ursprung. Skulle en brand uppstå i den innebär det mycket stora risker för människors hälsa, miljö och säkerhet för närområdet kring Kassmyra som både är tätbebyggt och består av skyddsvärd natur och grundvatten.

Vid brand finns det risk för spridning av miljö- och hälsofarliga ämnen. Förorenings-spridning från en brand kan ske via emissioner (som gas) och partiklar som följer med den varma luftströmmen upp i luften. Spridning av föroreningar kan även ske via vatten som rinner på eller igenom det brinnande eller släckta materialet (antingen som släckvatten eller nederbörd) och tar med sig sot, partiklar eller lösta föroreningar. Vattnet kan rinna av som ytavrinning eller ner genom materialet (lakvatten). Miljö- och hälsofarliga ämnen kan både förekomma i avfallsmaterialet och även bildas vid förbränning av avfallet. Förutom risker för miljö och hälsa vid en möjlig brand i någon av avfallshögarna på Kassmyra föreligger det en pågående miljörisk till följd av utlakning av föroreningar från högarna med nederbörd.

Denna rapport redogör för nuläget på Kassmyra avfallsområde, risker för ytterligare bränder samt åtgärdsförslag för framtida insatser. Rapporten är framtagen i samarbete mellan Liljemark Consulting och representanter för Botkyrka kommun samt med underlag från Räddningstjänsten. Rapporten är

översiktlig och framtagen under kort tidsperiod då kommunen anser att de skyndsamt behöver hantera den uppkomna situationen och framtida risker med avfallet i Kassmyra.

För att hantera nuvarande situation och framtida risker vid Kassmyra krävs insatser från flera aktörer. Insatserna bedöms som mycket kostsamma.

2 Kassmyra avfallsområde

2.1 Lokalisering

Företaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har sedan 2015 bedrivit mellanlagring, sortering och bearbetning av bygg och rivningsavfall på Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i Kassmyra i Botkyrka kommun, se Figur 1. Fastigheterna är belägna i ett f d grustag i Kassmyraåsen, området brukar benämnas Kassmyragropen. På intilliggande fastigheter i området bedrivs annan industriverksamhet. Söder om avfallsområdet finns ett grustag och väster om fastigheterna löper väg 226.

I direkt närhet till området finns tätbebyggelse med förskolor, skolor, restauranger med mera. På vardera sida om avfallsområdet finns Lida naturreservat (se Figur 2) och Vinterskogens naturreservat som utgör rekreationsområden samt skyddsvärd natur.

Området är beläget i yttre skyddszon i Segersjös vattenskyddsområde (se Figur 2) och avfallshögarna är belägna intill Uttrans grundvattenförekomst. I dagsläget används inte grundvattenförekomsten till dricksvattenuttag utan det kommunala vattnet tas från Mälaren. Däremot finns det ett fåtal enskilda vattenbrunnar som tar sitt vatten från denna grundvattenförekomst. Grundvattenmagasinet har bedömts att ha stor potential för att användas till reservvattenförsörjning eller nödvatten, eller att ev. permanent försörja ett mindre område. Grundvattenförekomstens skyddsvärde bedöms därför vara högt.

Inom fastigheterna finns idag fyra huvudsakliga avfallshögar namngivna enligt nedan, för läge och ungefärlig utbredning se Figur 1. Stora avfallshögen är den överlägset största högen på området, de tre övriga är avsevärt mindre. Mängduppskattning finns endast för Stora avfallshögen.

Virkeshögen är den hög som började brinna den 5/9 2021 och som i skrivande stund fortfarande brinner. Vid släckningsarbetet fördelades högen i mindre högar som är placerade direkt intill virkeshögen.

Stora avfallshögen med tillhörande mindre avfallshögar i direkt anslutning. Avfallshögen bedöms innehålla osorterat byggavfall men innehållet är ej fastställt. En körväg har anlagts av markägaren så att man kan se högen ovanifrån och även brandbekämpa om det skulle krävas. Senaste inmätning av stora avfallshögen skedde i juli 2020 av verksamhetsutövaren och avfallshögen uppskattades då till $42\,750\text{ m}^3 \pm 4\,000\text{ m}^3$, alltså ca 9 619 ton \pm 750 ton (omvandlingsfaktor på 0,225 mellan m^3 och ton). Den här omvandlingsfaktorn är eventuellt inte lämplig då avfallet är komprimerat. Det är möjligt att en omvandlingsfaktor på ca 0,5 är lämpligare, vilket skulle innebära att mängden enligt

ovanstående inmätning snarare är ca 20 000 ton. Räddningstjänstens bedömning av Stora avfallshögen är att den innehåller ca 80 000 m³ avfall (80 x 100 x 10 meter (l, b, h)) enligt föreläggande från räddningstjänsten daterat 2021-03-03. De hänvisar då till ett platsbesök som genomfördes den 8 januari 2021. Med samma omvandlingsfaktorer (0,225 respektive 0,5) som ovan så kan högen innehålla mellan 18 000-40 000 ton avfall.

Sammanfattningsvis är det svårt att exakt ange mängden avfall i Stora avfallshögen, men den samlade bedömningen är att det bör vara ca 20 000-30 000 ton avfall.

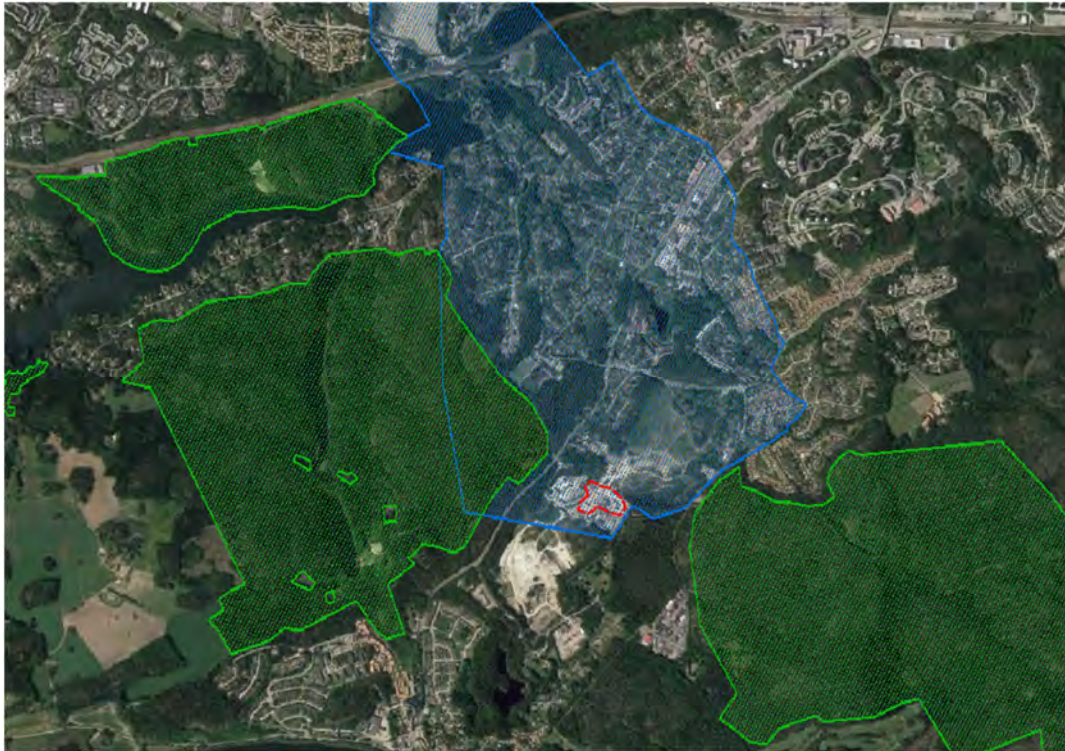
Sikteshögen, består av flisat PTP-material (papper, trä, plast). har brunnit sedan 2018. Högen pyr nu, enligt uppgift från verksamma på området så ryker det periodvis från högen. Vid fältbesök den 8 september 2021 kunde en tydlig lukt av rökgaser noteras från högen.

Betonghögen med huvudsakligen betong.

Stora avfallshögen har från början legat på en tät betongplatta. Utifrån det som nu syns av plattan verkar den åtminstone delvist vara skadad. Sikteshögen ligger inte på någon hårdgjord yta utan direkt på marken. Det är inte utrett om Betonghögen och Virkeshögen ligger på hårdgjorda ytor. Delar av Vårsta 1:213 är hårdgjorda/asfalterade, råder oklarheter om omfattning och var. Delar av det hårdgjorda kan även vara förstört av maskiner vid arbete.

Figur 1 Läge för de olika avfallshögarna på Kassmyra. Fastighetsgränser markerade med gult, fastighetsbeteckningar anges i gula rutor.

Figur 2 Området med avfallshögarna på Kassmyra markerat med rött. Med blått markeras vattenskyddsområdet, med grönt markeras naturreservat.

2.2 Boende och verksamhet i närområdet

Ett av syftena med denna rapport är att belysa möjliga risker med avfallshögarna inom Kassmyra avfallsområde. Därför har en bedömning gjorts av hur många människor och verksamheter som skulle kunna påverkas vid till exempel en brand inom området. I Figur 3 visas influensområden till Kassmyra i en karta. En sammanställning av antalet boende på olika avstånd från Kassmyra kan ses i Tabell 1.

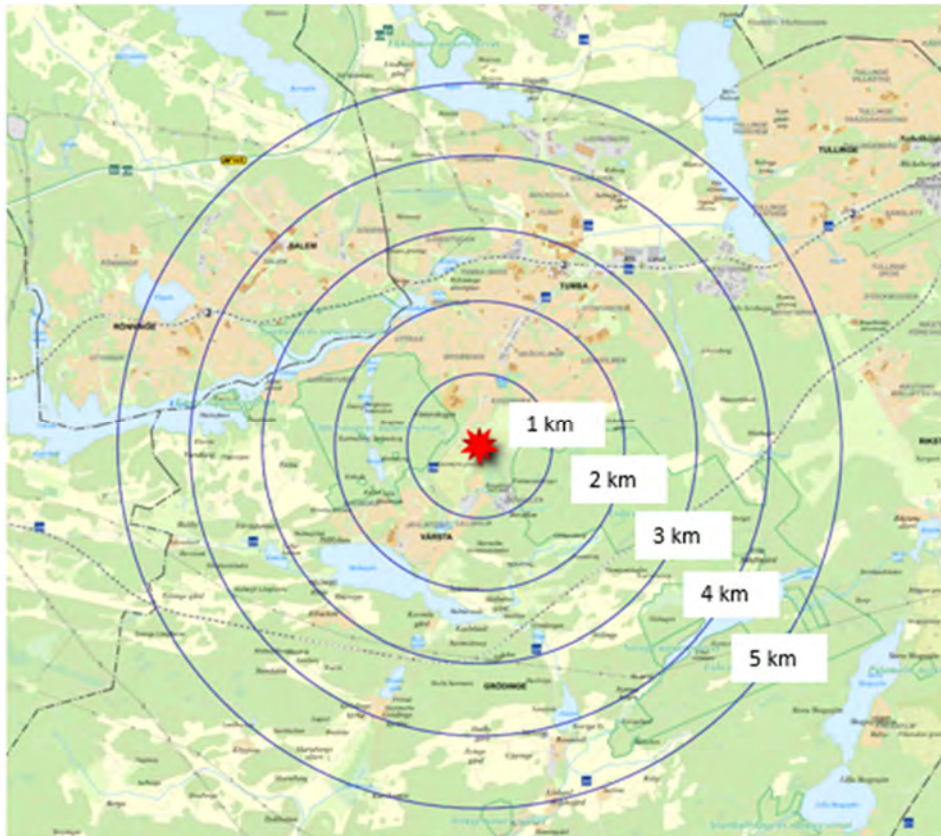
Kassmyra är beläget i ett område som till stora delar är tätbefolkat. Norr och nordöst om området ligger en av kommunens centralorter Tumba och dess bostadsområden sträcker sig på vissa ställen nästan hela vägen fram till det aktuella området. Tumba är tätbefolkat och bebyggelsen består av såväl småhus som flerbostadshus. Sydväst om området ligger Vårsta, ett mindre bostadsområde, primärt med lägre bebyggelse och småhus. Att bebyggelsen ligger så pass nära anläggningen och att den är relativt tät gör att antalet invånare och verksamheter som skulle kunna påverkas av t ex en brand i någon av avfallshögarna är omfattande.

I det direkta närområdet inom 1 kilometer bor idag över 1 300 Botkyrkabor, fördelat på ca 420 hushåll. Utöver de boende finns en grundskola med 630 elever samt två förskolor med totalt ca 250 barn. I brandens direkta närhet finns även andra verksamhetsutövare och företag.

I närområdet inom 3 kilometer, bor idag närmare 24 200 invånare, varav lite drygt 1 100 är bosatta i Salems kommun. Antalet hushåll uppgår till närmare 11 400. Inom området finns i Botkyrka totalt sex grundskolor med närmare 2 600 elever och 21 förskolor, både enskilda och kommunala med ca 1 300¹ barn. I Salems kommun ligger tre förskolor. Botkyrka kommun har inte några uppgifter om antalet barn i dessa. I närområdet finns även fyra särskilda boenden för äldre, tre i Botkyrka och ett i Salem. I Botkyrka har dessa plats för ca 200 boende. Närområdet innefattar även hela Tumba centrum med affärer, restauranger och verksamheter, bussterminal och pendeltågsstation. Från centrum går Dalvägen söderut mot området, utmed den går ett verksamhetsstråk, där bland annat kommunen har sin VA- och fastighetsverksamhet. Totalt har stadsdelen Tumba ca 8 000 arbetsplatser varav en stor del ligger i närområdet till Kassmyra. Av dessa är ca 6 000 inpendlare från andra platser i regionen.

I influensområdet inom 5 kilometer, bor över 45 000 invånare. Det är större delen av Salems befolkning och hela stadsdelen Tumba, de mer tätbefolkade delarna av Vårsta-Grödinge samt en liten del av Tullinge. I influensområdet ingår även en liten glesbefolkad del av Södertälje kommun, som vi inte har tagit med i sammanställningen. Totalt är det över 18 000 hushåll som bor inom området. I influensområdet finns en mängd kommunala verksamheter riktade mot barn, ungdomar och äldre. I Botkyrka finns tio grundskolor med över 4 100 elever, 28 förskolor med över 1 900 berörda. I Botkyrka finns även två gymnasieskolor med ca 2000 elever och i Salem finns ett gymnasium med ca 500 elever. I Salems kommun hamnar majoriteten av alla grund- och förskolor inom influensområdet, förutom de som ligger i Nytorpsområdet i Rönninge. Övrig kommunal verksamhet omfattar över 500 platser inom äldreomsorgen, men även flera andra verksamheter, som LSS verksamhet både i form av daglig verksamhet och boenden, Medborgarservice i form av medborgarkontor och bibliotek och en mängd idrottsplatser och anläggningar. Till detta tillkommer även en ansenlig dagbefolkning inom influensområdet på närmare 12 000 personer. Då detta primärt är ett utpendlingsområde kan denna siffra vara större då den utpendlande arbetskraften i större utsträckning har arbetat hemifrån under pandemin och troligen även kan komma att göra det framöver.

¹ Uppgifterna om barn innehåller i vissa fall även personal och för enskilda enheter endast Botkyrka barn.

Figur 3 Området där avfallshögarna i Kassmyra ligger markerat med rött. Avstånd på 1 till 5 kilometer från Kassmyra är markerat med blåa cirklar.

Tabell 1 Sammanställning av antal boende på olika avstånd från Kassmyra.

Avstånd i km från Kassmyra	Antal boende
1 km	1 300
3 km	24 000
5 km	45 000

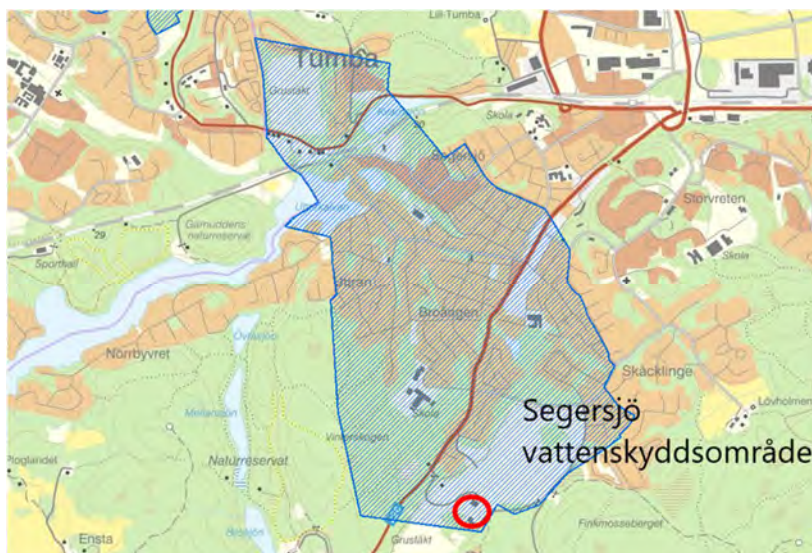
2.3 Geologi och hydrogeologi

Baserat på SGUs jordartskarta ligger avfallet inom Kassmyra inom ett större sammanhängande område av isälvsediment, se Figur 4.

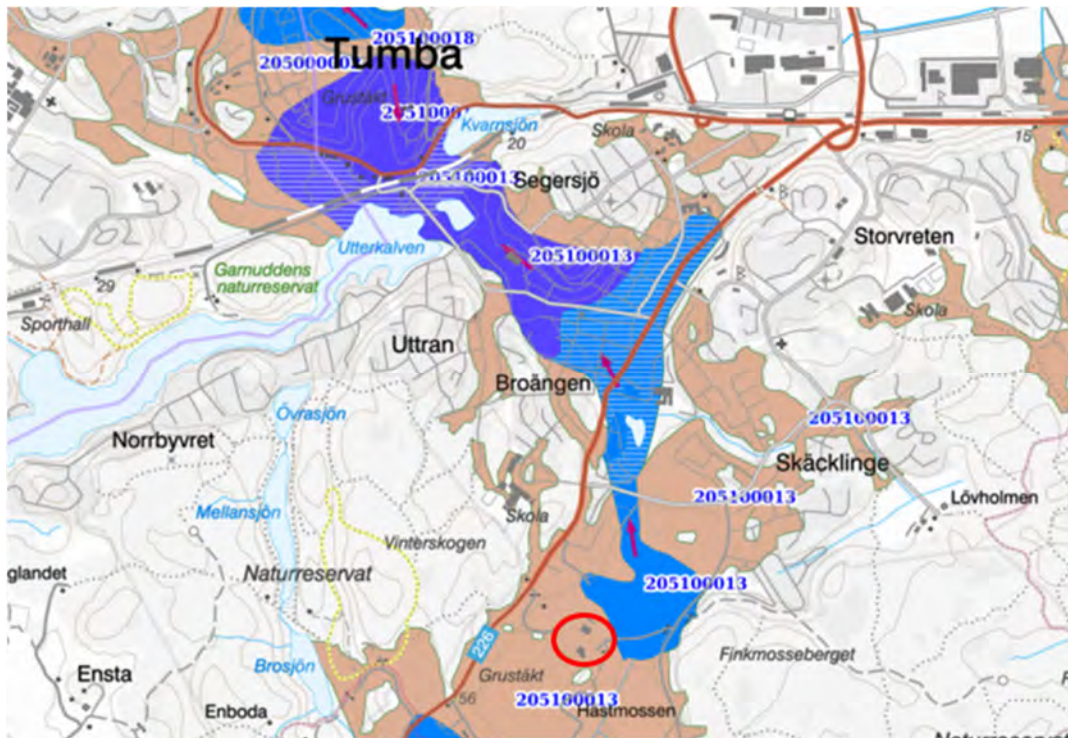
Figur 4 Området där avfallet inom Kassmyra ligger markerat med rött. Grönt- isälvsediment.

Området är beläget i yttre skyddszon i Segersjö vattenskyddsområde, se Figur 5 och avfallshögarna ligger intill Uttrans grundvattenförekomst. Enligt SGU är grundvattenkapaciteten i jordlagerna i grundvattenförekomsten i storleksordningen 5-25 l/s med mycket goda eller utmärkta uttagsmöjligheter. Grundvattennivåerna inom området ligger på ca 38-46 meter under markytan.

Figur 5 Ungefärligt läge för avfallet i Kassmyra markerat med rött, Segersjö vattenskyddsområde markerat med blått.

Grundvattenströmningen i området kan översiktligt bedömas med utgångspunkt i grundvattennivåer, där flöde sker från högre nivå till lägre nivå, se Figur 6. Lakvatten från avfallshögarna bedöms spridas framför allt norrut till Uttrans grundvattenförekomst. Det ska noteras att viss fluktuation också kan förväntas i förekommande grundvattennivåer, vilket gör att svängningar i flödesriktningar kan uppkomma. Så detta innebär att ett visst flöde kan ta sig även söderut samt nordöst från avfallshögarna.

Figur 6 Översiktlig grundvattenströmning inom området markerat med pilar, läget för Kassmyra avfallsområde markerat med röd cirkel.

2.4 Verksamhetsbeskrivning

Utifrån historiska flygfoton kan det ses att det redan på 1960-talet bedrevs täktverksamhet i läget där avfallshögarna nu ligger.

Resurs-Recycling i Stockholm AB har sedan 2015 bedrivit en anmälningspliktig verksamhet med mellanlagring samt sortering och bearbetning av bygg och rivningsavfall på fastigheterna Vårsta 1:109 samt del av Vårsta 1:213.

Sedan år 2015 har Resurs-Recycling i Stockholm AB hyrt fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 av Resurs-Gruppen i Stockholm AB för mellanlagring och bearbetning av bygg- och rivningsavfall, samt för mellanlagring av massor för anläggningsändamål. Resurs-Gruppen i

Stockholm AB äger fastigheten Vårsta 1:109 och arrenderar i första hand del av fastighet Vårsta 1:213 av Betongindustri AB, för att sedan i andra hand, hyra ut den till Resurs-recycling i Stockholm AB.

Inledningsvis år 2015 anmäls verksamheten av Resurs-Gruppen i Stockholm AB för att sedan säljas och bli Resurs-Recycling i Stockholm AB under år 2016. Resurs-Recycling i Stockholm AB är ett dotterbolag till NMT Think Pink AB. Bolaget har sedan dess drivits i deras regi.

Den 26 oktober 2020 försattes bolaget Resurs-Recycling i Stockholm AB i konkurs. Idag är konkursboet att se som verksamhetsutövare.

Verksamheten är anmäld för följande:

Enligt 29 kap. 41 § miljöprövningsförordningen gäller anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.110 för att

1. Yrkesmässigt återvinna icke-farligt avfall genom mekanisk bearbetning, om den tillförda mängden avfall är högst 10 000 ton per kalenderår, eller
2. Genom krossning, siktning eller motsvarande mekanisk beabetning återvinna avfall för byggnads- eller anläggningsändamål.

Enligt 29 kap. 43 § miljöprövningsförordningen gäller anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.80 för att sortera icke-farligt avfall, om mängden avfall är

1. Mer än 1000 ton per kalenderår och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller
2. Mer än 1000 ton men högst 10 000 ton per kalenderår i andra fall

Enligt 29 kap. 49 § miljöprövningsförordningen gäller anmälningsplikt C och verksamhetskod 90.40 för att lagra icke-farligt avfall som en del av att samla in det, om mängden avfall vid något tillfälle är

1. Mer än 10 ton men högst 30 000 ton och avfallet ska användas för byggnads- eller anläggningsändamål, eller
2. Mer än 10 ton men högst 10 000 ton annat icke-farligt avfall i andra fall.

Efter att Resurs-Recycling i Sverige AB försattes i konkurs förelade miljö- och hälsoskydds nämnden konkursboet att vidta åtgärder gällande verksamhetens mellanlagring av bygg- och rivningsavfall i Kassmyra. Bland annat skulle redovisning ske om vad alla avfallshögar innehöll samt för mängden avfall/massor, när inventeringen av massorna var klar skulle det material som klassades som en deponi i och med att det legat längre än tre år på platsen tas bort. Även en fullständig handlingsplan för avveckling av anläggningen skulle redovisas. Verksamheten fick inte längre köra in eller ta emot massor på anläggningen, utan endast köra ut massor. Konkursboet har inte redovisat eller utfört några åtgärder.

Miljöenheten i Botkyrka kommun noterade under årsskiftet 2020/2021 att fastighetsägaren, Resurs-Gruppen i Stockholm AB utförde arbeten med avfallet. Miljö- och hälsoskyddsnämnden beslutade då att förbjuda Resurs-Gruppen i Stockholm AB att hantera de kvarlämnade massorna som tillhör konkursboet för Resurs-Recycling i Stockholm AB efter att Resurs-Gruppen i Stockholm AB i egenskap av fastighetsägare började köra ut delar av massorna. Beslutet överklagades och upphävdes av Länsstyrelsen i Stockholm.

Tidigare samråd med Naturvårdsverket enligt 29 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet (för den del av Stora avfallshögen som bedömts som "deponidelen")

Den 25 februari 2021 översände miljöenheten samrådsunderlag enligt 29 § förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd till Naturvårdsverket. Genom föreläggandet, daterat 2020-11-03, mot konkursboet, hade miljö- och hälsoskyddsnämnden förelagt verksamheten (konkursboet) att redovisa en handlingsplan för avveckling av anläggningen med anledning av konkursen där framför allt en del av den Stora avfallshögen (cirka 4 000 ton) som legat mer än 3 år behövde transporteras bort. Detta på grund av att avfallet riskerade att självantändas och en brandutveckling skulle riskera negativa effekter för närboende och miljö med anledning av avfallsets innehåll. Botkyrka kommun avsåg därför att begära verkställighet av nämndensföreläggande hos Kronofogdemyndigheten för att kunna transportera bort detta avfall. Den 21 maj 2021 meddelade Naturvårdsverket att det saknades förutsättningar för Botkyrka kommun att gå vidare med en ansökan till Länsstyrelsen i Stockholms län för att söka bidrag för akutåtgärder. Detta på grund av att avsedd föreläggandepunkt inte faller in under förordningen (2004:100) om avhjälpan av föroreningsskador och statligt stöd för sådant avhjälpande samt att det inte redovisades några analysresultat som visade att området är förorenat.

Länsstyrelsens föreläggande till konkursboet

Föreläggande 1

22 februari 2021 beslutade Länsstyrelsen i Stockholm att förelägga konkursboet att redogöra för innehållet i avfallshögarna, för mängden avfall, samt hur länge avfallet legat på platsen. En handlingsplan med tidsplan för hur avfallet skulle återvinnas eller transporteras vidare skulle också redovisas. Konkursboet svarade att inga medel finns att följa föreläggandet och inga åtgärder vidtogs.

Föreläggande 2

21 juni 2021 fattade Länsstyrelsen i Stockholm beslut om att förelägga konkursboet om att i sin helhet avlägsna avfallshögarna på fastigheterna Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213. Föreläggandet ska vara fullgjort senast 1 december 2021.

Det har även kommit till miljöenhetens kännedom att de filter som ingår i den dagvattenanläggning som finns på anläggningen sköts bristfälligt och att dess funktion inte kan tillgodoräknas helt och hållet. Polisen (NFC) har i pågående utredning redovisat ytvattenprover från en av

dagvattenbrunnarna på anläggningen där verksamheten bedrivs. Resultaten visar på förhöjda halter av föroreningar.

Miljö- och hälsoskyddsnämndens föreläggande

Den 15 juli 2021 förelade miljö- och hälsoskyddsnämnden Resurs-Recycling i Stockholm AB:s konkursbo att i sin helhet avlägsna avfallshögarna på fastigheterna Vårsta 1:109 samt del av fastigheten Vårsta 1:213 i Botkyrka kommun, detta ska vara fullgjort senast den 1 december 2021. Samt att omgående, dock senast en vecka efter delgivning av beslutet, påbörja uppsamling av det lakvatten som eventuellt bildas från den så kallade Stora avfallshögen bestående av bygg- och rivningsavfall på fastighet Vårsta 1:109 innan det når den angjorda stenkistan.

Den 6 september 2021 meddelade konkursförvaltaren att det saknas medel för att vidta några åtgärder detta både tidigare föreläggande och den brand som nu pågår.

Räddningstjänstens föreläggande

Den 3 mars 2021 förelade räddningstjänsten fastighetsägaren att genomföra övervakning av temperaturen i Stora avfallshögen med minst tre temperaturgivare som kan övervakas. Motivet var att kunna övervaka temperaturen för att kunna förhindra brand. Dessa mätare skulle placeras på ca 10 meter djup på tre platser.

Räddningstjänsten förelade även i samma beslut fastighetsägaren att ta bort ca 600 m3 flisat träavfall som låg ovanpå Stora avfallshögen. Detta skulle transporteras bort senast 31/3 2021.

2.5 Tillstånd att bedriva miljöfarlig verksamhet inom vattenskyddsområde

Företaget Resurs-Recycling i Stockholm AB har sedan 2015 bedrivit anmälningspliktig verksamhet med mellanlagring, sortering och bearbetning av bygg och rivningsavfall på Vårsta 1:109 och del av Vårsta 1:213 i Botkyrka kommun. Den 26 oktober 2020 försattes bolaget Resurs-recycling i Stockholm AB i konkurs.

Ursprungliga tillstånd:

Resurs-Gruppen i Stockholm AB har sedan 2015 tillstånd till åtgärder inom Segersjö vattenskyddsområde enligt gällande vattenskyddsföreskrifter.

Dagvattenbrunnarna omfattas av beslutdaterat 2015-06-15, Tillstånd till åtgärder inom Segersjö Vattenskyddsområde, som är riktat till Resurs-Gruppen i Stockholm AB. Tillståndet är förenat med följande villkor:

1. Uppställningsyta för arbetsfordon samt övriga ytor för användning i verksamheten ska vara hårdgjord samt medge uppsamling av eventuellt spill.
2. Saneringsutrustning ska finnas tillgänglig för akut insats, vid utsläpp eller läckage av oljor och drivmedel.
3. Dagvatten från trafik- och industrytor ska renas från olja- och slam innan det släpps till ett lokalt omhändertagande av dagvatten.
4. Funktionen för filterinsatserna i dagvattenbrunnarna ska kontrolleras regelbundet och skötseln ska journalföras samt uppvisas för tillsynsmyndigheten vid behov.
5. Endast rent grus- och krossmaterial får användas vid uppfyllnad av mark inom området för grundkonstruktion- eller rörledningsarbeten.

Resurs-Recyclings verksamhet omfattas av beslut daterat 2015-08-26, föreläggande om försiktighetsmått för anmäld verksamhet. Beslutet är förenat med följande försiktighetsmått:

1. Om inte annat följer av övriga försiktighetsmått ska bolaget bedrivas i huvudsak i enlighet med vad bolaget har angivit i sin anmälan.
2. Inget avfall får deponeras på fastigheten, allt avfall ska lämnas till godkänd mottagare.
3. Farligt avfall får inte hanteras/mellanlagras i verksamheten.
4. Inkommande schaktmassor ska klara nivåerna för mindre än ringa risk.
5. Bolaget är skyldigt att se till att illegal tippning inte förekommer inom området. Tillfartsvägar till området ska vara avspärrade när personal inte finns på plats.
6. Mellanlagrad mängd brännbart byggavfall (plast och träfraktion, så kallad bränslekross) får inte överstiga 1000 ton eller 5000 kubik vid ett och samma tillfälle.
7. All sortering av avfall ska ske på den hårdgjorda ytan med rening av dagvatten.
8. Mellanlagring av avfall på annan plats än den hårdgjorda ytan får endast förekomma om avfallet inte kan laka till mark och grundvatten, genom till exempel lagring i container.
9. Anläggningen får inte ta emot CCA-impregnerat virke. (Krom koppar och arsenik)
10. Anläggningen får inte ta emot spårmackadam eller förorenade schaktmassor.
11. Sopsand, snö från snöröjning och flytande avfall får inte tas emot inom verksamheten.
12. Verksamheten får bedrivas vardagar mellan klockan 06 och 18.
13. Bullrande verksamhet och tunga transporter får förekomma vardagar mellan klockan 07 och 18.
14. Ljudnivån från verksamheten får inte överskrida 50 decibel som frifältsvärde vid bostäder och skolor
15. Utgående dagvatten från verksamhetsområdet får inte överskrida regionplane- och trafikkontoret i Stockholms riktvärden för dagvatten från verksamhetsutövare.
16. Kemikalier och farligt avfall ska förvaras i täta behållare på tät invallad yta skyddad från nederbörd. Fordonsbränsle ska förvaras enligt förstnämnda alternativt i dubbelmantlade cisterner.
17. Årsrapport ska skickas till miljöenheten senast 31 mars efterföljande år. Rapporten ska redogöra för hur egenkontrollen har bedrivits under året.

18. Verksamhetsutövare ska inkomma med förslag på kontrollprogram till tillsynsmyndigheten senast 3 månader efter att detta beslut vunnit laga kraft.

Mängden mellanlagrade massor som verksamheten fick lagra utökades till 10 000 ton 2017/2018.

Resurs-Recyclings verksamhet klassas in i verksamhetskoderna 90.80, 90.40 samt 90.110-2.

2.6 Nuläget

I nuläget ligger avfallet kvar på fastigheterna Vårsta 1:109 samt del av Vårsta 1:213. Området är inte inhägnat. Branden i virkeshögen som började den 5 september 2021 är under kontroll men inte helt släckt se Figur 7 och Figur 8. Betonghögen kan ses i Figur 9. Sikteshögen som började brinna under 2018 och har pyrt sen dess, kan ses i Figur 10 och Figur 11. Tydlig lukt kommer från denna hög. Enligt markägaren till fastigheten Vårsta 1:109 uppkommer det periodvis rök i anslutning till sikteshögen varvid han lägger över massor från samma hög ovan hålen där röken kommer ut för att minska rökbildningen. I Figur 12 till Figur 15 nedan kan Stora avfallshögen ses.

Figur 7 Virkeshögen fotografierad den 8 september 2021.

Figur 8 Virkeshögen fotografierad den 8 september 2021.

Figur 9 Betonghögen.

Figur 10 Sikteshögen som har brunnit sen 2015. Högen pyru, enligt information från verksamma på området så ryker det periodvis från högen.

Figur 11 Sikteshögen i närbild.

Figur 12 Stora avfallshögen fotograferad österut

Figur 13 Stora avfallshögen.

Figur 14 Stora avfallshögen i närbild.

Figur 15 Stora avfallshögen fotograferad västerut.

Dagvatten

Den hårdgjorda ytan på fastigheten Vårsta 1:109 där Stora avfallshögen finns är cirka 7000 m² stor. Ytan, som består av en betongplatta, kan inte ses i sin helhet då den är täckt med avfall, kanten som kan ses i västra delen av området är skadad.

I den hårdgjorda ytan har det enligt fastighetsägaren installerats nio stycken dagvattenbrunnar innan verksamheten påbörjades. Dagvattenbrunnarna har dimensionen 400 mm. Brunnarna har kapacitet för dagvatten från 800 m² yta per brunn. Dimensioneringen för filterkapaciteten är 120 l/min men ska klara en bräddning att ta emot upp till 450 l/min. Brunnarna har sandfång och ska ha filterkassetter av märket Ecoline2tusen. Kassetterna ska rena dagvatten från metaller och oljeföreningar under förutsättning att de sköts/byts med jämna intervaller som beror på föroreningsbelastningen. Efter att dag- och lakvatten har passerat brunnarna leds det till en stenkista med krossmaterial av en mäktighet på minst 15 m djup. Utöver nämnda brunnar så finns det ytterligare två gallerbrunnar med en efterföljande slamavskiljare i en angränsande markyta som är asfalterad. Markvattnet från en begränsad markyta slamavskiljs över nämnda avskiljare innan det avleds till ovan nämnda stenkista. Från slamavskiljaren avleds vattnet med självfall till stenkistan. I bolagets ledningssystem finns drift- och skötselrutiner upprättade.

Vid platsbesök på området, 8 september, kan det ses att endast en av brunnarna för dagvatten är möjliga att komma åt, då resten ligger under avfallshögen. Brunnen kan ses i Figur 16. Det är tydligt att dagvattensystemet inte har skötts och inga filter i dagvattenbrunnar har kunnat bytas på länge. I nuläget bedömer VA-enheten på Botkyrka kommun att befintlig dagvattenhantering från fastigheterna Vårsta 1:213 och 1:109 inte är tillfredsställande då lakvatten från fastigheterna infiltreras direkt i mark. Hanteringen av dagvatten bryter mot föreskrifterna för Segersjö vattenskyddsområde.

Figur 16 Ett antal dagvattenbrunnar som är kopplade till en stenkista ska finnas under Stora avfallshögen. Dagvattenbrunnarna ska ha haft filter som skulle bytas med vissa tidsintervall. I nuläget kan endast brunnen på bilden ses, resterande ska ligga under Stora avfallshögen. Inga filter finns i aktuell brunn.

Temperaturmätning

I nuläget finns tre rör med temperaturgivare etablerade i Stora avfallshögen. Mätpunkterna är fördelade på äldst – mellan – nyaste fraktioner. Temperaturmätning sker sedan slutet av april 2021 med loggning i en "molntjänst" 2 ggr /dygn för att registrera avvikelser i temperaturutveckling. Syftet är att ha ett beslutsunderlag för att minska risken för självantändning och vid kritiska temperaturer på mer än 60 grader ta beslut om separation av aktuellt byggavfall i mindre delar. Ingen temperatur har överskridit 40 grader C fram till nu (13/9 2021).

2.7 Ansvarssituation

Botkyrka kommun har i egenskap av tillsynsmyndighet enligt miljöbalken (MB) 26 kap. ett tillsynsansvar. I detta avsnitt har Botkyrka kommun beskrivit sin syn på tillsynen och ansvarsförhållandena för avfallet.

Tillsynen ska säkerställa syftet med miljöbalken och föreskrifter som har meddelats med stöd av balken. Med tillsynen avses att tillsynsmyndigheten ska, bland annat, på eget initiativ eller efter anmälan i nödvändig utsträckning kontrollera att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken följs samt vidta de åtgärder som behövs för att åstadkomma rättelse. Det är därmed inget lättvindigt uppdrag att utöva tillsyn gentemot samtliga verksamheter och åtgärder som riskerar att skada hälsa eller miljö. Inom ramen för tillsynen får en tillsynsmyndighet i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av balken ska följas. Dessa förelägganden och förbud kan riktas mot en rad olika rättssubjekt och variera i omfattning och syfte.

I enlighet med den styrande principen om förorenaren betalar ska en tillsynsmyndighet generellt sett i första hand kräva rättelse från den som bedriver en verksamhet eller vidtar en åtgärd och på så sätt orsakar en förorening. Om verksamhetsutövaren inte längre går att nå, eller på annat sätt inte kan göras ansvarig fullt ut, torde konkursbon liksom fastighetsägare vara nästa rättssubjekt som tillsynsmyndigheten i vissa fall kan rikta krav mot.

Konkursbon kan som regel åläggas ansvar enligt det som medges i MB om det fortsätter att bedriva en miljöfarlig verksamhet. Även i de fall då konkursboet förvarar miljöfarligt avfall, oavsett om detta har orsakat en föroreningsskada eller ej, kan konkursboet åläggas ansvar under vissa förutsättningar. I de situationer verksamheten inte fortsätter bedrivas av konkursboet kan dock ansvaret begränsas i den utsträckning de tillgängliga medlen inte tillåter full täckning av fordrade åtgärders kostnader.

Fastighetsägare bär ett generellt miljöansvar för sin fastighet enligt 2 kap MB. Om fastighetsägaren ensam vidtagit åtgärder på sin fastighet är det således fastighetsägaren som ansvarar för detta och förelägganden givetvis riktas mot denne. En fastighetsägare bär även som huvudregel ett uttryckligt

ansvar enligt MB 10 kap. 3 § då denne förvärvar en fastighet och fastighetsägaren upptäckte eller borde ha upptäckt en föroreningsskada på fastigheten.

På aktuellt verksamhetsområde finns det 2 fastighetsägare, Resurs-gruppen i Stockholm AB som äger Vårsta 1:109 och Betongindustri som äger Vårsta 1:213.

2.8 Tidigare undersökningar

Ett fåtal undersökningar av jord och vatten har genomförts på eller i anslutning till avfallshögarna i Kassmyra. Dessa sammanfattas kort nedan:

Polisen miljöprovtagning

Polisen har, som en del av sin brottsundersökning och förundersökning mot NMT Think Pink och Resurs-Recycling tagit ett antal jord- och vattenprover i de olika högarna och under stora avfallshögen i Kassmyra under 2020. Ett vattenprov togs från vatten som fanns i en av de nio gallerförsedda brunnarna som ska omhänderta lakvatten från den stora avfallshögen. Polisen jämförde uppmätta metallhalter med jämförvärden för bakgrundshalter i sjöar och vattendrag i Sverige (Naturvårdsverket, 2009, rev 2016) då de bedömde att utsläpp till dagvattensystem kan som regel jämföras med utsläpp direkt till ett naturligt ytvattensystem eftersom vattnet normalt inte genomgår någon rening. Resultaten sammanfattas i Tabell 2. Polisen konstaterar i sin rapport att halterna av framför allt bly, koppar, krom, kvicksilver och zink, men även av arsenik och nickel i vattenprovet ligger på sådana nivåer att de bedöms innebära påtaglig risk för människors hälsa eller i miljön, om sådant vatten, genom utsläpp till vattendrag eller annat vatten som leder till exponering för människor eller vattenlevande organismer.

Ett samlingsprov på material från södra änden av Stora avfallshögen, ett prov från norr om Stora avfallshögen, ett askprov från sikteshögen och ett prov på material i sikteshögen samt ett bakgrundsprov analyserades med avseende på några av följande parametrar: metaller, Petroleumprodukter och PAHer, PCB, dioxiner. Sammanställning av resultat kan ses i Tabell 3. Analysresultaten visar på att metallhalterna i Stora avfallshögen samt i sikteshögen ligger över Naturvårdsverkets generella riktvärden för MKM (Mindre känslig markanvändning). Dioxinhalterna i askan i sikteshögen ligger också över riktvärden för MKM. Lakteter har gjorts på två av proven-samlingsprovet från Stora avfallshögen samt på provet från sikteshögen. Resultat från skaktesten visade på att halterna i lakvattnet låg över gränsvärden för Inert avfall men under gränserna för Icke Farligt Avfall.

Tabell 2 Resultat av metallanalys i vatten taget i dagvattenbrunnen i anslutning till Stora avfallshögen i jämförelse med bakgrundshalter i sjöar och vattendrag i Sverige samt mot gränsvärden och förslag till gränsvärden för inlandsytvatten.

Påvisade ämnen	Vattenprov S001 <i>µg/l</i>	Bakgrundshalter ¹ <i>µg/l</i>	Gränsvärden och förslag till gränsvärden för inlandsytvatten ² <i>µg/l</i>
Antimon (Sb)	19	0,063	-
Arsenik (As)	130	0,70	7,9
Barium (Ba)	10 000	20,0	-
Bly (Pb)	3 600	0,68	14
Kadmium (Cd)	28	0,030	0,45-1,5
Kobolt (Co)	220	0,30	-
Koppar (Cu)	3 200	1,3	4 ³
Krom (Cr)	1 200	0,70	3 ³
Kvicksilver (Hg)	4,3	0,11	0,07
Molybden (Mo)	37	0,26	-
Nickel (Ni)	1 200	1,5	34
Vanadin (V)	910	0,75	-
Zink (Zn)	45 000	6,1	3 ³

< = mindre än; > = större än; - = Jämförvärde saknas

¹ Ur Naturvårdsverkets rapport Riktvärden för förorenad mark – Modellbeskrivning och vägledning. (Rapport 5976), Tabell A2.2 sid. 137 (Sammanfattning av data för metallhalter i sjöar och vattendrag, 90 –perc.).

² Ur Havs och vattenmyndighetens föreskrifter om klassificering och miljökvalitetsnormer avseende ytvatten (HVMFS 2019:25). De angivna halterna utgör maximalt tillåten koncentration i inlandsytvatten. Gränsvärdet för kadmium bestäms av ytvattnets hårdhet (halten av kalcium som CaCO₃), se bilaga 6 tabell 1 samt bilaga 2, tabell 1.

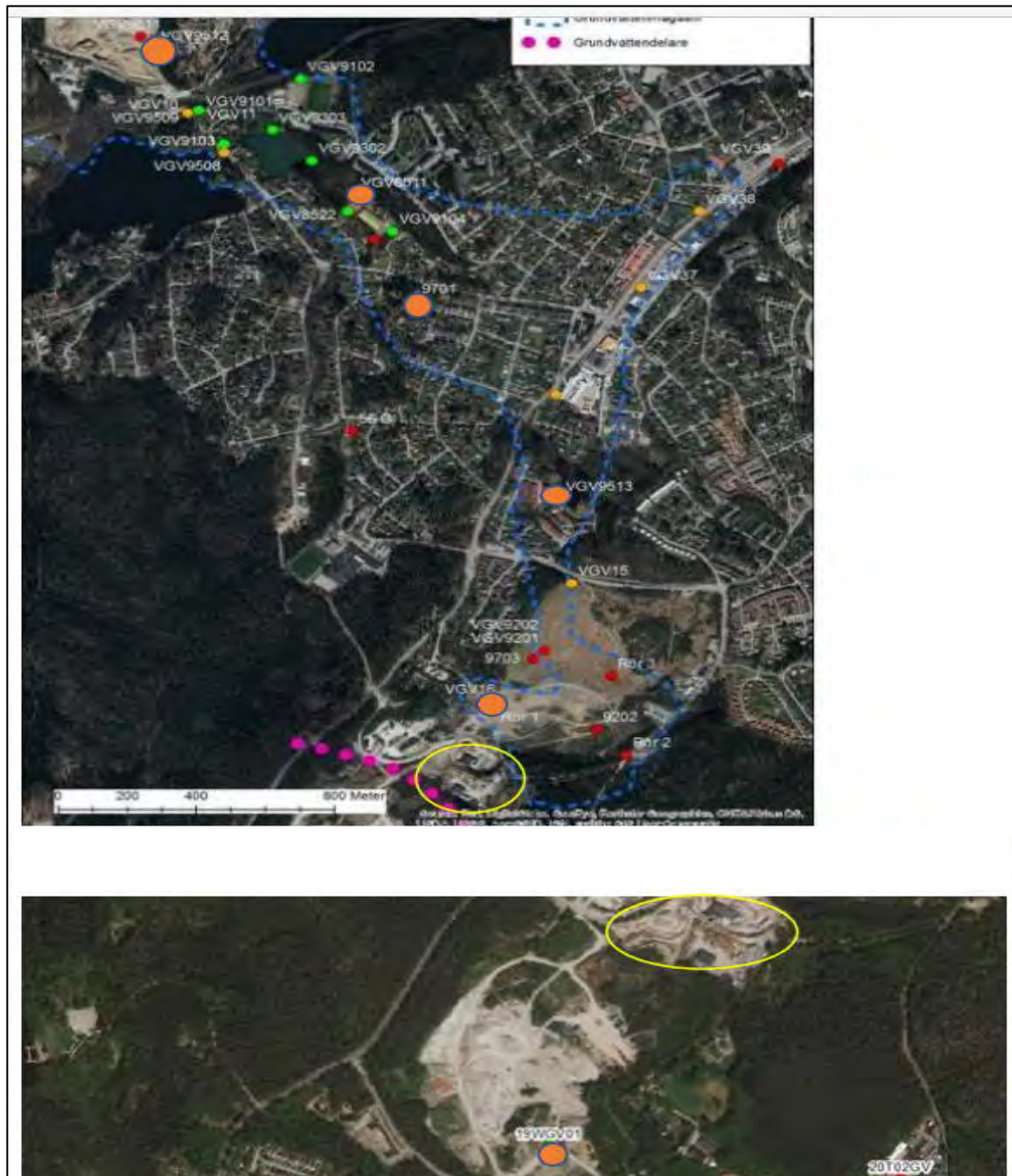
³ Föreslagna gränsvärden ur Naturvårdsverkets rapport Förslag till gränsvärden för särskilda förorenande ämnen – Stöd till vattenmyndigheterna vid statusklassificering och fastställande av MKN. (Rapport 5799).

Tabell 3 Sammanställning av analyser på jord och aska som tagits av polisen vid Kassmyra. Jämförelse mot Naturvårdsverkets generella riktvärden samt Avfall Sveriges haltgränser för farligt avfall.

Provbeteckning					S002-S003	S004	S005	S015	S016
Provpunkt					Samlingsprov S002 och S003	Jordprov	Bakgrundsprov	Aska - Siktshögen	Siktshögen, samlingsprov jord
Placering					Storahögen, södra ändan	Norr om Storahögen, containerområde	Norr om Storahögen, containerområde	Siktshögen säkrat i högen grop där det brunnit och var varmt	Siktshögen - samlingsprov.
Parameter	Enhet	KM ⁽¹⁾	MKM ⁽¹⁾	FA ⁽²⁾					
Metaller									
As, arsenik	mg/kg TS	10	25	1 000	4,8	-	-	10	5,2
Ba, barium	mg/kg TS	200	300	50 000	190	-	-	670	130
Cd, kadmium	mg/kg TS	0,8	12	1 000	0,41	-	-	0,6	0,5
Co, kobolt	mg/kg TS	15	35	1 000	7	-	-	11	7
Cr, krom	mg/kg TS	80	150	10 000	27	-	-	180	34
Cu, koppar	mg/kg TS	80	200	2 500	62	-	-	340	330
Hg, kvicksilver	mg/kg TS	0,25	2,5	50	0,14	-	-	0,52	0,1
Ni, nickel	mg/kg TS	40	120	1 000	16	-	-	79	15
Pb, bly	mg/kg TS	50	400	2 500	56	-	-	130	60
V, vanadin	mg/kg TS	100	200	10 000	33	-	-	57	35
Zn, zink	mg/kg TS	250	500	2 500	810	-	-	1 300	620
Organiska ämnen									
alifater >C5-C8	mg/kg TS	25	150	700	-	<5,0	<5,0	-	-
alifater >C8-C10	mg/kg TS	25	120	700	-	<3,0	<3,0	-	-
alifater >C10-C12	mg/kg TS	100	500	1 000	-	<5,0	<5,0	-	-
alifater >C12-C16	mg/kg TS	100	500	10 000	-	<5,0	<5,0	-	-
alifater >C16-C35	mg/kg TS	100	1000	10 000	-	<10	<10	-	-
PAH, summa L	mg/kg TS	3	15	1 000	<0,045	-	-	-	0,33
PAH, summa M	mg/kg TS	3,5	20	1 000	1,2	-	-	-	3
PAH, summa H	mg/kg TS	1	10	50	2,4	-	-	-	3,8
aromater >C8-C10	mg/kg TS	10	50	1 000	-	<4,0	<4,0	-	-
aromater >C10-C16	mg/kg TS	3	15	1 000	-	<0,90	<0,90	-	-
aromater >C16-C35	mg/kg TS	10	30	1 000	-	<0,50	<0,50	-	-
PCB									
PCB-7 ^(POP)	mg/kg TS	0,008	0,2	10	0,13	-	-	-	0,15
Dioxiner och dioxinlika PCBer									
WHO(1998)-PCDD/F TEQ	mg/kg TS	2E-05	0,0002	0,015	-	-	-	0,0005100	-

Provtagning i vattenförekomsten Uttran

VA-enheten på Botkyrka kommun genomför provtagningar i grundvattenförekomsten Uttran i ett antal provpunkter med olika tidsintervall, för provpunkternas läge se Figur 17.

Figur 17 Provpunkter för grundvattenprovtagning i grundvattenförekomsten Uttran. Ungefärligt läge för avfallshögarna i Kassmyra är markerad med gult.

Senast provtagningsresultat från den 13 augusti 2021 visar halterna av PFAS mellan 4,5 och 40 ng/l (nanogram per liter) i flera provtagningspunkter i grundvattenförekomsten Uttran. Livsmedelverkets åtgärdsgräns ligger på 90 ng/l.

Metallhalterna av koppar och zink i provtagningspunkterna från den 13 augusti visar klassindelning 1 (låga halter) för de flesta punkterna förutom provtagningspunkten placerad sydväst om avfallet i

Kassmyra. Där klassindelning för zink är 3 (måttliga halter) enligt SGU:s (Sveriges Geologiska Undersöknings) bedömningsgrunder för grundvatten.

Det kommunala dricksvattnet påverkas i nuläget inte av avfallshanteringen i Kassmyra. Allt kommunalt dricksvatten kommer från vattenverket i Norsborg som hämtar sitt vatten från Mälaren.

3 Förorenings-spridning från avfallet i Kassmyra - ej pågående brand

Massorna i avfallshögarna kan ge upphov till spridning av olika föroreningar på kort och på lång sikt. Förorenings-spridningen beror på vad avfallshögarna innehåller för material, hur länge avfallet får ligga oskyddat för sol och regn samt ifall avfallet har brunnit tidigare eller ej. I Tabell 4 kan en översikt av möjliga föroreningar som kan spridas från avfallsupplag ses. Sammanställningen baseras på erfarenhetsmässig bedömning. Den provtagningen som tidigare genomförts i Kassmyra är i nuläget inte tillräcklig för att utesluta något av nedan uppräknade möjliga föroreningar.

Tabell 4 Ämnen som kan spridas från ett avfallsupplag.

Ämne/ämnesgrupp	Syfte med analys
Metaller	Kan förekomma i elavfall, impregnerat trä, spillolja, färg etc
Alifater, aromater, BTEX, PAH	Olja, PAH se nedan.
PAH	Kan uppkomma vid eldning av plast, däck, gummi, impregnerat trä, spillolja. Kan finnas i impregnerat trä etc
Dioxiner/furaner	Kan uppkomma vid eldning av plast, däck, gummi.
PCB	Kan förekomma i fogar i byggnader samt i oljor, flamskyddsmedel, plast etc.
Dioxinliknande PCBer	
PFAS	Impregnering av textilier, läder, pappersförpackningar. Finns i rengöringsmedel och färger. Smutsavvisningsmedel. Finns i vissa släckskum.
Ftalater	Finns i plaster och gummi.
Bromerade flamskyddsmedel	Kan finnas i möbler och textilier, elektronik, isoleringsmaterial mm.
TBT	Har bl a använts vid impregnering av trä, i PVC-plaster. Kan förekomma i tätningsmedel, lim, fogmassor och lacker. Användes i båtbottnfärg.

3.1 Förorenings spridning på kort sikt

Bygg- och rivningsavfall, såväl som annat avfall, kan innehålla olika förorenande ämnen som med tiden kan urlakas och kan nå grundvattnet. Ju längre avfallet ligger oskyddat för nederbörd desto mer föroreningar kan komma att lakas ut över tid förutsatt att inte avfallet är helt inert. Avfallet i Stora avfallshögen, virkeshögen och sikteshögen bedöms inte vara inert². I nuläget visar Polisens provtagning i dagvattenbrunnen på Kassmyra att förorenings spridning från avfallshögarna sker i nutid. Det faktum att dagvattensystemet inom området inte bedöms funktionellt innebär att förorenings spridning från avfallshögarna till underliggande grundvatten pågår.

3.2 Förorenings spridning på lång sikt

Ett sätt att översiktligt uppskatta förorenings spridning på längre sikt är att göra laktester på materialet. Laktester på avfallet i sikteshögen har gjorts och visat på att materialet inte är inert vilket innebär att viss utlakning kan ske. Laktester på Stora avfallshögen är inte möjliga att göra då materialet är så varierande att representativa prov inte bedöms möjliga att ta. Det som kan konstateras är att förorenings spridningen redan sker och kommer att fortsätta lång tid och variera över tid beroende på nedbrytningen av organiskt material i högarna samt påverkan av vatten och sol.

4 Brand

4.1 Brand i avfall

Naturvårdsverket har på sin hemsida följande sammanfattning av vanliga orsaker till brand i avfall:

Självantändning anses vara den vanligaste orsaken till brand i avfallsupplag. Förenklat kan det sägas att det beror på temperaturökningen i och med nedbrytning av organiskt material. I allmänhet ökar risken för självantändning när material lagras under längre perioder. Andra faktorer som påverkar riskerna för självantändning av avfall är exempelvis typ av avfall som lagras, lagringsteknik, fuktnivå och väderförhållanden. Det finns även risk för att brand startar av andra orsaker som till exempel gnistor från maskiner som används i anläggningen och varma ytor. I vissa fall kan det även handla om anlagd brand eller brandspridning från andra bränder.

² Definition av Inerta massor enligt deponeringsförordningen: Avfall som inte genomgår några väsentliga fysikaliska, kemiska eller biologiska förändringar. Inert avfall löses inte upp, brinner inte och reagerar inte fysikaliskt eller kemiskt på något annat sätt, inte heller bryts det ned biologiskt eller inverkar på andra material som det kommer i kontakt med på ett sätt som kan orsaka skador på miljön eller människors hälsa. Den totala lakbarheten och det totala föroreningsinnehållet i avfallet samt ekototoxiciteten hos lakvattnet skall vara obetydliga och får inte äventyra kvaliteten på yt- eller grundvatten.

4.2 Förorenings-spridning vid brand i avfall

Förorenings-spridning från en brand varierar kraftigt och beror på faktorer så som vad som brinner, mängden material som brinner, hur länge och intensivt det brinner, väderförhållanden, släckningsmetod samt markförhållanden på platsen och i brandens närområde.

Vilka miljö- och hälsoskadliga ämnen som sprids från en brand beror på innehållet i det brinnande materialet. Dessutom kan miljö- och hälsoskadliga ämnen bildas vid ofullständig förbränning eller nedbrytning vid brandförloppet, eller att ämnen som varit bundna i material frisätts och blir mer lättillgängliga. Om släckning skett med skum kan föroreningar tillföras brandområdet på grund av innehållet i det skummedium som tillförs.

Förorenings-spridning från en brand kan ske via emissioner (som gas) och partiklar som följer med den varma luftströmmen upp i luften. Hur långt föroreningar kan spridas via luft beror på faktorer så som väderförhållanden, vindriktning och rökgasernas temperatur vid branden. Spridning av föroreningar kan även ske via vatten som rinner på eller igenom det brinnande eller släckta materialet (antingen som släckvatten eller nederbörd) och tar med sig sot, partiklar eller lösta föroreningar. Vattnet kan rinna av som ytavrinning eller ner genom materialet. Vatten som rinner ner genom massorna kallas lakvatten. Lakvattnet kan antingen rinna ut på sidorna om avfallet eller infiltrera ner i underliggande jord och grundvatten.

Spridning via luft (i gasform eller som partiklar) sker främst vid branden och under den tid då materialet svalnar efter branden. Spridning via vatten kan ske både vid branden, men även pågå under lång tid därefter genom att nederbörd rinner genom materialet och bildar lakvatten. Det är därför motiverat att efter en brand av denna typ undersöka spridning till grundvatten i brandens närområden samt att undersöka marken under brandområdet efter att brandresterna har avlägsnats från området.

4.2.1 Branden i Kagghamra

Inom Botkyrka kommun har det i slutet av 2020 uppstått en brand i en avfallshög i Kagghamra med liknande sammansättning som den Stora Avfallshögen i Kassmyra. Verksamheten i Kagghamra och Kassmyra har bedrivits av ett annat företag som hade samma ägare som verksamheten i Kassmyra. Avfallshögen i Kagghamra motsvarar mängden avfall som ligger i Stora avfallshögen i Kassmyra avseende mängd material, dock var avfallshögen i Kagghamra mer utdragen och lägre, medan avfallet på Kassmyra ligger på en mindre yta men med större mäktighet. Avfallshögen i Kagghamra brann vid två tillfällen tätt inpå varandra. Första branden i november 2020 släcktes med vatten. Vid efterföljande brand som startade 23 december 2020 upptäcktes det att det i området fanns risk för skred, samt att en större släckning med vatten inte var lämplig på grund av underliggande vattentäkt. För att släcka den andra branden i Kagghamra har räddningstjänsten täckt över högen med ca 28 000 m³ sand för att minska rökspridningen. Branden är nu övertäckt och inga öppna lågor finns, dock är högen fortfarande varm och avsvagnar långsamt. Omfattande provtagning av luft, grundvatten, jord, ytvatten, växter mm har genomförts för att kartlägga förorenings-spridning från branden i Kagghamra. Bedömningen är att temperaturen i avfallet sjunker med ca 1 grad/vecka och att

temperaturen bör vara ca 25 grader innan sandtäcket kan öppnas. Detta kan ske tidigast sommaren 2022 och då kan borttransport av det brunna avfallet inledas. Resultaten sammanfattas nedan i syfte att ge en bild av vad som kan hända vid en brand i Kassmyra.

Luftutsläpp

Koncentrationer av olika flyktiga organiska ämnen (VOC) i brandröken från Kagghamra har analyserats av institutionen för kemi vid Oslo universitet. Mätningarna utfördes på tre platser: Vid själva branden, i Söderängstorp och längs Tegelvretsvägen. Mätningarna genomfördes 31 januari till 1 februari 2021. Resultaten visade att koncentrationerna av nitriler (organiska cyanider) låg inom nivåer typiska för skogsbränder. Däremot var koncentrationerna av aromater som bensen, toluen, xylenor och framför allt styren signifikant högre i röken från Kagghamra än i rök från typiska skogsbränder (Department of Chemistry, University of Oslo, 2021). Den betydligt högre andelen av aromater, framför allt bensen och styren i jämförelse med skogsbrandrök gör att det inte går att helt använda studier om hälsoeffekter av exponering av skogsbrandrök för bedömning av eventuella hälsorisker.

Långvarig exponering av bensen ökar risken för cancer. Det finns dock få riktvärden och rekommendationer avseende kortvarig exponering av bensen. The Minnesota Department of Health har tagit fram hälsobaserade riktvärden för luft. Enligt dessa ligger nivån för akut exponering (0-24h) av bensen vid $30 \mu\text{g}/\text{m}^3$, och korttidsexponering (1-30 dagar) på $10 \mu\text{m}/\text{m}^3$. Både dessa nivåer har överskridits vid Tegelvretsvägen (4 to $129 \mu\text{g}/\text{m}^3$), och Söderängstorp ($24-93 \mu\text{g}/\text{m}^3$).

Förhöjda koncentrationer uppmättes inte bara nedströms i vindriktningen utan beroende på meteorologiska förhållanden (temperaturinversion och svag vind) även i topografiskt lägre liggande områden, oberoende av vindriktning (Department of Chemistry, University of Oslo, 2021).

SLB-analys har samlat in mätdata över olika typer av luftutsläpp från mätstationer vid Söderängstorp och Tegelvreten under 22 januari – 25 april 2021 (SLB-analys, 2021a; SLB-analys, 2021b). Båda stationerna ligger ca 1 km från brandområdet. Kontinuerliga mätningar skedde av partiklar (PM10 = partiklar mindre än $10 \mu\text{m}$, PM2.5 = partiklar mindre än $2,5 \mu\text{m}$, PM1 = partiklar mindre än $1 \mu\text{m}$), sot (BC = black carbon), kväveoxider (NO+NO₂). Vid stationerna fångades även partiklar i dygnsfilter som sedan analyserades i laboratorium avseende tungmetaller och PAH:er.

Analysresultaten visade på särskilt förhöjda halter av bly och PAH:er, men även koppar, kadmium och arsenik. Jämförelse med bakgrundshalter uppmätta i Norunda 2018 indikerade att de höga blyhalterna uppmätta i luften vid Söderängstorp och Tegelvreten huvudsakligen härrörde från branden i Kagghamra. Andelen bly i PM2.5 uppgick till 32 gånger högre än bakgrundsluften (baserat på antagandet att allt bly i bakgrundsluften var på partiklar under $2,5 \mu\text{m}$) (SLB-analys, 2021a). Jämförelse med bakgrundshalter av PAH uppmätta i Norunda 2018 indikerade att även de höga PAH-halterna uppmätta i luften vid Söderängstorp och Tegelvreten främst berodde på branden i Kagghamra. Andelen PAH i PM2.5 uppgick till 1,6 gånger högre än i bakgrundsluften (baserat på antagandet att all PAH i bakgrundsluften var på partiklar under $2,5 \mu\text{m}$) (SLB-analys, 2021a). Halterna

PAH, metaller, partiklar och sot minskade tydligt efter att branden täckts över med sand (SLB-analys, 2021b).

Röken från branden i Kagghamra har även visat sig innehålla isocyanatsyra (ICA, även kallad isocyanasyra) i halter kraftigt överskridande gränsvärdena för arbetsmiljö (nivågränsvärde samt korttidsexponering) (Arbets- och miljömedicin i Linköping, 2021). Nivågränsvärdet (8 timmar) ligger vid $18 \mu\text{m}^3$ och korttidsgränsvärdet (5 minuter) är $36 \mu\text{m}^3$. Koncentrationen i röken uppgick i ett av totalt fyra prov till $111 \mu\text{m}^3$, en halt som bedömdes representativ för brandröken nära brandhärden. Vid närmaste bostadsområde (vid Tegelvretsvägen, ca 1 km avstånd från brandområdet) var koncentrationen isocyanatsyra låg ($\leq 2 \mu\text{m}^3$).

Isocyanatsyra bildas vid förbränning av protein och andra material som innehåller kväve. Isocyanatsyran i röken från Kagghamra härrör sannolikt från förbränning av plaster som polyuretan och nylon med flera samt av förbränning av bindemedel i träfiberskivor (Arbets- och miljömedicin i Linköping, 2021; Department of Chemistry, University of Oslo, 2021). Ämnet är allergiframkallande och kan orsaka luftrörsproblem, men exponering av ämnet är väldigt lite studerat. Forskning pågår kring riskerna för exponering av isocyanatsyra i olika miljöer (<https://www.researchweb.org/is/vgr/project/276202>).

Luften har även analyserats avseende PFAS men resultaten är inte klara än (SLB-analys, 2021b).

Luftutsläpp i förhållande till miljö kvalitetsnormer

Analysresultaten avseende tungmetaller och PAH:er från filter insamlade från SBL-analys mätstationer vid Söderängstorp och Tegelvreten har jämförts med gällande miljö kvalitetsnormer för luft (SLB-analys, 2021b). Syftet var att bedöma om brandutsläppen kan ha orsakat överskridande av gränsvärdena för utomhusluft. För den tidsperiod då det brann i Kagghamra men mätningar ännu inte hade inletts har man antagit att halterna motsvarade de högsta uppmätta halterna under mätperioden.

Av metallerna finns det miljö kvalitetsnormer för bly, kadmium, arsenik och nickel. Normen för bly är ett gränsvärde, för övriga tungmetaller gäller målsättningsnormer. Årsmedelhalterna år 2021 beräknades hamna i intervallet 20–80 ng/m³ för bly, 0,1–0,6 ng/m³ för kadmium och 0,3–0,9 ng/m³ för arsenik. För nickel gjordes inga beräkningar då halterna var mycket låga. Miljö kvalitetsnormerna är 500 ng/m³ (bly), 5 ng/m³ (kadmium) och 6 ng/m³ (arsenik) (SLB-analys, 2021b). De genomsnittliga bidragen från branden till blyhalterna underskred enligt beräkningarna miljö kvalitetsnormen för bly i hela området utom alldeles intill branden (SLB-analys, 2021a).

Av PAH:erna är det bara bens(a)pyren som regleras enligt regelverket för miljö kvalitetsnormer. Årsmedelhalterna av bens(a)pyren beräknades hamna inom intervallet 0,1–0,7 ng/m³ vid både Söderängstorp och Tegelvreten för år 2021. Miljö kvalitetsnormen (målsättningsnorm) för bens(a)pyren är 1,0 ng/m³ i medeltal per kalenderår.

Baserat på uppmätta halter bedömdes branden i Kagghamra inte kunna orsaka överskridande av normerna vid mätstationerna Tegelvreten och Söderängstorp. Enskilda dygn under brandperioden

med öppen brand och kraftig rök var halterna dock avsevärt förhöjda gentemot normala förhållanden och halterna även i snitt över året kommer att kraftigt överskrida bakgrundshalterna (SLB-analys, 2021b).

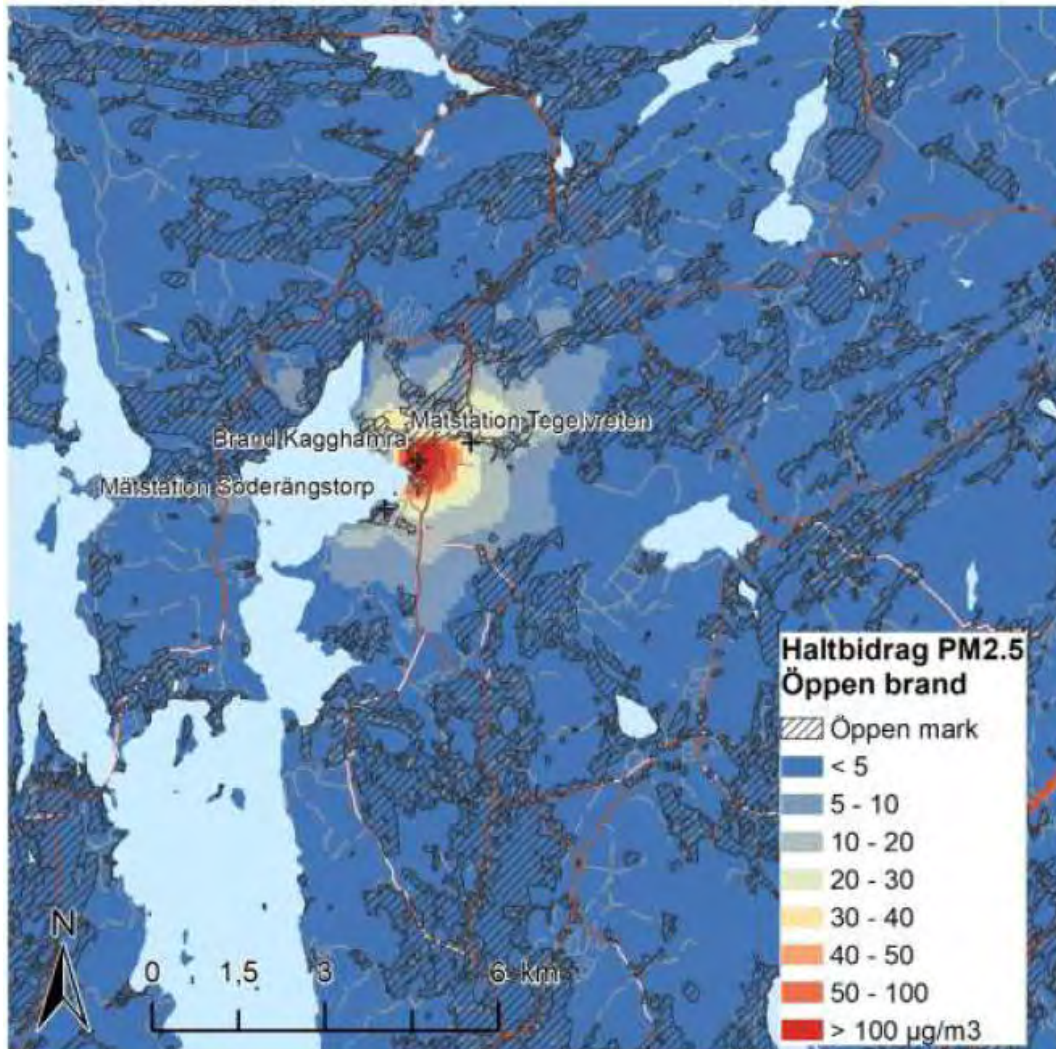
Spridning och deposition på marken

Deposition på marken av partiklar och olika ämnen från brandröken har beräknats av SBL-analys med hjälp av mätdata och en spridningsmodell och vindmodell som ursprungligen utvecklats av SMHI. Beräkningarna bygger på mätdata från SBL-analys vid mätstationer vid Söderängstorp och Tegelvreten som var aktiva under 22 januari – 25 april 2021 (SLB-analys, 2021a). Modellerna användes för att beräkna spridning av partiklar samt prognosticera halten partiklar. Utsläppet av PM2.5 enligt modellen anpassades för att stämma med uppmätta genomsnittliga halter för samma period. Genom att anta att relationen mellan totala partikelhalten i röken och olika ämnen var konstant beräknades halter och deposition av olika ämnen.

Modelleringen av spridningen av partiklar visade att de genomsnittliga haltbidragen av PM2.5 hade sjunkit med en faktor 10 på ca 1 - 2 km avstånd från branden, se Figur 18 (SLB-analys, 2021a).

Bakgrundshalter av PAH-deposition i södra Sverige 2019 låg på 80 till 100 ng/m² per dygn och blydepositionen på 0,3 till 0,8 µg/m²/dygn. Beräknad deposition på de öppna markytorna inom 1 km från branden i Kagghamra var mellan 46 och 5100 ng/m²/dygn PAH respektive mellan 0,4 och 41 µg/m²/dygn för bly. Depositionen av bly och PAH samvarierade geografiskt med partiklar, men avtog snabbare med avståndet från branden jämfört med partikelhalterna. Förhållandevis högst deposition skedde enligt modelleringen inom 500 m av branden (SLB-analys, 2021a).

Baserat på mätningarna beräknades de totala utsläppen av PM2.5 orsakade av branden i Kagghamra motsvara drygt 170 ton. Det är dubbelt så mycket som de partiklar som släpptes ut med avgaserna från Stockholms vägtrafik under hela 2020. Utsläppen av PAH från branden i Kagghamra uppskattades till ca 0,2 ton. Enligt Naturvårdsverket var de totala utsläppen PAH i Sverige 2019 ca 14 ton. Utsläppen av bly från branden i Kagghamra uppskattades av SBL till 1,3 ton, att jämföra med de totala utsläppen i Sverige 2019 av ca 8 ton bly (SLB-analys, 2021a).

Figur 18. Beräknade genomsnittliga bidrag till halterna av PM2.5 i luften under perioden då det var öppen brand, 18 december – 19 februari 2021 (SLB-analys, 2021a)

Grundvatten

Nedanstående resultat från provtagning av grundvatten, jord, dagvatten, ytvatten och växter kring Kagghamra kommer från följande rapporter: (Liljemark Consulting, 2021a) (Liljemark Consulting, 2021b) (Liljemark Consulting, 2021c) (Liljemark Consulting, 2021d). Information gällande provtagning av släckvatten har erhållits från Botkyrka kommun.

Grundvatten provtogs under pågående brand i två sen tidigare installerade grundvattenrör i direkt anslutning till avfallshögen. Analyserna visade på bl a förhöjda PAH-halter. Proverna bedömdes inte vara helt tillförlitliga då det ena grundvattenröret var skadat med risk för kontaminering av

markvatten, medan det andra grundvattenröret fick provtas utan omsättning pga arbetsmiljörisker vid pågående brand.

Sex nya grundvattenrör installerades kring avfallshögen efter att den övertäckts. Förhöjda halter av metaller, PFAS och olja påvisades i flera av rören, dock under tillämpliga riktvärden. Endast dioxiner i ett av rören påvisades i halter över tillämpliga riktvärden.

Vid grundvattenprovtagning som genomfördes i samma rör 3 månader senare påvisades inga dioxinhalter över analysmetodens rapporteringsgräns. PFAS påvisades dock i flera ytliga grundvattenrör.

Jord

Ytlig jord kring Kagghamra avfallsupplag har provtagits i tre omgångar. Under pågående brand uttogs samlingsprover på ytlig jord och snö på åkern som låg i direkt anslutning till avfallsbranden. Samlingsproverna togs på ca 20 respektive 60 m från branden. Proven analyserades med avseende på metaller, PAHer och dioxiner. Inga föroreningshalter över Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM påvisades.

Ytlig jord på ca 1 km avstånd i vad som bedömts vara huvudsaklig vindriktning under branden provtogs. Proverna analyserades med avseende på metaller och PAHer- resultaten låg under Naturvårdsverkets generella riktvärden för KM.

Sediment/ytjord i diket i direkt anslutning till branden provtogs efter att avfallhögen täckts över. Förhöjda halter dioxinhalter noterades, dock var de uppmätta halterna under riktvärdet för KM.

Ca 3 månader efter att branden övertäckts genomfördes en provtagning av jord på flera olika lokaler. Ytorna valdes ut utifrån rökspridningsberäkningar som SLB analys hade tagit fram. Både direkt angränsande områden och områden lite längre bort undersöktes för att se hur långt föroreningarna transporterades med rök och aska. Vid valet av provtagningsområden beaktades också uttalanden om rökspridning från lokalbefolkningen. Jorden provtogs som samlingsprover på ytlig jord (0-1 cm) samt som ett samlingsprov på djupare liggande jord (20-30 cm) i varje provtagningslokal. Syfte med detta var att se ifall skillnad mellan ytlig och djupare jord kunde ses. Hypotesen var att ifall högre föroreningshalter kunde ses i ytligt liggande jord skulle det möjligen kunna härledas till föroreningsspridning med brandröken. Alla prover analyserades med avseende på metaller, PAHer och dioxiner. Inga föroreningshalter över riktvärden för KM påvisades. Ingen tydlig indikation på att ytliga prover hade högre föroreningshalter än djupare liggande prover kunde ses.

Dagvatten /släckvatten

Efter släckning av första branden i Kagghamra (som släcktes med vatten) tog kommunen prover på ansamlad släckvatten. Proverna visade på förhöjda halter dioxiner, PAHer samt vissa metaller.

Dikesvatten i ett dike som rann längst med den brinnande avfallshögen provtogs under pågående brand (andra branden). Analyserna visade på förhöjda halter metaller, olja, PAH, PCB, ftalater, TBT samt PFAS.

Ytvatten

Ytvatten i en å som rann på ca 100 m avstånd från branden provtogs i flera provpunkter under pågående brand. Förhöjda halter PAH påvisades vid provtagningen.

Vid senare provtagning som genomfördes efter att branden täckts över och ingen rökutveckling fanns påvisades inga PAH'er över laboratoriets rapporteringsgräns i ån.

Växter

Tre månader efter att branden övertäckts provtogs växter från sju olika åkrar som bedömdes kunnat påverkas av föroreningsspridningen till följd av brandröken. Växtproverna analyserades med avseende på metaller, PAH'er och dioxiner. Växtprovtagningen visade på låga halter metaller i de provtagna växterna. Halterna dioxiner är också låga (under laboratoriets rapporteringsgräns). PAH har påvisats i låga halter i alla analyserade växtprover. Påvisade halter är under gränsvärden för livsmedel, inga gränsvärden för foder finns. Växtprovet från en av provtagningslokalerna har högre halter än övriga provtagningslokaler. Detta kan bero på visst nedfall från branden men även på andra parametrar så som t ex vilka sorts växter som provtagits. Då PAH-halterna i jorden vid provtagningslokalen var under laboratoriets rapporteringsgräns går det inte att bedöma om PAH-halterna i jord här är högre jämfört med jord i övriga provtagningslokaler.

4.3 Tidigare/pågående bränder på Kassmyra

Sedan 2016 har brandförsvaret varit ute på bränder vid Kassmyra vid 7 olika tillfällen. Nedan beskrivs den avsvalnande glödhård i sikteshögen efter branden som startade 2018 samt senaste branden i virkeshögen.

Med vetskap om närbelägen vattentäkt har inga främmande släckmedel som skum använts utan all brandbekämpning har skett med sparsamt med vatten efter lämpning (mekanisk omrörning i brandmassorna). Släckning har vanligtvis skett i samråd med markägaren och hans maskinutrustning.

Brand i sikteshögen

Under våren 2018 uppstod brand i sikteshögen. Räddningstjänsten larmades till platsen men utan att utföra någon åtgärd utan överlämnade till verksamheten att vidta släckningsåtgärder. De brandbekämpande åtgärderna ska till en början bestått i att gräva ut det varma och pyrande materialet och kyla det med snö. Men efter några dagar övergått till att vattenbespruta den då brandhärjade avfallshögen för att minska rök- och luktspridningen i området.

Problemet med rök- och luktspridning i området pågick i flera veckor. Verksamheten hade därefter problem att avlägsna det brandskadade materialet från verksamhetsområdet på grund av hög temperatur i högen och risken för att brand åter skulle uppstå och på nytt öka rökavgången. Orsaken till branden uppgavs vara syresättning vid utlast av materialet. Sikteshögen bestod av flisat PTP-material.

Enligt muntliga uppgifter från räddningstjänsten är deras bedömning att det pågår en pyrolysis i högen. Enligt muntliga uppgifter från fastighetsägaren till Vårsta 1:109 så kommer det fortfarande ibland upp rök från högen. Vid platsbesöket den 8 september 2021 kom det en väldigt tydlig lukt från högen av brandgaser liknade lukten vid den avsvalnade brandhärden vid Kagghamra.

Pågående brand i virkeshögen

Räddningstjänsten har sedan söndagen den 5 september 2021 bedrivit en insats på platsen för att bekämpa elden i virkeshögen. Inledningsvis uppskattas det ha använts cirka 200 kubikmeter vatten i släckningsarbetet. Det finns inga vattenansamlingar på platsen för tillfället då mycket har stannat i högen alternativt avdunstat eller förångats.

Måndag den 6 september 2021 pågick inte längre något aktivt släckningsarbete utan de återstående ej brända massorna hade körts åt sidan och resterande massor ska få brinna ut. I skrivande stund (11 dagar efter att branden startade) så är massorna fortfarande inte helt släckta och det ryker fortfarande från högen. Röken från högen orsakar luktbesvär för boende inom flera kilometer från platsen.

Efter avslutad räddningsinsats bedömer Botkyrka kommun att det finns ett akut behov av att under en tid fortsatt kunna verifiera kvaliteten för genomförda släckningsåtgärder. Skulle branden ges möjlighet att blossa upp kommer omgivningen, människor och miljö, att utsättas för farlig brandrök. Eventuella släckinsatser med vatten riskerar att leda föroreningar av känsliga vattenförekomster. Räddningstjänstens rekommendation är därför att låta högen brinna ut.

4.4 Risker med ytterligare brand på Kassmyra

4.4.1 Varför kan det börja brinna på Kassmyra igen?

Det går inte att bedöma hur stor sannolikhet det är att det kommer börja brinna i någon av avfallshögarna i Kassmyra. Men då det brunnit i området flera gånger de senaste åren får risken för att brand ska uppstå på nytt i någon av avfallshögarna ses som betydande. Avfallshögarna har legat på området i flera år, vilket kan leda till ökad nedbrytning i de högar där organiskt material finns, och att flyktiga lättantändliga gaser bildas. Detta medför en ökad risk för brand i avfallet ju längre tid det finns kvar på platsen. Vid fältbesök konstaterades att en viss förflyttning/sortering/hantering av avfallet sker. Hantering av materialet med maskiner så som traktorgrävare eller liknande kan medföra risk för gnistbildning och antända avfallet eller flyktiga gaser i avfallet.

Det kan inte heller uteslutas att det finns en viss risk även för uppsåtligt anlagd brand.

4.4.2 Hälsorisker vid möjlig ny brand i Kassmyra

Branden vid Kagghamra har visat att brand i avfall som antas likna det i framförallt Stora avfallshögen i Kassmyra kommer leda till luftföroreningar motsvarande de som uppkommer vid skogsbrand, men därtill innehållande betydligt högre andel av aromater, framför allt bensen och styren i röken jämfört med skogsbrandrök. Långvarig exponering av bensen ökar risken för cancer. De hälsobaserade riktvärden för korttidsexponering från The Minnesota Departement of Health överskreds på ca 1 km avstånd från Kagghamrabranden.

Baserat på mätningarna beräknades de totala utsläppen av PM2.5 orsakade av branden i Kagghamra motsvarade drygt 170 ton. Det är dubbelt så mycket som de partiklar som släpptes ut med avgaserna från Stockholms vägtrafik under hela 2020. Nedan citeras Naturvårdsverket ([Fakta om partiklar i luft - Naturvårdsverket \(naturvardsverket.se\)](#)):

Effekter

Av alla luftföroreningar i stadsluften är partiklarna den grupp som har starkast koppling till negativa hälsoeffekter. Partiklarna kan genom inandning transporteras in i kroppen och påverka såväl andningsorganen som andra organ. Vilka hälsoeffekter partiklarna har påverkas av deras kemiska och fysikaliska egenskaper.

Korttidsexponering för relativt höga halter av partiklar kan orsaka andningsbesvär och andra luftvägssymtom, men även hjärt- och lungsjukdomar samt förtida dödsfall. Däremot kan långtidsexponering för redan låga halter av partiklar orsakar bl.a. hjärt- och kärlsjukdomar och lungcancer. Partiklar har särskilt stora negativa effekter på barns hälsa. De orsakar till exempel astma och försämrad lungutveckling hos barn.

Enligt WHO finns det ingen tröskel för partikelhalten, under vilken negativa hälsoeffekter inte förekommer. Därför är det fördelaktigt för människors hälsa att sträva efter så låga partikelhalter i luft som möjligt.

Baserat på ovannämnda bedöms det föreligga en stor risk för hälsa för närboende till följd av föroreningsspridning med rök och gaser ifall en större brand uppstår i avfallet på Kassmyra. Det bör också observeras att befolkningstätheten kring Kassmyra är avsevärt större än kring Kagghamra, vilket kommer att försvåra möjliga åtgärder och kunna ge negativa effekter på hälsa för betydligt flera människor.

4.4.3 Miljörisker vid möjlig ny brand i Kassmyra

Avfallshögarna i Kassmyra ligger inom Segersjö vattenskyddsområde. Jordlagren inom området består av isälvs sediment vilket är ett genomsläppligt material. Inget fungerande dagvattensystem finns i anslutning till avfallshögarna. Detta innebär att allt vatten som kommer i kontakt med avfallet och som inte omhändertas eller avdunstar kommer att infiltrera ner genom isälvs sedimentet till grundvattnet.

Vid släckning av en brand sker urtvättning/överföring av partiklar från rök, brandskadat material och kemikalier som funnits på brandplatsen till släckvattnet. Det släckvatten som inte förångats kan innehålla höga halter av miljöfarliga ämnen, fasta eller lösta i vattnet, som sköljts med vid släckningsarbetet. Det förorenade släckvattnet kan sedan genom infiltration och ytavrinning nå grundvatten respektive närliggande ytvatten.

Det bedöms att om en större brand utbryter inom Kassmyra så kommer den troligen behöva släckas för att minska risker för hälsa för kringboende och spridningsrisker via luft, att låta avfallet brinna ut och slockna är därför sannolikt inte en lämplig metod. Släckning behöver därför sannolikt ske med vatten. Detta bedöms medföra en stor risk för omfattande förorenings-spridning till grundvattnet i åsen.

Grundvattenmagasinet har bedömts att ha stor potential för att användas till reservvattenförsörjning eller nödvatten, eller att ev. permanent försörja ett mindre område. Grundvattenförekomstens skyddsvärde bedöms därför vara högt. Miljöriskerna med en brand i avfallshögarna vid Kassmyra bedöms därför vara höga.

Andra miljörisker som föreligger är spridning av föroreningar till närområdets naturområden via luft och partiklar.

5 Åtgärder

5.1 0-alternativet- inga åtgärder i nuläget

Inga medel för akutsats att ta bort avfallet erhålls. Avfallet ligger kvar i väntan på ansvarsutredning samt tills finansiering kan erhållas för att åtgärda avfallet.

Så länge avfallshögarna ligger kvar i befintligt skick så finns det en risk för självantändning i dessa. Utöver risken för självantändning finns det en viss risk för anlagd brand. Hur stor denna risk är går inte att bedöma, men det finns en oro för att detta skulle kunna hända. Om brand uppstår i framförallt stora avfallshögen kommer det innebära en rökutveckling och spridning av partiklar och emissioner samt spridning till grundvatten. Omfattningen av dessa kommer bero på hur stor branden är, hur länge det brinner och om det går att släcka den.

Sannolikhet att en brand startar i stora avfallshögen eller någon av de andra avfallshögarna inom området går inte att uppskatta. Dock är att sannolikheten för självantändning högre om avfallet har legat en längre tid och nedbrytning av organiskt material skett. Sedan 2016 har brandförsvaret varit ute på bränder i Kassmyra 7 olika tillfällen. Detta bedöms styrka oron för att det kan börja brinna även i stora avfallshögen.

Att släcka en brand i framförallt stora avfallshögen, om den uppstår, kommer att vara förenligt med flera svårigheter. Vid liknande bränder försöker man generellt gräva bort de brinnande massorna för att inte branden ska sprida sig vidare till ett större område. De massor som brinner kan man antingen

därefter låta brinna ut eller släcka med t ex vatten då det mest effektiva sättet är att putta ner de brinnande massorna i en grop med vatten för snabbare släckning. Följande risker ses ifall en brand uppstår i framförallt stora avfallshögen:

Tekniskt

- Ifall en brand uppstår kommer grävarbeten runt branden bli svåra både till följd av att högen är så pass kompakterad och hög samt också till följd av platsbrist i anslutning till stora avfallshögen. Högen är omgiven av slanter så att omfördelning/utspridning av material försvåras betydande.

Miljö

- Släckning med vatten genom vattenbesprutning eller genom att gräva en damm att lägga ner brinnande massor innebär en ökad risk för förorenings spridning till grundvatten.
- Brand i avfallet kommer så småningom leda till större förorenings spridning från avfallshögen. Detta då nya ämnen bildas vid branden samt då vissa delar av materialet kommer brinna ner och bilda förorenad aska som lättare kan följa med nederbörden ner i marken.
- Viss förorenings spridning till ett större område kommer ske till följd av förorenings spridning med rök och sot.

Hälsorisker

- All brand i avfallet kommer ge upphov till spridning av brandrök, sotpartiklar och ångor. Att låta branden brinna ut är den enklaste och i många fall enda lösningen på liknande bränder. Dock är befolkningstätheten kring Kassmyra hög, se avsnitt 2.1. Den påverkan som rökspridning över samhället skulle kunna innebära är svår att förutse:
 - I bästa fall, om branden är liten och går att släcka fort så kommer rökpåverkan mest innebära en oro bland närboende. I skrivande stund så finns det en stor oro bland boende i Botkyrka kommun kopplat till branden i virkeshögen som till stora delar är släckt men där viss rökutveckling fortfarande sker. Bland annat har det funnits en diskussion om skolbarn i skolor i närområdet kan vistas ute och därmed påverkas av röken alternativt behöva vistas inomhus även på rasterna vilket bli skulle kunna innebära en större risk för ökad spridning av covid etc. Detta visar att även en mindre brand (vilket branden i virkeshögen anses vara då den till stora delar är släckt) har en betydande påverkan på närboende.
 - Vid större rökutveckling över längre tid kan det uppstå behov att evakuera t ex närboende, skolor mm samt behov att anpassa vissa kringliggande verksamheter. Vid branden i Kagghamra valde vissa boende som påverkades av röken att tillfälligt flytta från området då de upplevde att påverkan av röken var stor.
 - Vid en stor brand eller en brand som tar lång tid att släcka så kan det leda till behov av en större evakuering av inte bara vissa verksamheter men även boende inom en viss radie från branden.

Att uppskatta kostnaderna för 0-alternativet är inte möjligt. Kostnaden beror helt på ifall en brand uppstår i någon del av avfallet under tiden det ligger kvar på Kassmyra eller inte. För att få en översiktlig uppfattning av möjliga kostnader har ett mindre räkneprov genomförts, se nedan:

En grovt uppskattad evakueringskostnad för boende, är mellan 700 och 1700 kr per hushåll och dygn. Vilket för de olika områdesindelningar skulle betyda kostnader på mellan 290 000 och 700 000 per dygn inom det direkta närområdet, mellan 6,8 till 16,5 miljoner per dygn för närområdet och 12,7 till 30,7 miljoner per dygn i influensområdet. Dessa uppgifter är hypotetiska då det kommer vara näst intill omöjligt att hitta alternativa boenden till 18 000 hushåll. Men redan i det direkta närområdet kommer kostnaderna för evakuering ganska snabbt att bli omfattande vid ett ihållande evakueringsbehov. Kostnaden skulle kunna bli mellan två och fem miljoner kr per vecka. En omfattande evakuering av verksamhet är även svår att genomföra och kostnadsberäkna. I en krissituation kan viss verksamhet, till exempel skola och förskola, behöva stängas ned under en period. Men vid en mer långvarig situation behöver alternativa platser hittas för verksamheten. För en hel grundskola skulle det till exempel krävas klassvisa om- och utfördelning till andra skolor eller verksamhetslokaler, då det inte finns tomma lokaler för att kunna husera en hel grundskola. Det samma gäller de större kommunala förskolorna. Det tillkommer även en logistik kring färdigställa mottagande lokaler med utrustning men även att bussa elever och barn till andra lokaler, något som också medför kostnader. Kostnader för sådan evakuering är svår att bedöma.

Inom äldreomsorgen kan alla flyttar inom vissa brukargrupper vara svåra. Att snabbt behöva utrymma ett boende går men med stor påverkan både på verksamhet men framför allt för de boende. Att uppsatta kostnaderna är även här svårt.

Som en jämförelse pågick räddningsinsatsen vid branden i Kagghamra under 12 veckor och om det börjar brinna i Kassmyra är kommunens bedömning att insatsen tar lika lång tid. Om evakuering ska ske under 12 veckor kommer det bli mycket stor påverkan för boende i området och för de verksamheter som bedrivs. De ekonomiska konsekvenserna går inte att exakt beräkna, men de blir mycket stora.

5.2 Brandförebyggande åtgärder

Bränder i avfallsanläggningar är inte helt ovanliga och det finns en hel del skrivet om hur dessa kan förebyggas eller deras omfattning begränsas. Det viktigaste bedöms vara att mängden sammanhängande avfall inte ska vara för stort, samt att olika sorters avfall ska vara separerade.

Nedan sammanfattas vilka brandförebyggande åtgärder som finns och vilka av dessa som bedöms vara lämpliga inom Kassmyra.

Separering av avfallet i mindre högar: I fallet med Kassmyra så ligger avfallet redan på plats. Brandförsvaret har vid platsbesök bedömt att det inte finns plats inom området för att separera Stora avfallshögen i mindre högar, något som ur brandsynpunkt skulle varit lämpligt. Materialet är också

så pass kompakterat i Stora avfallshögen och högen i sig så hög att brandgator inte heller bedöms kunna göras i högen.

Övervakning: Ett annat alternativ för att minimera riskerna för en omfattande brand på Kassmyra är omfattande övervakning av avfallshögarna. Detta syftar till både övervakning av temperaturen i högarna samt även övervakning så att inte någon av högarna antänds av någon. Problemen med detta är flera. Övervakning kommer kunna stoppa att någon tänder på avfallshögarna, men kommer inte kunna stoppa en självantändning i högarna. Temperaturövervakning i en hög med den storleken och så pass blandat avfall som den Stora avfallshögen skulle behöva finnas i väldigt många punkter, då temperaturskillnaderna bedöms kunna vara väldigt lokala. Sammanlagt bedöms övervakning inte vara en lämplig åtgärd i sig för framförallt Stora avfallshögen.

Släckdammar: En åtgärd som också har övervägts framförallt för att minimera möjlig miljöpåverkan ifall en ny brand uppstår i avfallet är anläggande av täta dammar inom området. Dessa skulle då kunna användas vid möjlig brand för att lämpa ner och släcka brinnande material utan att riskera att förorenat släckvatten rinner ner direkt till underliggande grundvatten. Det som gör denna åtgärd mindre lämplig inom Kassmyra är att området är stort. En släckningsdamm som ligger på andra sidan Stora avfallshögen sett från vart branden uppstår skulle inte hjälpa mycket vid en släckningsinsats.

Övertäckning av avfallshög/-ar: Övertäckning av framförallt Stora avfallshögen innan den börjar brinna. Övertäckningen skulle kunna ske med sand/silt samt möjligen en tät plastfolie. Syftet med det skulle vara att: minska risk för att någon tänder på högen, minska risken för stor rökutveckling ifall avfallshögen börjar brinna samt minska genomströmningen av nederbörd genom avfallshögen. Dock finns det flera nackdelar med en sådan åtgärd: åtgärden gör att högen inte kyls av i samma omfattning som utan övertäckning vilket i sig kan öka risken för självantändning, en övertäckning behöver kontrolleras och repareras, det finns risker för brand i och med anläggandet av övertäckningen då det kommer komprimera massorna ytterligare och maskiner kommer behöva köra på och i anslutning till avfallshögen för att kunna täcka den. Utöver det ökar man genom denna åtgärd mängden massor som i senare skede kommer behöva åtgärdas. En övertäckning innebär även en större klimatpåverkan till följd av stora mängder transporter som skulle behövas för att frakta övertäckningsmaterial om det inte finns i närområdet, samt för att hantera övertäckningsmaterialet när det ska tas bort. Slutligen bör det beaktas att en övertäckning endast är en tillfällig åtgärd.

Avfallshögen i Kagghamra täcktes över med ett sand- och siltlager med ca 1-2 m mäktighet. Detta gjordes när avfallshögen brann, då det bedömdes att det till följd av skredrisk och skyddsvärt grundvatten inte gick att snabbt släcka branden på annat sätt. För att undvika skred lades även motfyllnadsvallar upp. Branden medförde omfattande rökbildning som påverkade kringboende, så övertäckningen gjordes till stor del för att minska rökpåverkan på kringboende. Avfallshögen brinner/glöder troligen fortfarande men ingen rökutveckling märks utanför övertäckningen.

Kostnaden för själva täckningen av avfallshögen i Kagghamra var ca 4,5 Mkr. I detta ingick anläggande av en tryckbank för att minimera risk för skred samt själva övertäckningen. Kostnaden för själva övertäckningsmaterialet (ca 28 000 m³) ingår inte i kostnaden då sand och silt fanns hos fastighetsägaren och inte behövde köpas in och transporteras.

Då Kagghamra avfallshög och Kassmyras Stora avfallshög är i samma storleksordning kommer troligen en övertäckning av Kassmyra avfallshög motsvara kostnaden för övertäckningen av Kagghamra avfallshög plus kostnad för inköp och transport av övertäckningsmaterial om sådant inte finns tillgängligt på plats.

Schakta upp och transportera bort massorna Det alternativ som bedöms mest realistiskt som lösning för hantering av avfallshögen är att den transporteras bort och avfallet omhändertas/behandlas externt. Massorna transporteras då bort för externt omhändertagande med metod som bedöms lämplig utifrån avfallsets sammansättning, olika fraktioner kan behöva omhändertas med olika metoder så som förbränning, deponering eller biologisk behandling. Omhändertagande ska ske på anläggningar med tillstånd för mottagande av avfallet.

Schakt bör genomföras med minsta möjliga förorenings-spridning. Förorenings-spridning kan främst ske genom damning och spridning via nederbörd. Förorenings-spridning kan minimeras genom att endast frilägga mindre ytor, genom att övertäcka uppschaktade massor efter att de lagts upp på flak samt genom att vid behov duscha/spreja massorna måttligt med vatten. Detta kommer då minska damningen och risken för att vinden sprider damm, men kan samtidigt medföra förorenings-spridning med vatten. Därför bär sprejning med vatten utföras med försiktighet och endast då stor risk för förorenings-spridning genom damning föreligger.

Efter att avfallshögen avlägsnats behöver underliggande mark undersökas avseende föroreningsinnehåll. Detta görs lämpligen genom provgrovsgrävning. Om föroreningar påträffas kan underlagrande jord behöva åtgärdas genom borttransport och externt omhändertagande. Detta bedöms dock inte vara en akut åtgärd, och inget som behöver lösas i nuläget.

En grov uppskattning är att det kostar ca 3 000-6 000 kr/ton att omhänderta avfallet. Skillnaden i kostnaden beror på ifall avfallet behöver sorteras och mängden farligt avfall i högen (högre kostnad) eller inte. Den sammanlagda kostnaden för bortforsling av bara den Stora högen blir då 54-108 Mkr ifall högen innehåller 18 000 ton, eller 90-180 Mkr ifall högen snarare är på 30 000 ton.

6 Sammanvägning av risker

I Bilaga 1 utvärderas 0-alternativet, övertäckning av Stora avfallshögen samt schakt och omhändertagande av avfallet utifrån varje åtgärds konsekvenser för hälsa och miljö på kort och lång sikt. Det bör observeras att värderingen av sannolikhet och konsekvens är en subjektiv värdering och att kostnaderna för åtgärderna inte har varit del av värderingen av åtgärder.

Utifrån värderingen av risker ses det att riskerna för 0-alternativet, alltså att lämna kvar avfallet utan någon åtgärd på Kassmyra på obestämd tid inte är acceptabelt ur risksynpunkt. Riskerna för både hälsa och miljö på både kort och lång sikt är stora. Övertäckning av högen ger en stor minskning av risker för hälsa och miljö på kort sikt och en viss minskning av risker för hälsa och miljö på längre sikt. Schakt av avfallsmassor och borttransport av dessa till mottagningsanläggning är det åtgärd som ger acceptabla risker för hälsa och miljö på både kort och lång sikt.

7 Slutsats

Denna rapport har tagits fram för att beskriva problematiken och riskerna med avfallshögarna som finns i Kassmyra då avfallet ligger inom ett vattenskyddsområde, på genomsläppliga jordlager och i tätbebyggt område. I kommunen finns för närvarande en stor oro för ytterligare brand i anläggningen och vilka risker för hälsa och miljö avfallet i Kassmyra kan innebära.

Genomgång av hälso- och miljöriskerna med avfallet som det ligger nu samt i det fall ytterligare en brand uppstår i avfallet visar på att läget för avfallsupplaget är ytterst olämpligt och kan innebära stora miljö- och hälsorisker. Största riskerna ses ifall ytterligare brand i avfallet uppstår- då framförallt om branden uppstår i Stora avfallshögen.

En genomgång av möjliga brandförebyggande åtgärder har gjorts, och dess lämplighet i just Kassmyra beskrivits. Möjliga åtgärdsalternativ på kort sikt- att låta avfallet ligga som det ligger, att täcka över avfallet samt att schakta bort avfallet och transportera bort avfallet till mottagningsanläggning har översiktligt värderats. Resultatet visar på att riskerna för miljö och hälsa som finns ifall avfallet får ligga kvar på obestämd tid medan utredning om ansvar och finansieringslösning söks för bortforsling av avfallet pågår inte bedöms vara acceptabla. Det går inte att bedöma risken för att det under tiden avfallet ligger kvar kommer uppstå ytterligare en brand i denna- men om det händer kan konsekvenserna bli omfattande för så väl människor som miljön.

Att täcka avfallet i väntan på möjlighet att forsla bort avfallet minska riskerna för miljö och hälsa, men är endast en tillfällig lösning som samtidigt ger stora klimateffekter samt ökar mängder massor som behöver hanteras och forslas bort i framtiden. Fast åtgärden är jämförelsevis billig så kommer den endast skjuta problemet med hanteringen av avfallet på framtiden och även medföra att kommande hantering blir ännu dyrare då även täckningsmaterialet kommer behöva hanteras.

Baserat på ovanstående bedöms schakt och borttransport av avfallet omgående vara det bästa åtgärdsalternativet. Det viktigaste är att åtgärda är den Stora avfallshögen som är den som kommer innebära störst miljö- och hälsopåverkan vid en möjlig brand, samt även är den där en brand kommer vara svårast att hantera. Ifall möjlighet finns vore det bra att även samtidigt omhänderta avfallet i sikteshögen och virkeshögen. Betonghögen bedöms vara inert och inte brandfarlig och inga akuta insatser bedöms behövas för denna.

Om den Stora avfallshögen och övrigt avfall ligger kvar på platsen kommer en negativ påverkan på grundvattnet ske och det finns en risk att grundvattenförekomsten på sikt kommer förorenas vilket kan påverka möjligheterna att använda tälten för dricksvattenuttag.

8 Referenser

Arbets- och miljömedicin i Linköping. (2021). *Kommentar till analys av isocyanater i prov från Kagghamra (210114)*.

Department of Chemistry, University of Oslo. (2021). *Volatile Organic Compounds (VOCs) in the smoke emanating from the fire at the Kagghamra waste storage facility. Analysis report UiO/KI/ATM 01/2021 (25.02.2021)*.

Liljemark Consulting. (2021a). *Vatten- och jordprovtagning kring avfallsbrand i Kagghamra*.

Liljemark Consulting. (2021b). *Kagghamra avfallsbrand- utredning av föroreningsituationen och förslag på vidare hantering*.

Liljemark Consulting. (2021c). *Kagghamra. Provtagning av grundvatten*.

Liljemark Consulting. (2021d). *Jord- och växtprovtagning runt avfallsupplaget i Kagghamra*.

Naturvårdsverket. (2009, rev 2016). *Generella riktvärden för förorenad mark*.

SLB-analys. (2021a). *Beräkningar av deposition på marken av olika ämnen i brandröken vid Kagghamra. SLB 21:2021*.

SLB-analys. (2021b). *Tungmetaller och PAH:er vid branden i Kagghamra, Botkyrka. Analyser av filterprover tagna i Söderängstorp och Tegelvreten 28 januari - 26 april 2021. SLB 40:2021*.

Poäng	Kategori	Exempel	Poäng	Kategori	Exempel	Poäng	Kategori
1	Mycket osannolik	Så otrolig att sannolikheten är nära noll	1	Obetydlig		1 till 10	Risken är acceptabel
2	Osannolik	Kan inträffa, men ej så troligt	2	Mindre skada	Föreningssläckaget till grundvattentäckten fortsätter så som den är nu.	11 till 17	Tänk efter om riskkontrollen kan förbättras
3	Möjlig	Kan inträffa	3	Mellan stor skada	Börjar se påverkan på vattentäckten. Människor reagerar på rök/lukt i samhället		
4	Sannolik	Ej förvånande om det inträffar, kan inträffa mer än en gång	4	Storre skada	Luftförorening + förorening i grundvatten. Behöver flytta ut riskgrupper från närområdet	18 till 25	Risken är oacceptabel
5	Mycket sannolik	Oundvikligt att det inträffar. Kan inträffa flera gånger	5	Katastrof	total evakuering av människor och verksamheter inom några km i flera veckor. Förstörd vattentäkt. Långvariga hälsoeffekter, överödighet pga luftföroreningar		

Åtgärdsalternativ	Kostnad åtgärd	Konsekvenser miljö kort sikt	Konsekvenser på kort sikt			Konsekvenser miljö lång sikt	Konsekvenser på lång sikt			Övriga konsekvenser lång sikt					
			Sannolikhet	Konsekvens	K x S		Sannolikhet	Konsekvens	K x S		Sannolikhet	Konsekvens	K x S		
0-alternativet Avfallet ligger kvar som det är nu- inga åtgärder görs närmaste året/åren	Går ej att beräkna, beror på ifall brand i avfallet uppstår eller ej. Kostnader för evakuering av boende och verksamheter är mycket höga. Direkta kostnader för att släcka en eventuell brand är 5-10 Mkr.	Inget fungerande omhändertagande av dagvatten finns. Föreningssläckaget från avfallet fortsätter ner i marken och vidare till Ultrans grundvattenförekomst. Ifall en brand uppstår i avfallet finns det risk för större förorenings spridning än tidigare, både med lakvatten samt även med gaser och partiklar. Troligt påverkan på miljön inom ett större område till följd av förorenings spridning med rök och gas. Ämnen som inte spridits från avfallet tidigare kan uppstå/bli mer benägna att spridas till följd av branden, vilket kan öka och ändra förorenings spridningen till grundvattnet. Har varit 7 bränder sen 2016 på Kassmyra. Sannolikheten att nya bränder uppstår bedöms därför som stor.	4	4,5	18	4	4,5	18	5	5	25	5	5	25	Kan dumpas mer avfall över tid? Inga bostäder kan byggas- marken kan inte användas. Oro bland medborgare, påverkan på kommun och politik. Ekonomiska konsekvenser. Tillsynsinsatser kommer krävas så länge högarna ligger kvar för att följa upp och kontrollera efterlevnad av miljöbalken.
Övertäckning med sand/lera/+ tät plastfolie	Ca 4,5 Mkr exklusive kostnaden för övertäckningsmaterialet	Genomströmningen av nederbörd med vidare utlakning av föroreningar från avfallet minskas/stoppas så länge övertäckningen har tillräcklig måktighet och är tät. Stora mängder material behöver köras till området. Risk för att delar av detta material kan bli förorenat och måste hanteras som farligt avfall. Påverkan på klimatet Risk för brand vid övertäckning	5	2	10	5	2,5	13	5	2	10	5	3	15	Långtgående kontroll av övertäckningen. Osäkert vad som händer under övertäckningen. Oro bland människor. Tillsynsinsatser krävs för att kontrollera att inget nytt avfall tillförs platsen och att lakvattnet inte är förorenat.
Schakta ur och köra bort	54-108 Mkr (om 18 000 ton avfall) eller 90-180 Mkr (om 30 000 ton avfall)	Ökad läckage av föroreningar med dagvattnet medan åtgärden pågår då omrörning och tillfällig friläggning av massor sker. Klimatpåverkan från transport	5	2	10	5	1	5	5	1	5	5	1	5	Tillsyn och kontroll ska ske så inget nytt avfall tillförs. Tillsyn. Behov av undersökningar och sanering av mark.

Referens

Ebba Östlin

Ebba.ostlin@botkyrka.se

Mottagare

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen avstår från att yttra sig avseende beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § Miljöbalken

Beslut

Kommunstyrelsen avstår från att yttra sig ärendet, KR/2021:00015, som rör beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § Miljöbalken (krisledningsnämnden 2021-09-20, § 16).

Sammanfattning

Undertecknad fattar beslut att kommunstyrelsen avstår från att yttra sig om i ärendet som rör beslut med anledning av rättelse på felandes bekostnad enligt 26 kap. 18 § Miljöbalken (KR/2021:00015, krisledningsnämnden 2021-09-20, § 16).

Av Kommunallagens 5 kap § 22 framgår vilka som kan väcka ärenden till kommunfullmäktige. Av § 22 framgår att kommunala nämnder har denna rätt. Av § 28 i samma kapitel anges att styrelsen alltid ska beredas tillfälle att yttra sig ärenden som beretts av en annan nämnd eller fullmäktigeberedning.

Då krisledningsnämndens beslut 2021-09-20, § 16 (KR/2021:00015), är brådskande för att säkra finansiering för de insatser som krävs för att minska de miljökonsekvenser som redan uppstått samt förhindra framtida miljökonsekvenser med anledning av branden. Därav fattas beslut på brådskande delagtion att kommunstyrelsen avstår från att yttra sig i ärendet. Detta beslut kan inte invänta nästkommande kommunstyrelsesammanträde, 4 oktober, då kommunfullmäktige behöver ta ställning och fatta beslut vid dess sammanträde 30 september.

Om brådskande ordförandebeslut

Enligt 6 kap. 39 § kommunallagen kan kommunstyrelsens ordförande fatta beslut på styrelsens vägnar i ärenden som är så brådskande att kommunstyrelsens avgörande inte kan avvaktas. Beslutet ska anmälas till nästkommande kommunstyrelsesammanträde. Nu aktuellt ärende är så brådskande att styrelsens avgörande inte kan avvaktas.

Delegat:

Ebba Östlin (S)

Kommunstyrelsens ordförande

SIGNATURSIDA

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande
undertecknare:

NAMN:	EBBA ÖSTLIN
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_09a8080a4e59b36849d10c5e658c8a0227
DATUM & TID:	2021-09-20 14:54:57 +02:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2021-09-20 14:55:03 +02:00
Ref: 20137SE
www.comfact.se

[Valideradokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Anmälningsärenden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige noterar informationen till protokollet.

Sammanfattning

Följande ärenden anmäls:

Slutrapport – Botkyrka kommuns hantering av branden i Kagghamra, Dnr KR/2021:00013

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budget för revisionen 2022, Dnr KS/2021:00416

Södertörns överförmyndarnämnd – Delårsrapport 1/2021, Dnr KS/2021:00456

Rapport från inspektion hos Södertörns överförmyndarnämnd, Dnr KS/2021:00487

Granskning av kommunens upphandlingar och inköp, Dnr KS/2021:00581

Socialnämnden 2021-09-21 § 131 – Sammanställning av ej verkställda beslut kvartal 3 2021, Dnr KS/2021:00389

Botkyrka kommuns hantering av branden i Kagghamra September 2021

	Sida
Vad har KPMG kommit fram till?	2
<i>Sammanfattning</i>	3
Bakgrund och genomförande	4
<i>Inledning</i>	5
Kartläggning och resultat	6
<i>Lagstiftning</i>	7
<i>Händelseförlopp</i>	8
<i>Nuläge</i>	9
<i>Bakgrund om avfallsanläggningarna</i>	10
<i>Konsekvenser av branden</i>	11
<i>Styrning, organisation och övning</i>	12-14
<i>Roller och ansvar</i>	15-17
<i>Dokumentation</i>	18-19
<i>Dialog och samverkan</i>	20-22
<i>Beslut, bedömningar och åtgärder</i>	23-24
<i>Informations-och kommunikationsflöden</i>	25-26
<i>Erfarenheter och lärdomar</i>	27-28
Slutsatser och rekommendationer	29
<i>Sammanfattande slutsatser</i>	30-34
<i>Rekommendationer</i>	35
Appendix	36

Vad har KPMG
kommit fram till?

Botkyrka kommun har sedan december 2020 hanterat den kris som uppstod i samband med att en brand, för andra gången, utbröt i en avfallshög vid en mellanlagringsanläggning i Kagghamra. Branden har fått stora konsekvenser, dels direkt påverkan på miljö och hälsa, dels genom att kommunens förtroende har prövats genom hård press från media och invånare och organisationen har behövt avsätta påtagliga resurser för att hantera krisen.

För att hantera den uppkomna situationen aktiverades kommunens centrala krisledningsfunktion, vilket har fungerat som den samordnande och samlande grupperingen i förvaltningsorganisationen. Politiken har även valt att aktivera kommunens krisledningsnämnd för att bättre kunna hantera de politiska beslutsvägarna kopplade till krisen. Båda dessa delar har varit aktiva sedan krisens inledningssskede, och är fortsatt så vid denna rapportens författande (september 2021). Botkyrka kommun har bedrivit ett omfattande hanteringsarbete till följd av krisen, och ett antal beslut har fattats för att möta de utmaningar krisen fört med sig, där riktade åtgärder sattes in för att hantera konsekvenserna av krisen. Ett exempel på en sådan åtgärd är upphandlingen och fördelningen av luftrenare till boende i närheten av branden för att minska skadeverkningarna av brandröken.

En utmaning under krisen har varit ansvarsfrågan, där verksamhetsutövaren idag utgörs av ett konkursbo - utan ekonomiska resurser att sköta en hantering - och en markägare som hamnat i tvist med kommunen gällande ansvar för hanteringen. Parallellt med den direkta hanteringen av krisen har därför två separata juridiska processer bedrivits där kommunen utgjort en av parterna. Dels ett brottmål riktat mot verksamhetsutövaren, dels ett överklagande av kommunens föreläggande mot markägaren. Inget av dessa mål är i dagsläget avgjorda. Kommunen inväntar beslut om prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen gällande målet med markägaren. Till följd av förundersökningen i målet mot verksamhetsutövaren har delar av kommunens dokumentation omfattats av förundersökningssekretess, vilket har försvårat kommunikationen mot media och invånare.

KPMG gör bedömningen att stora delar av Botkyrka kommuns hantering av krisen som uppstod i samband med branden i Kagghamra har varit väl genomförd, men att det finns brister som behöver åtgärdas inför framtida kriser. Dessa brister återfinns framförallt inom fyra övergripande områden:

- **Övergripande** – Generellt välfungerande, men inledningsvis ostrukturerad och hanteringen har varit reaktiv och ad hoc-baserad. Det har saknats övergripande planer och strategier för hanteringen.
- **Beredskap** – Kommunen har ett beredskapsunderlag, men detta är inte välkänt i organisationen. Dessutom har kommunen länge saknat en utbildnings- och övningsplan, vilket KPMG bedömer haft en negativ inverkan på kommunens beredskap.
- **Kommunala mandatet** – Det har framkommit ett antal frågetecken kring riktigheten i de beslut som fattats av krisledningsnämnden samt dennas delegation. KPMG har inte heller kunnat hitta beslut om delegation till krisledningsnämndens ordförande.
- **Samverkan** – Samverkan med den statliga nivån har under krisen brustit, vilket fått en negativ inverkan på krishanteringen. Framförallt har Länsstyrelsen brustit i sin samverkan med kommunen.

Bakgrund och genomförande

Bakgrund och syfte

KPMG har fått i uppdrag av Botkyrka kommun att genomföra en oberoende extern granskning samt på ett objektivt vis, utifrån det ansvar som ligger på Botkyrka kommun, undersöka hur kommunens hantering kring branden i Kagghamra har genomförts.

Förväntat resultat

Uppdraget kommer att resultera i en sammanfattande skriftlig rapport med tillhörande bedömning av Botkyrka kommuns samlade agerande med anledning av branden.

Metod och avgränsning

Data till rapporten har inhämtas genom:

- Intervjuer med kommunrepresentanter och företrädare från politiken.
- Dokument inhämtade från Botkyrka kommun:
 - *Riktlinje för central krisledning (beslutat av kommunstyrelsen 2019-02-04)*
 - *Riktlinje för kriskommunikation (2015-05-19)*
 - *Utbildnings-och övningsplan inom området krisberedskap för perioden 2021-2024 (beslutat av kommunstyrelsen 2021-02-01)*
 - *Risk-och sårbarhetsanalys*
 - *Protokoll och loggar med beslut från krisledningsorganisationen*

Denna rapport är avgränsad till att avse tiden från konkursbesluten för respektive bolag fram tills denna granskning är avslutad (2021-09-03).

Kartläggning och resultat

Miljölagstiftningen

1 kap 1 § i Miljöbalken (1998:808) beskrivs dess mål och tillämpningsområden:

Bestämmelserna i denna balk syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. En sådan utveckling bygger på insikten att naturen har ett skyddsvärde och att människans rätt att förändra och bruka naturen är förenad med ett ansvar för att förvalta naturen väl.

Miljöbalken skall tillämpas så att

- 1. människors hälsa och miljön skyddas mot skador och olägenheter oavsett om dessa orsakas av föroreningar eller annan påverkan,*
- 2. värdefulla natur- och kulturmiljöer skyddas och vårdas,*
- 3. den biologiska mångfalden bevaras,*
- 4. mark, vatten och fysisk miljö i övrigt används så att en från ekologisk, social, kulturell och samhällsekonomisk synpunkt långsiktigt god hushållning tryggas, och*
- 5. återanvändning och återvinning liksom annan hushållning med material, råvaror och energi främjas så att ett kretslopp uppnås.*

I och med brandens påverkan på miljön och människans hälsa är miljöbalken den lagstiftning som är mest tillämpbar och relevant för branden i Kagghamra.

Vad har hänt?

Den 7 november 2020 uppstod en brand i avfallshögen som är belagd i Kagghamra (som tillhör NM Trading & Transport AB). Branden kunde släckas av räddningstjänsten med vatten. Markägaren informerades om att bevattna och underhålla platsen där det brunnit. I samband med att branden släcktes uppstod en stor mängd släckvatten samt brandskadat material där miljöenheten ansåg det föreligga ett behov av omhändertagande. Miljöenheten sökte därmed kontakt med konkursboet (den 9 nov) för att vidta åtgärder, men enligt konkursförvaltare fanns det inte ekonomiska medel i konkursboet att genomföra sådana åtgärder. Kommunens miljöenhet beslutade därför att skicka slamsugningsbilar för att börja suga bort släckvattnet. Markägaren underrättas den 4 december om dess ansvar att ta hand om resterande släckvattnet i och med att konkursboendets medel inte var tillräckliga. Samma dag meddelar markägaren miljöenheten att denne har byggt en vall för att begränsa släckvattnets spridning.

Den 18 december 2020 uppstod ännu en gång en brand i avfallshögen i Kagghamra men den var av mer svårsläckt karaktär. Till följd av skredrisk samt risk för ytterligare rökbildning vid användning av vatten valde räddningstjänst att istället kväva branden med sand. Hela avfallshögen var täckt med sand den 20 februari och tillslut avtog rökutvecklingen. Den akuta räddningsinsatsen avslutades av Södertörns brandförsvarsförbund den 25 mars 2021. I samband med avslut informerades även markägare och verksamhetsutövare om behov av fortsatta åtgärder för att hantera de skador och konsekvenser som branden förorsakat.

Status idag

Branden i Kagghamra är sedan lång tid tillbaka släckt, men kommunen har sedan dess bedrivit ett krishanteringsarbete kopplat till kommunikation med invånare i kommunen och media, ett arbete som fortsatt pågår. Kommunen ligger till följd av detta kvar i krisledningsnämnd och central krisledning. En del av det pågående arbetet är kopplat till utredning och bedömning av de långsiktiga effekterna av krisen, framförallt sett till miljö och hälsa.

Kommunen befinner sig i nuläget i en rättslig process i och med kommunens två föreläggande i december 2020 om att markägare/fastighetsägare och verksamhetsutövare/konkursboet skulle samla upp släckvatten samt vida akuta och förebyggande åtgärder för att minska brand och rökutveckling. Verksamhetsutövare valde att inte överklaga beslutet till skillnad från markägare. I denna process gav Länsstyrelsen markägaren rätt. Miljö- och hälsoskyddsnämnden i Botkyrka överklagade Länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen vid Nacka tingsrätt som i en dom avslög överklagandet. Krisledningsnämnden i Botkyrka kommun beslutade därefter att kommunen, genom miljö- och hälsoskyddsnämnden och dess miljöenhet, skulle överklaga Mark- och miljödomstolens beslut och ansöka om prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen. I skrivande stund inväntar Botkyrka kommun svar gällande prövningstillstånd vid Svea Hovrätt. Juridiken beskrivs som snårig och komplex, i kombination med att lagstiftningen inom detta område är svag och det saknas prejudicerande fall.

Parallellt med denna process har polis och åklagare bedrivit en förundersökning baserat på en av Botkyrka upprättad polisanmälan mot verksamhetsutövaren.

Bakgrund om avfallsanläggningarna

Hur bedrivs NM Trading & Transport AB:s avfallsanläggning i Kagghamra?

2007 anmäler NMN och Transport AB (NMT) miljöfarlig verksamhet till Botkyrka kommun för Kagghamra, vilket innebar att de avsåg att etablera en anläggning för att bearbeta trä och återvinna byggmaterial. En tid senare upprättades verksamheten i Kagghamra vilket var en så kallad C-verksamhet som innebär att det endast krävs en anmälan till kommunen, däremot kräver sådan verksamhet att verksamhetsutövaren upprättar ett egenkontrollprogram (se 26 kap. 19 § miljöbalken).

Sedan anläggningen startade sin verksamhet har flertalet klagomål rörande verksamheten inkommit till kommunen. Det har även funnits misstankar om verksamhet utanför gällande regelverk. Vid inkomna anmälningar har miljöenheten på Botkyrka kommun följt upp dessa och i vissa fall även åkt ut till Kagghamra för att undersöka förhållandena.

NMT försattes i konkurs den 27 oktober 2020 och hann aldrig verkställa den handlingsplan om avveckling av anläggningen som Botkyrka kommun hade ålagt dem att ta fram. Det p.g.a. den brand som startade den 7 november i anläggningen som sedan följdes av ytterligare en brand den 18 december som pågick ända in i februari.

Hur bedrivs Resurs-Recycling i Stockholm AB:s avfallsanläggning i Kassmyra?

Resurs-recycling i Stockholm AB som är dotterbolag till NMT sorterar återvinning bestående av schaktmassor och bygg- och rivningsavfall samt framställer biobränslen av avfallsbränslen. Bolaget har haft ett egenkontrollprogram där de har beskrivit att prover på lakvatten ska tas i brunnarna vid och under avfallshögen i Kassmyra. Utöver det har företaget beskrivit att de ska sätta ned filter i dagvattenbrunnarna och byta dessa filter regelbundet. För att utföra detta uppdrag anlidade de konsultfirman WSP.

Bolagets egenkontrollprogram har betraktats, enligt Miljö- och hälsoskyddsnämnden, som tillräckligt samt att bolaget uppfyllde de krav som kan ställas baserat på den kunskap som kommunen vid den tidpunkt hade om verksamhetens miljöpåverkan. Nämnden har följt upp egenkontrollen genom att ställa krav på att provtagningar ska genomföras i dagvattenbrunnarna under och vid högen. Bolagets egenkontrollprogram har uppdaterats varje år bortsett från 2020, vilket resulterade i flera påminnelser från nämnden. Bolaget gick dessutom i konkurs strax efter sommaren 2020. Det beskrivs inte funnits skäl för nämnden att ställa högre krav på bolagets verksamhet utifrån vad dess provsvar visat.

Konsekvenser av branden

Miljö

Miljökonsekvenserna av branden är flera. Dels visade resultaten av provtagningarna av röken som bildades innehålla hälsoskadliga ämnen som bensen och andra flyktiga kolväten, dels innehöll röken hälsoskadliga partiklar som spreds över ett stort område i Botkyrka kommun och Nynäshamns kommun. Lukten från brandröken var så pass stark att den kändes in till centrala Stockholm som ligger cirka 45 km bort.

Enligt intervjurespondenter finns i dagens läge inga märkbara föroreningar och det är även fritt fram för djur att beta och människor att plocka bär och svamp.

Hälsa

Känsliga personer har upplevt mycket besvär av röken och kommunen har genom kommunikationsfunktionen uppmanat dessa att stanna inomhus. När rökutvecklingen var för stark och luften för dålig, uppmanades även skolbarn att stanna inomhus och inte gå ut på rasterna.

I central krisledning har man även diskuterat och planerat för möjliga evakueringsmöjligheter i form av temporära boende till de mest drabbade av brandröken. Expertkompetens söktes såväl nationellt som internationellt för att kunna hantera de frågor som uppstod i samband med krisen

Kommunikation

Som en konsekvens av branden uppstod ett högt tryck från media och medborgarna i Botkyrka kommun.

Flera respondenter anser att krisen hade gått betydligt snabbare och smidigare att hantera om det inte vore från det höga trycket från media och medborgare. Medborgarcentrum beskrivs ha haft hög belastning för att besvara diverse frågor. Mycket resurser har även lagts på att både muntligt och skriftligt gå ut med information och besvara frågor.

Juridisk process

Som tidigare nämnts blev en av följderna, av den andra branden i Kagghamra, kommunens föreläggande mot markägare och mot konkursboet. Markägaren valde att överklaga och Länsstyrelsen valde att gå på dennes linje. Det resulterade i att kommunen överklagade Länsstyrelsens beslut till Mark- och miljödomstolen men möttes av avslag. Kommunen har genom krisledningsnämnden därför ansökt om prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen.

Arbetsbelastning

För de anställda som varit inblandade i krisarbetet har arbetsbelastningen varit hög, speciellt eftersom ordinarie arbetsuppgifter fortfarande behöver genomföras. Vissa respondenter uttrycker att de erbjudits hjälp och stöd via företagshälsovården och andra inte.

Hur såg styrningen och organisationen ut?

Enligt lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) har kommuner ett ansvar för krishantering inom sitt geografiska område. Detta ansvar framgår av lagens 2 kap. 7 § och består av samordning av planerings- och förberedelsearbete, olika aktörers åtgärder och information till allmänheten.

För att kunna genomföra de uppgifter krishanteringsansvaret kräver har Botkyrka kommun organiserat sig i **central krisledning** och **krisledningsnämnden**, vilket utgör förvaltningsorganisationens och den politiska styrningens respektive **krisorganisationer**. Central krisledning aktiverades den 7 januari 2021 och strukturerades efter den beskrivning som finns i kommunens krisberedskapsplan. Central krisledning är en stabsorganisation, strukturerad efter funktioner, som har haft det övergripande och samordnande ansvaret för kommunens hantering av krisen. I central krisledning har representanter från kommunledning, kommunledningsförvaltningen centrala funktioner samt verksamhetsförvaltningarna ingått, däribland Samhällsbyggnadsförvaltningen vars miljöenhet har utgjort en central del av Botkyrka kommuns hanteringsarbete.

Krisledningsnämnden aktiverades i slutet av januari och utgör den politiska styrningens instrument för beslutsfattande under krisen. Under krisen har central krisledningen kontinuerligt haft beredningar dragningar för krisledningsnämnden, med syfte att hålla denna informerad om utvecklingen, behov och åtgärder. Till följd av den parallellt löpande coronapandemin har styrning och ledning av krisarbetet till stor del genomförts digitalt.

Hur såg styrningen och organisationen ut?

Av de intervjuer som KPMG genomfört framträder en uppfattning av att krishanteringsarbetet i **stort har fungerat väl**, och att organisationen har kunnat svara upp mot de behov som uppstått. I den centrala krisledningen beskrivs det övergripande arbetet fungerat bra och att de olika funktionerna bidragit inom sina områden. Dock uttrycker ett antal respondenter att **strukturen** inledningsvis var aningen **otydlig** då gruppen bestod av många olika personer vars roller inte var helt självklara. Beslutsgångarna beskrivs inte heller varit helt fastställda till en början. Det framgår dock av intervjuerna att formerna för detta arbete efter ett tag satte sig, och att strukturen och styrningen idag är välorganiserad. Krishanteringsarbetet i central krisledning har inte utgått ifrån någon långsiktig plan eller strategi, utan det framgår i intervjuerna att problem har behandlats och åtgärdats när de dykt upp och att hanteringen skett **reaktivt** och präglats av **ad hoc-lösningar**.

Bilden av hur väl krisledningsnämnden fungerat är delad. Nämnden har utgjort ett stöd för verksamheterna, där resurser har tillgängliggjorts för att hantera krisen utöver ordinarie budgeterade ramar. Krisledningsnämndens sammansättning och mandat anses även av respondenterna ha lett till snabbare politiska beslutsvägar. Däremot anser några respondenter i intervjuerna att krisledningsnämnden, och hanteringen i stort, blivit en arena för partipolitiska ställningstaganden som ibland gått emot de rekommendationer som lämnats av experter inom förvaltningsorganisationen. I en intervju lyfts också frågetecken kring hur väl beredning och informationsdelgivning till oppositionen fungerat.

Av de intervjuer KPMG genomfört framgår det att styrningen och organisationen i förvaltningsorganisationen överlag anses ha fungerat bra och att man lyckats hantera krisen och de problem som uppstått i samband med den.

Har kommunen övat?

Förvaltningsorganisation hade en övning inplanerad under hösten 2019 (Havsörn) samt våren 2020. I och med att andra kriser inom kommunen uppstod, samt att coronapandemin bröt ut, ställdes övningarna in.

Förvaltningsorganisationen har därmed haft övningar inplanerade men dessa har inte realiserats i den mån som var tänkt p.g.a. att verkliga kriser tagit över, istället har det blivit **övning i skarpt läge**.

Krisledningsnämnden har övat två gånger innan coronapandemins utbrott. Enligt vissa respondenter beskrivs övningen ha varit ett värdefullt tillfälle som möjliggjorde för nämnden att tydliggöra nämndens roll. Det beskrivs ha förebyggt att nämnden senare i skarpt läge (branden i Kagghamra) inte gav sig in på alla nivåer för att styra, utan fattade beslut på sin nivå. En annan respondent upplevde däremot inte att det var tillräckligt fokus på roller och ansvarsfördelning men att övningen bidrog till en större förståelse av kommunens sårbarhet.

Kommunen har under den gångna mandatperioden saknat en **utbildnings- och övningsplan**, något som inte beslutades om förrän 2021-02-01. Detta trots att avsaknaden av sådan plan identifierats i kommunens risk- och sårbarhetsanalys redan 2019. Under intervjuerna uttrycker flertalet respondenter att de saknat kännedom om de bestämmelser och planering som finns kring krisberedskap.

Central krisledning

Den **centrala krisledningen** har varit den **övergripande nivån för krishanteringsarbetet**. Mycket av det operativa arbetet har däremot bedrivits i de olika verksamheterna.

De som ingår i central krisledning är ordförande, biträdande ordförande, stabschef, loggförare, representanter från samordning och lägesbild, representanter från analys och planering (vilka involverar kommunjurist vid behov), representanter från kommunikation, representanter från HR, representanter från logistik och service, representanter från samband och teknik samt ev. externa aktörer. I centrala krisledningens loggar går det att utläsa att ordförande, stabschef, loggförare, representanter från analysfunktionen, från kommunikation och från samordning & lägesbild deltog regelbundet.

Ordförande sätter inriktning och stabschef leder arbetet. Det är kommundirektören som beslutar om att aktivera central krisledning.

Krisledningsnämnden

Enligt LEH 2 kap. 2 § ska alla kommuner ha en **krisledningsnämnd som kan aktiveras när det föreligger ett behov under extraordinära händelser i fredstid**. Krisledningsnämnden kan besluta om att överta ansvar och uppgifter från andra nämnder i kommunen. Aktivering av krisledningsnämnden kan ske när det föreligger behov som inte kan hanteras genom den ordinarie beslutsstrukturen. Detta kan omfatta delar som omfördelning av personal mellan olika verksamhetsområden, tilldelning av resurser utöver budgeterade ramar samt snabbare beslutsvägar. Noteringsvärt är att krisledningsnämnden endast kan överta andra nämnders beslutsbefogenheter och att krisledningsnämnden inte besitter några extraordinära sådana.

Krisledningsnämnden i Botkyrka kommun utgörs av tre ordinarie ledamöter (kommunstyrelsens presidium) och tre ersättare. För att aktivera krisledningsnämnden krävs beslut från krisledningsnämndens ordförande.

Ett antal av krisledningsnämndens beslut har fattats av krisledningsnämndens ordförande genom delegation. I sådana delegationsbeslut har krisledningsnämnden övertagit delar av miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvarsområde. KPMG har inte kunnat hitta något delegationsbeslut som låg till grund för delegation av beslutanderätt till krisledningsnämndens ordförande.

Krisledningsnämnden aktiverades även under coronapandemin vilket innebar att nämnden hade en viss vana inne.

Kommunikationsfunktionen

Kommunikationsfunktionen har enligt Botkyrka kommuns krisledningsplan det övergripande ansvaret i den centrala krisledningen att **samordna kommunikationsarbetet** och **hantera informationsflödena internt** inom kommunorganisationen såväl som ut mot **externa aktörer**, medborgare och media.

Kommunikationsfunktionen har primärt utgjorts av en resurs från den centrala kommunikationsenheten, pressansvarig i Botkyrka kommun samt en kommunikatör från samhällsbyggnadsnämnden. Funktionen har haft i uppdrag att **samordna kommunens informationsinsatser** för att en enhetlig kommunikation ska kunna uppnås.

Kommunikationsfunktionen har även stöttats upp av andra kommunikatörer och tillsammans har delaktiga genomfört dagliga uppdateringar och sammanställningar om branden samt uppdaterade FAQ i nära samarbete med medborgarcentrum.

Kommunikationshanteringen beskrivs i intervjuerna ha varit ad hoc, där erfarenheter och kompetens låg till grund för strategin snarare än förutbestämda planer. Det kriskommunikationsteam som upprättades den 18 januari hade dagliga möten och kunde tillsammans vara delaktiga i beslutsfattande.

Miljöenheten

Miljöenheten är en del av samhällsbyggnadsförvaltningen vars arbete utgörs av tillsyn, utveckling och utredning. Enheten arbetar för att nå en ekologiskt hållbar utveckling i kommunen. Enheten är indelad i tre olika grupper (miljö- och hälsoskydd, livsmedelteamet samt natur och miljöanalys) och ansvaret över dessa vilar på miljöchefen.

Miljöenhetens uppdrag i och med branden var **att övervaka, kartlägga och genomföra provtagning**. Miljöenheten har även arbetat för att skapa kunskap kring den rådande situationen (mycket tid har lagts på att förklara miljöbalkens innebörd) vilket har varit kopplat till räddningsinsatsen och efterföljande konsekvenser. Miljöenheten har haft ett stort ansvar i hanteringen av media och kommunikation till följd av sin **expertis** på området. Detta arbete har dels utförts som en del av den centrala krisledningen och dels som samhällsbyggnadsförvaltningens separata och förvaltningsspecifika hantering. Det är även miljöenheten som har skött kontakten med markägare och den konkursförlagda verksamhetsutövaren.

Miljöenheten beskrivs även som en enhet som har varit **hårt belastad** under krisen.

Juristfunktionen

Juristfunktionens uppdrag som del i central krisledning var framförallt att **tydliggöra och förmedla** vad kommunens **juridiska ansvar** var och **vad kommunen får och inte får göra** i hanteringen av krisen. Utöver det har funktionen granskat det material som publicerats på kommunens hemsida för att säkerställa att den var juridisk korrekt och att det politiska budskapet inte lovade för mycket i relation till vad juridiken tillåter.

Analysfunktionen

Analysfunktionen har framförallt **fokuserat på scenarioplanering, analyser och ansvarsfrågor**, detta i nära samarbete med anställda från miljöenheten och juristfunktionen. Scenarioplaneringen inbegrep bl.a. att ta fram olika tänkbara scenarier samt möjliga konsekvenser från dessa. Informationen som togs fram presenterades för krisledningsgruppen vid behov, ibland i syfte för det fortsatta arbetet för krisledningen och ibland för att paketera fram beslutsunderlag som skulle vidare till krisledningsnämnden.

Trygghets- och säkerhetsavdelningen

Trygghets- och säkerhetsavdelningen har varit involverade i krisen sedan i november i och med den första branden. Sedan den 23 december har kontinuerlig kontakt funnits med räddningstjänsten. Det beskrivs även som om tät dialog har först med politiken. Utöver det har avdelningen varit inblandade i kommunikationsarbetet då kommunikatörerna efterfrågade avstämningar. Avdelningen har även varit behjälplig med att förtydliga kommunikatörernas uppgifter i kris och dess prioriteringsordning. Trygghets- och säkerhetsavdelningen har även bistått de olika förvaltningarna i deras separata krishanteringsorganisationer.

Trygghets- och säkerhetsavdelningen har haft det **övergripande ansvaret för framtagande av styrdokumentation samt arbete kring krisberedskap i Botkyrka kommun.**

Vilka krisdokument fanns på plats?

Det beskrivs inom den **centrala krisledningen** ha funnits rollkort, ansvarsbeskrivningar, krisberedskapsplan och kriskommunikationsplan på plats. Vissa utger sig haft kännedom och nytta av dokumentationen medan andra saknat kännedom och därmed nytta av den. Det framgår även att vissa funktioner har haft tydligare roller och andra mindre tydliga.

Vissa inom **politiken** beskriver också att det funnits dokumentation på plats, däribland en krisberedskapsplan, men att den inte aktivt använts som stöd i krisen. En respondent beskriver att denne saknade kännedom om krisdokumentation.

KPMG kan även bekräfta att krisberedskapsplan, kriskommunikationsplan samt utbildnings- och övningsplan finns på plats i Botkyrka kommun:

- *Riktlinje för central krisledning (beslutat av kommunstyrelsen 2019-02-04)*
- *Riktlinje för kriskommunikation (2015-05-19)*
- *Utbildnings- och övningsplan inom området krisberedskap för perioden 2021-2024 (beslutat av kommunstyrelsen 2021-02-01)*

Det går däremot att konstatera att det vid brandens uppkomst inte fanns någon utbildnings- och övningsplan på plats. En sådan har formulerats senare.

I **Riktlinje för central krisledning** (krisberedskapsplanen) finns olika guider/checklistor för de olika stadierna i krisen, rollkort för ordförande, stabschef, loggförare, samordning och lägesbild, analys och planering, kommunikationsansvarig, liggförare, HR, logistik och service, samband och teknik samt för extern aktör. Som en del av riktlinjen återfinns även en utvärdering och larmlistor.

I **Riktlinje för kriskommunikation** beskrivs bl.a. vad kriskommunikation innebär, syftet med riktlinjerna, vilka krav kommunen ställer på sin kriskommunikation, vilka målgrupper som är prioriterade i kommunens kriskommunikationsarbete, vilka som är talespersoner i en kris, hur den externa samverkan ser ut, hur roll- och ansvarsfördelningen ser ut och vilka kriskommunikationskanaler som kan användas.

I **Utbildnings- och övningsplan inom området krisberedskap för perioden 2021-2024** framgår bl.a. vad målet och syftet med planen är, den utbildning som funktionsmedlemmar i central krisledning, krisledningsnämnden samt förvaltningarnas/bolagens krisorganisationer ska genomföra samt vilka utbildningar och övningar som är inplanerade under perioden 2021-2024.

Risk-och sårbarhetsanalys

Enligt LEH 2 kap 1 § ska samtliga statliga myndigheter, kommuner och regioner enligt lagar och förordningar göra en risk- och sårbarhetsanalys (RSA). Syftet med RSA är att **identifiera** och **analysera** vilka fredstida risker kommunen måste förhålla sig till, vilka samhällsviktiga verksamheter och beroenden som återfinns i kommunen och dess verksamhet samt behov av **åtgärder** för att minska dessa risker och sårbarheter.

Kommunen har i sin RSA identifierat att det finns bristande kunskap kring hur verksamheter i kommunen ska organisera sig och hantera en potentiell kris. Ett förslag till åtgärd var att ta fram en övningsplan som skulle vara beslutad 2019. Detta har dock inte genomförts förrän 2021.

KPMG:s granskning av RSA visar att det saknas planering för kriser med långa förlopp samt identifiering av "förtroendekriser". Det är även påtagligt att de sårbarheter som konstaterats inom kommunikation är systemfokuserade, dvs. de praktiska utmaningarna med att samordna den faktiska kommunikationen bortses från och fokus riktas istället mot att kunna upprätta telefonkontakt via t.ex. telefon och Rakel.

I övrigt inbegriper Botkyrka kommuns RSA det som kan förväntas ingå utifrån Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) kriterier – identifiering av risker i fredstid, identifiering av samhällsviktiga verksamheter och beroenden, analys av risker och sårbarheter samt identifiering av behov av åtgärder. RSA har en **systematisk grund** för sitt framtagande, och utgår från den **beprövade FORSA-modellen**.

Hur har arbetet med krisdokumentation sett ut?

Krisberedskapsplanen beskrivs av en respondent ha som målsättning att revideras vartannat år. Utöver krisberedskapsplanen för central krisledning ska varje förvaltning även ha en krisledningsplan, där hjälp för framtagande av sådan har erbjudits förvaltningarna.

Utbildnings- och övningsplan blev först antagen 2021 men arbetet beskrivs ha varit igång längre. Anledningen till förseningen beskrivs delvis bero på de flera **högintensiva kriser** som de senaste åren uppstått samt begränsning av resurser. Teamet som ansvarar för framtagande av styrdokumentation kring krisberedskap beskrivs vara begränsat i storlek och dessutom aktiva i krisarbetet när kris väl uppstår.

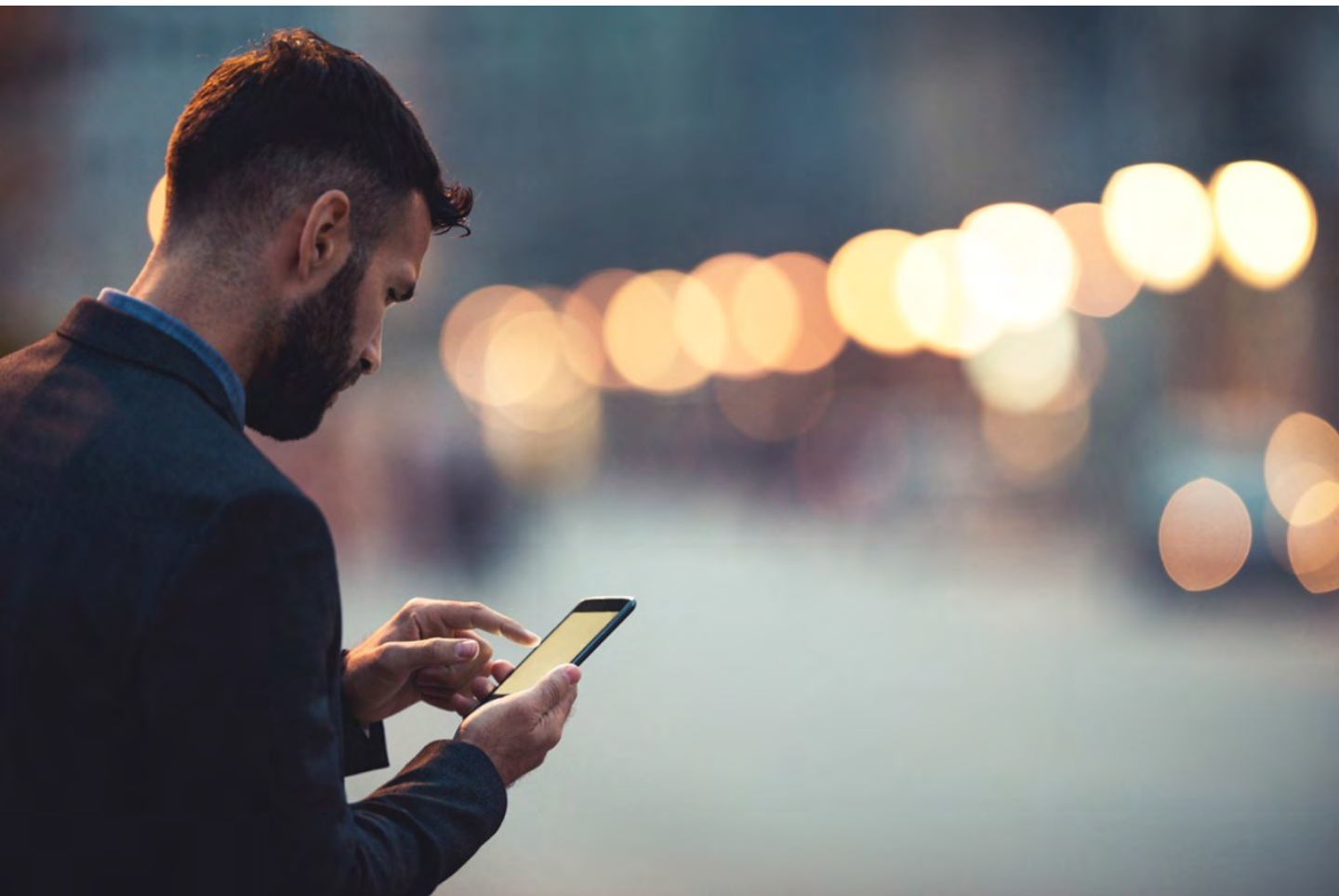
Dialog och samverkan

Dialog med berörda bolag och ägare

Miljö- och hälsoskyddsmyndigheten informerade i december markägare och verksamhetsutövare om vilka förebyggande och akuta åtgärder de var tvungna att genomföra, i och med branden som startade den 18 december.

Den 25 mars informerades markägare om att insatsen är avslutad och vilka behov av åtgärder som återstår för att undvika att ytterligare en akut situation uppstår. Verksamhetsutövare fick istället ta del av informationen via brev på grund av dess konkurs.

Av intervjuerna framgår det att miljöenheten är den verksamhet som under krishanteringens främst varit i kontakt med verksamhetsutövare och markägare.

Samverkan med andra myndigheter och kommunalförbund

Botkyrka kommun har under krisen sökt samverkan med ett antal externa aktörer för att bättre kunna hantera krisen och de konsekvenser denna förde med sig. Dessa aktörer inkluderar bland annat Södertörns brandförsvarsförbund, Karolinska Institutet, Nynäshamns kommun, Länsstyrelsen Stockholm, MSB, Naturvårdsverket samt Jordbruksverket.

Södertörns Brandförsvarsförbund

Enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO) 3 kap. 7 § har kommuner ett ansvar att tillhandahålla en **räddningstjänst** i kommunen. I Botkyrka är detta förlagt på **kommunalförbundet** Södertörns brandförsvarsförbund, där Botkyrka, Ekerö, Haninge, Huddinge, Nacke, Nykvarn, Nynäshamn, Salem, Södertälje och Tyresö ingår. Botkyrka kommun och Södertörns brandförsvarsförbund har haft en nära samverkan, särskilt under krisens akuta inledningsskede. I intervjuerna beskrivs gränsdragningen och samverkan mellan räddningstjänst och kommunen ha förstärkts efter en gemensam presskonferens i början av krisen. **Samverkan** har därefter varit **välfungerande**.

Länsstyrelsen Stockholm

Länsstyrelsen har, enligt förordningen (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap 6 §, ett geografiskt samordningsansvar där Länsstyrelsen ska utgöra en samordnande funktion mellan den lokala och den nationella nivån. I samma paragraf stipuleras även Länsstyrelsens ansvar att under en kris **samordna** verksamheter mellan **kommuner och myndigheter** samt samordna information till allmänhet och massmedia under sådana förhållanden. Botkyrka kommun har med grund i detta sökt att etablera en samverkan med Länsstyrelsen Stockholm för att få stöd i hanteringen av branden i Kagghamra. I intervjuerna framhålls en enhällig bild av samverkan med Länsstyrelsen som **misslyckad**, i vilket fall i krisens inledningsskede. Först en månad in i krisen, efter kontakt med landshövding och länsöverdirektör, upprättade Länsstyrelsen stab/ledning för att bistå i krisarbetet. En uppfattning som framgår i intervjuer med de respondenter som deltog i samverkan med Länsstyrelsen är att Länsstyrelsen kom in när den akuta fasen redan var överspelad och kommunen redan hade etablerat ett arbetssätt, sökt stöd på annat håll och hanterat de största utmaningarna. Vidare beskrivs det i intervjuerna att kommunen inledningsvis efter Länsstyrelsens inträde fick bistå med att få Länsstyrelsen i fas, något som var såväl tids- som resurskrävande. Till följd av Länsstyrelsens sena inträde framhävs i intervjuerna att dess bidrag inte varit avgörande för hanteringen av krisen.

Statliga myndigheter

Botkyrka kommun har under krishanteringsarbetet **vänt sig till ett antal expertmyndigheter för att få stöd** i frågor där kommunen saknat intern kompetens på området. Bland annat Jordbruksverket, Naturvårdsverket och MSB. Bristerna i samverkan med Länsstyrelsen anses i intervjuerna ha resulterat i att samordningen med den nationella nivån i stort, då framförallt statliga myndigheter, även den brustit. Till följd av detta framhåller flertalet intervjurespondenter att de statliga myndigheterna inte kunde bistå kommunen med det stöd som efterfrågades, vilket gäller för samtliga av de tillfrågade myndigheterna. Ett undantag till detta är den politiska oppositionen som uppger att de har kunnat kontakta Naturvårdsverket där de fått svar på frågor kopplade till hanteringen av krisen.

Återkommande i den uteslutande majoriteten av intervjuer som KPMG genomfört är åsikten att det funnits **stora brister kopplade till den statliga inblandningen i krisen**, där Länsstyrelsen inte anses tagit sitt samordnande ansvar. Som ett resultat av detta beskrivs kommunen i intervjuerna fått hantera krisen efter egen förmåga då man inte fått det stöd man efterfrågat från statliga aktörer. Däremot framhålls att kommunen vid sådana tillfällen sökt extern kompetens i form av specialistkonsulter.

Externa konsulter

Botkyrka kommun har under krisen sökt expertkompetens i viktiga frågor kopplade till branden, däribland luftprovtagning och analys samt rökens hälsomässiga effekter på människor. Då denna kompetens saknats i kommunen har Botkyrka kommun anlitat **specialistkonsulter från ett bolag i Norge** för provtagningsdelarna och **Karolinska Institutets** enhet för miljömedicin för hälsoeffekter av luftföroreningar. Av intervjuerna framgår det att denna kompetens bidragit till kommunens förmåga att hantera krisen, där konsulterna bistått i bedömningar och avvägningar som kommunen gjort.

Beslut, bedömningar och åtgärder

Miljö

Flera beslut beträffande **miljöaspekter** och **miljöåtgärder** har tagits under krisens gång. Bland annat upprättades mätstationer för luften i Botkyrka kommun och grundvattenprover genomfördes. Miljöenheten har även bistått andra förvaltningar och den centrala krisledningen med expertis inom miljöområdet, och även bistått i kommunikationsarbetet.

Hälsa

För att skydda människors liv och hälsa fattade politiken beslut om att köpa in luftrenare till drabbade hushåll som befann sig inom en radie av 3 km. Anledningen var den hälsofarliga brandröken som innehöll höga halter av flyktiga kolväten som hade påträffats i luften. Inför detta beslut fördes en dialog med juristfunktionen kring att det förelåg en viss risk att beslutet inte var förenligt med kommunallagens bestämmelser kring ekonomiskt gynnande av enskild. I 4 kap. 3 § av LEH finns det dock bestämmelser som anger att kommuner och regioner under extraordinära händelser i fredstid får lämna ett begränsat ekonomiskt stöd till enskild som drabbats. Expertkompetens kring brandrökens påverkan och hälsoeffekter anlätades via **Karolinska Institutet**.

I proaktivt syfte har kommunen scenarioplanerat för evakueringsboenden om behov av förflyttning av medborgare från sina hem skulle bli nödvändigt. Beslut om **evakuering** har dock legat på Södertörns brandförsvarsförbund. Kommunanställda har även knackat dörr bland medborgarna och informerat om den pågående situationen.

Kommunikation

Central krisledning var i kontakt med ett flertal myndigheter för stöd samt med externa experter. Kontakt med andra kommuner har även tagits, däribland Nynäshamn.

Det var högt tryck från media vilket innebar att mycket resurser lades på att hantera media, anordna presskonferenser, genomföra webbsändningar och svara på allmänhetens frågor – både muntligt och skriftligt. Kommunen har även beslutat att ha en separat dialogdag med medborgarna om branden senare i år.

Som en konsekvens av den pågående förundersökningen mot verksamhetsutövaren omfattades stora delar av dokumentationen kring branden av **förundersökningssekretess** enligt OSL 18 kap. 1 §. Sekretessen beskrivs som ett beslut som utgjorde en svår och komplex faktor i kommunikationsarbetet och innebar till en början att kommunen inte kunde kommunicera ut all den information som media och medborgare efterfrågade.

Att snabbt kommunicera ut **provresultat** och mätresultat beskrivs också varit en stor utmaning eftersom resultaten oftast **dröjde** och behövde valideras innan de kunde kommuniceras.

Kommunikatörerna beskriver just **inhämtande av underlag** som en av de **största utmaningarna** i krisarbetet.

Juridiska

Miljö- och hälsoskyddsnämnden med tillhörande förvaltning har under många år försökt stoppa verksamheten i Kagghamra, där föreläggande om avveckling av mellanlagring vid platsen utfärdats (2015-04-22). Detta beslut upphävdes dock av Länsstyrelsen. Ett nytt **föreläggande** om åtgärder för avveckling beslutades 2020-11-03, då riktat mot verksamhetens konkursbo. En knapp vecka senare bryter den första branden ut och några dagar senare uppstår den andra branden, vilken var av betydligt mer svårsläckt karaktär.

Som en konsekvens av detta upprättade kommunen, som tidigare nämnts, en **polisanmälan** mot verksamhetsutövare vilket innebar att frågan om förundersökningssekretess dök upp.

Juristfunktionen upplyste miljöenheten om vad förundersökningssekretess innebar. Miljöenheten gjorde senare bedömningen att all dokumentation omfattades av sekretessen. Det innebar bl.a. att lakvattenrapporten/släckvattenrapporten blev sekretessbelagd och inte kunde kommuniceras ut i media. Beslutet blossade senare upp i media och juristfunktionen valde då att kontakta åklagare för råd för att se vad som eventuellt inte behövde omfattas av förundersökningssekretessen.

Offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) 18. kap 1 § stipulerar att uppgift som hänför sig till brottmål omfattas av sekretess, och således utgör ett **undantag** mot den **generella offentlighetsprincip** som gäller kring utlämnande av allmänna handlingar som framgår av Tryckfrihetsförordningens (1949:105) 2 kap. KSO fattade, i rollen som krisledningsnämndens ordförande, beslut om att handlingar rörande krisen inte omfattades av den förundersökningssekretess som stipuleras i Offentlighets- och sekretesslagen (OSL) 18 kap. 1§ (beslut 2021-01-29, dnr KR/2021:00004). Detta besluts föregicks av diskussioner kring konsekvenser och **eventuell olovlighet** i ett sådant beslut.

Kommunikation internt

Botkyrka kommun har under krisen bedrivit **ett intensivt kommunikationsarbete** inom kommunen, med syfte att sprida information och samordna den information som når ut externt. Detta har gjorts i linje med de bestämmelser som finns i krisberedskapsplanen och riktlinjen för kriskommunikation. Kommunikationsorganisationen har samordnats i den centrala krisledningens kommunikationsfunktion. En stor del av expertkompetensen kopplat till krisens händelseförlopp och karaktär har återfunnits i kommunens linjeverksamhet, samt i de externa resurser som kommunen tagit stöd av i form av konsulter. Den interna kommunikationsverksamheten har sammanställt dessa kunskaper för att bidra med ett välinformerat underlag till resterande delar av kommunorganisationen. Kommunen har en tillgänglig resurs för Tjänsteperson i Beredskap (TiB) och Kommunikatör i Beredskap (KiB).

I intervjuerna framgår det att den **interna kommunikationen under krisen överlag fungerat väl**. Ett flertal respondenter framhäver dock att det funnits utmaningar. En sådan utmaning som lyfts i intervjuerna är att förankringen av information och säkerställandet av att rätt personer får ta del av den information de behöver varit ansträngande och resurskrävande, vilket inledningsvis medförde direkta svårigheter.

En annan **utmaning** som lyfts av tjänstepersoner i förvaltningsorganisationen har varit att kunna **kommunicera ut en samstämmig bild till medborgarna**, som samtidigt ligger i linje med kommunens och politikens handlingsutrymme. Detta beskrivs i intervjuerna bero på att det funnits meningsskiljaktigheter mellan politiken och förvaltningsorganisationen kring vad som är görbart inom ramarna för det kommunala mandatet, där ett exempel är frågan om luftrenare där det förelåg frågetecken kring efterlevnaden av kommunallagens krav på att inte ekonomiskt gynna enskilda.

Det framgår även av intervjuerna att ersättare av ordinarie tjänstepersoner på högre nivå inom den centrala krisledningen hade behövt vara bättre synkade för att undvika onödig repetition. Kommunens TiB- och KiB-funktioner beskrivs i intervjuerna som en värdefull resurs för kommunen och var viktiga för hanteringen och kommunikationen i början av krisen i och med att branden uppstod under julleddigheter.

Slutligen framhävs i intervjuerna vikten av den erfarenhet som tidigare krishantering under de senaste åren fört med sig, vilket respondenter anser bidragit till inarbetade rutiner kopplade till kommunikation, något som anses underlättat hanteringen av brandens kommunikationsrelaterade delar.

Kommunikation mellan kommunen och medborgare och andra externa intressenter

Botkyrka kommun bedrev **kommunikation inom flera olika spår**. Dels genomfördes fysiska besök hos medborgare där brev och frågeformulär delades ut, dels skickade kommunen ut brev till boende i området med information om luftrenare. Utöver den här typen av informationsutbyte publicerade även kommunen information och svar på webben. Kommunen kommunicerade även mycket med media i och med det höga tryck som de satte på kommunen.

I intervjuer med deltagare från central krisledning lyfter man en medvetenhet om kritiken från medborgare och media om att kommunen skulle ha mörkat och underhållit information i och med hanteringen av branden i Kagghamra. Samma respondenter hävdar att det självklart finns situationer där de kanske hade kunnat agera annorlunda. Däremot beskrivs **målet** hela tiden ha varit att vara **transparenta och hålla media och medborgare upprättade med korrekt och validerad information så snabbt som möjligt** utifrån vad sekretessföreskrifterna tillät. Det beskrivs även av respondenter att mycket av kommunens tid har lagts just på att reda ut och förklara frågetecken kring vad som skrivits i media eftersom media också saknat expertkompetens på området.

Flera representanter anser också att det stora intresset från media gjorde att hanteringen av krisen tog längre tid och krävde mer resurser än vad som annars hade krävts.

Ad hoc

Den **interna och den externa kommunikationen** beskrivs av flera respondenter ha strukturerats mer **ad hoc** då ingen skriftlig kommunikationsplan har legat till grund. Däremot ter det sig finnas en delad uppfattning om att kommunikationen internt och externt har haft en tydlig ordning och ansvarsfördelning där anställda kunnat lita sig mot tidigare erfarenheter och inarbetade rutiner.

Följande *positiva erfarenheter, utmaningar i hanteringen* samt *lärdomar inför framtiden* som identifierats är hämtade från intervjuer där respondenter tillfrågades vilka positiva erfarenheter de tar med sig från krishanteringen, vad de upplevde var mest utmanade under krisens gång och vilka lärdomar de tar med sig inför framtiden.

Positiva erfarenheter

- Kunde dra nytta av tidigare kriser vid hanteringen av Kagghamrakrisen.
- Förvaltningsorganisationen beskrivs ha stöttats och hjälpts åt - funnits starka band mellan kollegor samt en medvetenhet i organisationen om allvaret och brådskan.
- Varit en god stämning internt under hela hanteringen där anställda har gjort sitt bästa för att hantera krisen.
- Miljöenheten beskrivs ha gått tungt men har enligt många gjort ett mycket bra arbete.

Utmaningar i hanteringen

- Att förstå komplexiteten, både vad som faktiskt har hänt och vem som är ansvarig
- Avsaknad av prejudicerande fall och den snåriga juridiken.
- Avsaknad av miljöjurist med specialistkompetens inom området.
- Att nå ut med information tillräckligt snabbt. En uppgift som varit svår på grund av att testresultat dröjt och att information behöver valideras innan den förmedlas. Försvårades även av avsaknad på tidslinje.
- Att samverka med statliga aktörer inte fungerat, och att kommunen således stått utan den expertkompetens man behövde stöd av.
- Att krisorganisationen varit personberoende och därmed sårbar. Det har exempelvis varit svårt att byta ut personer när personal behövt återhämtning, bl.a. beskrivs miljöenheten ha gått mycket tungt.
- Att politiken inte i tillräckligt hög grad har respekterat det handlingsutrymme som kommunen har och därmed valt att kommunicera ut information på egen hand.
- Att förtroendet mellan politik och delar av förvaltningsorganisationen stundtals har varit lågt.
- Bristande förtroende från medborgare vilket har försvårat kommunens kommunikationen.

Lärdomar inför framtiden

- Viktigt att intern information kommer upp på bordet vid ett och samma tillfälle.
- Ansvarsfördelningen inom förvaltningen behöver bli tydligare.
- Inrätta en mer renodlad kundtjänst.
- Samarbetet med räddningstjänsten är värdefullt och behöver underhållas.
- Skapa större trygghet i arbetet med myndighetsutövning.
- Se över hållrum i myndighetssamverkan.
- Vänta inte för länge med att starta upp krishantering, både den centrala krisledningen och krisledningsnämnden.
- Skapa en tidslinje för att få en överblick av händelsen samt lättare planera långsiktigt och för att spara tid under och efter kris.
- Förvaltningarna behöver förlita sig mer på sin egen krisledning inom sin förvaltning och mindre på den centrala krisledningen.
- Att förvaltningarna och den centrala krisledningen tar del av de olika krisutbildningar som finns tillgängliga för bättre kunskap om sin roll vid kris.
- Ur ett kommunikationsperspektiv är öppenhet och transparens mycket viktigt.
- Tydliggöra roller och arbetssätt.

Slutsats och rekommendationer

Samlad bedömning

Slutsatserna som kan dras efter genomförda intervjuer och dokumentgranskning kan delas in i fyra övergripande teman.

- Den övergripande hanteringen ("under krisen-fasen")
- Beredskap
- Kommunala mandatet
- Samverkan

Den övergripande hanteringen

KPMG kan notera att det finns hög kompetens inom organisationen i Botkyrka kommun där anställda varit varandra behjälpliga och gjort sitt yttersta för att hantera krisen på bästa möjliga sätt. När kunskapen inte varit tillräcklig har sådan sökts externt. På grund av flera tidigare händelser i kommunen finns dessutom **utbredd erfarenhet** av arbete i krisorganisation.

Vår övergripande uppfattningen är att krishanteringen har fungerat bra trots att hanteringen kan beskrivas som **reaktiv** och **ad hoc**. Problem har lösts när de har dykt upp, men det har saknats en mer långsiktig strategi och planering. Roller och ansvarsfördelning inom förvaltningsorganisationen har tagit mer och mer form under hanteringsgången.

Det har varit en hög grad av **personberoende** och individer har varit svåra att ersätta p.g.a. bristande resurser, vilket är en sårbarhet inom organisationen.

KPMG:s uppfattning är att krisorganisationen dröjde en längre tid innan den aktiverades, vilket **försenade hanteringsarbetet**. En fördröjningseffekt som förstärktes då det dessutom tog tid för organisationen att hitta arbetsformer och struktur som var välfungerande.

KPMG bedömer att de brister som återfunnits i krishanteringen, med ad hoc-mässigt agerande, bristande samverkan med statlig nivå och en lång startsträcka för krisorganisationen i mångt och mycket kan härledas till **brister i utbildning och övning**. Botkyrka har mycket erfarenhet av skarpa krishändelser men dessa erfarenheter blir lätt isolerade till de som deltar i hanteringen. Detta gör i sin tur att det föreligger en risk att kunskaper kring krisberedskap inte får en bred spridning i organisationen, vilket skapar sårbarheter genom personberoende och att delar av organisationen som inte varit inblandade helt saknar kunskaper. Detta gestaltas bland annat i svårigheter att ersätta personer i central krisledning, då det saknats kompetens och de personer som kommit in inte varit uppdaterade. KPMG ser frånvaron av en beslutad utbildnings- och övningsplan som en brist där det föreligger en risk att förtroendevalda och tjänstepersoner inte har tillräcklig utbildning för att möta kraven i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 2 kap 8 §.

En konsekvens av det långa krisförloppet, där central krisledning har varit aktiverad sedan januari 2021, är att delar av det **ordinarie uppdraget** inom verksamheterna **påverkats negativt** där uppgifter pausats eller ställts in till följd av hanteringen. Detta gäller både den centrala organisationen som verksamhetsförvaltningarna. KPMG ser ett behov av att utforma en **plan för nedtrappning och avveckling** av krisorganisationen för att kunna återgå till normal verksamhet, samt ge utrymme för **återhämtning och inläring**.

Dessa sårbarheter har förstärkts av svårigheter att rotera personal i krisledningen, något som får en negativ inverkan på krisorganisationens uthållighet och i förlängningen kommunens krishanteringsförmåga.

Beredskap

KPMG bedömer att Botkyrka kommun har en systematisk och ändamålsenlig dokumentation på krisberedskapsområdet, och innefattar risk- och sårbarhetsanalys, krisberedskapsplan och riktlinje för kriskommunikation. Vid krisens utbrott **saknades en utbildnings- och övningsplan**, vilket sedan dess har tillförts.

Dock observerar KPMG att **krisberedskapsunderlaget** inte är spritt eller väl etablerat i kommunorganisationen, och att den generella kunskapen på området är **bristfällig**. Den åtgärd för att minska sårbarhet som identifierades i RSA om upprättande av utbildnings- och övningsplan, som var planerad till 2019, beslutades först 2021. KPMG bedömer att detta haft en negativ inverkan på kommunens förmåga att hantera Kagghamrakrisen. KPMG anser att det föreligger en **risk** att Botkyrka kommun i och med detta **inte uppnår** kraven i LEH 2 kap. 8 § om kommunens ansvar att säkerställa en **tillräcklig övning och utbildning** för att såväl politiker som tjänstepersoner ska kunna lösa sina uppgifter i kris.

KPMG noterar att krisorganisationen under den senaste mandatperioden har varit under uppbyggande. Medan våra observationer tyder på att detta arbete ännu inte är slutfört, uppges det vara ett pågående arbete där man i Botkyrka kommun kommit långt på vägen. KPMG ser att implementationen av utbildnings- och övningsplanen är en viktig faktor i att uppnå en god beredskap i kommunorganisationen som innebär en ökad förmåga att hantera kriser och extraordinära händelser, något en kommun av Botkyrkas storlek och demografiska sammansättning behöver en plan för att kontinuerligt hantera sådana händelser.

Kommunala mandatet

KPMG har observerat att Botkyrka kommun vid ett antal tidigare tillfällen aktiverat krisorganisationen och att det finns en uppfattning att förvaltningarna, istället för att etablera egna krisorganisationer, förskjuter hantering åt central krisledning. KPMG anser att ett sådant förfarande inte är helt förenligt med de grundprinciper som ska gälla i det svenska krishanteringssystemet. Dessa etablerar:

Närhetsprincipen – Att kriser ska hanteras på lägsta möjliga nivå, så nära krisen som möjligt.

Likhetsprincipen – Att krishanteringsarbetet ska utformas för att i största möjliga mån efterlikna ordinarie arbetsformer

Ansvarsprincipen – Att den som har ett ansvar i normala fall även har detta ansvar i kris

Rutinmässig eskalering av hanteringen i situationer som upplevs som kriser riskerar att underminera dessa principer med en förflyttning upp i organisationen, övergång till arbete i stab samt en förskjutning av ansvar från förvaltning till krisledningsstab eller ordinarie nämnd till krisledningsnämnd.

KPMG observerar att en återkommande fråga i krishanteringsarbetet är **politikens roll** och särskilt det mandat som krisledningsnämnden besitter. En viktig faktor i detta är de beslut som fattats i krisledningsnämnden.

Kopplat till detta har KPMG identifierat frågetecken vad gäller **krisledningsnämndens mandat** att fatta beslut i frågor där man formellt inte har övertagit ansvar från nämnd. Av krisledningsnämndens protokoll kan KPMG endast utläsa beslut kring övertagande av miljö- och hälsoskyddsnämndens ansvar kring utlämnande av offentlig handling (KR 2021:00003).

Det finns också frågetecken kring huruvida **övertagande av beslutanderätten** kring allmänna handlingar juridiskt skulle betraktas som så brådskande att nämndens beslut inte kan avvaktas enligt LEH 3 § eller krisledningsnämndens reglemente 8 §. KPMG har noterat att det **inte finns** någon, av krisledningsnämnden, **beslutad delegation för ordförandebeslut** enligt krisledningsnämndens reglemente 8 §, och att **brådskandekriteriet** därför måste vara uppfyllt för att besluten ska ha fattats reglementsensligt.

Slutligen har det inför ordförandebeslutet om att handlingar avseende Kagghamra och Kassmyra inte ska omfattas av förundersökningssekretess skett intensiva diskussioner kring innebörden av **förundersökningssekretess** och konsekvenser av att lämna ut material utan att göra nödvändig **sekretessprövning**. Vi **kan inte** inom ramen för detta uppdrag **avgöra** hurvida den värdering som gjordes är korrekt och i enlighet med kommunens beslutsmandat, beslutet har inte heller överklagats eller prövats av rättslig instans. KPMG kan dock konstatera att kommunen inte har mandat att frångå bestämmelserna i Offentlighets- och sekretesslag (2009:400), och att bestämmelserna som stipuleras i denna lag utgör undantag från den generella offentlighetsprincip som gäller enligt Tryckfrihetsförordningen (1949:105).

Angående aktiveringen av krisledningsnämnden är vår samlade bedömning att KPMG inte anser att det förelåg ett behov av att aktivera krisledningsnämnden för hanteringen av Kagghamrabranden. De beslut som fattats gällande resurser, utvärderingar och överklaganden hade kunnat beslutas i kommunstyrelsen. I linjeverksamheten kan KPMG endast se att miljö- och samhällsbyggnadsnämnden har haft en hantering där händelsen motsvarat en påtaglig påverkan på verksamheten. Övriga nämnder har varit berörda, men vår bedömning är att de borde ha kunnat hantera dessa frågor inom ordinarie linjeorganisation, vilket bekräftas av att inga beslut om övertagande av nämndernas ansvarsområden. Krisledningsnämnden har endast formellt övertagit en ytterst liten del av andra nämnders mandat (utlämnande av offentlig handling), som det dessutom finns frågetecken kring lämpligheten i. Vår bedömning är att övriga beslut som fattats i krisledningsnämnden hade kunnat fattas i kommunstyrelsen, vilket även hade varit mer förenligt med de grundläggande principerna för det svenska krishanteringsystemet.

Samverkan

Den **externa samverkan** med övriga myndigheter har under krisen varit **bristfällig**, framförallt i relationen till **Länsstyrelsen** som framförallt inledningsvis inte bistod kommunen med det stöd och den samordning gentemot statliga myndigheter som man från Botkyrka kommuns sida hade förväntat sig med hänsyn till Länsstyrelsens uppdrag inom regional krissamordning. Då det har varit svårt att få till en samverkan och dialog med de statliga myndigheter som besitter expertkunskap på miljö- och hälsoområdet har kommunen tagit in **experthjälp** på annat håll, bland annat genom konsultlösningar. Vår bedömning är därför att kommunen vidtagit åtgärder för att **säkra nödvändig kompetens**, även om detta kunde ha underlättats och snabbats på av en bättre statlig samordning.

KPMG bedömer att **åtgärder är nödvändiga** för att säkerställa en **bättre samverkan** inför framtida kriser.

Avslutningsvis

Vår bedömning av Botkyrkas krishantering är att kommunen utifrån rådande omständigheter och förutsättningar överlag har hanterat krisen i samband med branden i Kagghamra på ett ändamålsenligt sätt. Dock noterar KPMG att brister i kommunens krisberedskap resulterat i att dessa förutsättningar inte varit optimala och att kommunens krishanteringsförmåga blivit lidande till följd.

Samtidigt noterar KPMG att krisen på många sätt har varit komplex och mångfacetterad, vilket har ställt höga krav på specialistkompetenser som generellt inte återfinns i en svensk kommunorganisation. Då samverkan med statliga myndigheter inte fungerat har alternativa lösningar sökts, men kommunen har i mångt och mycket behövt hantera situationen efter egen förmåga.

KPMG ser att det långa krisförloppet och den påtagliga press som kommunanställda och förtroendevalda fått erfarat i samband med krisen riskerar att påverka uthålligheten i organisationen och att planer krävs för att återgå till normal verksamhet.

Till följd av KPMG:s bedömning och slutsatser gällande krishantering av branden i Kagghamra rekommenderar KPMG Botkyrka kommun att vidta följande åtgärder för att stärka den kommunala organisationens beredskap och förmåga att planera inför och hantera framtida kriser och extraordinära händelser:

- Säkerställ implementering av utbildnings- och övningsplan
- Skapa en uthållig krisorganisation genom att implementera rutiner för överlämning och rotation, vilket samtidigt minskar sårbarhet till följd av personberoende
- Ta fram en planering för avveckling av krisorganisation
- Utred möjligheten till forum för löpande dialog och samövning med statlig nivå för att åtgärda samverkanssvårigheter. Kan ske inom ramarna för nya grupperingar eller befintliga som Samverkan Stockholmsregionen
- Utred ordförandebesluten i krisledningsnämnden för att säkerställa att dessa har skett i enlighet med gällande reglemente och lagstiftning
- Ta fram en rutin inom central krisledning för att säkerställa delgivning av information och beredning till oppositionen

En **utbildnings- och övningsplan** är essentiellt för att underlätta hanteringen vid skarpt läge och för att möjliggöra att alla medarbetare kan vara delaktiga i hanteringen av en kris om behov finns. Inte minst är det även nödvändigt att ha väl implementerade rutiner för överlämning för att kunna hantera en utdragen kris och för att förebygga sårbarhet vid bortfall av personal. Detta bidrar även till att **säkerställa regelefterlevnad** i linje med i Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 2 kap 8 §. Kommunen behöver även säkerställa att utbildningsinsatser inkluderar ansvar och mandat i krissituationer.

För att ytterligare säkra uthållighet och förmåga i krisorganisationen är det viktigt att inte utnyttja dessa resurser mer än nödvändigt. Den **centrala krisledningen och krisledningsnämnden är fortfarande aktiv** trots att det akuta krisskedet med branden var över för mer än ett halvår sedan. Till dags dato **saknas en planering för denna återgång**.

För ett mer effektivt och snabbfotat krishanteringsarbete **behöver även samarbetet och samverkan med statliga myndigheter förbättras**. Spelregler behöver skrivas innan en kris uppstår istället för under krisen. Aktörerna behöver även öva med varandra för att undvika ansvarsgap i den framtida krishantering. Med erfarenhet och förståelse för roller och gränssnitt underlättas ett konstruktivt och ömsesidigt arbete med en samverkan som gynnar krishantering.

KPMG har tidigare lyft frågetecknen som identifierats i **krisledningsnämndens beslutsgångar och delegation** till nämndens ordförande. Vissa av besluten är dessutom juridiskt komplexa, och det krävs granskning och utredning kring dessa utanför ramarna av KPMG:s uppdrag.

KPMG anser att krisledningsnämnden behöver säkerställa informationsflödet i beredningen av nämndens ledamöter. Inkludering av oppositionen är en förutsättning för att denna ska kunna utföra sitt demokratiska uppdrag.

Appendix

Respondenter

- **Centrala krisledningen**
 - Ordförande
 - Stabschef
 - Kommunikationsfunktion
 - Juristfunktion
 - Analysfunktion
 - Funktion för lägesbild
- **Krisledningsnämnden**
 - Majoriteten
 - Oppositionen
- **Förvaltningar:**
 - Samhällsbyggnadsförvaltningen
 - Kommunledningsförvaltningen

Referens

Håkan Hultgren
hakan.hultgren@botkyrka.se

Mottagare

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges presidiums förslag till budgetberedning angående budget för revisionen 2022

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beviljar kommunens revisorer 4,8 miljoner kronor för år 2022.

Ärendet

Kommunallagens regler i 11 kapitlet 8 paragrafen lyder: Förslag till budget ska upprättas av styrelsen före oktober månads utgång. Förslag till budget för revisorernas verksamhet ska upprättas av fullmäktiges presidium senast vid samma tidpunkt.

Kommunens revisorer har inkommit med förslag till ettårsplan och budget om 4,8 miljoner kronor för år 2022, bilaga.

Kommunfullmäktiges presidium föreslår att kommunfullmäktige beslutar anslå 4,8 miljoner kronor för revisionen för verksamhetsåret 2022.

Marcus Ekman (S)
Ordförande

Yasemin Ergül (S)
1:e vice ordförande

Solveig Nilsson (M)
2:e vice ordförande

Expedieras till:

Budgetberedningen

Ettårsplan 2022 för kommunens revisorer

Verksamhetsområde

Kommunfullmäktige har valt tio förtroendevalda revisorer, som anlitar sakkunnigt biträde, för fullgörande av den yrkesmässiga revisionen.

Kommunens revisorer ska enligt kommunallagen årligen granska, i den omfattning som följer av god revisionsred, all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. De ska pröva om verksamheten har utövats på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredställande sätt (förvaltningsrevision). Vidare ska revisorerna granska om räkenskaperna är rättvisande och om den kontroll som görs inom nämnderna är tillräcklig (redovisningsrevision).

Via valda lekmannarevisorer (personunion) granskas verksamheten i hel- och delägda kommunala bolag.

Utifrån revisionens perspektiv kan bl a följande långsiktiga trender skönjas som har bäring på revisionsuppgiften:

- Ökade krav på transparens och insyn från invånare och brukare.
- Högre krav på en kvalitativ verksamhet och god tillgänglighet.
- Ökat fokus på god ekonomisk hushållning i kommuner och regioner.
- Befolkningstillväxt och demografiska förändringar innebärande ökade krav på kommunal verksamhet.
- Nya möjligheter till verksamhetsutveckling kopplat till den teknologiska utvecklingen.
- Ökad sårbarhet och känslighet för intern och extern åtkomst av känslig information.
- Stärkta krav på en oberoende kommunal revision via ändringar i kommunallagen. En mer strikt ansvarsprövning i fullmäktige.

Ekonomiska förutsättningar

Mkr	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022
Verksamhetens intäkter (+)	0	0	0	0
Verksamhetens utgifter (-)	4,2	4,6	4,7	4,8
Nettokostnad (+/-)	4,2	4,6	4,7	4,8
Nettoinvesteringar (+/-)	0	0	0	0

Beskrivning och analys av förändringar

Revisionen har successivt över tiden fått ett vidgat ansvarsområde och nya granskningsuppgifter, såsom:

- All verksamhet ska granskas årligen och samordnad koncernrevision via lekmannarevisorer med krav på personunion
- Utveckling av god revisionssed – nu senast den grundläggande granskningen av styrelsen och nämnderna
- Utökade anvisningar och rekommendationer från normgivande organ
- Gransknings- och anmälningsskyldighet kring brott av förmögenhetsrättslig karaktär och åsidosättande av allmän förvaltningsdomstols avgörande, dvs. sk. lagtrots
- Förtydligande kring balanskravet och krav på god ekonomisk hushållning
- Oberoenderegler och stärkt ansvarsprövning

Revisionen har tidigare uttalat en ambitionsnivå om att verka för ett totalt revisionsanslag på en promille av kommunens omslutning, vilket långsiktigt skulle innebära en anslagsnivå på 5,2 mnkr¹.

Verksamhetsmått

Volym-/nyckeltal	Bokslut 2019	Bokslut 2020	Budget 2021	Budget 2022
Antal granskningar	18	18	18	18
-därav FR	13	13	13	13
-därav RR	5	5	5	5

¹ Verksamhetens nettokostnader exkl. avskrivningar enligt utfall årsredovisning 2020

Beskrivning och analys förändringar

Revisionens budget uppgår 2021 till 4,7 miljoner kronor. Ramen har till 2021 räknats upp med 74 000 kronor för löne- och prisuppräknningar. För åren 2022–2024 räknas ramen upp mellan 86 000 till 105 000 kronor för löne- och prisuppräknningar.

Antalet granskningar föreslås ligga på en oförändrad nivå framöver. Tidigare utökad anslagsnivå 2016 till 2020 har använts bland annat till en mer omfattande granskning av årsredovisning, delårsrapport, intern kontroll samt uppföljningar av tidigare granskningar.

Under 2020 innebar detta bland annat granskningar av miljö- och hälsoskyddsnämndens tillsynsverksamhet, IT-styrning med fokus mot risker kopplat till verksamhetssystem (VON och UN), uppföljning och fortsatt granskning av utbildningsnämndens styrning samt granskning av tekniska nämnden avseende styrning och uppföljning av nämndens verksamhet med inriktning på fastighetsunderhåll. Därtill har granskningar av internkontroll med bäring på de finansiella rapporterna genomförts såsom granskning av löner, arvode och bisysslor.

Inom ramen för SKR:s revisionsdelegation pågår olika projekt i syfte att stärka den kommunala revisionen och öka genomslagskraften för de brister och förbättringsområden som lyfts fram av de kommunala revisorerna. Det handlar bl.a. om fullmäktiges roll kopplat till genomförda granskningar och hur dialog och kommunikation kan utvecklas. Revisorerna avser att arbeta med dessa frågor kommande år under mandatperioden.

SKR bedriver även ett utvecklingsarbete kring s.k. grundläggande granskning av styrelsen och nämnderna. Revisionen kommer att anpassa granskningen till den utvecklade goda seden inom detta område och successivt utveckla formerna för den grundläggande granskningen av kommunens styrelse och nämnder.

Kommunövergripande mål

Kommunfullmäktige har i mål och budget 2021 med flerårsplan 2022–2024 fastställt mål inom olika medborgarprocesser:

1. Möjliggöra Botkyrkabornas medskapande av samhället
2. Möjliggöra Botkyrkabornas livslånga lärande
3. Möjliggöra arbete och företagande för Botkyrkaborna
4. Möta Botkyrkabornas behov av stöd för att leva ett självständigt liv

5. Möta Botkyrkabornas behov av gemenskap, rörelse och ett rikt kulturliv
6. Skapa en god och trygg livsmiljö för Botkyrkaborna
7. Effektiv organisation

I samband med utarbetandet av den årliga revisionsplanen beaktas ovanstående medborgarprocesser.

Revisionsplanen utarbetas vidare i dialog med kommunfullmäktiges presidium.

Revisionens egna mål

Det övergripande målet är att genomföra revision i enlighet med vad som stadgas i kommunallag, revisionsreglemente samt god revisionsred. Vidare har en revisionsstrategi utarbetats som närmare reglerar det praktiska revisionsarbetet i kommunen.

Vårt verksamhetsmål är att genom revision främja:

- Ändamålsenlighet
- Effektivitet
- Rättvisande räkenskaper
- God intern kontroll

Utifrån övergripande mål, och med beaktande av kommunfullmäktiges mål inom prioriterade processområden, utarbetas årligen en revisionsplan som innehåller projekt både inom förvaltnings- och redovisningsrevision.

SÖFN 2021/54

§ 56 Södertörns överförmyndarnämnd - Delårsrapport 1, T1

Sammanfattning

Kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö bedriver överförmyndarverksamheten gemensamt genom Södertörns överförmyndarnämnd. Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltarskap. Överförmyndarnämndens tillsyn har som mål att säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämndens budget för 2021 är 29,0 mnkr. Ackumulerat utfall för perioden 8,6 mnkr vilket är 0,9 mnkr under den ackumulerade budgeten. Överskottet beror helt på att granskningen av årsräkningar har gått långsamt och att arvodeskostnaderna därmed varit lägre. Årsprognosen är ett nollresultat för 2021.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Granskningen av årsräkningar har gått långsammare än önskvärt. Skälet är att ett nytt ärendehanteringssystem infördes i januari 2021 vilket medfört ett förändrat arbetssätt som initialt orsakat en lägre effektivitet. Granskningstakten har successivt ökat och prognosen är att granskningen kommer att vara i fas i slutet av 2021.

Sjukfrånvaron ligger på 0,9 procent under perioden. Med hänsyn till Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska spridning av Covid-19 arbetar medarbetare i snitt 50 % på distans och arbetsplatsträffar och andra möten hålls digitalt. Sammanträden i överförmyndarnämnden har genomförts med decimerat deltagande av de förtroendevalda.

Underlag för beslut

- Bilaga - ÖFN delårsrapport 1 2021

Förslag till beslut

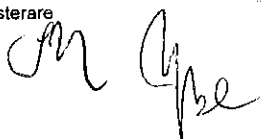
1. Rapporten godkänns.

Södertörns överförmyndarnämnds beslut

1. Rapporten godkänns.

Expedieras: Akt

Kommunerna Botkyrka, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö
Kommunstyrelsen i Haninge kommun

Södertörns överförmyndarnämnd

Juni 2021

Delårsrapport 1/2021

Innehåll

Sammanfattning.....	3
Mål och Indikatorer	3
Uppföljning av mål	3
Kvalitetsstyrning.....	4
Ekonomi.....	5

Sammanfattning

Kommunerna Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö bedriver överförmyndarverksamheten gemensamt genom Södertörns överförmyndarnämnd. Södertörns överförmyndarnämnd ansvarar, med stöd av föräldrabalkens regler, för tillsyn och handläggning av ärenden avseende förmynderskap, godmanskap och förvaltare. Överförmyndarnämndens tillsyn har som mål att säkerställa att de som har förordnad god man/förvaltare eller är underåriga inte lider rättsförlust.

Överförmyndarnämndens budget för 2021 är 29,0 mnkr. Ackumulerat utfall för perioden 8,6 mnkr vilket är 0,9 mnkr under den ackumulerade budgeten. Överskottet beror helt på att granskningen av årsräkningar har gått långsamt och att arvodeskostnaderna därmed varit lägre. Årsprognosen är ett nollresultat för 2021.

En grundläggande förutsättning för att uppfylla tillsynskravet är att granskningen av ställföreträdarnas årliga redovisningshandlingar sker korrekt och i rätt tid. Granskningen av årsräkningar har gått långsammare än önskvärt. Skälet är att ett nytt ärendehanteringssystem infördes i januari 2021 vilket medfört ett förändrat arbetssätt som initialt orsakat en lägre effektivitet. Granskningstakten har successivt ökat och prognosen är att granskningen kommer att vara i fas i slutet av 2021.

Sjukfrånvaron ligger på 0,9 procent under perioden. Med hänsyn till Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska spridning av Covid-19 arbetar medarbetare i snitt 50 % på distans och arbetsplatsträffar och andra möten hålls digitalt. Sammanträden i överförmyndarnämnden har genomförts med decimerat deltagande av de förtroendevalda.

Mål och Indikatorer

Måluppfyllelsen har bedömts med utgångspunkt i resultaten av de indikatorer som har följts upp. Flera indikatorer följs upp först i årsredovisningen, vilket innebär att nödvändiga uppgifter för att bedöma måluppfyllelse i många fall saknas.

Uppföljning av mål

Överförmyndarnämnden är tillsynsmyndighet för gode män, förvaltare och förmyndare. Överförmyndarnämndens uppdrag omfattar förutom ren tillsyn en uppgift att rekrytera och utbilda ställföreträdare. Kan överförmyndarnämnden erbjuda adekvat stöd till ställföreträdare skapas också bättre förutsättningar för ställföreträdare att tillvarata sina huvudmäns intressen. I bemötande med ställföreträdare är det därmed viktigt att förvaltningen utför sitt uppdrag korrekt, effektivt, rättssäkert och med hög kundnöjdhet.

Mål

1. Erbjuder en snabb och korrekt service till ställföreträdare

Status: Slutlig utvärdering sker i årsredovisningen med ledning av utfall från årlig enkät till huvudmän och ställföreträdare.

Kommentar

Nämnden har under 2017, 2018, 2019 och 2020 gjort enkäter tillsammans med 10 andra överförmyndarnämnder i Stockholms län. Enkäterna besvarades av såväl huvudmän som ställföreträdare. Enkäten för 2021 genomförs under hösten.

Under 2021 kommer att sex e-tjänster lanseras vilka syftar till att underlätta ställföreträdarens kontakt med överförmyndarnämnden.

2. Granska årsräkningar snabbt och rättssäkert

Status: Målet att granska 75 % av alla årsräkningar för den 1 juli kommer inte att uppfyllas. Slutlig utvärdering sker i årsredovisningen.

Kommentar: Överförmyndarnämnden har två mål för hur snabbt alla årsräkningar ska granskas. Orsaken till att målet att granska 75 % före den 1 juli inte kommer att uppfyllas är att ett nytt ärendehanteringssystem infördes i januari 2021 vilket medfört ett förändrat arbetssätt som initialt orsakat en lägre effektivitet. Granskningstakten har successivt ökat och målet att 99 % av alla årsräkningar ska granskas före den 1 november är fortfarande inom räckhåll.

3. Minst 100 ställföreträdare som deltagit i en utbildning i ekonomi och redovisning

Status: Sättet utbildningen genomförts tidigare har varit i en klassisk klassrumsform. Utbildningen i det tidigare formatet är pausad. Slutlig utvärdering sker i årsredovisningen.

Kommentar: Ställföreträdare har tidigare erbjudits utbildningar på plats i kommunhuset men Covid-19 har medfört att utbildningarna inte kunnat genomföras som tidigare. För att råda bot på bristen justerar verksamheten utbildningen så att den under 2021 kan genomföras i en digital plattform.

4. Ökat antal kontakter men överförmyndarnämnden via e-tjänster

Status: Det finns tre e-tjänster som kan aktiveras i juni och ytterligare tre ska aktiveras under hösten. Slutlig utvärdering sker i årsredovisningen.

Kommentar: Det finns goda förutsättningar för att målet kommer att uppfyllas. Den första e-tjänsten som kommer att aktiveras är för års- och sluträkning. Det är också den som har varit överlägset mest komplicerad att bygga men ett dynamiskt gränssnitt och många integreringar med verksamhetssystemet.

Kvalitetsstyrning

Digitalisering

Överförmyndarnämnden införde i januari ett nytt ärendehanteringssystem. Samtliga inkommande handlingar skannas nu vilket innebär mindre tidspållan och ökan möjlighet att arbeta på distans. Verksamhet, systemleverantör och leverantör av kommunens e-tjänsteplattform har arbetat med att anpassa systemet till verksamhetens behov. Samverkan fungerar bra och systemet blir kontinuerligt bättre och bättre.

Modell för verksamhetsutveckling

Förvaltningen arbetar sedan flera år tillbaka i en modell för förändringsarbete där uppföljning av verksamheten sker varje vecka. Syftet är att öka tempot i verksamhetsförbättringar och att identifiera och åtgärda avvikelser. Modellen bygger på att initiativ till enskilda förbättringar kommer från medarbetare utan att filtreras av chef. Initiativen tas upp, värderas och fördelas för genomförande under hårt strukturerade möten vilka genomförs stående. Mellan 400 – 600 förbättringar hanteras årligen.

Modellen är accepterad och fungerar fortfarande men eftersom den bygger på hög aktivitet från alla medarbetare är mötesformen via Teams inte optimal.

Sjukfrånvaron ligger på 0,9 procent under perioden. Med hänsyn till Folkhälsomyndighetens rekommendationer för att minska spridning av Covid-19 arbetar medarbetare i snitt 50 % på distans och arbetsplatsträffar och andra möten hålls digitalt.

Ekonomi

Utfall januari-april 2021

	Utfall period	Budget Ack	Avvikelse
Bidrag från samverkanskommuner	9 681	9 681	-1
Taxor och avgifter	0		
Intäkter	9 681	9 681	-1
Personalkostnader	-4 437	-4 432	-5
Arvodeskostnader	-2 542	-3 566	1 024
Övriga verksamhetskostnader	-1 610	-1 495	-115
Kostnader	-8 589	-9 493	904
Nettoresultat	1 092	188	904

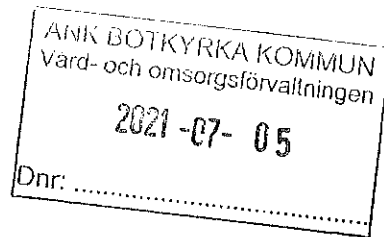
Kommentar

Överförmyndarnämndens budget för 2021 är 29,0 mnkr. Ackumulerat utfall för perioden 8,6 mnkr vilket är 0,9 mnkr under den ackumulerade budgeten. Överskottet beror helt på att granskningen av årsräkningar har gått långsamt och att arvodeskostnaderna därmed varit lägre. Årsprognosen är ett nollresultat för 2021.

2021-07-05

Dnr.....

Information om rapport från inspektion av överförmyndare/överförmyndarnämnd

Länsstyrelsen har inspekterat överförmyndarverksamheten i er kommun. Kopia av rapport från inspektionen översänds till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige i egenskap av högsta ledning för kommunen och därmed ytterst ansvariga för verksamheten. Kopia av rapport från inspektionen översänds även till kommunrevisionen.

Länsstyrelsen är tillsynsmyndighet för kommunernas överförmyndarverksamhet och ska inspektera verksamheten i kommunerna. Vid inspektionen ska Länsstyrelsen granska om överförmyndarens handläggning följer reglerna i föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och även i övrigt sker på ett rättsäkert och lämpligt sätt. Länsstyrelsen ska alltid kontrollera dels det av överförmyndaren förda registret över ärenden, dels stickprovsvis utvalda akter.

Inspektionsrapporten är upplagd på följande vis. I sammanfattningen anges på vilka punkter som Länsstyrelsen framför kritik mot verksamheten. Om Länsstyrelsen inte funnit något att kritisera så framgår även det. Under rubriken 'aktgranskning med kritik' redogör Länsstyrelsen för de akter som vi granskat där vi funnit anledning att kritisera någon del av handläggningen. Under rubriken 'aktgranskning utan kritik' redogör Länsstyrelsen för andra rättsfrågor som uppkommit vid granskningen av akterna och vid den efterföljande diskussionen med överförmyndarkansliet. Under rubriken 'övriga frågor' redogör Länsstyrelsen för information m.m. som framkommit utöver aktgranskningen.

Länsstyrelsen kan framföra tre nivåer av kritik: *viss kritik*, *kritik* eller *allvarlig kritik*. Samtliga sammanfattas dock som kritik i den inledande sammanfattningen. Inte undgå kritik är den mildaste formen av kritik och allvarlig den strängaste. När allvarlig kritik framförs ska Länsstyrelsen normalt sett följa upp frågan, antingen genom att begära återrapportering eller genom ett särskilt uppföljande möte/samtal.

Enheten för tillsyn

Rapport från inspektion av Södertörns överförmyndarnämnd år 2020

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Stockholms län kritiserar Södertörns överförmyndarnämnd (nämnden) på följande punkter:

- Bristfällig handläggning av ärende om arvskifte, uppföljning från föregående rapport.
- Lång handläggningstid avseende ärende om arvskifte.
- Långa handläggningstider för rekrytering av ställföreträdare i ärenden under uppbyggnad.
- Bristfällig handläggning vid samtycke till försäljning av fastighet i dödsbo.
- Bristande bevakning av årsräkningar i förmynderskap.
- Lång handläggningstid för granskning av en årsräkning.
- Lång handläggningstid för ansökan om samtycke till fördelning i arvskifte.
- Bristfällig hantering av en ansökan om entledigande från en god man med uppdrag att företräda barn i dödsbo.

Inledning

På grund av situationen med Covid-19 har Länsstyrelsen genomfört inspektionen digitalt och utan något platsbesök på nämndens kansli.

Inspektionen genomfördes genom att vi inledningsvis granskade nämndens register över aktiva ställföreträdarskap. Därefter, utifrån denna granskning, begärde vi dagboksblad från 62 akter. Efter att vi granskat dagboksbladen begärde vi in handlingar från 18 av akterna, för vidare granskning. Se bilaga för vilka akter som granskades.

Länsstyrelsen vill betona att urvalet av akter och handlingar för granskning delvis gjorts med utgångspunkt i riktad granskning, i syfte att hitta avvikelser. Det har därför inte skett ett slumpvis urval.

Ett digitalt sammanträde hölls den 27 januari 2021 och där deltog Joachim Krylborn och Yvonne Berglund från nämnden, Niklas Näslund och Anne-Sofie Ann-Sofie Jansson från kansliet samt Anton Tysklind, Hans Lind, Lisa Wellenius och Lotta Reimers från Länsstyrelsen.

Om Länsstyrelsen funnit anledning att kommentera nämndens handläggning tas det upp i rapporten.

Uppföljning av föregående rapport

I rapporten från inspektionen år 2019 (se dnr 26657-2019) riktade Länsstyrelsen kritik mot nämnden på följande punkter.

- Bristfällig handläggning av frågor om arvskifte i förmynderskap.
- Lång handläggningstid för granskning av årsräkningar.
- Bristfällig redovisning av god man enligt 11 kap. 3 § föräldrabalken.
- Bristfällig hantering av felskickade handlingar.
- Bristfällig hantering av handlingar i två akter.

Vid uppföljning av kritikpunkten rörande bristfällig handläggning av frågor om arvskifte ser Länsstyrelsen fortsatta brister (se avsnitt *Bristfällig handläggning av ärende om arvskifte*, *Lång handläggningstid avseende ärende om arvskifte*, *Bristfällig handläggning vid samtycke till försäljning av fastighet i dödsbo*, *Lång handläggningstid för ansökan om samtycke till fördelning i arvskifte*).

Vid uppföljning av kritikpunkten rörande lång handläggningstid för granskning av årsräkningar noterade Länsstyrelsen att nämnden generellt sett inte har problem med långa handläggningstider (se avsnitt *Handläggningstider för granskning av årsräkningar*). Men Länsstyrelsen riktar kritik mot nämndens långa granskningstid i ett specifikt ärende (se avsnitt *Lång handläggningstid för granskning av en årsräkning*).

Vid uppföljning av kritikpunkten rörande hantering av handlingar i två akter, noterade Länsstyrelsen att nämnden även fortsättningsvis väljer att ångra avslut av akter då nämnden tar emot ett nytt ärende rörande en person som tidigare varit aktuell hos myndigheten (se avsnitt *Ångra avslut av akter*).

Övriga punkter följdes inte upp särskilt.

Aktgranskning med kritik

Bristfällig handläggning av ärende om arvskifte, uppföljning från tidigare rapport

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 9530 rörande förmynderskap noterades följande. Ärendet granskades av Länsstyrelsen i rapporten från föregående inspektion den 16 maj 2019 och nämnden fick kritik för sin bristande handläggning i ärendet. Rapporten expedierades till nämnden i september 2019. Inga åtgärder fanns noterade i ärendet mellan april 2019 och januari 2020. Den 14 januari 2020 fattade nämnden utan några ytterligare åtgärder beslut om samtycke till delarvskiftet.

Vid föregående inspektion noterades att dödsfallet inträffade under år 2015 och att bouppteckningen inkom i december 2016. I juni 2016 inkom en handling kallad "Del arvskifte" där det framgår att dödsboet skiftas, förutom en fastighet som kommer att skiftas vid ett senare tillfälle. Det gavs samtidigt in ett förslag på avtal avseende fastigheten, då familjen ville bo kvar där. Nämnden hade vid dåvarande inspektion inte tagit ställning till ansökan om samtycke.

Nämndens beslut om samtycke i januari 2020 är rubricerat som "samtycke till fördelning vid skifte". I beslutet nämns att det finns ett avtal angående fastigheten och den kommer att skiftas slutligt när barnen fyllt 18 år. Barnens far ska förvalta fastigheten och betala löpande kostnader och detta ska avräknas mot det slutliga skiftet i framtiden.

Länsstyrelsens bedömning

Delarvskiftet som finns i akten reglerar inte skiftet av fastigheten utan detta görs i ett separat avtal enligt vilket fastigheten behålls i dödsboet tills det sker ett framtida slutligt skifte när barnen fyllt 18 år. Enligt Länsstyrelsens bedömning torde detta avtal utgöra ett avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo. Enligt 15 kap. 7 § föräldrabalken (FB) ska nämnden även besluta om samtycke till dylika avtal. Men det bör då klart framgå att det är detta som handlingen avser och att det även är detta som nämnden samtycker till. Länsstyrelsen anser att det därför finns skäl för nämnden att se över om åtgärder behöver vidtas.

Vidare anser Länsstyrelsen att det är anmärkningsvärt att det dröjde nio månader från det att vi uppmärksammade nämnden på att det fanns ett arvskifte som de inte samtyckt till. Den sammantagna handläggningstiden från det att ansökan om samtycke inkom, till dess att nämnden fattade beslut uppgår till 3,5 år. Som framförts i föregående rapport ska nämnden hantera denna typ av ärenden skyndsamt.

Den långa handläggningstiden och den bristfälliga skifteshandlingen gör att Länsstyrelsen anser att nämnden återigen förtjänar kritik för sin handläggning av ärendet. Vi kommer att följa upp ärendet vid nästa inspektion.

Lång handläggningstid avseende ärende om arvskifte

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 3983 angående förmynderskap noterades följande. Ärendet rör två underåriga syskon med del i ett dödsbo efter sin mor som avled år 2008. Barnen har samma föräldrar som var sambo. Ingen bodelning begärdes och barnen var därför de enda dödsbodelägarna. En bouppteckning upprättades i mars 2009 men tycks ha kommit in till nämnden först år 2015. En akt startades dock år 2008 (i en annan överförmyndarverksamhet) på grund av en utbetalning av försäkringspengar med anledning av dödsfallet, men inga andra åtgärder vidtogs då. Av bouppteckningen framgår att dödsboet i huvudsak bestod av en fastighet som till hälften ägdes av barnens far. Det framgick även att fastigheten var till stor del belånad.

Fadern kontaktade nämnden under år 2015 och uppgav att han ville sälja fastigheten. I maj 2015 tillsatte nämnden en god man enligt 11 kap. 2 § FB för att bevaka barnens rätt i dödsboet.

Nämnden begärde först i oktober 2016 redogörelse för skifteshinder som också gavs in ett par gånger. Gode mannen ansökte samtidigt till tingsrätten om att en boutredningsman skulle utses, med motiveringen att barnens far inte medverkade till att upprätta ett arvskifte, trots påminnelser. Boutredningsman förordnades därefter av tingsrätten i juli 2017.

Ett arvskifte inkom i juli 2018. Bilagt till arvskiftet finns ett överlåtelseavtal där faderns sambo är angiven som köpare av barnens del av fastigheten. Enligt avtalet

skulle sambon lösa lånen på fastigheten samt upprätta en revers på cirka 700 tkr till barnen med 1 % ränta. I reversen finns inget avtalat datum för återbetalning av skulden. Enligt en värdering hade fastigheten då ett värde om 6,2 miljoner kr. Handlingarna är bara delvis undertecknade, bland annat har gode mannen endast undertecknat arvsförfattningen och inte övriga handlingar (revers och överlåtelseavtal).

På fråga från nämnden uppgav boutredningsmannen i september 2018 att hen anser att nämnden måste först samtycka till arvsförfattningen innan fastigheten kan säljas eftersom nämndens godkännande krävs för reversen. I oktober 2018 bad nämnden om ytterligare underlag från gode mannen som uppgav att hen inte hade några uppgifter. Nämnden påminde gode mannen ytterligare en gång, i januari 2019, men inget gavs in. Nästa registrerade händelse i dagboken är från juni 2019 då nämnden istället kontaktade boutredningsmannen för att få information. Svar inkom i augusti 2019, men inga vidare åtgärder vidtogs av nämnden.

I maj 2020 skickade boutredningsmannen in en begäran om samtycke till försäljning av fastigheten. Det framgår att sambon nu kan finansiera hela köpet av barnens del av fastigheten, utan revers. Nämnden beslutade i juni 2020 om samtycke till försäljning av fastigheten. Boutredningsmannen gav in arvsförfattningen den 9 september 2020 och nämnden beslutade om samtycke den 30 oktober 2020. I akten finns ingen ansökan om samtycke från gode mannen i dessa frågor.

Länsstyrelsens bedömning

Har en omyndig del i ett dödsbo eller något annat oskiftat bo, ska förmyndaren vårda den omyndiges rätt i boet enligt bestämmelserna i 15 kap. FB. Är den enskilde ensam delägare eller har samtliga delägare samma förmyndare, god man eller förvaltare och förvaltas boet av ställföreträdaren, gäller dock istället 13 eller 14 kap. (se 15 kap. 1 § 3 st. FB).

Förmyndaren, gode mannen eller förvaltaren ska se till att bodelning och skifte med anledning av dödsfall förrättas så snart som möjligt, om det inte finns ett avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo (se 15 kap. 2 § FB). En förmyndare, god man eller förvaltare som tar del i en bodelning eller ett skifte för den enskildes räkning ska inhämta överförmyndarens samtycke till egendomens fördelning (se 15 kap. 5 § FB).

Skiftas inte ett dödsbo inom sex månader från det att bouppteckningen förrättades och har avtal om sammanlevnad i oskiftat dödsbo inte heller ingåtts, ska förmyndaren, gode mannen eller förvaltaren inom denna tid lämna en redogörelse till överförmyndaren om anledningen till att dödsboet inte har skiftats. En sådan redogörelse ska därefter och till dess att dödsboet har skiftats eller ett avtal om sammanlevnad i oskiftat bo ingåtts lämnas var sjätte månad, om inte överförmyndaren bestämmer någon annan tid (se 15 kap. 3 § FB).

Enligt 20 kap. 4 § FB kan endast förmyndare, gode mannen eller förvaltaren begära samtycke till åtgärd från överförmyndaren beträffande en enskilds egendom.

Av vad som framgår av handlingarna fick inte nämnden kännedom om att barnen var delägare i ett dödsbo förrän 2015, sju år efter dödsfallet. Dock tycks den tidigare verksamheten redan år 2008 fått reda på att barnens mamma dött och åtgärder borde ha vidtagits redan då. Men mot bakgrund av att det var länge sedan

och berör en annan organisation så kommenterar vi inte denna tidsperiod ytterligare.

Nämnden tillsatte en god man att företräda barnen i dödsboet år 2015, men vi kan konstatera att nämndens kontakt med gode mannen under de följande fem åren var mycket sporadisk. Efter att en boutredningsman tillsatts år 2017 hade nämndens i första hand kontakt med denna person. Det är även boutredningsmannen som gett in ansökningarna om samtycke. Det framgår inte av handlingarna att gode mannen gett in någon ansökan själv, trots att det enbart är hen som får göra en sådan ansökan. Nämnden borde ha i första hand haft kontakt med gode mannen och borde ha krävt in ansökan och underlag från hen.

Nämnden har inget tillsynsansvar avseende en boutredningsman och kan inte läggas till last eventuellt saktfärdighet i dennes arbete. Däremot utövar nämnden tillsyn av gode mannen och ska se till att hen utför sitt uppdrag på ett korrekt sätt. Nämnden har under en mycket kort period fått in redogörelse för skifteshinder, och sedan aldrig begärt in det igen. Skyldigheten att ge in sådan redogörelse var sjätte månad gäller oavsett om det finns en boutredningsman eller inte. Det framgår att nämnden vid något tillfälle begärt in uppgifter från gode mannen utan att få svar och utan att nämnden vidtog några åtgärder avseende gode mannens lämplighet för uppdraget.

En orsak till att dödsboet inte skiftades beror på fastigheten och de lån som den var behäftad med. I dyliga fall finns möjligheten att avtala om sammanlevnad i oskiftat dödsbo. Det ankommer på nämnden att se till att handläggningen av ärendet inte drar ut på tiden mer än nödvändigt och se till att gode mannen utför sitt uppdrag. Det hade därför varit lämpligt om nämnden informerat om denna möjlighet, samtidigt som krav på att redogörelse för skifteshinder ges in.

Handläggningstiden av detta ärende var mycket utdraget; det gick åtminstone fem år från det att bouppteckningen gavs in till nämnden till dess att nämnden beslutade om samtycke. En del av den tiden kan kopplas till det arbete som boutredningsmannen gjorde, men i övrigt präglas handläggningen hos nämnden av stor passivitet och långa tidsperioder av inaktivitet.

Sammantaget är Länsstyrelsen kritisk till hur detta ärende handlagts, mot bakgrund av nämndens passivitet och bristande tillsyn av gode mannen.

Långa handläggningstider för rekrytering av ställföreträdare i ärenden under uppbyggnad

Sammanfattning av ärendet

I ärendena 14338, 14792, 14751, 14714, 14706, 14702, 14664, 14591, 14525, 14504, 14473, 14444 angående ärenden rörande anmälan om behov av ställföreträdarskap noterades följande mönster. Nämnden har inledningsvis fått in en anmälan om behov av ställföreträdare eller ett föreläggande från tingsrätten och därpå påbörjat rekrytering av ställföreträdare. Nämnden har utan framgång försökt rekrytera ställföreträdare i minst ett år i nämnda ärenden, som längst i ett år och tre månader. Under denna tid har nämnden begärt anstånd hos tingsrätten vid upp till tio tillfällen per ärende. Av handlingarna framstår det som att rekrytering främst sker genom s.k. massmail (standardiserat e-post till ett stort antal ställföreträdare där många uppdrag presenteras vid samma tillfälle). Nämnden har i flera av ärendena yttrat sig till tingsrätten med bedömningen att

det är utsiktslöst att hitta en ställföreträdare till det specifika ärendet och att det därför ska avskrivas.

Nämnden framförde vid sammanträdet att de mycket riktigt gör massförfrågningar via e-post och att de gör utskicken varannan vecka. Men när det har gått en viss tid så börjar de med mer riktade förfrågningar. När detta görs beror på ärendets karaktär och hur akut behovet är, men oftast är det efter cirka tre månader.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen vill med anledning av detta framföra följande. Överförmyndaren ska ansöka om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB eller förvaltarskap hos rätten om överförmyndaren får reda på att det behövs (se 5 § förmynderskapsförordningen [1995:379]), FFO). Om överförmyndaren har tagit emot en anmälan om behov av den här typen av ställföreträdarskap ska överförmyndaren utreda om det finns förutsättningar för en ansökan till rätten eller om ärendet ska avskrivas. Enligt 23 § FL ska en myndighet se till att ett ärende blir utrett i den omfattning som dess beskaffenhet kräver.

Om en fråga om anordnande av godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB eller förvaltarskap uppkommer hos överförmyndaren, får överförmyndaren inhämta yttranden från exempelvis den enskilde, dennes närstående, socialnämnd, vårdinrättning samt läkarintyg. Om överförmyndaren ansöker om ett sådant anordnande, ska vad som inhämtats ges in till rätten tillsammans med ansökan. Överförmyndaren ska då också lämna förslag på god man eller förvaltare. Även den enskilde själv och dennes närmaste släktingar kan ansöka hos rätten. Rätten kan förelägga överförmyndaren att inhämta utredning och lämna förslag på god man eller förvaltare (se 11 kap. 15, 16, 17 och 17 a § § FB).

En snabb handläggning hos överförmyndaren är av rättssäkerhetsskäl viktigt för den enskilde, som annars kan riskera att dennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras. Enligt 9 § FL ska ärenden handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. Gällande t.ex. anmälningar om behov av förvaltare har JO i beslut den 13 maj 2015, dnr 5228-2014, uttalat att det är angeläget att den som är i behov av sådan hjälp kan få den hjälpen utan dröjsmål. Enligt JO bör en sådan anmälan följas av ett ställningstagande från överförmyndaren inom ett par veckor från det att anmälan lämnades in.

I de aktuella ärendena är handläggningstiden mycket utdragen på grund av att nämnden inte hittar någon ställföreträdare. Det kan tyckas ligga utanför nämndens kontroll då uppdragen som god man och förvaltare är av frivillig karaktär, men att finna lämpliga ställföreträdare till behövande huvudmän är ett av nämndens huvudsakliga uppdrag. Oaktat svårigheterna att hitta ställföreträdare har nämnden ett ansvar att driva ärenden framåt. Det är av rättssäkerhetsskäl viktigt för den enskilde som annars kan riskera att hans eller hennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras om godmanskap eller förvaltarskap fördröjs. Nämnden har enligt Länsstyrelsens mening inte gjort tillräckligt för att driva dessa ärenden framåt. Det kan även finnas skäl att ifrågasätta om den mycket standardiserade rekryteringsmetoden med massmail är lämplig i fall där rekryteringstiden passerat en viss gräns eller tidigt kan bedömas som särskilt svår.

Länsstyrelsen är sammantaget kritisk till de långa handläggningstiderna.

Bristfällig handläggning vid samtycke till försäljning av fastighet i dödsbo*Sammanfattning av ärendet*

Vid granskning av akt 14445 angående godmanskap noterades följande. Huvudmannens dotter är god man sedan februari 2020. Huvudmannens make dog i maj 2020 och i dödsboet fanns en fastighet. Nämnden beslutade att samtycka till försäljning av fastigheten i augusti 2020. Det fanns vid tidpunkten för beslutet ingen färdig bouppteckning, av vad som framgår av akten.

På överlåtelseavtalet, som är underskrivet i juni 2020, anges den avlidne maken som säljare. Överlåtelseavtalet är underskrivet av såväl huvudmannen som gode mannen. Vid huvudmannens underskrift står det noterat ”samtycke”. Utöver dessa underskrifter finns en tredje underskrift av huvudmannens son ”genom fullmakt”. Någon kopia på fullmakt eller notering om fullmakt finns inte i akten, men det finns uppgift om att sonen hade en framtidsfullmakt för sin far. I nämndens beslut om samtycke nämner nämnden inget om de tre olika underskrifterna.

Enligt dagboksanteckning från september 2020 uppger gode mannen att det kommer att utses en boutredningsman och att bouppteckningen inte är klar ännu, samt att det ska ske bodelning.

I sitt yttrande över remissen på rapporten har nämnden framfört följande. Den avlidne maken företrädde vid försäljningen av sonen som har en framtidsfullmakt. Fullmakten finns i makens akt 15391. Gode mannen lämnade ett äkta make-samtycke till försäljningen. Med anledning av den osämja som finns bland syskonen gällande försäljning, fullmaktens giltighet, vem som ska vara god man bedömde handläggaren att det var lämpligt att även nämnden samtycke till försäljningen. Huvudmannen förstår inte vad saken gäller enligt läkarintyg och kan därmed inte skriva under köpehandlingen. Bouppteckningen blev klar först i november 2020 och köparna har hyrt fastigheten till februari 2021 då köpet blev slutligt klart. Slutlikviden finns nu på huvudmannens konto.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 14 kap. 11 § p 3 FB får en förordnad ställföreträdare endast sälja eller byta bort fast egendom tillhörande huvudmannens med överförmyndarens samtycke och samtycke får endast lämnas om åtgärden är lämplig med hänsyn till egendomens natur samt huvudmannens behov och samlade tillgångar. Detta gäller även om fastigheten är i ett dödsbo, vilket följer av 15 kap. 4 § FB.

Angående överförmyndarens beslutsunderlag vid handläggning av samtycke till försäljning av fastighet har JO anförut bl.a. följande (se t.ex. JO 2005/06 s 425). Som underlag bör i allmänhet finnas bl.a. utredning om fastighetens värde i form av ett värderingsutlåtande utfärdat av en sakkunnig och opartisk person. Överförmyndaren ska ha ett sådant beslutsunderlag att han eller hon kan se till att priset inte understiger fastighetens värde och att villkoren för betalning och i övrigt för försäljningen är till huvudmannens fördel. Enligt Länsstyrelsens bedömning krävs ett fullständigt underlag innan överförmyndaren ska samtycka till en fastighetsförsäljning. Vid försäljning i dödsbo bör ett sådant underlag även innehålla en bouppteckning, där framgår dödsboets delägare, samtliga tillgångar och till hur stor del dödsboet äger fastigheten. I det aktuella ärendet finns även tre namnunderskrifter på överlåtelsehandlingen varav en av dessa var benämnd

”genom fullmakt”. Då det saknas såväl bouppteckning som en inhämtad kopia av nämnda fullmakt och ingen notering om att utredning kring fullmaktens giltighet och omfattning gjorts, går det inte att veta att överlåtelseavtalet var giltigt vid tidpunkten för nämndens godkännande.

Länsstyrelsen är sammantaget kritisk till nämndens hantering av ärendet. Mot bakgrund av omständigheterna i ärendet kommer Länsstyrelsen att följa upp ärendet vid nästa inspektion.

Bristande bevakning av årsräkningar i förmynderskap samt saknas ansökan från behörig sökande

Sammanfattning av ärendet

- Vid granskning av akt 11565 angående förmynderskap där en god man enligt 11 kap. 2 § FB finns förordnad noterades följande. Barnet fick del av en fastighet i gåva 2016. Förmyndarna har inte gett in årsräkningar. Nämnden har inte vidtagit någon åtgärd angående detta. Det finns inte något beslut om befrielse från årsräkning.
- Vid granskning av akt 15611 angående förmynderskap noterades följande. Nämnden samtyckte år 2018 till att barnet erhöll en tredjedel av en tomträtt i gåva. Det har inte inkommit någon årsräkning från förmyndarna avseende år 2018 och 2019. Nämnden har inte vidtagit någon åtgärd angående detta. Det finns inte något beslut om befrielse från årsräkning. Under år 2020 såldes tomträtten för 2 770 000 kr och nämnden samtyckte till försäljningen den 10 juni 2020. Barnets andel av köpesumman var ca 923 tkr. I akten finns inte någon ansökan om samtycke från förmyndarna. Det framgår endast att nämnden har haft kontakt med en mäklare som inkommit med handlingar angående försäljningen.

I sitt yttrande över remissen på rapporten har nämnden framfört följande avseende akt 15611. I samband med att Överförmyndarnämnden i Salem blev en del av nämnden har uppgiften om redovisningsskyldighet eller befrielse av misstag inte uppmärksamats. Vad gäller ansökan om samtycke framför nämnden att båda barnets förmyndare har skriftligt, mamman genom underskrift på överlåtelseavtalet och pappan genom fullmakt, förklarat att de vill sälja fastigheten. Nämnden har bedömt att detta varit tillräckligt underlag för att lämna samtycke. Nämnden har bedömt att förmyndarnas vilja, att de ville sälja barnets del i tomträtten, framgått även om de formellt inte lämnat in en ansökan om samtycke till nämnden.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 13 kap. 14 § FB ska föräldrar före den 1 mars varje år i en årsräkning till överförmyndaren redogöra för förvaltningen under föregående år av egendom som avses i 2 §, t.ex. tillgångar som överstiger åtta gånger gällande prisbasbelopp, samt sådan egendom som omfattas av bestämmelserna om samtycke enligt 10 §, t.ex. fast egendom eller nyttjanderätt till sådan. Överförmyndaren kan enligt 13 kap. 16 § FB befria föräldrar från skyldigheten att lämna års- eller sluträkning eller besluta om att sådana får lämnas i förenklad form. I nämndens tillsyn ingår

att bevaka att årsräkningar inkommer och vidta åtgärder då det brister, genom att t.ex. påminna och förelägga med vite.

I de granskade akterna har förmyndarna varit redovisningsskyldiga sedan år 2016 respektive år 2018. Nämnden har inte vidtagit någon åtgärd för att få in årsräkningarna. Länsstyrelsen är kritisk till nämndens bristfälliga tillsyn i dessa ärenden och uppmanar nämnden att vidta åtgärder.

Slutligen vill Länsstyrelsen påpeka följande. Av 20 kap. 4 § FB framgår att överförmyndarens samtycke till åtgärd rörande en enskilds egendom endast får begäras av förmyndaren, den gode mannen eller förvaltaren. Någon sådan ansökan från förmyndarna finns inte i akt 15611, men nämnden har ändå beslutat om samtycke till försäljning av tomträten. Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sina rutiner avseende detta.

Lång handläggningstid för granskning av en årsräkning

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 14141 angående godmanskap noterades följande. Det tog lång tid för nämnden att granska årsräkningen för år 2018. Årsräkningen inkom den 12 april 2019 och granskades med anmärkning den 13 januari 2020. Det finns inte någon dokumenterad åtgärd angående granskningen mellan april och augusti 2019.

Länsstyrelsens bedömning

Regeln i 9 § förvaltningslagen (2017:900) om snabb och enkel handläggning ska vara vägledande i samtliga ärenden hos överförmyndaren. En snabb handläggning hos överförmyndaren är av rättssäkerhetsskäl viktig för den enskilde som annars kan riskera att hans eller hennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras. Justitieombudsmannen har i ett beslut (dnr 5172-2008) anfört följande.

Av utredningen framgår följande. Göran F. gav den 27 februari 2008 in en årsräkning avseende 2007 för granskning till överförmyndaren. Den 17 juli 2008 förelades Göran F. att inkomma med kompletteringar. Granskningen av årsräkningen var slutförd den 8 oktober 2008. Den tid som gick åt för att granska årsräkningen uppgick således till drygt sju månader. Föreläggande om att komplettera årsräkningen skickades först nästan fem månader efter det att årsräkningen hade getts in. Överförmyndaren kan enligt min bedömning inte undgå kritik för långsam handläggning av Göran F:s årsräkning.

Länsstyrelsen noterar att den absoluta majoriteten av nämndens årsräkningar granskas inom ovan nämnda tid (se nedan avsnitt Handläggningstider för granskning av årsräkningar). Nämnden får emellertid viss kritik för den långa handläggningstiden i detta ärende.

Lång handläggningstid för ansökan om samtycke till fördelning i arvskifte

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 15150 angående förmyndarskap noterades följande. Akten rör två underåriga syskon som är delägare i ett dödsbo. Den 11 december 2019 inkom bouppteckning där det bl.a. framgick att föräldrarna inte var delägare. Nämnden skickade då en skrivelse till föräldrarna där det bland annat framgick att boet behövde skiftas samt hur detta skulle gå till. I januari 2020 inkom en ansökan om samtycke till egendomens fördelning i arvskifte, men förmyndarna hade inte

bilagt någon arvskifteshandling. Nästa händelse i akten är den 11 juni 2020 då en fastighetsmäklare hörde av sig till nämnden. De hade sålt ett fritidshus och inskrivningsmyndigheten hade sagt att det krävdes ett samtycke från överförmyndaren. Nämnden återkopplade vad som krävs för att nämnden ska kunna samtycka till arvskiftet och därefter inkom rätt handlingar i ärendet.

Länsstyrelsens bedömning

När ett ärende inkommer till nämnden ska nämnden besluta i ärendet så snart som möjligt. För att göra det behöver nämnden utreda om ärendet är komplett. I det aktuella ärendet har nämnden inte återkopplat till sökanden eller begärt några kompletteringar mellan januari 2020 och juni 2020 då en mäklare hörde av sig med anledning av att det saknades samtycken från nämnden.

Regeln i 9 § förvaltningslagen (2017:900) om snabb och enkel handläggning ska vara vägledande i samtliga ärenden hos överförmyndaren. En snabb handläggning hos överförmyndaren är av rättssäkerhetsskäl viktig för den enskilde som annars kan riskera att hans eller hennes personliga eller ekonomiska förhållanden försämras.

Länsstyrelsen riktar viss kritik mot nämnden för den långa handläggningstiden i ärendet.

Bristfällig hantering av en ansökan om entledigande från en god man med uppdrag att företräda barn i dödsbo

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 12515 angående förmyndarskap noterades följande. Barnens far har avlidit och modern är ensam förmyndare. Föräldrarna var sambos och ägde ett hus ihop. Barnen ärvde sin fars egendom. I oktober 2017 förordnande nämnden en god man enligt 11 kap. 2 § FB med uppdrag att företräda barnen i dödsboet. Dödsboets andel av fastigheten såldes till modern och nämnden samtyckte till försäljningen den 19 december 2018. Samma dag samtyckte nämnden till fördelningen i arvskiftet. Den 11 januari 2019 inkom gode mannen med ett kontoutdrag från en bank och en begäran om entledigande, då denne uppfattade att uppdraget var slutfört. Nämnden återkopplade inte något till den gode mannen med anledning av detta. Ungefär ett år senare, den 29 januari 2020, ringde gode mannen till nämnden ”angående redovisning”. Gode mannen meddelade att hen trodde att uppdraget var avslutat och uppgav att det enligt hen inte fanns något att redovisa. Gode mannen hade inte gjort något i ärendet sedan hen begärde sig entledigad för ett år sedan. Nämnden meddelade att eftersom det inte finns något beslut om entledigande kvarstår gode mannen i uppdraget. Vid Länsstyrelsens inspektion i oktober 2020 var gode mannen fortfarande inte entledigad.

Under år 2019 och 2020 har nämnden haft kontakt med förmyndaren angående avslutande av dödsboet. Det framgår att förvaltningen av dödsboet ännu inte har avslutats. Bl.a. framgår att det fortfarande fanns medel kvar på konton i dödsboets namn eftersom reavinstskatten från försäljningen ska betalas. Det har även dröjt med inskrivningen av ägarbytet i fastighetsregistret.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 11 kap. 19 § FB har en god man rätt att på begäran bli entledigad från sitt uppdrag. Om godmanskapet ska fortsätta, är den gode mannen dock skyldig att kvarstå till dess en ny god man har utsetts, om inte annat föreskrivs i 11 kap. 19 a § FB.

I det granskade ärendet har gode mannen ansökt om entledigande då denne ansåg att uppdraget var slutfört. Om nämnden inte ansåg att gode mannens uppdrag vad slutfört borde nämnden ha återkopplat detta till gode mannen samt frågat om denne ville avsluta uppdraget eller om nämnden skulle genomföra ett byte av god man i ärendet. Det är anmärkningsvärt att det går ca ett år, efter gode mannens ansökan, utan några åtgärder från nämndens sida. Under tiden har gode mannen uppfattat det som att uppdraget var slutfört och inte vidtagit några åtgärder i uppdraget. Nämnden förtjänar med bakgrund av ovanstående kritik för bristande handläggning i ärendet.

Länsstyrelsen vill avslutningsvis betona vikten av att nämnden inom ramen för sin tillsyn försäkras sig om att ställföreträdaren ser till att barnen erhåller sitt arv och att dödsboet avslutas. Det ingår i nämndens tillsynsuppdrag att se till att ställföreträdare fullgör sina skyldigheter.

Aktgranskning utan kritik***Inhämtat redovisning från förmyndare utan stöd****Sammanfattning av ärendet*

Vid granskning av akt 15017 angående förmyndarskap noterades följande. Barnet har under år 2019 tjänat cirka 6,5 mkr i såväl prispengar som lön inom e-sport (dataspelstävlingar). Barnet var under denna period 16-17 år. Ärendet inkom till nämnden då barnets förmyndare begärde att barnet ska få bedriva sitt dataspel i bolagsform och ansökte då om nämndens tillstånd för att bedriva näringsverksamhet, vilket nämnden utredde och beslutade att samtycka till. Nämnden begärde därefter i januari 2020 in en förteckning över barnets samtliga tillgångar och hänvisade till att barnets tillgångar överstiger 8 prisbasbelopp. Överförmyndaren påminde även om förteckningen med hot om vite. Efter att förteckningen inkommit begärde nämnden även att förmyndarna skulle ge in årsräkning.

Länsstyrelsens bedömning

Enligt 9 kap. 3 § FB råder en underårig själv över vad hen genom eget arbete förvärvat efter det hen fyllt sexton år. Detsamma gäller avkastningen av sådan egendom och vad som trätt i egendomens ställe. Förmyndaren kan med överförmyndarens samtycke omhändertaga sådan egendom, såvitt det må anses erforderligt med hänsyn till myndlingens uppfostran eller välfärd.

Kravet på redovisning enligt 13 kap. 2 § FB inte är tillämpligt för egendom som den underårige råder över själv. Förmyndare inte skyldiga att redovisa medel som de inte förvaltar.

Länsstyrelsen anser att de pengar som den underårige har tjänat i detta ärende är att jämställa med att de förvärvats genom eget arbete. Nämnden har möjlighet att

enligt 9 kap. 3 § FB samtycka till att den underåriges medel ska omhändertas, och förvaltas av förmyndarna. Något sådant beslut har dock inte fattats. Länsstyrelsen anser därmed att förmyndarna inte är skyldiga att redovisa dessa medel till nämnden.

Länsstyrelsen uppmanar nämnden att se över sin hantering av ärendet.

Eventuellt behov av utökat godmanskap

Sammanfattning av ärendet

Vid granskning av akt 13644 angående godmanskap noterades följande. Ett godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB anordnades i november 2018, med omfattningen att bevaka rätt i dödsbo och vid försäljning av bostadsrätt. Gode mannen är huvudmannens son och han sköter även hennes ekonomi med hjälp av anhörigbehörighet. Huvudmannen är enligt uppgifter i akten dement och förstår inte vad saken gäller. Huvudmannen var delägare i dödsboet efter sin make och nämnden beslutade om samtycke till fördelningen i skiftet i september 2019. Arvskiftet innebar bl.a. att huvudmannen tilldelades en bostadsrätt och skulle betala 300 tkr i skifteslikvid till testamentstagare. I mars 2020 samtyckte nämnden till försäljningen av 10 % av bostadsrätten till ett barnbarn. Huvudmannen företrädde i försäljningen av en god man som förordnats av nämnden i enlighet med 11 kap. 2 § FB.

Gode mannen enligt 11 kap. 4 § FB har vid flera tillfällen, bl.a. sommaren 2019, framfört till nämnden att han funderar på att låna ut 300 tkr till huvudmannen så att hon ska kunna betala skifteslikviden, utan att sälja bostadsrätten. Gode mannen vill att hans barn ska kunna bo där i framtiden. Nämnden har vid ett flera tillfällen påpekat för gode mannen att det i så fall finns behov av ett utökat godmanskap och en utomstående god man. I mars 2020 framförde gode mannen till nämnden att han har betalt skifteslikviden och menade att han även tidigare hade gett in kontoutdrag som visar detta. Nämnden föreslog då att gode mannen som förordnats enligt 11 kap. 2 § FB skulle skriva ett avtal om att kvitta köpeskillingen för bostadsrätten mot hans utlägg om 300 tkr.

Nämnden förefaller har inte vidtagit några ytterligare åtgärder angående detta mellan mars och oktober 2020. Dagboksbladet som Länsstyrelsen har granskat är utskrivet den 2 oktober 2020.

Nämnden har i sitt remissvar uppgett att huvudmannen avled i oktober 2020.

Länsstyrelsens bedömning

En överförmyndare som får reda på att en person har behov av en god man enligt 11 kap. 4 § FB ska ansöka om anordnande av godmanskap hos tingsrätten (se 5 § FFO).

Nämnden har vid flera tillfällen framfört att det finns behov av en utomstående god man med ett utökat uppdrag, om sonen ska rättshandla med huvudmannen. Därefter har sonen betalt skifteslikviden till testamentstagarna. Länsstyrelsen anser att nämnden bör utreda huvudmannens behov av en god man som kan företräda henne rörande sonens utlägg på 300 tkr. Detta är enligt Länsstyrelsens bedömning inte något som omfattas av befintliga godmanskap. Länsstyrelsen anser vidare att nämnden kunde ha varit mer aktiv i sin handläggning i denna del.

Övriga frågor

Ångra avslut av akter

I rapporten från föregående inspektion togs nämndens rutin att i vissa fall ångra avslut av akter upp. Länsstyrelsen rekommenderade då att nämnden registrerar in ett nytt ärende när en ansökan/anmälan kommer in till myndigheten även när en person har varit aktuell hos myndigheten i ett tidigare ärende. Länsstyrelsen framförde att när ett ärende avslutas ska det normalt sett arkiveras i enlighet med kommunens arkivplan och att ett nytt ärende öppnas om en ny ansökan eller anmälan angående samma person ges in. Relevanta handlingar från en avslutad akt kan kopieras och läggas till den nya akten.

Vid nuvarande granskning noterade Länsstyrelsen att nämnden har fortsatt med sin rutin och avslutat några akter (t.ex. på grund av flytt till annan kommun) för att sedan, några månader senare, återuppta samma akt när personen åter blev aktuell i kommunen. Länsstyrelsen rekommenderar återigen att nämnden istället startar en ny akt.

Särskild förvaltning

Vid sammanträdet diskuterades ärenden rörande villkor om särskild förvaltning i testamente. Länsstyrelsen betonade att nämnden bör utreda om rekvisiten för särskild förvaltning är uppfyllda i inkommande ärenden där särskild förvaltning kan vara aktuellt, och att nämndens bedömning bör dokumenteras i akten.

Handläggningstider för granskning av årsräkningar

Länsstyrelsen har inför inspektionen inhämtat uppgifter om handläggningstider för årsräkningsgranskning avseende föregående år. Nämnden uppgav att 97 % av 2018 års årsräkningar granskades före den 1 oktober 2019. De två senaste årsräkningarna för 2018 granskades den 14 februari respektive 25 augusti 2020. Nämnden har påpekat att de två senast granskade årsräkningarna inkom först under 2020. Länsstyrelsen ser positivt på de korta granskningstiderna för majoriteten av årsräkningarna.

Situationen på myndigheten etc.

Nämnden har uppgett att det allmänna läget på kansliet är tillfredställande och att inga bemanningsförändringar har skett. Organisatoriskt har det skett en förändring genom att nämndens kansli nu ligger som en enhet under Haninge kommuns ekonomiavdelning.

På frågan om påverkan av den pågående situationen med Covid-19 har nämnden svarat att de arbetat med delvis hemmajobb och lägre bemanning på kontoret men att de inte ännu utvärderat vilka effekter det nya arbetssättet inneburit för verksamheten.

Rapporten har upprättats av Lisa Wellenius och Lotta Reimers.

Bilaga:

Granskade akter

Kopia till:

Överförmyndarnämnden

Kommunfullmäktige i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommun

Kommunstyrelsen i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommun

Kommunrevisorerna i Botkyrka, Haninge, Huddinge, Nynäshamn, Salem och Tyresö kommun

Enheten för tillsyn

Granskade akter

Godmanskap enligt 11 kap. 4 § FB

Aktnr 6795, 6755, 15485, 14141, 13524 och 13644.

Förmynderskap

Aktnr 15017, 6117, 15204, 12662, 15150 och 15611.

Förvaltarskap

Aktnr 142.

Enbart dagboksblad

Aktnr 13729, 14141, 15570, 13524, 13937, 12535, 11581, 65, 3983, 14445, 15485, 15204, 15150, 9530, 5084, 6319, 8109, 8593, 12733, 12779, 8, 107, 142, 9530, 11565, 12515, 13644, 14145, 15017, 15264, 15611, 3209, 3497, 4184, 6117, 12662, 12656, 6711, 6755, 6795, 13587, 13667, 13742, 13762, 13765, 13911, 13978, 14238, 14338, 14444, 14473, 14504, 14525, 14591, 14627, 14648, 14664, 14702, 14706, 14714, 14751 och 14792.

Kommunstyrelsen

Granskning av kommunens upphandlingar och inköp

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av kommunens upphandlingar och inköp. Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Efter genomförd granskning är den sammanfattande revisionella bedömningen att kommunstyrelsen **i allt väsentligt** har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Mot bakgrund av granskningsresultaten rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att samordningen i kommunens upphandlingar stärks
- Säkerställa att nämnderna dokumenterar direktupphandlingar
- Ge i uppdrag till upphandlingsenheten att utbilda kommunens beställare

Revisorerna översänder rapporten till kommunstyrelsen för svar. Svaret ställs till kommunens revisorer och ska vara revisorerna tillhanda senast den 2021-11-30.

För kommunens revisorer

Lenart Lindström
Ordförande

Bengt Ericsson
Vice ordförande

För kännedom
Kommunfullmäktiges presidium
Kommunledning
Politiska sekreterare

Deltagare

BOTKYRKA KOMMUN 212000-2882 Sverige

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: LENNART LINDSTRÖM

Lennart Lindström
Förtroendevald revisor

2021-09-14 16:12:25 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Signerat med Svenskt BankID

Namn returnerat från Svenskt BankID: BENGT ERICSON

Bengt Ericson
Förtroendevald revisor

2021-09-14 19:37:13 UTC

Datum

Leveranskanal: E-post

Granskning av kommunens upphandlingar och inköp

Botkyrka kommun

September 2021

Fredrik Flodin

Josefine Bennet

Tobias Björn

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av kommunens upphandlingar och inköp. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet. Granskningen är huvudsakligen baserad på tre utvalda upphandlingar.

Efter genomförd granskning är den sammanfattande revisionella bedömningen att kommunstyrelsen i allt väsentligt har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet. Den samlade revisionella bedömningen baseras på de bedömningar som gjorts för granskningens revisionsfrågor och utgår ifrån en tregradig skala: i allt väsentligt, inte helt och ej säkerställt.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning
Revisionsfråga 1: Kännetecknas upphandlingsprocessen av en tillräcklig kommunikation mellan upphandlare och beställare?	Ja
Revisionsfråga 2: Säkerställer upphandlingsprocessen att upphandlingar genomförs på ett tidseffektivt sätt?	Ja
Revisionsfråga 3: Säkerställer upphandlingsprocessen att beställarens krav på kvalitet av upphandlad tjänst/vara tillgodoses?	Delvis
Revisionsfråga 4: Säkerställer upphandlingsprocessen att konkurrensen är tillräcklig?	Ja
Revisionsfråga 5: Har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna från granskningen 2019?	Delvis

Rekommendationer kommunstyrelsen

- Säkerställa att samordningen i kommunens upphandlingar stärks
- Säkerställa att nämnderna dokumenterar direktupphandlingar
- Ge i uppdrag till upphandlingsenheten att utbilda kommunens beställare

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Bakgrund	3
Syfte och revisionsfrågor	3
Revisionskriterier	3
Avgränsning	3
Metod	4
Granskningsresultat	5
Kommunikation	5
Effektivitet	7
Krav på kvalitet	9
Konkurrens	11
Uppföljning av granskningen 2019	13
Samlad bedömning	16
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	17

Inledning

Bakgrund

För all offentlig upphandling gäller att vissa grundläggande unionsrättsliga principer måste iakttas, vilka är reglerade i upphandlingslagarna (LOU et al). Lagarna utgår från principerna om likabehandling, icke-diskriminering, öppenhet, proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Stora inköp görs årligen i kommunen och upphandlingsfunktionen bedöms vara strategisk både ur ekonomiskt och kvalitetsmässigt perspektiv. Revisorerna har utifrån en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning inom området.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsprocess. Följande revisionsfrågor används för att svara mot syftet:

1. Kännetecknas upphandlingsprocessen av en tillräcklig kommunikation mellan upphandlare och beställare?
2. Säkerställer upphandlingsprocessen att upphandlingar genomförs på ett tidseffektivt sätt?
3. Säkerställer upphandlingsprocessen att beställarens krav på kvalitet av upphandlad tjänst/vara tillgodoses?
4. Säkerställer upphandlingsprocessen att konkurrensen är tillräcklig?
5. Har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna från granskningen 2019?
 - a. Stärka förvaltningarnas bristfälliga framförhållning och planering vad gäller upphandlingar
 - b. Göra kommunens avtalsdatabas mer lättnavigerad för att underlätta sökningar
 - c. Tillse att konkurrensen stärks i kommunens upphandlingar
 - d. Stärka styrningen kring förvaltningarnas handläggning av direktupphandlingar
 - e. Stärka uppföljningen av genomförda upphandlingar
 - f. Stärka arbetet med inköpsanalyser

Revisionskriterier

- Lag (2016:1145) om offentlig upphandling (LOU)
- Kommunens riktlinjer/policys inom området

Avgränsning

Granskningen omfattar kommunens upphandlingsprocess under år 2020. Tre upphandlingar omfattas av fallstudien.

Metod

Genom fallstudie av tre upphandlingar kartlades revisionsfråga 1-4 och 5a, 5c och 5e. Fallstudien omfattade genomgång av upphandlingsdokumentation samt intervjuer med upphandlare och sakägare (beställare) samt uppföljningsprotokoll och fakturagranskning för att kontrollera avtalsefterlevnad. Utöver detta gjordes en analys av antal giltiga anbud i samtliga publicerade upphandlingar.

För att följa upp övriga rekommendationer (5b, 5d och 5f) från 2019 gjordes intervjuer och granskning av eventuella revisionsbevis i form av styrande dokument och uppföljningsrutiner.

Följande upphandlingar omfattades av fallstudien:

1. *Fastighetssystem* - en gemensam plattform för medarbetare, hyresgäster och leverantörer för fastighetsinformation för alla kommunens fastigheter.

Upphandlingen genomfördes av upphandlingsenheten tillsammans med produktionscontroller på teknik och fastighetsförvaltningen. Även kommunens chef för digital infrastruktur och drift deltog och intervjuades.

2. *Nyckelfri hemtjänst* - en digital låslösning som tjänst, i syfte att öka trygghet och kvalité för hemtjänstens brukare samt genom minskad tid för nyckelhantering få en bättre och tryggare arbetsmiljö för kommunens personal.

Upphandlingen genomfördes av upphandlingsenheten tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen där både IT-samordnare och en projektledare deltog och intervjuades.

3. *Gestaltning och projektering Landskap* - tekniska konsulttjänster gällande gestaltning och projektering av landskap.

Upphandlingen genomfördes av upphandlingsenheten tillsammans med kommunens landskapsarkitekt på samhällsbyggnadsförvaltningen.

Urvalet gjordes genom ett systematiskt urval från systemets lista, med hänsyn till att det skulle vara tre olika upphandlingar av ramavtal av tre olika förvaltningar av tre olika upphandlare.

Utöver detta genomfördes en analys av antal giltiga anbud i samtliga publicerade upphandlingar.

För att följa upp rekommendationerna från 2019 gjordes intervjuer och granskning av revisionsbevis i form av styrande dokument och uppföljningsrutiner.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Granskningsresultat

Kommunens upphandlingsprocess

Det är upphandlingsenheten i kommunen som ansvarar för hela kommunens upphandlingar och inköp. Upphandlingsenheten hanterar:

- Kommunens gemensamma ramavtal
- Förvaltningarnas specifika avtal
- Kategoriansvar för att arbeta strategiskt
- Processansvar
- Inköpssystem
- Uppföljning & internkontroll
- Samordnad varudistribution
- Hållbarhetskrav i upphandling

Upphandlingsprocessen består av följande steg:

1. Meddela inköpsbehov
2. Fastställa upphandlingsstrategi
3. Ta fram upphandlingsdokument
4. Annonsera upphandling
5. Fatta tilldelningsbeslut
6. Underteckna ramavtal (kommungemensam)

Kommunikation

Revisionsfråga 1: Kännetecknas upphandlingsprocessen av en tillräcklig kommunikation mellan upphandlare och beställare?

lakttagelser

Styrande dokument

Kommunens upphandlings- och inköspolicy¹, som gäller för samtliga nämnder, utgår från åtta punkter som alla ska medverka till att kommunens inköp medverkar till ett hållbart Botkyrka.

De åtta punkterna i policyn utvecklas vidare i kommunens riktlinjer för upphandling och inköp². Av den framgår att det är respektive verksamhet som ansvarar för att planera sitt behov av anskaffning av varor, tjänster och entreprenader på tre års sikt.

I riktlinje till upphandlingspolicy framgår vidare att upphandlingsenheten³ ansvarar för att processen utformas så att upphandlingar genomförs enligt gällande lagstiftning.

¹ Antagen av kommunfullmäktige den 23 maj 2017 (KS/2017:271)

² Antagen av kommunstyrelsen den 2 maj 2017 (KS/2017:271)

³ Upphandlingsenheten i kommunen bestod 2020 av 20 heltidstjänster, varav en chef och 12 upphandlare

Intervjuer

Upphandling 1: Fastighetssystem

Enheten uppger att kommunikationen fungerade väl i upphandlingen och att verksamheten lade tillräckligt med tid och energi i kommunikationen. I processen framkom det tydligt vad verksamheten varit nöjd och mindre nöjd med i det inestående och tidigare avtal inom området.

Verksamheten delar uppfattningen att kommunikationen var tillräcklig. Framförallt framhålls att upphandlaren tog sig tid och skapade en plattform för kommande upphandlingar då befintliga underlag var relativt svaga. Här lyfts exempelvis fram icke-funktionella krav på IT-system, där en delvis ny standard skapades som kan användas för andra system som upphandlas.

Enligt samstämmiga uppgifter var det verksamheten som tog initiativ till upphandlingen, men behovet fanns också upptaget i den treåriga plan verksamheten delgivit upphandlingsenheten.

Upphandling 2: Nyckelfri hemtjänst

Både upphandlingsenheten och verksamheten påpekar att processen var något annorlunda eftersom det inte fanns något befintligt kontrakt på området och således, på gott och ont, inte fanns någon förlaga att utgå ifrån.

Enligt enheten var kommunikationen bra i processen. Det framhålls att de sakkunniga på verksamheten var kunniga inom området och hade gjort ett gediget förarbete genom att dels ta reda på vad som finns på marknaden, men också för att de på ett tydligt sätt kunde konkretisera sitt behov.

Verksamheten delar uppfattningen att kommunikationen var tillräcklig, och betonar att upphandlingsenheten förstod behovet, vilket är en grundläggande förutsättning. De sakkunniga i verksamheten uppfattade vidare att upphandlaren hade ett stort engagemang och visade stort intresse för behovet.

Behovet fanns upptaget upptaget i den plan verksamheten delgivit upphandlingsenheten.

Upphandling 3: Gestaltning och projektering Landskap

Upphandlaren som genomförde upphandlingen anser att kommunikationen fungerade utmärkt i processen och framhåller att den sakkunnige i verksamheten var "modig och nytänkande". Vidare uppges att sakkunnig var snabb med återkoppling.

Sakkunnig inom verksamheten delar uppfattningen att kommunikationen fungerade bra och påpekar vikten av professionalitet och en bra inställning till saken vilket

upphandlaren hade. Vidare uppger verksamheten att de uppskattade den höga ambitionsnivån hos upphandlaren.

Upphandlingsenheten tog kontakt med verksamheten eftersom det tidigare avtalet höll på att löpa ut. Behovet fanns upptaget i upphandlingsenhetens planering då det bygger på ett tidigare behov och därmed också i avtalsdatabasen. En detalj som sakkunnig framförde var att tidigare avtal inte var tillfyllest.

Bedömning

Revisionsfråga 1: Kännetecknas upphandlingsprocessen av en tillräcklig kommunikation mellan upphandlare och beställare?

Ja.

Det är viktigt att komma ihåg att det är verksamheterna som ska konkretisera sina behov och också planera, besluta och kommunicera behovet.

Upphandlingsenhetens arbete att koordinera och administrera upphandlingarna ges genomgående goda omdömen av verksamheten vad gäller kommunikation. På samma sätt anser enheten att verksamheterna i de tre projekten som utgör stickprovet har en tillräcklig kommunikation för att upphandlingen ska bli framgångsrik.

En reflektion i sammanhanget är att sakkunniga i flera fall påpekar vikten av att känna upphandlaren och att detta underlättar kommunikationen. Detta skulle i så fall tala för att ha anställda snarare än inhyrda upphandlingskonsulter.

Effektivitet

Revisionsfråga 2: Säkerställer upphandlingsprocessen att upphandlingar genomförs på ett tidseffektivt sätt?

lakttagelser

Styrande dokument

De styrande dokumenten omfattar inga skrivelser om effektivitet i själva inköpsprocessen.

Intervjuer

Upphandling 1: Fastighetssystem

Av genomförda intervjuer framgår att upphandlingen i stort genomförts på ett tidseffektivt sätt.

Upphandlaren uppger att processen i stort gick smidigt och påpekade att sakkunnig var väl förberedd och påläst. En ytterligare anledning till att processen fortlöpte väl var att upphandlaren ansåg att behovet var tydligt och även hur det framställdes.

Verksamheten har en liknande inställning och den sakkunnige berömmar enheten för att vara pålästa inför mötena som därför blev effektiva. Representanten för IT bedömde sin tid i mötena, han deltog i vissa av dem, som väl använda och effektiva.

Både upphandlingsenheten och verksamheten noterar att upphandlingsverktyget var helt nytt för kommunen vid tiden för upphandlingen vilket saktade ned processen.

Upphandling 2: Nyckelfri hemtjänst

Av genomförda intervjuer framgår att uppfattningen om tidseffektivitet i upphandlingen sammantaget är positiv.

Upphandlaren uppger att det var mellan 5-10 möten som varade i mellan en halvtimme och en timme där samtliga utöver den fysiska utvärderingen av systemen var digitala.

Verksamheten sammanfattar frågan med att det var ett flertal möten som också var relativt långa i processen, men att det samtidigt är värt det eftersom det ökar möjligheterna till ett bra avtal.

Verksamheten anser vidare att processen var tidseffektiv och anger upphandlarens strukturella förmåga och att rätt personer var med i projektet som de viktigaste anledningarna till det. Tydlig ansvarsfördelning uppgavs också som en anledning till effektiviteten i processen. Här ska tilläggas att processen var över två månader för sen på grund av backlog hos upphandlingsenheten, men att projektet ändå gick i mål enligt plan.

Upphandling 3: Gestaltning och projektering Landskap

Av genomförda intervjuer framgår att upphandlingen i stort genomförts på ett tidseffektivt sätt.

Upphandlaren anser att processen var tidseffektiv, men påpekar att det vid tiden för upphandlingen inte fanns användbara mallar för denna typ av upphandling (konsult/entreprenad) samtidigt som upphandlingsverktyget var nytt i kommunen.

Verksamheten anser även de att processen var tidseffektiv och uppger ett effektivt arbetssätt och snabb återkoppling från upphandlaren som skäl. Den sakkunniga i verksamheten påpekar dock att processen inte tjänar på att vara alltför snabb, då slutresultatet av processen är ett avtal som verksamheten sedan ska leva med i fyra år.

Bedömning

Revisionsfråga 2: Säkerställer upphandlingsprocessen att upphandlingar genomförs på ett tidseffektivt sätt?

Ja.

Det är en genomgående observation i kommunen att processen uppfattas som tidseffektiv. Det ges också fler exempel på detta.

En reflektion i sammanhanget är att det genomgående noteras att rätt antal personer deltagit i mötena; i två av projekten ges exempel på möten där inte alla är med alla gånger vilket skulle ha varit ineffektivt.

En annan reflektion är att effektiviteten inte bör drivas för hårt i upphandlingsprocessen. Slutmålet i processen är ett affärsmässigt och för avtal med stor omsättning och/eller verksamhetskritiska avtal är det alltid viktigare med ett effektivt avtal än en effektiv process.

Krav på kvalitet

Revisionsfråga 3: Säkerställer upphandlingsprocessen att beställarens krav på kvalitet av upphandlad tjänst/vara tillgodoses?

lakttagelser

Lagstiftning

Det är ett vanligt missförstånd att upphandlingslagstiftningen förhindrar kontakt med marknaden när tvärtom exempelvis Upphandlingsmyndigheten⁴ rekommenderar att *tidig dialog* alltid bör göras inför en upphandling. Tidig dialog kan till exempel genomföras via samtal med potentiella leverantörer, publicerade RFI:er⁵ eller leverantörsträffar. Skälen kan vara att kartlägga vad marknaden har att erbjuda i form av tekniska lösningar, men också för att främja lokala aktörer och bättre konkurrens. Detta ska göras innan förfrågningsunderlaget är publicerat då absolut sekretess gäller fram till dess att alla anbud eller erbjudanden offentliggörs eller beslut om leverantör och anbud fattats.⁶

Styrande dokument

I Upphandlings- och inköspolicy framgår att all anskaffning av varor, tjänster och entreprenader ska baseras på en helhetssyn där Botkyrka kommuns bästa har företräde framför enskild verksamhets intresse.

I kommunens riktlinjer för upphandling och inköp framgår att att alla [som har ett inköpsbehov] har en skyldighet att delta i diskussioner om samordning även om det innebär jämkning av det egna behovet. Det framgår inte explicit i riktlinjerna att verksamheterna står för sakkompetensen.

Intervjuer

Upphandling 1: Fastighetssystem

Upphandlaren återkommer här till att den sakkunniga var tydlig och säker på vad som skulle upphandlas och till vilken kvalitetsnivå. Upphandlaren tillägger att det centrala här är att den sakkunniga är insatt, men också aktiv i processen vilket också var fallet.

⁴ "Tidig dialog för smarta offentliga affärer" (Upphandlingsmyndigheten)

⁵ Request For Information, fråga [leverantörer, t ex via upphandlingsverktyget] om information inför en upphandling

⁶ 19 kap. 3 § andra stycket offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Processen utgick inte från ett befintligt avtal utan från en kartläggning av behoven. Ett gediget förarbete gjordes där man dels tittade på hur andra kommuner gjort och dels genomförde en marknadsanalys omfattande ett femtontal bolag på marknaden.

Kvalitetskraven i upphandlingen är tydliga och lättförståeliga. Utvärderingskriterium är lägsta jämförelsepris enligt en omfattande mervärdesmodell där ett antal tekniska bör-krav utvärderades. Tilldelningsbeslutet överprövades inte och kontrakt enligt upphandlingsdokumentationen är tecknat.

Verksamheten uppger att tjänsten, vars leverans vid tillfället för granskning implementeras, motsvarar kraven på kvalitet och att de hittills är nöjda med utfallet. En viktig detalj i sammanhanget är att flera förvaltningar nu anmält intresse för att använda systemet utan att ha engagerat sig i upphandlingsprocessen, trots inbjudningar. Detta har resulterat i vissa anpassningar av leveransen.

Upphandling 2: Nyckelfri hemtjänst

Upphandlaren var enligt egen utsago ingen expert på området vilket gjorde att en analys av andra kommuners upphandlingar och avtal fick ge inspiration. Verksamheten hade enligt upphandlaren inga problem med att beskriva behovet tydligt, även om detta var nytt och inget befintligt avtal fanns.

Verksamheten uppger att de är nöjda med utfallet avseende kvalitetsnivån. De uppger vidare att de arbetade en hel del internt på förvaltningen med kraven och involverade kommunens användare av tjänsten i både kravställning och utvärdering vilket var givande för att erhålla rätt nivå. Dessutom menar sakkunniga att det finns ett egenvärde i att synliggöra personalen som arbetar inom området vilket skedde i och med att de involverades i processen. Verksamheten är särskilt nöjda med att kvalitet vägde tungt i utvärderingen och att inte upphandlingen genomfördes med lägsta pris som ensamt kriterium.

Kvalitetskraven på tjänsten i upphandlingen är tydliga och lättförståeliga. Utvärderingskriterierna är en kombination av pris och kvalitet där kvalitetskriterium utgörs av leverantörens beskrivning och praktisk demonstration av hur användbar tjänsten är. Tilldelningsbeslutet överprövades inte och kontrakt enligt upphandlingsdokumentationen är tecknat.

Avtalet har börjat gälla och verksamheten uppger att de är nöjda med kvaliteten i leveransen och att avtalet fungerar tillfredsställande.

Upphandling 3: Gestaltning och projektering Landskap

Både upphandlingsenheten och sakkunnig i verksamheten uppger att upphandlingen är ett resultat av att det gamla avtalet var på väg att löpa ut. Upphandlaren återkommer till att dialogen mellan parterna var god och verksamheten förstärker detta med att upphandlaren snabbt förstod behovet och satte sig in i uppgiften på ett seriöst sätt.

Ingen tidig dialog genomfördes, däremot gjordes en analys av hur det tidigare avtalet användes vilket resulterade i en annan avtalsmodell som bättre tillgodoser kommunens behov. Upphandlaren medger att det är en viss brist, att tidig dialog i form av marknadsundersökning inte genomfördes och anger tidsbrist som skäl.

Kvalitetskraven på tjänsten i upphandlingen är tydliga och lättförståeliga. Utvärderingskriterierna är en kombination av pris och kvalitet där kvalitetskriterium utgörs av leverantörens beskrivning och praktisk demonstration av hur användbar tjänsten är. Tilldelningsbeslutet överprövades inte och kontrakt enligt upphandlingsdokumentationen är tecknat.

Avtalen har börjat gälla och verksamheten uppger att de är tillfreds med kvalitetsnivån på leveransen och nöjda med avtalet.

Bedömning

Revisionsfråga 3: Säkerställer upphandlingsprocessen att beställarens krav på kvalitet av upphandlad tjänst/vara tillgodoses?

Delvis.

Det är oomtvistat att det är verksamheterna som ska stå för kravställningen och därmed ansvara för att det blir korrekt kvalitetsnivå i avtalet som följer upphandlingen. Till stora delar är så också fallet då utfallet till största del motsvarar de krav på kvalitet som verksamheten har.

En intressant detalj är det betydande användandet av andra myndigheters upphandlingar i processen. Behoven torde inte skilja sig alltför mycket från andra kommuner varför det sannolikt är en god idé att hämta inspiration från andra. Materialet finns också tillgängligt via de upphandlingsverktyg som kommunen redan betalar för.

En annan, mer bekymmersam detalj i sammanhanget, är den brist på intresse från närliggande förvaltningar som uppvisades i upphandlingen av fastighetssystem. Risken för fördyrande anpassningar efter tilldelning och avtalssignering är signifikanta om inte hela organisationens behov belysts i upphandlingen. Det är dessutom ett moment som finns omnämnt i kommunens styrande dokument.

Konkurrens

Revisionsfråga 4: Säkerställer upphandlingsprocessen att konkurrensen är tillräcklig?

lakttagelser

Styrande dokument

I Upphandlings- och inköspolicy stipuleras att alla inköp och upphandlingar ska ta tillvara de konkurrensmöjligheter som finns för att aktivt bidra till att flera aktörer kan verka på marknaden.

Intervjuer

Upphandling 1: Fastighetssystem

Det inkom tre anbud varav två kvalificerades och utvärderades enligt kriterierna i förfrågningsunderlaget. Det gjordes en viss analys om varför konkurrensen var begränsad som resulterade i att kommunen ställt relativt höga krav, exempelvis för tillgänglighet och support. Verksamheten framhåller dock att kommunens behov i kombination med lagstiftning gör att kraven måste anses som relevanta och rimliga.

Upphandling 2: Nyckelfri hemtjänst

Det inkom två anbud varav båda kvalificerades och ett antogs enligt förfrågningsunderlagets kriterier. Projektgruppen hade analyserat marknaden och kommit fram till att det sannolikt fanns tre potentiella anbudsgivare. Den tredje aktören, som alltså inte svarade, tillfrågades inte om varför.

Upphandling 3: Gestaltning och projektering Landskap

Det inkom 23 anbud som kvalificerades varav tre antogs enligt förfrågningsunderlagets kriterier. Både upphandlaren och sakkunnig gör bedömningen att den goda konkurrensen berodde på ett proffsigt förfrågningsunderlag, men också på kommunens geografiskt gynnsamma läge och avtalets relativt stora volym.

Andra iakttagelser⁷

Mellan 2012-2019 penklade antal anbud i snitt i kommunens upphandlingar mellan 4,2 och 5,8. Av samtliga upphandlingar som gjordes i Sverige 2019 inkom i snitt 4,5 anbud.

Bedömning

Revisionsfråga 4: Säkerställer upphandlingsprocessen att konkurrensen är tillräcklig?

Ja.

Det är ingen självklarhet att kommunen alltid ska få minst tre anbud och det finns heller ingenting i lagstiftningen som kräver detta. Däremot framgår det av kommunens styrande dokument att möjligheter till konkurrens ska tillvaratas. Det torde vara oomtvistat att samtliga tre upphandlingar uppfyller detta kriterium då de är annonserade publikt med korrekta CPV-koder⁸ i det annonsverktyg som ska användas samtidigt som alla tre har lagenliga svarsfrister. Ingen av dem omfattar heller oproportionerliga krav i form av onödigt hårda referenskrav, omsättningskrav eller ekonomisk stabilitet.

Det finns flera skäl att säkerställa tillräcklig konkurrens, de främsta är förstås kvalitet på och kostnad för tjänstens utförande. Det är inte heller alltid säkert att få anbud är samstämmigt med undermålig konkurrens eller att många anbud är samma sak som

⁷ Upphandlingsmyndigheten

⁸ Common Procurement Vocabulary" (CPV) är ett klassificeringssystem för offentlig upphandling som syftar till att standardisera den terminologi som används av upphandlande organisationer för att beskriva föremålet för en upphandling.

tillräcklig konkurrens. Däremot bör utfallet alltid analyseras och dokumenteras, något som också gjorts i viss utsträckning.

Risken för att en upphandling ska resultera i få anbud kan minskas genom tidig dialog samt att potentiella leverantörer tipsas om upphandlingen. I två av fallen, fastighetssystem och nyckelfri hemtjänst, är också tidig dialog genomförd.

I ett av fallen, fastighetssystem, diskuterades om kvalitetskraven på tjänstens utförande kunde vara konkurrensbegränsande vilket är lovvärt. Analysen slutade med att hålla kvar vid kravet då det var centralt för beställaren.

Inte i något av fallen övervägdes att avbryta upphandlingen på grund av bristande konkurrens, något som rättspraxis⁹ tillåter. Det ska samtidigt tilläggas att samtliga tre upphandlingar har genomförts enligt gällande lagstiftning.

Uppföljning av granskningen 2019

Revisionsfråga 5: Har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna från granskningen 2019?

lakttagelser

Rekommendation 1: Stärka förvaltningarnas bristfälliga framförhållning och planering vad gäller upphandlingar

Upphandlingsenheten uppger att kommunen gjort mycket för att strukturera upp saken. 2020 fick upphandlingschefen i uppdrag av kommunstyrelsen att öka den politiska insynen i upphandling. De förtroendevalda ges möjlighet att fastställa upphandlingsstrategier tidigt i upphandlingsarbetet för strategiskt viktiga upphandlingar. Om en upphandling överstiger förvaltningschefens delegation fattas tilldelningsbeslut av nämnden. Detta har enligt upphandlingschefen haft en bra inverkan och resulterat i ett annan driv i planeringen av upphandlingarna.

Vidare har kommunen tydliggjort ansvarsfördelningen och skapat ett årshjul för planeringen av upphandlingar. Under sommaren görs en bruttolista, i september/oktober hålls ett första möte med respektive förvaltning där deras nya behov kartläggs. Ambitionen är sedan att presentera en upphandlingsplan vid årsskiftet.

Rekommendation 2: Göra kommunens avtalsdatabas mer lättnavigerad för att underlätta sökningar

Kommunen har bytt upphandlingsverktyg och därmed också avtalsdatabas. Den nya avtalsdatabasen är enligt upphandlingschefen lättare att söka i och har också ett renare gränssnitt och bättre struktur, något som också bekräftas av de intervjuade från verksamheterna. Det har inte gjorts någon mätning i saken.

Rekommendation 3: Tillse att konkurrensen stärks i kommunens upphandlingar

⁹ RÅ 2008 ref. 35 – om det endast återstår en lämplig anbudsgivare kan det anses vara ett godtagbart skäl för den upphandlande myndigheten att avbryta upphandlingen.

Upphandlingschefen uppger att enheten arbetar med saken och uppger som exempel att samtliga upphandlingar blir korrekturläst av en kollega för högre professionalitet i processen. Dessutom uppmanas deltagarna i upphandlingsprojekten genomföra tidig dialog via marknadsundersökning. Båda exemplen har blivit verifierade av de intervjuade i fallstudierna, varav flera påpekar en positiv utveckling i båda exemplen.

Rekommendation 4: Stärka styrningen kring förvaltningarnas handläggning av direktupphandlingar

Upphandlingschefen fick 2019, som en del i uppdraget att införa e-handel i kommunen, uppdraget att se över kommunens beställarorganisation vilket resulterat i att leverantörsreskontra organisatoriskt nu ligger under upphandlingsenheten. Vidare utsåg varje förvaltning 1-2 superanvändare som ska verka som enhetens förlängda arm i verksamheten. Superanvändare är kopplade till inköps- och fakturahanteringssystemet Proceedo. Under slutet 2020 och under 2021 har kommunen ett nytt uppdrag att ge förslag till en utvecklad inköpsorganisation i sin helhet, alltså inte bara beställningsprocesser som i fallet med e-handelsinförandet. Kommunen analyserar också om det istället för centralisering är bättre att stärka förvaltningarna med dedikerad inköparkompetens för det operativa inköpsarbetet. Upphandlingschefen menar att det fortfarande görs för många felaktiga direktupphandlingar i förvaltningarna och har därför lagt fram ett förslag om att samtliga inköp över 100 000 kronor ska göras via upphandlingsenheten.

Rekommendation 5: Stärka uppföljningen av genomförda upphandlingar

Upphandlingschefen uppger att enheten anställt en ny avtalscontroller, bland annat just för att stärka uppföljningen. Han tillägger dock att en hel del arbete kvarstår i saken.

Rekommendation 6: Stärka arbetet med inköpsanalyser

Upphandlingsenheten sätter under tiden för granskningen upp ett spendverktyg som köpts in för att stärka arbetet med inköpsanalyser. Verktöget samlar data från leverantörsreskontra och upphandlingsverktyget och ska ringa in områden där ramavtal saknas, men också identifiera avtal som inte används.

Bedömning

Revisionsfråga 5: Har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna från granskningen 2019?

Delvis.

Granskningen kan konstatera att:

Processen kring förvaltningarnas bristfälliga framförhållning och planering vad gäller upphandlingar är starkt vilket gör att bristen bedöms som **åtgärdad**.

Kommunens nya avtalsdatabas sedan 2020 är ny och mer lättnavigerad för att underlätta sökningar varför bristen bedöms som **åtgärdad**.

Det har vidtagits åtgärder för att stärka konkurrensen i kommunens upphandlingar vilka också verifierats i fallstudierna. Bristen bedöms därför som **åtgärdad**.

De insatser som görs för att stärka styrningen kring förvaltningarnas handläggning av direktupphandlingar är lovvärda, men inte tillräckliga, vilket gör att bristen bedöms som **delvis åtgärdad**.

Aktiviteterna som genomförts för att stärka uppföljningen av genomförda upphandlingar i kommunen är lovvärda, men inte tillräckliga, vilket gör att bristen bedöms som **delvis åtgärdad**.

Verktyg för inköpsanalys har sjuöatts varför bristen bedöms som **åtgärdad**.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Botkyrka kommun genomfört en granskning av kommunens upphandlingar och inköp. Syftet med granskningen är att bedöma om kommunstyrelsen har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen *i allt väsentligt* har säkerställt en ändamålsenlig inköps- och upphandlingsverksamhet.

Rekommendationer kommunstyrelsen

Mot bakgrund av granskningsresultaten rekommenderas kommunstyrelsen att:

- Säkerställa att samordningen i kommunens upphandlingar stärks
- Säkerställa att nämnderna dokumenterar direktupphandlingar
- Ge i uppdrag till upphandlingsenheten att utbilda kommunens beställare

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Kännetecknas upphandlingsprocessen av en tillräcklig kommunikation mellan upphandlare och beställare?	Ja Både upphandlaren och verksamheterna i de tre projekten anser att processen kännetecknas av en tillräcklig kommunikation.	
2. Säkerställer upphandlingsprocessen att upphandlingar genomförs på ett tidseffektivt sätt?	Ja Det är en genomgående observation i kommunen att processen uppfattas som tidseffektiv.	
3. Säkerställer upphandlingsprocessen att beställarens krav på kvalitet av upphandlad tjänst/vara tillgodoses?	Delvis Utfallet i upphandlingarna motsvarar de krav på kvalitet som beställaren har. Dock bedöms samordningen av behovet ha vissa brister.	
4. Säkerställer upphandlingsprocessen att konkurrensen är tillräcklig?	Ja Den konkurrens som finns tillgänglig för kommunens krav bedöms som tillvaratagen och tillräcklig.	
5. Har kommunstyrelsen vidtagit åtgärder utifrån rekommendationerna från granskningen 2019?	Delvis Fyra av rekommendationerna bedöms som åtgärdade samtidigt som två bedöms som delvis åtgärdade.	

2021-09-01

Anders Hägg

Fredrik Flodin

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Botkyrka kommuns revisorer enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från den 2021-02-08. PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.

§ 131 Sammanställning av ej verkställda beslut – kvartal 3 2021 (SN 2021:00218)

Beslut

Socialnämnden antar rapporterna som sina egna och vidarebefordrar rapporterna till berörda mottagare.

Sammanfattning

Socialnämnden är skyldig att rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Denna tjänsteskrivelse utgör en sammanställning av beslut som inte verkställts inom tre månader, återrapportering samt beslut som är avslutade utan verkställighet. Besluten har rapporterats in till IVO

Referens

Alice Alexandersson
Alice.Alexandersson@botkyrka.se

Mottagare

Socialnämnden

Sammanställning av ej verkställda beslut - Kvartal 3 2021

Förslag till beslut

Socialnämnden antar rapporterna som sina egna och vidarebefordrar rapporterna till berörda mottagare.

Sammanfattning

Socialnämnden är skyldig att rapportera gynnande beslut som inte verkställts inom tre månader från dagen för beslut till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Denna tjänsteskrivelse utgör en sammanställning av beslut som inte verkställts inom tre månader, återrapportering samt beslut som är avslutade utan verkställighet. Besluten har rapporterats in till IVO.

Ärendet

Socialnämnden är enligt 16 kap. 6 f § SoL, skyldig att rapportera gynnande beslut som har fattats enligt 4 kap 1 § SoL som ej verkställts inom tre månader från dagen för beslut. Socialnämnden ska fortsätta att rapportera ett ej verkställt beslut tills beslutet är verkställt eller avslutat av annan anledning, så kallad återrapportering.

Rapportering ska ske till Inspektionen för vård och omsorg (IVO), kommunens revisorer och kommunfullmäktige. Som en yttersta konsekvens av att ett beslut ej verkställts i tid kan IVO ansöka om utdömmande av en särskild avgift hos förvaltningsrätten. Rapporteringen av ej verkställda beslut genomförs en gång per kvartal. Identifierbara uppgifter beträffande beslut och den enskilde skickas till IVO. Nedan följer en genomgång av de beslut som har återrapporterats samt rapporterats in på nytt.

Återrapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2 2020

Beslut om kontaktperson fattat 2020-06-26 ska rapporteras som ej verkställt. Uppdraget till utförare har tidigare inte skickats men det är nu åtgärdat. Händelsen ska internrapporteras som en avvikelse.

Återrapportering av ej verkställda beslut, kvartal 3 2020

Beslut om kontaktperson fattat 2020-07-02 ska rapporteras som ej verkställt. Klienten har en pågående utredning hos en annan förvaltning och önskar därför att avvakta med insatsen under utredningen.

Beslut om träningslägenhet fattat 2020-07-23 ska rapporteras som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-06-10.

Beslut om öppenvård fattat 2020-08-13 ska rapporteras in som ej verkställt. Klienten har kontraktsvård via frivården och beslutet kan först verkställas när den är avslutad.

Återrapportering av ej verkställda beslut, kvartal 4 2020

Beslut om träningslägenhet fattat 2020-10-21 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-07-12.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-10-26 ska rapporteras in som ej verkställt. Uppdrag har tidigare inte skickats och händelsen har interrapporterats som en avvikelse. Klienten har flera pågående insatser och det är för närvarande oklart om beslutet om kontaktperson kommer att verkställas eller om klienten i stället ska få andra insatser.

Beslut om boendestöd fattat 2020-12-03 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-06-28.

Beslut om träningslägenhet fattat 2020-12-08 ska rapporteras in som ej verkställt. Beslutet kan först verkställas när lämplig bostad är funnen. Händelsen har internrapporterats som en avvikelse.

Beslut om familjebehandling fattat 2021-12-10 ska rapporteras in som avslutad utan verkställighet. Socialtjänsten har försökt att påbörja insatsen men det har inte varit möjligt då vårdnadshavare tog tillbaka sitt samtycke till behandlingen. Insatsen avslutades 2021-05-10.

Beslut om kontaktperson fattat 2020-12-10 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist. Socialtjänsten har internrapporterat händelsen som en avvikelse.

Beslut om träningslägenhet fattat 2020-12-17 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-08-18.

Beslut om träningslägenhet fattat 2020-12-19 ska rapporteras som ej verkställt. Insatsen kan inte verkställas då klienten vårdas enligt LVM.

Beslut om familjebehandling fattat 2021-12-01 ska rapporteras in som avslutad utan verkställighet. Socialtjänsten har försökt att påbörja insatsen men det har inte varit möjligt då vårdnadshavare tog tillbaka sitt samtycke till behandlingen. Insatsen avslutades 2021-05-10.

Återrapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1 2021

Beslut om boendestöd fattat 2021-01-04 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-06-03.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-01-07 ska rapporteras in som ej verkställt. Det har tidigare blivit fel och uppdraget har därför inte skickats till utförare. Händelsen är internrapporterad som en avvikelse.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-01-07 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-05-06.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-01-12 ska rapporteras in som ej verkställt. Beslutet ska omprövas då det föreligger nya förutsättningar. Beslut om boendestöd fattat 2021-01-27 ska rapporteras in som verkställt. Insatsen verkställdes 2021-05-24.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-01-28 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-07-08.

Beslut om boendestöd fattat 2021-01-28 ska rapporteras in som verkställt. Beslutet verkställdes 2021-05-17.

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 1 2021

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-02-05 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om boende med särskild service fattat 2021-02-05 ska rapporteras in som ej verkställt då det saknas ledigt boende. Den enskilde har beviljats boende på HVB under tiden för väntan.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-02-22 ska rapporteras in som ej verkställt då lämplig kontaktperson till uppdraget saknas.

Beslut om kontaktfamilj fattat 2021-02-22 ska rapporteras in som ej verkställt då lämplig kontaktfamilj till uppdraget saknas.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-02-23 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-07-05.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-02-23 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om öppenvård fattat 2021-02-24 ska rapporteras in som ej verkställt då socialtjänsten inte får kontakt med den enskilde.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-02-26 ska rapporteras in som ej verkställt då socialtjänsten inte får kontakt med den enskilde.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-03-09 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-03-16 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-03-23 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-03-23 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om familjebehandling fattat 2021-03-23 ska rapporteras in som avslutad utan verkställighet då vårdnadshavare tagit tillbaka sitt samtycke till insatsen 2021-04-24.

Beslut om familjebehandling fattat 2021-03-23 ska rapporteras in som avslutad utan verkställighet då vårdnadshavare tagit tillbaka sitt samtycke till insatsen 2021-04-24.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-03-28 ska rapporteras in som avslutad utan verkställighet då den enskildes vårdnadshavare återtog ansökan.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-03-30 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Rapportering av ej verkställda beslut, kvartal 2 2021

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-06 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-07-21.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-04-07 ska rapporteras in som ej verkställd då det saknas lämplig person till att utföra uppdraget.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-04-08 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-08-04.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-12 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-07-16.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-04-12 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-08-03.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-04-13 ska rapporteras in som ej verkställt då lämpligt boende inte funnits tillgängligt.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-04-13 ska rapporteras in som ej verkställt i tid på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-04-15 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om sysselsättning fattat 2021-04-15 ska rapporteras in som ej verkställt då det inte funnit tillgänglig plats för att genomföra sysselsättningen.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-16 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-04-16 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-19 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-20 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-22 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om familjebehandling fattat 2021-04-20 ska rapporteras in som ej verkställt i tid. Beslutet verkställdes 2021-08-05.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-04-23 ska rapporteras in som ej verkställt då det saknas lämplig person att utföra uppdraget.

Beslut om boendestöd fattat 2021-04-26 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-04-28 ska rapportera sin som ej verkställt då det saknas lämplig person att utföra uppdraget.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-04-29 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-05-04 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-05-05 ska rapporteras in som ej verkställt då det saknas lämplig person att utföra uppdraget.

Beslut om öppenvård fattat 2020-05-06 ska rapporteras in som ej verkställt då uppdraget inte har skickats i väg korrekt. Detta har nu korrigerats och en intern avvikelserapport har upprättats.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-05-06 ska rapporteras in som ej verkställt. Beslutet kan först verkställas när utredning om skyddsplacering är färdigställd.

Beslut om kontaktfamilj fattat 2021-05-07 ska rapporteras in som ej verkställt då lämplig kontaktfamilj inte finns tillgänglig.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-10 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-11 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-05-11 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-11 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-12 ska rapporteras in som ej verkställt då klienten befinner sig placerad med stöd av LVM. Insatsen kan först verkställas när vården enligt LVM upphör.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-12 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-24 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-25 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om kontaktperson fattat 2021-05-25 ska rapporteras in som ej verkställt. Klienten har tilldelats en kontaktperson men uppstartsmöte är ännu inte inbokat.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-05-25 ska rapporteras in som ej verkställt då klienten inte varit möjlig att få tag på.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-26 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-26 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-26 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om boendestöd fattat 2021-05-28 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av resursbrist.

Beslut om träningslägenhet fattat 2021-05-28 ska rapporteras in som ej verkställt på grund av att det inte finns tillgänglig lägenhet.

Nya motioner

Förslag till beslut

Motionen överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Sammanfattning

Följande motion väcks:

Motion - Ändra ordet brukare till kund och hyresgäst för dem som använder sig av kommunens tjänster inom vård - och omsorg, Dnr KS/2021:00572

MOTION

2021-09-30

Kommunfullmäktige

Ändra ordet *brukare* till *kund* och *hyresgäst* för dem som använder sig av kommunens tjänster inom vård - och omsorg.

Inom Botkyrka kommun kallas alla som använder tjänster inom hemtjänst och vård- och omsorgsboende för *brukare*. Det är ett ord som varken känns eller låter vara passande i tiden. Många uppfattar ordet brukare som någon som förbrukar något, andra säger att de sätter likhetstecken mellan brukare och missbrukare. I dagens Sverige med valfrihet och allas lika värde bör vi kunna använda annat uttryck som förmedlar personens eget ansvar och ställningstagande.

Enligt Socialstyrelsen är BRUKARE en term som rekommenderas när en person får insatser från socialtjänsten. Termen är framför allt avsedd att användas av administratörer, politiker och forskare. Inom vissa kommuner använder man redan andra ord mot personerna de avser och de som används är kunder, hyresgäst, gäst eller boende.

Socialstyrelsen skriver under ”Begreppsklustret brukare”ⁱ följande:

- ”Observera. Eftersom termen brukare står för alla som får individuellt behovsprövade insatser från socialtjänsten är det inte lämpligt att kalla någon för **brukare** när man avser en särskild grupp eller enstaka individer – det kan uppfattas som en sorts avståndstagande.
- Beroende på sammanhang kan därför andra mer precisa benämningar vara lämpliga att användas i stället, exempelvis;
- *Den äldre* – för den som har insatser via äldreomsorgen
- *Hyresgäst* – för den som bor på ett **boende** av något slag
- *Mottagare av hemtjänst* – för den som beviljats hemtjänst enligt SoL.”

Våra förslag är:

- Inom hemtjänsten är man helt enkelt en *KUND*.
 - Inom vård- och omsorgsboende är man *HYRESGÄST*
- Dessa ord borde användas gentemot de personer som får respektive ovan nämnda tjänster.

Vi föreslår kommunfullmäktige besluta

att ge Vård- och omsorgsnämnden i uppdrag att, i enlighet med ovan, införa ett mer värdeneutralt och ett mindre negativt laddat språkbruk när det gäller våra kommuninvånare.

Kia Hjelte (M)

Mehmet Kulbay (M)

ⁱ [Microsoft Word - Bruktext.doc \(socialstyrelsen.se\)](#)

Nya interpellationer

Förslag till beslut

Interpellationen överlämnas till kommunstyrelsens ordförande för besvarande vid kommunfullmäktiges nästa sammanträde.

Sammanfattning

Följande interpellation har inkommit:

Till kommunstyrelsens ordförande:

Interpellation - Har er prestigefyllda upplevelsesatsning snart nått vägs ände? Dnr KS/2021:00632

INTERPELLATION

Kommunfullmäktige

2021-09-30

Till ordföranden för Kommunstyrelsen, Ebba Östlin (S)

Har er prestigefyllda upplevelsesatsning snart nått vägs ände?

Det var med ett visst vemod jag som tidigare vice ordförande för Upplevelse Botkyrka AB (UBAB) nåddes av två besked förra veckan. Det ena var ett ärende till KF där äldre planer för Rotemannen nu skrinläggs. Det andra beskedet var att Flemingsberg inte bara attraherat Alfa Laval från kommunen, utan kommer också med en satsning som är konkurrerande mot Subtopia.

Subtopia och klustret där hade aldrig (och det vet socialdemokrater också) klarat sig utan kommunala skattemedel, bidrag och subventioner i alla år. Men det skulle bara vara under den första tiden enligt den tidigare ordföranden, Jens Sjöström (S). Det skulle bli ett nytt filmcentrum i likhet med Trollhättan. Från att ha varit Katarina Berggren (S) huvudfokus för extern kommunikation har man börjat få en mer undanskymd roll. Hur kommer det sig?

Men av allt det där blev det inget. Redan under min sista period i styrelsen övergick Subtopia och UBAB till ett gnetande och förvaltande. Konkurrensen är hård och Hangarens verksamhet samt tillhandahållandet av inspelningslokaler för reklam är ju inget som en kommun ska hålla på med. Av de ekonomiska satsningar som egentligen skulle behövas, enligt bl.a. tidigare VD Karin Lekberg, blev det inget av med heller.

Vi moderater vill **alltid** gärna veta om våra skattebetalare får valuta för pengarna. Men i fråga om Subtopia har S+V+MP **aldrig** varit intresserade. Våra förslag om att ta fram de totala kostnaderna besvarades aldrig seriöst. Vårt förslag om att låta extern konsult uppskatta åtminstone goodwillvärdet föll för döva öron.

Mina frågor till ordföranden:

1. Hur mycket skattemedel har ni totalt bränt på Rotemannen från första året?
2. Är du intresserad av att ta fram vilka goodwillvärden Subtopia har skapat?
3. Indikerar omtaget av expansionen på området att klusterbildningen snart har nått vägs ände? Inga stora aktörer har tillkommit på länge.
4. Nyetablering av konkurrerande verksamhet i Flemingsberg, blir det spiken i kistan?
5. Majoriteten har spelat ner upplevelseindustrin i sin kommunikation från 2018 och framåt. Tidigare var det S flaggskepp. Varför har det blivit så?

Willy Viitala (M)

Till Ebba Östlin

I Göteborgs kommun har man genomfört två stora undersökningar som handlar om hur kriminella släkter, familjer och gäng tystar anställda i kommunen. Den ena studien är gjord av en extern konsult som heter Anna Hedin Ekström. I studien framgår att medarbetare i kommunen fått utstå personliga hot. Den visar också att utsatta barn inte fått den hjälp de behöver pga att man inte vågat göra orosanmälningar eller ställa frågor till vårdnadshavare.

Den andra studien har gjorts av Maria Wallin, som är utvecklingsledare i brottsförebyggande frågor för Göteborgs stad. Enligt Maria Wallin har flera anställda upplevt att ledningen inte alltid förstått hur utbredd gängproblematiken är i området, att det finns olika bilder av detta hos chefer och hos anställda som arbetar ute i verksamheten. Tjänstemän upplever att de blir tystade av chefer och ledning som i många fall har i uppdrag att lyfta den positiva bilden av området.

Med tanke på att Botkyrka kommun har liknande problem med kriminalitet så undrar jag och Tullingepartiet om det inte vore lämpligt att genomföra en liknande undersökning i vår kommun, gärna av en extern utredare för maximal transparens?

Anders Thorén, Gruppledare Tullingepartiet

ENKEL FRÅGA

Kommunfullmäktige

2021-09-30

Till ordföranden för Utbildningsnämnden, Emanuel Ksiazkiewicz (S)

Två av Sveriges sämsta skolor ligger i Botkyrka

Vi kunde nyligen i såväl Expressen som Mitt i Botkyrka ta del av nyheten att två av Sveriges sämsta skolor ligger i Botkyrka. Skolinspektionen har under tio års tid följt resultatutvecklingen kring kategorin elever som inte fått godkänt i alla ämnen.

Skolorna som pekas ut är Karsby International School och Fittjaskolan. Intressant nog är en av de bakomliggande orsakerna som pekar ut att huvudmannen (kommunen) lämnat för mycket ansvar på enskilda rektorer. För oss som har följt Botkyrkas skolor en längre tid vet dock att det finns fler skolor där en stor andel elever inte nått godkänt i alla ämnen som Grindtorp-, Storstvretskolan och Kvarnhagsskolan. Skolinspektionen konstaterar vidare att huvudmännen känt till de bakomliggande orsakerna men inte gjort tillräckligt åt dem.

Med tanke på att Socialdemokraterna har haft ordförandeposten för den nämnd som styrt skolorna sedan 1994, finns det säkert dem som tar detta som ytterligare ett kvitto på deras misslyckande. Det vore orättvist menar jag. För skolornas misslyckande måste man även nämna de som S har bildat majoritet med sedan 1994, som Centerpartiet, Liberalerna, Kristdemokraterna, Vänsterpartiet och Miljöpartiet.

Min fråga till ordföranden:

Anser du att ni har gjort tillräckligt för att motverka de problem som ligger bakom att två av våra skolor pekas ut som Sveriges sämsta?

Willy Viitala (M)